

3e vergadering

Woensdag 5 november 1980

VOORZITTER : de heer H. Boel

De heren H. Laridon en M. Olivier, Secretarissen, nemen plaats aan het bureau.

De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

- **De vergadering wordt geopend om 14.40 uur.**

De Voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

AFWEZIG MET KENNISGEVING

A. Canipel, M. Capoen, Tijn Declercq, G. De Rouck, P. D'Hondt-Van Opendenbosch, E. Flamant, J. Gabriels, R. Nauwelarts, C. Van Elsen, gezondheidsredenen.

L. Croux, W. Demeester-De Meyer, J. Henckens, M. Smet, L. Tobback, buitenslands.

F. Aerts, E. Cuvelier, O. De Mey, A. Duclos, L. Pans, ambtsverplichtingen.

W. De Clercq, L. Detiège, J. Férir, familieverplichtingen.

AFWEZIG ZONDER KENNISGEVING

P. De Keersmaeker, P. De Kerpel, J. De Meyer, Maurice Dewulf, L. Le-

naerts, F. Piot, C. Planckaert-Staestens, M. Storme, L. Tindemans, F. Vanderborcht, F. Vangronsveld, Joris Verhaegen, J. Verroken, G. Willems.

G. Boeykens, L. Danschutter, J. Mangelschots, G. Nyffels, F. Van Acker, W. Vernimmen.

J. Buchmann, H. De Croo, A. De Winter, S. Février, F. Grootjans, A. Kempinaire, M. Kenens, H. Lahaye, G. Sprockeels, H. Vanderpoorten, E. Vandersmissen, L. Van De Velde, W. Van Renterghem, L. Walt Niel.

H. de Bruyne, J. Somers, L. Van Biervliet.

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER

De Voorzitter : Dames en heren, voor de goede gang van zaken wil ik er u allereerst op wijzen dat alle aanwezige leden conform artikel 30, punt 1 van ons reglement worden geacht de presentielijst te tekenen die zich aan de ingang van de zaal bevindt.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

Wijziging in de orde van de werkzaamheden

De Voorzitter : Dames en heren, ik stel

u voor de vastgestelde agenda te wijzigen, omdat het verslag betreffende de voorlopige kredieten nog niet klaar is. Ik stel dan ook voor onmiddellijk over te gaan tot het debat over het regeerakkoord voor de Vlaamse Executieve. **(Instemming)**

REGEERAKKOORD VOOR DE VLAAMSE EXECUTIEVE

Debat

De Voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het debat over het regeerakkoord voor de Vlaamse Executieve.

De heer Poma heeft het woord.

De heer K. Poma (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, mevrouw de Staatssecretaris, waarde collega's, laat mij toe bij het debat over het regeerakkoord voor eerst enkele algemene beschouwingen naar voor te brengen.

In de eerste plaats wil ik mijn verbazing uiten over de verspreiding van de tekst van het regeerakkoord voor de Vlaamse Executieve, een officieel document dat ik op 30 oktober 1980 via de post heb ontvangen en waarvan ik reeds de tekst op 15 oktober 1980 - dus 14 dagen voordien - integraal in een dagblad heb gelezen.

De heer A. De Baere : In welk dagblad ?

De heer K. Poma : Het is niet de ge-

Poma

woonte dat men van op deze tribune reclame voor een dagblad maakt. Ik meen dat wij hiertegen protest moeten aantekenen. Het is trouwens niet de eerste maal dat zulks gebeurt. Een gelijk kaardig feit heeft zich voorgedaan bij de vorming van de regering-Martens III. Dit laat blijkbaar iedereen binnen de schoot van de regering onverschillig.

De heer J. Van Elewycq : En de vorige keer !

De heer K. Poma : Het gaat hier niet om een lek, maar blijkbaar om een mededeling- van de regeringsleden van een bepaalde partij. Vermits hierop geen officiële rechtzetting volgde, mag men hieruit besluiten dat dit is geschied met de impliciete goedkeuring van de andere regeringspartner.

De heer J. Van Elewycq : De vorige keer dan ook !

De heer K. Poma : Nochtans dacht ik in mijn naïviteit... (**Onderbreking door de heer K. Blanckaert**)

De Voorzitter : De heer Poma heeft het woord.

De heer Poma : Ik dank u, mijnheer de Voorzitter, maar sommige sprekers worden wel eens graag onderbroken. Dan hebben zij de gelegenheid nog verder op het punt dat zij behandelen in te gaan.

De Voorzitter: Ik zou graag hebben dat u mij daarvan op voorhand verwittigt. U heeft het woord, mijnheer Poma.

De heer K. Poma : In mijn naïviteit dacht ik dat het een voorrecht was van de wetgevende vergadering, dus ook van deze vergadering, eerst in kennis gesteld te worden van een regeerakkoord alvorens het in de pers verschijnt. Nu werden wij thuis, zoals elke burger in dit land, via een dagblad van dit regeerakkoord op de hoogte gebracht. Dit is in geen geval een schitterend begin voor de eerste bijeenkomst van deze Vlaamse Raad.

Mijn tweede opmerking, mijnheer de Eerste Minister van de Vlaamse Raad, heeft betrekking op de samenstelling en de bevoegdheden.

De Vlaamse Executieve bestaat uit vijf leden waarvan er vier tot dezelfde partij behoren als deze van de Eerste Minister, met name de CVP. Op één na hebben we hier een homogene CVP-regering. De verhouding 4/1 - vier voor de CVP, waaronder de Vlaamse Eerste Minister en één voor de SP - stemt zeker niet overeen met de verhouding tussen de twee partijen in Vlaanderen.

De heer W. Calewaert : Bent u zeker dat dit de samenstelling is ?

De heer K. Poma : Ik heb op die onderbreking gewacht !

De heer W. Calewaert, Minister van Nationale Opvoeding : Dat kon ik vermoeden !

De heer K. Poma : U denkt dat u een minister van de Vlaamse Raad is. Wij hebben hier echter op onze banken het koninklijk besluit gekregen dat de bevoegdheden van de verschillende ministers inhoudt. Minister Calewaert staat er niet bij als minister van de Vlaamse Raad. U is Minister van Nationale Opvoeding binnen de nationale regering.

Volgens dit koninklijk besluit behoren slechts vijf ministers tot de Vlaamse Raad.

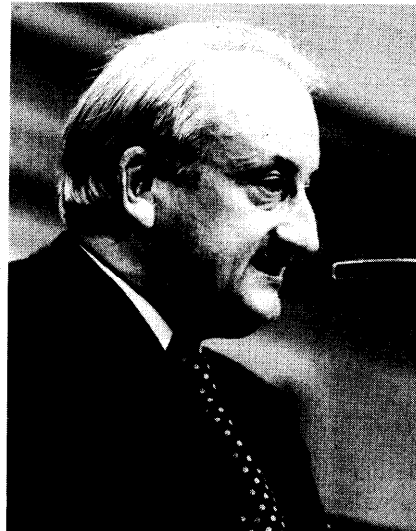
Is u toch minister van de Vlaamse Raad, Minister Calewaert, dan kan dat altijd gerectificeerd worden door een bijkomend koninklijk besluit dat vermeldt dat u lid wordt van de Vlaamse Raad.

Dat heeft u misschien vergeten.

Maar u is geen minister van de Vlaamse Raad. Wij hebben hier het koninklijk besluit, er zijn er maar vijf.

De heer W. Calewaert, Minister van Nationale Opvoeding : Bedankt voor de rechtzetting.

De heer K. Poma : Deze verhouding - vier/één - is een prefiguratie van wat de CVP-staat kan worden, want met 43,8 % van de stemmen heeft u deze partij 80 % van de mandaten in de Vlaamse Executieve binnengehaald. Dat noemt men moderne wiskunde. Ook voor de Minister van Nationale Opvoeding ! Daarbij mag men niet

**De heer K. Poma (PW),
fractievoorzitter**

vergeten dat de heer Chabert, belast werd met de Institutionele Hervormingen, o.a. met het zoeken naar een oplossing voor Brussel. Vermits deze Institutionele Hervormingen van zeer groot belang zijn voor de Vlaamse Gemeenschap betekent zulks nogmaals een grotere invloed van de CVP op onze gemeenschap.

In verband met de bevoegdheden kregen wij het koninklijk besluit waarin deze zijn opgesomd.

Wanneer wij ze overschouwen komen wij tot de vaststelling dat de CVP het leeuwenaandeel van deze bevoegdheden heeft gekregen. Hoe belangrijk de bevoegdheden inzake het natuurbehoud, het leefmilieu en de landschappen, die toegewezen werden aan minister Galle, ook mogen wezen kan dit niet opwegen tegen het grote gedeelte dat aan de CVP werd gegeven. Trouwens het probleem van de vloeibare afvalstoffen werd in de oplossing vergeten. Misschien werd dit, althans voor de Vlaamse Raad, reeds opgelost.

Bovendien zal de heer Geens uiteraard de residuaire materies die de Vlaamse Raad toekomen maar waarvoor op dit ogenblik expliciet nog

Poma

steeds geen titularis werd toegewezen, naar zich mogen trekken. Wij zitten dus, op een kleine uitzondering na, in een homogene CVP-staat.

Als derde punt wil ik het probleem van de wettigheid van deze regering aansnijden. Hierover werd reeds in Kamer en Senaat gesproken en ik zal hierbij dan ook niet lang blijven stilstaan.

De wet verbiedt dat iemand tegelijkertijd bevoegd is voor de nationale materies en voor de materie behorende tot de Vlaamse Executieve. De heer Geens behoort tot de nationale Executieve en tot de Vlaamse Executieve. De wet wordt hier dus duidelijk overtreden. Indien de heer Calewaert ook nog tot de Vlaamse Baad zou behoren, dan zou hij ook de wet overtreden.

De heer W. Calewaert, Minister van Nationale Opvoeding : Dat is een gebrek aan logica in uw redenering !

De heer K. Poma : De heer Martens heeft hierop in de Kamer, naar onze mening, onjuist geantwoord.

Om het probleem te ontleden en te weten of deze samenstelling wettig is, moeten wij eerst de algemene beginselen kennen die de werking van de Executieve regelen om daarna de uitzonderingen daarop vast te stellen. De algemene principes werden in de bijzondere wet op de staats hervorming vastgelegd. Eén van de algemene beginselen, artikel 61, bepaalt de onverenigbaarheid tussen het lidmaatschap van de nationale regering en een Executieve.

Waarop slaan dan de uitzonderingen ?

In welk artikel staat dat deze onverenigbaarheid niet geldt voor de huidige Raad ?

Artikel 60 legt de algemene beginselen vast, namelijk hoe de Executieve moet worden samengesteld. Het voorziet twee uitzonderingen op deze algemene regel wat de samenstelling betreft.

De eerste uitzondering voorziet dat vanaf 1 oktober van dit jaar de Execu-

tieve door de Koning samengesteld wordt.

De tweede uitzondering die in werking treedt de dag dat de vorige uitzonderingsmaatregel ophoudt, bepaalt dat de Executieve weliswaar door de Baad verkozen, samengesteld wordt volgens het evenredigheidsbeginsel. Dit waren dus de twee uitdrukkelijk vermelde uitzonderingen. Bijgevolg is, wat de huidige Executieve betreft, de volgende regel van toepassing : de Koning benoemt de leden van de Executieve met inachtneming van de bepalingen van artikel 61 die de onverenigbaarheid inschrijft.

Moest artikel 61 niet van kracht zijn in de huidige fase, dan zou dit ook uitdrukkelijk moeten worden vermeld, hetgeen niet het geval is.

Mijn vierde punt handelt over de discriminatie waarvan de liberalen tot nog toe het slachtoffer zijn. Ik heb hierover de Eerste Minister, tijdens de bespreking van de regeringsverklaring ondervraagd. Hij heeft hierop niet geantwoord maar zei me achteraf dat ik die vraag in de Vlaamse Baad moest stellen en dat de heer Geens mij dan daarop het antwoord zou geven.

Mag ik even naar de Cultuurpactwet verwijzen. Artikel 2 van deze wet voorziet in een evenwichtige verdeling van de ambten, bevoegdheden en dienstaanwijzingen tussen de verschillende strekkingen. Door het ontbreken van een instrument van toezicht en mits een bedenkelijk rechtsgevoel zijn CVP-Ministers er vroeger in geslaagd onze strekking weg te werken tot slechts 15 % van de 50 waarop ze recht heeft en wordt ze volledig uitgeschakeld op het vlak van belangrijke bevoegdheden, terwijl het personeelsbestand met 60 % toenam. Bovendien behoort geen enkele ambtenaar-generaal tot de liberale strekking.

Artikel 3 van de Cultuurpactwet stelt dat alle strekkingen moeten worden betrokken bij de voorbereiding en de uitvoering van het cultuurbeleid. Via de adviesorganen gebeurt dit min of meer bij de voorbereiding van het cultuurbeleid, maar, er is geen echte participatie wanneer het gaat over de uit-

voering. Op dit vlak worden wij volkomen gediscrimineerd.

Heren Ministers van de CVP, u wordt wrevelig wanneer wij spreken over een «CVP-Staat». Maar wat is deze doelbewuste bezetting van de rijksadministratie anders dan de uitbouw van een CVP-Staat in Vlaanderen ?

Maar wat moeten wij nu doen ? Naar de Vaste Cultuurpactcommissie gaan die de dossiers afhandelt ? Naar de Raad van State ? Hoe gaat u de situatie, die door uw voorganger doelbewust werd scheefgetrokken, terug recht trekken ? Hoe gaat u de geest van het Cultuurpact eerbiedigen of is dit maar een vodge papier ?

Wij zouden graag in een pluralistisch en verdraagzaam Vlaanderen geloven, maar geef ons dan eerst het goede voorbeeld. U vindt het onaanvaardbaar dat het onderwijs in vrijzinnige handen blijft, u krijgt slechts gedeeltelijk voldoening. Wij vinden het onaanvaardbaar dat in de cultuursector de liberalen worden gediscrimineerd, maar dat vindt de CVP - althans uw voorganger - wel normaal.

Daarom stellen wij twee voorwaarden : ten eerste, de ogenblikkelijke opheffing van de bestaande discriminaties en, ten tweede, het behoud van de technische cultuurcel op het departement van Cultuur, ten einde bij de Uitvoerende Macht enigzins onze rechten te kunnen volgen.

Aansluitend bij deze opmerking kan de vraag worden gesteld wat er zal gebeuren in verband met de uitbreiding van het Cultuurpact. De uitbreiding heeft betrekking op de persoonsgebonden materies. Onder de vorige regering werd overeengekomen dat het advies van de Cultuurpactcommissie zou worden gevraagd. Waar is dat advies ? Wat staat er in vermeld ? Indien het verschenen is, welke tegemoetkoming voor andersdenkenden bevat deze regeringsverklaring ? Welke zijn uw plannen ?

De heer G. Geens, Minister van de Vlaamse Gemeenschap, Voorzitter van de Vlaamse Executieve : Juist dezelfde als onder de vorige regering. **(Bevestigend gebaar van mevrouw R. De Backer- Van Ocken, Staatssecretaris voor de Vlaamse Gemeenschap)**

De heer K. Poma : Onder de vorige regering werd overeengekomen het advies van de Cultuurpactcommissie te vragen. Mag ik er op wijzen dat mevrouw De Backer bevestigend knikt.

Ik vraag u nogmaals : waar is dat advies en is dit advies verschenen of niet ? Wat staat er in ?

De heer Wijninckx, fractieleider van de Socialistische Partij heeft in de Senaat gezegd dat de Vlaamse gemeenschap niet van start kon gaan zonder een akkoord over de reële waarborgen. Ik meen mij niet te vergissen als ik deze tekst aanhaal. Welke zijn deze waarborgen ? Heeft de Socialistische Partij voldoening bekomen ?

Dit zijn zovele vragen waarop wij geen antwoord hebben.

Mijnheer de Minister, indien ik de persberichten mag geloven heeft de Raad voor de Waalse Gemeenschap gisteren andermaal een motie aangenomen betreffende het Nederlands taalgebied, vermits onder andere de zes gemeenten met faciliteiten behoren tot ons taalgebied. Dit is zeker in overtreding met de geest van de staatshervorming. Dit wordt door de Vlaamse Gemeenschap bijzonder ergerlijk en onaanvaardbaar. Wat gaat u doen om hieraan paal en perk te stellen ?

Ik meen dat het niet veel zal uithalen aan de Voorzitter van deze Raad te vragen de Commissie voor samenwerking bijeen te roepen. Welke sancties bestaan dan tegenover deze Raad, die zijn bevoegdheid te buiten gaat? Kortom, hoe kunt u een einde maken aan deze ergerlijke toestand ?

Mijnheer de Minister, het behoeft geen betoog dat deze Raad start onder een bijzonder slecht gesternte. Het gebrek aan belangstelling van de leden, maar ook van de pers - kijk maar even naar de lege perstribune - bewijst hoe weinig belangstelling gehecht wordt aan wat vandaag in deze Vlaamse Raad én door de regering én door de leden wordt gezegd. Ik acht dit dan ook bijzonder jammer voor de Vlaamse Raad.

De heer F. De Bondt : Indien ik op de

tribune mocht staan, zou de pers wel aanwezig zijn.

De Voorzitter : Vooraleer ik het woord aan de heer van Waterschoot verleen, zou ik u allen willen verzoeken een minimum aan respect op te brengen voor degene die op de tribune het woord voert. Aan hen die desondanks privé-gesprekken willen voeren, zou ik vragen dit buiten het halfroond te doen.

De heer van Waterschoot heeft het woord.

De heer J. van Waterschoot : (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, heren Ministers, de start van de Vlaamse Raad vormt in feite een grote dag in het leven van de Vlaamse gemeenschap, ook al wordt dit te weinig als dusdanig erkend en aangevoeld.

Het is nog geen veertig jaar geleden dat André Demedts zijn gedicht «Vlaanderen» besloot met de bijna vertwijfelde oproep : «Wij zullen voor u het uiterste wagen en uw grootheid zien vóór onze dood».

De heer H. Schiltz : Dan zullen we toch rap moeten zijn !

De heer J. van Waterschoot : Ik dacht aan uw leeftijd, mijnheer Schiltz, niet aan de mijne.

Zoals ik zal trachten te betogen, ontbreekt het ons aan het scheppend romantisme dat de vorige generatie wél heeft gekenmerkt. Generatie op generatie, zoals u goed weet, mijnheer Schiltz, u bent een kenner van de Vlaamse Beweging, werd gestreefd naar die nieuwe horizon. Dit gebeurde via een onvoogdingsstrijd die ten slotte fataal moest uitmonden in een aangepaste autonomie.

Zoals gisteren door de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, de heer Gaston Geens, werd verklaard, is die aangepaste autonomie een feit geworden, met ruime bevoegdheden die kunnen worden gevaloriseerd en verdiept, met een eigen deelparlement, tegenover een eigen Executieve. Die Executieve zal over een eigen administratie kunnen beschikken en zal een eigen, zij het dan duidelijk nog te beperkte, financiële verantwoorde-

lijkheid hebben.

Geachte collega's, sta mij toe misschien ter ere van het literaire flamingantisme waarmee alles is gestart, nog even de literaire toer op te gaan en een ander dichter te citeren : «Wat wij hebben vergaat, wat wij niet hebben blijft». Al deze fundamentele verworvenheden blijken noch bij het Vlaamse publiek noch bij de politieke vertegenwoordigers belangstelling op te brengen, laat staan, het enthousiasme dat zij in al hun onvermijdelijke onvolmaaktheid verdienen.

Ik herinner mij de eerste vergadering van de Cultuurraad in 1972, toen na het bezieland **betoog** van de voorzitter, het oudste lid in jaren, dokter Elaut, eenstemmig de Vlaamse Leeuw werd gezongen.

Gisteren hebben wij zeker niet datzelfde enthousiasme aan de dag gelegd. Zou het zogenaamde complex van Tiberius dat onder de oudere flaminganten ravages maakte, via een mentale vermoeidheid, een mentale sleet, ook de huidige Vlaamse generatie bedreigen ? Zoals u weet was Tiberius de Romeinse keizer die van eenvoudige soldaat was opgeklimmen tot Caesar, maar die het zo moeilijk heeft gehad dat hij geen voldoening vond in zijn succes.

De Vlamingen hebben nochtans een merkwaardige ontvoogdingsstrijd met vele facetten gestreden en gewonnen. Zij mogen en moeten hierop fier gaan. Is er één gedomineerde kleine taalgroep binnen de Westerse wereld erin geslaagd zijn eigen taal tegen een culturele wereldtaal van uit het niets te verdedigen en te ontplooiën ? De taal- en culturele ontvoogding hebben sinds ongeveer 1954/1969 een gunstige spiraal gevonden met de economische expansie. Deze economische expansie werd op gang gebracht volgens het model dat Lodewijk De Raet een halve eeuw vroeger reeds had uitgetekend.

Vlaanderen is sinds 1960 één van de meest expansieve en welvarende regio's van West-Europa geworden. De jongste jaren verzwakten echter de comparatieve voordelen tegenover de andere landen en gewesten. Deze verzwakking vergt alle aandacht maar

van Waterschoot

doet toch niets af aan de merkwaardige economische prestaties die de structurele basis van de Vlaamse economie gevoelig verbeterd hebben de jongste twintig jaar en die thans moet worden beveiligd.

De grote vraag die thans moet worden gesteld is of deze Raad en de Executieve zullen opgewassen zijn tegen de grote uitdaging om de verworven autonomie werkelijk gestalte te geven, of de Vlaamse Raad inspirerend zal zijn in de grote beleidslijnen en controlerend in hun uitvoering. Zal de Vlaamse Raad daarbij het voorbeeld geven van een eigen aanpak en zal de Raad afstand nemen van de traditionele fouten die evident zijn op nationaal vlak ? Zal de Vlaamse Raad een nieuwe benadering hebben van het onderzoek der problemen, ook inzake het wegnemen van de asociale gevolgen van de repressie ? Wij wachten benieuwd naar een nieuwe ernst ook in de organisatie van onze eigen taken, waarop gisteren een lid van onze fractie een toespeling heeft gemaakt en gevraagd heeft dat bij het heruitgeven van vroegere voorstellen van decreet niet alleen met omzichtigheid maar ook met de bij deze tijd passende zuinigheid zou worden tewerkgegaan.

Op deze manier kan de Vlaamse Raad een voorbeeld zijn en een belangrijke eigen bijdrage leveren tot de herwaardering van de parlementaire functie waarover zo graag en vaak gesproken wordt.

Van de Executieve verwachten wij doorzichtigheid en helderheid in het beleid, ook in de praktijk van de bevoegdheidsopdeling. Wij verwachten een efficiënt gebruik bij het opzetten en het aan het werk zetten van de eigen administratie zodat ook intern in de Vlaamse administratie de oude gewaden en de oude sleur zal worden afgelegd om te komen tot een doeltreffende organisatie van de eigen administratie.

Geachte collega's, daarin zal men een toets kunnen vinden van de gestalte die zal worden gegeven aan het eigen beleid.

Wij verwachten ook van de Executieve een intens en open samenspel met de Vlaamse Raad in een sfeer van nieuwe aanpak en ernst. Ook in een sfeer van Vlaamse gemoedelijkheid. Het zal de Kamerleden misschien verwonderen dat ik woorden van lof spreek voor de sfeer die heerste in de Voorlopige Gewestraad enkele jaren geleden in Mechelen, die men wel eens gekleineerd heeft maar waarin een eigen Vlaamse gemoedelijke sfeer steeds aanwezig was. Ik zou wensen dat wij deze sfeer hier terugvinden.

Twee specifieke beschouwingen om te besluiten.

De staatshervorming, behalve wat Brussel betreft, is wettelijk gerealiseerd maar is feitelijk niet voltrokken en uiteraard niet volmaakt. Bij het gestalte geven van de nieuwe Staat dient bijzonder te worden gewaakt door deelregering en deelparlement dat de onvolmaaktheden worden afgezwakt, ingedijkt en verbeterd. Ik denk aan het ontbreken van voldoende sluitende gedragsregels om de Belgische Economische en Monetaire Unie behoorlijk te doen functioneren in het bijzonder op het gebied van de concurrentie en de concurrentievertekening, op het vlak van de subsidiëring en de vertekening die ermee gepaard kan gaan, ophet gebied van overheidsmarkten en overheidsaankopen. Wij denken ook aan de onduidelijkheid die voor de burger en voor de nieuwe overheid voortspruit uit de afbakening van gedecentraliseerde en gereserveerde bevoegdheden en het verlies aan transparantie en reële distorsies die er kunnen mee samengaan. Hier wacht vooral voor de Executieve een belangrijke taak.

Een tweede specifieke bedenking, Mijnheer de Voorzitter, is het nationale keurslijf tegenover de ondergeschikte besturen niet te vervangen door een Vlaams centralistisch keurslijf. Wanneer het akkoord van de deelregering vermeldt «voogdij versoepelen» dan hadden wij graag genoteerd dat versoepelen ook soms verduidelijken kan betekenen. We verwachten vooral een soepele en doelmatige herverdeling binnen de Vlaamse regio van de bevoegdheden van deze drie

partners : Executieve, provincies, gemeenten.

Mijnheer de Voorzitter, een Engels spreekwoord zegt «Iedere dag is een nieuw leven». Vandaag is het werkelijk een nieuwe dag, het begin van een nieuw tijdvak voor onze Vlaamse gemeenschap, ook al komt het niet zó over aan ons allen, Vlaamse parlementsleden en Vlaamse bewindslieden, die vulling en inhoud te geven hebben aan deze autonomie op weg naar de droom van Demets, op weg ook naar een nieuwe Vlaamse grootheid. **(Applaus bij de meerderheid)**

De Voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

De heer H. Schiltz (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter en leden van de Vlaamse Executieve, dames en heren collega's leden van de Vlaamse Raad, ik zal hier niet spreken over de al dan niet wettelijke samenstelling van deze fameuze Executieve - om dit neologisme te gebruiken in ons politiek jargon - hoe interessant deze discussie ook zou zijn. Omdat ze eigenlijk verraadt in welke sfeer van dubbelzinnigheid, onuitgesproken of gewilde misverstanden en mentale restricties, deze staatshervorming tot stand is gekomen.

Mijnheer De Bondt, ik meen dat ik in mijn vijftwintig jaar politieke loopbaan getracht heb in de mate van het mogelijke duidelijk en ondubbelzinnig te zijn en dit in grotere mate dan de leden van een partij die inderdaad in alle seizoenen warm en koud kan blazen en voor alle situaties een antwoord heeft. **(Applaus bij de VU)**

Ik zal het evenmin hebben over het vreemde feit dat door deze staatshervorming en door de wijze waarop onze alter ego aan Franstalige kant deze behandelt, er in onze Belgische - ik zou bijna zeggen - politieke fauna - maar dat zou wel erg oneerbiedig zijn te meer daar het over een dame gaat - iemand is die dus nergens thuis hoort.

De heer M. Galle, Minister van de Vlaamse Gemeenschap : Flora !

De heer H. Schiltz : Of mevrouw Bernaerts een bloem is weet ik niet, misschien is zij in de bloem van haar

Schiltz

jaren en dat wens ik haar toe, mijnheer Galle.

Het eigenaardige feit dat wij er in slagen de Grondwet te wijzigen, een constitutionele wet uit te vaardigen en wij eigenlijk zitten, ik zal niet zeggen op de schoot, maar zitten met een lid van ons politiek personeel waarmee men geen blijf weet.

Ik zal het ook niet hebben over de parlementaire technische betekenis van dit debat alhoewel in de regeringsverklaring van de Eerste Minister zeer duidelijk is vermeld dat hij niet verantwoordelijk wenst te worden gesteld voor deze beleidsverklaring die voortaan, zegt hij, op de uitsluitende verantwoordelijkheid van de Executieven wordt afgelegd en die hiervoor alleen tegenover hun Raden verantwoordelijk zijn, maar die wij dan moeten bespreken in een debat dat niet met een stemming eindigt zoals dit dan normaal de consequentie zou zijn van deze passus uit de regeringsverklaring, omdat dit tenslotte allemaal details en illustraties zijn die wijzen op de juiste dimensie van de gebeurtenis die wij gisteren en vandaag meemaken en waar collega van Waterschoot met veel goede wil heeft getracht een historische dimensie aan te geven die ze helaas niet heeft en die ze trouwens in de ogen van de openbare mening en zelfs van ons, laten wij het eerlijk erkennen, evenmin heeft. Er is een schrille tegenstelling tussen de prille hoop en de sensatie die aanwezig was wanneer de Cultuurraad zaliger voor de eerste maal vergaderde en de sfeer die hier gisteren en vandaag in dit halfroond heerst, een sfeer van «wij hebben het allemaal al wel eens meegemaakt» en een sfeer van «wij weten eigenlijk wel dat het allemaal niet zoveel om het lijf heeft». Trouwens, de openbare mening voelt het ook zo aan. Alle oratorische kunstgrepen om hiervan een historische gebeurtenis te maken, zullen stuiten op de nuchtere werkelijkheid.

De traditionele partijen, zowel diegenen die thans nog van de Regering deel uitmaken als diegenen die er na een korte wijl weer zijn uitgestapt, stellen dat de staatsvorming voor Vlaanderen en Wallonië thans vol-

trokken is. Het volstaat de regeringsverklaring van de centrale regering na te lezen en de commentaar van een aantal traditionele politici die zeggen : «God zij dank is voor Vlaanderen en Wallonië tenminste het communautaire probleem geregeld en kunnen wij onze aandacht - het eeuwige refreintje - «aan de ernstige zaken wijden». Men heeft dat dan gedaan op de manier zoals u weet, met name op de kortste tijd een regeringscrisis uitgelokt en een nieuwe regering boven de doopvont gehouden. Dit is de manier waarop men in ons land' aan ernstige problemen de aandacht wijdt.

De communautaire hypotheek zou gelicht zijn. Er is nog wel ergens een kleinigheid te regelen, met name het statuut van de gemeenschappelijke hoofdstad, maar voor het overige heeft eigenlijk de Vlaamse Beweging haar eindpunt bereikt. Er moet natuurlijk nog wat vervolmaakt worden, er moet nog wat vlees bijgezet worden, maar het essentiële is in ieder geval gebeurd.

De Voorzitter van de Vlaamse Executieve - en het wordt moeilijk in deze vergadering, want wij zullen steeds over een voorzitter spreken en moeten duidelijk maken of het gaat over de Voorzitter van de Vlaamse Raad of over de Voorzitter van de Vlaamse Executieve ; u kan zeggen dat dit niet veel belang heeft, maar een verwarrend spraakgebruik wijst meestal op verwarrende geesten, dat is een Franse wijsheid die eigenlijk ook voor ons geldt - begon gisteren zijn uiteenzetting met deze zin : «Na jaren lange spanningen is door de zopas gerealiseerde staatsvorming de autonomie van de Vlaamse Gemeenschap een feit geworden.» Hij zegt niet «een autonomie», hij zegt niet dat een grote stap is gezet, hij zegt «de autonomie is gerealiseerd», met andere woorden het is gebeurd ! Ik ben ervan overtuigd dat dit een eerlijke zin is in zijn hoofd en dat, naar zijn overtuiging, inderdaad alles is gebeurd en er niet veel meer bij hoeft te komen.

Dames en heren, wat wij vandaag beleven zou het resultaat zijn van, de bekroning...

De heer F. De Bondt : Het gaat verder

De heer H. Schiltz (VU)

dan wat de Volksunie toestond in het Egmontpact.

De heer H. Schiltz : Mijnheer De Bondt, u bent goed geplaatst om te weten dat wat u zegt onjuist is, maar ik neem u dat niet kwalijk, uw positie is tegenover die tijd enigszins veranderd en vanzelfsprekend moet u uw woordgebruik daaraan aanpassen. U weet dat dit niet waar is en dat wat de intensiteit van de federalisering betreft, dit veel verder ging dan het surrogaat dat ons hier thans wordt voorgelegd. Moet ik u wijzen op de residuaire bevoegdheden, op de wijze van aanduiding van de parlementen, van de regeringen en dergelijke meer, waarin onvervalste rechtstreekse democratische ingrepen en soevereiniteiten van gemeenschappen en gewesten werden georganiseerd, waar we nu nog lang zullen moeten op wachten ?

Dit zou dus de bekroning zijn van 20 jaar ongehoorde politieke energie, 20 jaar ronde-tafel-conferenties, groepen van de 28, en een eindeloze reeks regeringscrisissen, pogingen in en buiten het Parlement om inderdaad het unitaire keurslijf af te werpen en een frisse nieuwe federale staat in het leven te roepen.

Schiltz

Dit zou het resultaat zijn - en de heer van Waterschoot heeft daarop trouwens een allusie gemaakt - van 65 jaar verbeteren en vaak hopeloos gevecht van een handvol flaminganten voor de idee van de autonomie. Dat is dus waarvoor zoveel generaties veel veil hebben gehad - u weet het, professionele en sociale erkenning, politieke mogelijkheden, datgene waarvoor velen ook nog wat anders veil hebben gehad, zelfs al hebben zij zich misschien laten verleiden in inopportune omstandigheden en op inopportune wijze - maar alleszins veel meer veil gehad hebben dan al diegene die hier in dit halfroond bij elkaar zitten.

Dat zou het resultaat zijn waarvoor de frontiers dan in de modder hebben gebeten, op een ogenblik dat zij hun medesoldaten moesten weerhouden van desertie om mede een Belgische Staat te helpen verdedigen, waarvan zij dag in dag uit de aliënatie moesten onderkennen, even sterk als aliënatie die het proletariaat in de industriële revolutie op zich gegooid kreeg.

Hiervoor zou August Borms 10 jaar lang de genade die hem werd aangeboden hebben geweigerd, omdat hij de idee van de Vlaamse zelfstandigheid weigerde te verloochenen.

Laten wij ons toch niet meer au sérieux nemen dan nodig is, niet voor een namaakparlement, niet voor een filiale van het centrale Belgische Parlement heeft August Borms tien jaar in de cel gezeten.

Dit «Parlement» is een operationele entiteit die een zekere vrijheid van handelen krijgt in onbelangrijke zaken, maar die wat de essentiële beslissingen betreft, haar instructies krijgt van hogerhand. Zo zal deze Raad zijn instructies krijgen van de regeringsmeerderheid in het centrale Parlement. Wij zullen autonoom mogen beslissen over onbelangrijke bedragen. Wanneer er echter politieke knelpunten aan bod komen, zal het bevel niet in deze Raad worden gegeven, maar in de centrale regering of in de hoofdkwartieren van de partijen die de centrale regeringsmeerderheid uitmaken. Het zal in deze zelfde zaal zijn dat de beslissing valt, maar in een

andere hoedanigheid. Wij zullen er niet alleen zetelen, maar samen met de Franstaligen. Dat is de realiteit van ons Vlaams Parlement.

Het is een namaakregering - dit houdt geen denigrerende appreciatie in voor uw persoon, mijnheer de Voorzitter, maar wel voor de instemming die u vandaag belichaamt - die ongeveer het beeld vertoont van een bestendige deputatie, van zes mensen die quasi onafzetbaar zijn. Immers, wie gaat een motie van wantrouwen durven stemmen op gevaar af de centrale regering in het gedrang te brengen? Het is dus een namaakregering waarvan de politieke verantwoordelijkheid in de toekomst wellicht zal opklaren wanneer het hele mechanisme zich zal afwickelen zoals het ons is voorgesteld. Maar op dit ogenblik - en dat was de betekenis van het technisch incident dat in de Kamer en Senaat is opgeroepen in verband met de toepassing van de wet - is de regering inderdaad dubbelzinnig in haar vermenging van Vlaamse en Belgische bevoegdheden. Daarenboven wordt ze bestuurd, mijnheer de Voorzitter, door iemand waarvoor ik veel achting heb omdat ik zijn werkkraak ken en weet dat hij zelfs voor een minister een zeldzame dossierkennis heeft en dat hij de publieke zaak enorm is toegedaan. Na een jaar regeringsdeelname en na een aantal jaren partijvoorzitterschap kan men daar wel enigzins over oordelen.

De heer F. De Bondt : De supreme beoordelaars !

De heer H. Schiltz : De supreme beoordelaars inderdaad, mijnheer De Bondt, die in moeilijke omstandigheden soms blijk hebben gegeven van meer verantwoordelijkheidszin dan personen die op ministerbanken zaten.

Mijnheer de Voorzitter, u zal niet beledigd zijn wanneer ik zeg dat dit eerste parlement wordt geconfronteerd met een voorzitter die geen federalist is. Ik beledig daarmee niemand, ik leg daarmee alleen een overtuiging bloot. Maar is het niet een teken aan de wand dat men als historische overwinning van de federalistische tendens in de Vlaamse Beweging, moet meemaken dat de zogezegde eerste definitieve

realisatie gepatroneerd wordt, zal moeten worden bestuurd en beziel, door iemand die er nooit een geheim van heeft gemaakt dat hij eigenlijk, mits enkele schoonheidscorrecties, de unitaire Belgische Staat nog niet zo slecht vond. Voor iemand die de machtsvorming van de CVP in België heeft begeleid, geïnspireerd en gevoed met ideeën en projecten, is dat vanzelfsprekend niet verwonderlijk. Het is wel verwonderlijk dat men beweert dat dit nu het Vlaamse zelfbestuur is en dat dit Parlement het instrument zal zijn waarmee wij veel beter en groter zullen worden.

De heer F. De Bondt : Hoe weet u dat? Een ingeving van de Heilige Geest?

De heer H. Schiltz : Wat een verspilling aan energie. Hebben wij daarvoor het land tien jaar in de politieke instabiliteit gestort? Hebben wij daarvoor de goede jaren, wanneer wij de financiën hadden om de sociaal-economische problemen op te vangen en de crisis vóór te zijn, verkwanseld? Heeft daarvoor de berg deze schamele muis gebaard? Werd al de gezamenlijke maatschappelijke energie verspild om deze miskleun van een staatsvorming tot stand te brengen op de kap van de bevolking en op de kap van de Vlaamse bevolking?

Na tien jaar culturele autonomie herinner ik mij nog zeer goed de redevoeringen - herlees ze ook eens, Mijnheer de Bondt - die hier bij het installeren van de Cultuurraad gehouden zijn. Ook toen sprak men over de grote stap, over de bekroning van een decennia-lange strijd, over een instrument. Nu ging men eens zien wat Vlaanderen met zijn autonomie ging doen!

Tien jaar organisatie van het subsidiebeleid, dat is onze fundamentele cultuurautonomie geweest. Niets meer dan dat! Een slaafse onderwerpenheid van de Cultuurraad aan de centrale politieke meerderheid.

Thans gaan we precies dezelfde weg op. Integendeel zelfs, het is zeer duidelijk dat waar toen de Vlaamse Leeuw hier nog werd aangeheven in het teken van de hoop, thans iedereen er bijna onverschillig bijzit omdat men zich ervan bewust is dat, even-

Schiltz

min als met de Cultuurraad, met dit Vlaams Parlement een gedurfde en vernieuwde politiek zal worden gevoerd, gewoonweg omdat de wet ons dit, ten eerste, niet zal toelaten en ten tweede, omdat de wil hiervoor bij een groot gedeelte van onze eigen mensen gewoon niet aanwezig is. De samenstelling van de Executieve is daar een duidelijke illustratie van.

Wanneer ik dan, mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, de beleidsverklaringen neem - ik wil hier een ogenblik verplaatsen in de filosofie of argumentatie die zegt dat het weliswaar slechts een gebrekkig maar dan toch een interessant instrument is - **durf ik** stellen dat een Vlaams Parlement, dat in feite maar een deelparlement is van het centrale Parlement nooit deze politieke vlucht zal nemen, die deze autonomie vereist, want die autonomie moet gedragen worden door autonome mensen die alleen hier verantwoording verschuldigd zijn en niet in het centrale Parlement, waar andere motieven en andere consideraties gelden. Het is een aftands instrument, maar beter één instrument dan geen !

Het zal u zeker niet verbazen dat dit een filosofie is die ik niet bij voorbaat afwijs. De Vlaamse theorie propageren van «alles of niets» berokkent **méer** schade dan baat.

Men moet dan even ernstig zijn. Mijn vraag is : in welke mate kan dit gebrekkig instrument ten minste embryonaal bewijzen dat deze autonomie naar een nieuwe staatsconceptie gaat leiden, die afsteekt bij de traditionele, conservatieve en vrij aftandse Belgische patronen ? Laat dit dan tenminste een voorafbeelding zijn van wat een echt zelfbestuur zou kunnen zijn dat niet gehypothekeerd is door aanslibbingen, de erfzonden van de versleten Belgische parlementaire democratie.

Welnu, wat krijgen wij van u ? Een regeerverklaring die als twee druppels water lijkt op de regeerverklaring van de centrale regering. Er worden weliswaar andere concrete dingen in behandeld dan in de regeerverklaring van de centrale regering. Voor het

overige is zij echter technisch precies dezelfde : een waslijst van beloften, uitgewerkt tot in de details, van wat men zich allemaal voorneemt te doen.

Dat is al. Wij hebben meer dan gelijk welk ander parlementslid uit de Belgische geschiedenis de ervaring van regeerverklaringen kunnen opdoen. Wij weten wat zij waard zijn. Zij zijn niet veel méér waard dan het papier waarop zij gedrukt staan ! Het verontstunt mij echter dat men het indentiek e **procéde** heeft overgenomen, steeds een regeerperiode te beginnen met een waslijst van beloften, waarvan men niet weet of en hoe men ze gaat kunnen uitvoeren, laat staan financieren. Trouwens ze zijn ook niet essentieel. Ik vraag mij ook af wat het verband is tussen het tot stand brengen van een nieuw beleid in Vlaanderen en het feit dat we de «weidelijke jacht» gaat mogelijk maken zoals te lezen staat in de Vlaamse regeerverklaring, of dat een aangepast beleid zal gevoerd worden tot het behoud van het vogelbestand. Nu hebben de Vlamingen zich steeds erg aan vogels geïnteresseerd vermits wij de Blauwvoet hebben laten klapwieken gedurende meer dan één eeuw. De Blauwvoet is nu wel vrijwel uitgestorven en of hij ooit in onze streken heeft gevlogen, is een andere zaak.

Ik vraag mij af of dit nu de eerste beleidsverklaring van de eerste Vlaamse regering van het eerste Vlaamse Parlement is. Is dat nu het grote perspectief van de autonomie, van datgene dat wij met onze verworven, kleine weliswaar, maar dan toch soevereiniteit op de beperkte gebieden, gaan doen ?

De heer F. De Bondt : En nu ter zake !

De heer H. Schiltz : Ik excuseer mij, mijnheer De Bondt, maar dit zijn zaken die uw partij mij ter beoordeling voorlegt. Ik ben ter zake. Het zijn zaken die hier ter bespreking zijn en ik geef hierover mijn oordeel. Dat stoort u, dat weet ik, dat stoort u want u zijt van meetaf aan in een verkeerd kamp gaan zitten, u laboreert nog steeds aan een late wroeging die u niet kan overwinnen. (**Protestgroep bij de CVP**)

De heer F. De Bondt : Ik luister naar u met de grootste aandacht, maar ik zou

nu uw alternatief willen horen.

De heer H. Schiltz : Het moet zijn dat u zo gegeneerd zijt dat u er niet kunt over zwijgen ! Nu zou ik wel eens willen dat iemand anders mij onderbrak, met wie ik dan een meer intelligente dialoog zou kunnen voeren.

Voor het overige zijn er ook wel belangrijke verklaringen in het regeerakkoord. Zij slaan helaas op zaken waar wij niets te zeggen hebben.

Ik lees hier onder meer dat het aangegeven is dat de maatschappelijke zetel van een onderneming gevestigd wordt bij de belangrijkste exploitatiezetel. Ziedaar een eis niet alleen van de Vlaamse Beweging, maar een eis die destijds ook door de Franse regionalisten werd voorgesteld. Ik denk aan het wetsvoorstel-Phillippart, een vrij oude doch erg blangrijke eis. Waarom ? Omdat hij een weerslag heeft op tal van factoren : maatschappelijke, wat de tewerkstelling van het kaderpersoneel betreft, fiscaal, wat de vestigingsplaats van de belastingen betreft : structurele, in de ondernemingen, wat de aanpassing van de ondernemingen aan de sociologische realiteit betreft, waarin zij moeten werken en waar zij moeten ingepland worden Dit is een zaak die reeds méér dan 20 jaar aansleept in ons Parlement en waar men nu in de beleidsverklaring van de Vlaamse Executieve, niet in een regeringsverklaring van de centrale regering, leest dat dit wenselijk zou zijn. Iedereen weet vanzelfsprekend dat dit wenselijk zou zijn.

Iedereen weet echter dat wij er niets kunnen aan doen. Het ware beter dat diegenen die dat in de beleidsverklaring hebben ingeschreven om een mooi figuur te slaan, dit hadden laten inschrijven daar waar de centrale regeerverklaring werd opgesteld en waarbij zij ook aanwezig waren, waar hun partijen ook een zwaar gewicht in de schaal konden leggen. Het is een beetje hypocriet iets dat men weigert door te drukken op het centrale vlak en waarvoor het centraal gezag exclusief bevoegd is, als een intentieverklaring in de beleidsverklaring van de Vlaamse Executieve in te schrijven om zo te laten blijken hoe manmoedig men wel opkomt voor de Vlaamse zaak.

Schiltz

U hebt alle kansen gekregen om in de verklaring in te schrijven wat u wenste en het resultaat hebben wij nu voor ons.

Mevrouw G. Dielens : Dat is echte oppositietaal.

De heer H. Schiltz : Het is de taak van de oppositie daar een streng en scherp oordeel over uit te brengen. Ik baseer mij op de tekst zelf en de realiteiten en ik ben daar nog geen ogenblik van afgeweken.

Ik zou wel eens willen weten, nu men toch een zekere autonomie krijgt, of men het anders gaat aanpakken, of de administraties die overgeheveld worden nu volgens meer efficiënte, meer concrete en meer democratische principes gaan werken dan we te zien krijgen in de centrale staat. Zal de politisering zich minder meester maken van de administratie ? Nu doe ik aan geen goedkoop romantisme en evenmin aan een soort beaat idealisme. De politiek is een realiteit zoals ze is en de administraties zijn vanzelfsprekend niet iets dat compleet buiten de politiek staat. Het zou wel onnozel zijn te beweren dat de administratie een compleet onafhankelijk korps is van technocraten. De administratie is er inderdaad om het beleid om te zetten in concrete maatregelen en om de wetten toe te passen. Maar dat moet ze dan wel doen zonder aanzien des persoons, ten opzichte van iedereen.

Het gebeurt niet vaak in de geschiedenis van een volk dat men de kans krijgt om met een propere lei te beginnen, dat men de kans krijgt zaken die al meer dan een eeuw in bepaalde plooiën hangen opnieuw te schikken en om nieuwe wegen op te gaan. Om de 10 jaar komt er wel een grote vernieuwingsgolf in de politiek, maar in de functionering van de gemeenschap en van de Staat gaat het veel trager en blijft meestal het hekken bij de oude stijl hangen. Hoe bescheiden ook, toch kreeg men met deze overheveling van 4.000 ambtenaren en met het starten van enkele nieuwe departementen de kans om te laten zien dat wij het anders kunnen dan in het achterhaalde en door en door verpolitiseerde Belgische systeem. Dat is niet

gebeurd, men heeft van de kans geen gebruik gemaakt. Men heeft bij de vorming van de regering ook wat de administraties van de gemeenschappen en gewest betreft, de koek tussen de meerderheidspartijen verdeeld voor de topbenoemingen.

De heer G. Geens, Minister van de Vlaamse Gemeenschap, Voorzitter van de Vlaamse Executieve : Dat is onjuist.

De heer H. Schiltz : CVP-voorzitter Tindemans was naast de kwestie wanneer hij bij het debat in de Kamer repliceerde op wat onze fractievoorzitter de heer Van Grembergen zei. Ik sta hier niet te pleiten voor postjes voor mensen van mijn partij, maar ik pleit voor een conceptie waarbij de administratie, en vooral de topadministratie van een land, van een volk, in zijn samenstelling sociologisch min of meer moet weerspiegelen hoe de bevolking is samengesteld, om tot een wetstoepassing te komen en een beleidstoepassing die door iedereen als rechtvaardig kan worden ervaren. Dat heeft met postjesjagerij niets te maken. Dit is gewoon een kwestie van wijze bestuursconceptie. Dan kunnen wij alleen maar hopen dat binnen dit kader de besten en de bekwaamsten naar boven zullen drijven. Dat zijn twee dingen die niet zo rechtstreeks met elkaar verband houden. Ik herinner mij hoe destijds de heer Vranckx, Minister van Justitie, de moed had om zijn eigen partij te trotseren en openlijk te zeggen dat de samenstelling van de magistratuur qua recrutering, moest beantwoorden aan de sociologische componenten van de bevolking waarover deze magistratuur moest oordelen. Volgens hem ging het niet op dat hij als socialistisch Minister van Justitie alleen maar zou moeten zorgen voor katholieke en socialistische benoemingen. Hij wou ook anderen benoemen om ervoor te zorgen dat de magistratuur een zo getrouw mogelijke weergave zou zijn van het volk waarover zij te oordelen had.

Deze mentaliteit is ver zoek en nochtans hadden wij hier een unieke kans. Ingedaard, een dergelijke herschikking van de administratie gebeurt niet vlug. Daarover vindt men in deze be-

leidsverklaring vanzelfsprekend 'niets terug. Een dergelijk fundamenteel herdenken van het staatsapparaat en van de politieke zeden die in dit staatsapparaat gelden, vindt men niet terug. Men vindt hierin wel een zwakke repliek van het «Belgique de papa», want de Vlaamse dimensie wordt niet vergroot, maar helaas zelfs verkleind.

Wat de rol van de gemeenten betreft hebt u, mijnheer de Voorzitter, gezegd dat men de autonomie van de gemeenten zal trachten te versterken, er mee rekening houdend, eens te meer, dat wij niet bevoegd zijn. Inderdaad, het organiek statuut van de ondergeschikte besturen blijft een centrale bevoegdheid. Wij kunnen geen nieuw type van gemeenten creëren in Vlaanderen, wij kunnen alleen een andere beleidspraktijk invoeren. Wij kunnen het wettelijk kader niet wijzigen, bijgevolg ook het functioneren van de gemeentelijke democratie door structurele maatregelen niet beïnvloeden.

Wat de gemeenten betreft, is zulks misschien niet zo erg, maar wij sleuren met het nieuwe autonome Vlaanderen automatisch de provincies van Napoleon mee, de Jacobijnse, ondergeschikte, gedecentraliseerde, ondemocratische, onaantastbare provincies, het resultaat van partijpolitieke koopjes ten tijde van de regeringsvormingen die op de centrale verkiezingen volgden, een bestuur waaraan niemand iets te zeggen heeft ; laat ons eerlijk zijn, de deputaties zijn inamovibel, ondoorzichtig in hun besluitvorming, met een provincieraad die er voor spek en bonen bijzit. Dit zou dan de grote redding zijn tegen een dreigende Vlaamse centralisatie, het Vlaamse unitarisme in een landje van zes miljoen inwoners, een voorschot groot, een speldeknoop op de wereldbol, waar men langs onze autostrades in twee uren tijd van de ene grens naar de andere rijdt ! Dit wordt natuurlijk geweldig door de vreselijke centralisatie bedreigd en de provincies gaan daartegen het heil brengen !

Welnu; over de rol van de provincies, over het herdenken van de provincies, over het pogen om deze intermediaire bestuurslaag tenminste een zeker democratisch karakter te geven, over dit

Schiltz

alles vindt men in deze beleidsverklaring niets terug, wel – zoals ik reeds gezegd heb – over de weidejacht en over het behoud van ons vogelbestand.

Met andere woorden, mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, wat ons wordt geboden is niet alleen een repliek van wat wij in de Belgische traditie aan beleidsverklaringen gewoon zijn, het is zelfs een surrogaat ervan. Men introduceert op deze zogenaamde historische dag de af-tandse Belgische politieke zeden in een Vlaams «flodderjasje» en het moet wel een flodderjasje zijn want het skelet dat moest bedekt worden was werkelijk te mager om er een fatsoenlijke mantel voor te maken. Welke Vlaamse politiek, voor welke Vlaamse toekomst, zal er gevoerd worden, daarop blijft men vanzelfsprekend het antwoord schuldig. Nochtans, indien de Vlaamse Beweging ooit met een vraag gezeten heeft, dan is het wel vandaag, met name wat het nog gaat betekenen over twintig jaar Vlaming te zijn. Men heeft gesproken over de meer dan honderd jaar traditie en verleden van de Vlaamse Beweging, maar men zou ook over de Vlaamse toekomst moeten spreken, want wij hebben geen hondervijftig jaar tijd meer om de verdere evolutie af te wachten. Wij hebben geen tijd meer – en mijn toekomst mijnheer van Waterschoot was niet zozeer een allusie op uw en mijn ouderdom – wij zijn tenslotte allemaal schakels in een historische keten...

De heer F. De Bondt : Zeg maar leef-tijd !

De heer J. van Waterschoot : Denk aan Reagan !

De heer H. Schiltz : . . . maar het is de bekommernis of wij op tijd zullen komen. Het is geen palmares dat men ons vandaag geeft, dat wij na hondervijftig jaar strijden erin gelukt zijn dit te bekomen. Geen enkel volk in West-Europa met een ontwikkelingspeil als het onze, zou langer dan twintig jaar de situatie geduld hebben die Vlamingen – en dan vooral door uw partij, die altijd de meerderheid in Vlaanderen is geweest (**De heer H. Schiltz richt zich**

tot de CVP) – hondervijftig jaar lang geduld en geslikt hebben omwille van andere belangen, die met de Vlaamse belangen zoals historisch is bewezen, niet veel te maken hadden.

Wij kunnen geen vijftig jaar meer wachten, wij kunnen geen dertig jaar meer wachten. Binnen dertig jaar zal de eigenheid van een volk dat zes miljoen burgers telt een probleem zijn voor de rest van de wereld. Wat moeten ze ermee aanvangen ? Wat kan men er in internationale lichamen nog voor over hebben om ze als entiteit te erkennen, om hun taal te respecteren en om met hun bestaan rekening te houden?

Dat is het probleem dat zich aan de Vlamingen stelt en snel stelt. Wij hebben niet de tijd te wachten tot de discussie tussen de katholieken en de socialisten over welke ons van het onderwijsbeleid van de ene weegschaal in de andere gaat gelegd worden, zal uitgevochten zijn. Wij hebben daar heus geen tijd meer voor, wanneer wij voor die uitdaging willen klaar zijn.

De heer H. De Bondt : Ontwikkel uw toekomstvisie !

De heer H. Schiltz : Eer wij het zelf weten zullen wij in een totaal andere sociaal-economische context zitten. Arbeid zal dan een voorrecht zijn van weinigen wellicht, omdat de technologie ons geen andere keuze zal overlaten indien wij geen alternatieven weten te scheppen. Dit zal snel moeten gebeuren, niet alleen in Vlaanderen maar in geheel West-Europa. Op een gelijkwaardige manier wil Vlaanderen niet opnieuw, ondanks twintig jaar hoogconjunctuur, mijnheer van Waterschoot, thans de nieuwe trein missen van de derde industriële revolutie. Dat is vooral de uitdaging voor ons.

Daarover hadden in de beleidsverklaring antwoorden moeten staan en niet dat de pedagogische begeleiding van de verpleegsters als een autonome onderwijsbevoegdheid wordt beschouwd.

(Onderbrekingen en twistgesprekken)

Op deze vragen blijft iedere visie uit. Indien dit een historische dag zou geweest zijn, dan was het op deze vragen dat de Vlaamse regering voor een

Vlaams Parlement een verklaring zou hebben moeten afleggen. Wij kunnen niet zeggen dat wij een motie van vertrouwen of wantrouwen hebben in te dienen. Dat hebben we helaas niet te doen.

Dit is een illustratie van de machteloosheid van deze vergadering. Wat ons betreft is het heel duidelijk dat het niet hiervoor is dat de frontsoldaten... (**Geroep**) . . . in de modder hebben gebeten.

Met volle overtuiging beschouwen wij het als onze opdracht ervoor te zorgen dat deze barak zo spoedig mogelijk verdwijnt en vervangen wordt door een echt Vlaams Parlement waarvoor een echte Vlaamse regering verantwoording zal afleggen.

(Applaus bij de W)

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Ik stel voor het debat over het regeerakkoord voor de Vlaamse Executieve te onderbreken en over te gaan tot de behandeling van de twee op de agenda aangekondigde ontwerpen van decreet. (**Instemming**)

ONTWERP VAN DECREET waarbij nieuwe voorlopige kredieten worden geopend die in mindering komen van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en van de begroting van Nationale opvoeding, Nederlandstalig regime, voor het 'begrotingsjaar 1980 en die bestemd zijn om de werking van de openbare diensten te waarborgen tijdens de maanden november en december 1980

- 11-A (1980-1981)-Nrs. 1 tot 3
- 13 (1980-1981)-Nr. 1 (Verslag van het Rekenhof)

ONTWERP VAN DECREET waarbij nieuwe voorlopige kredieten worden geopend die in mindering komen van de begroting van de Vlaamse gewestelijke aangelegenheden voor het begro-

tingsjaar 1980 en die bestemd zijn om de werking van de openbare diensten te waarborgen tijdens de maanden november en december 1980

- 12-A (1980-1981)-Nrs. 1 tot 3

- 14 (1980-1981)-Nr. 1 (Verslag van het Rekenhof)

Algemene bespreking

De Voorzitter : Aan de orde is het ontwerp van decreet waarbij nieuwe voorlopige kredieten worden geopend die in mindering komen van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en van de begroting van Nationale Opvoeding, Nederlandstalig regime, voor het begrotingsjaar 1980 en die bestemd zijn om de werking van de openbare diensten te waarborgen tijdens de maanden november en december 1980, waarvan het door de Commissie gewijzigd opschrift luidt als volgt : ontwerp van decreet waarbij nieuwe voorlopige kredieten worden geopend die in mindering komen van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1980 en die bestemd zijn om de werking van de openbare diensten te waarborgen tijdens de maanden november en december 1980, en het ontwerp van decreet waarbij nieuwe voorlopige kredieten worden geopend die in mindering komen van de begroting van de Vlaamse gewestelijke aangelegenheden voor het begrotingsjaar 1980 en die bestemd zijn om de werking van de openbare diensten te waarborgen tijdens de maanden november en december 1980, waarvan het door de Commissie geijzigd opschrift luidt als volgt : ontwerp van decreet waarbij nieuwe voorlopige kredieten worden geopend die in mindering komen van de begroting van het Vlaamse Gewest voor het begrotingsjaar 1980 en die bestemd zijn om de werking van de openbare diensten te waarborgen tijdens de maanden november en december 1980. Ik stel voor de twee ontwerpen van decreet samen te behandelen. **(Instemming)**

De heer Verleysen, verslaggever, heeft het woord.

De heer W. Verleysen, verslaggever **(op de tribune) :** Mijnheer de Voorzitter, mijne heren en mevrouwen Ministers, geachte collega's, de Commis-

sie voor de begroting heeft hedenvoormiddag langdurig en grondig de aspecten van de voorlopige twaalfden die ons ter goedkeuring worden voorgelegd, besproken.

Er heeft allereerst een algemene bespreking plaatsgehad over de zin van de voorlopige twaalfden en over het al dan niet wettig zijn van deze werkwijze. Deze bespreking werd als volgt afgerond : in de rijksboekhouding zijn nergens bepalingen, in verband met de voorlopige twaalfden, voorzien. Een goed beheer vraagt dat kredieten, volgens de behoeften van de Executieven, ter beschikking worden gesteld. De goedkeuring van de Rijksmiddelen betekent dat het Parlement de middelen ter beschikking stelt. De voorlopige twaalfden zijn dus alleen een praktisch middel om de continuïteit van het bestuur te verzekeren.

Opdat er echter geen machtsafwendings zou kunnen geschieden, wordt uitdrukkelijk bepaald dat te ter beschikking gestelde kredieten alleen mogen benut worden voor bestemmingen die door de Baad reeds werden goedgekeurd.

Wanneer men hiervan wil afwijken dient dit uitdrukkelijk in het ontwerp, dat de voorlopige twaalfden behandelt, vermeld. Dat is thans ook het geval voor wat het ontwerp 1 la, artikel 3 betreft. Ik kom daarop steeds terug.

Er heeft eveneens een andere gedachtenwisseling over de ingangsdatum plaatsgehad. Het ontwerp vermeldt als ingangsdatum 1 november. In de Commissie waren de meningen verdeeld. Bepaalde leden waren van mening dat de ingangsdatum van de Vlaamse Baad 1 oktober moest zijn, andere leden waren de mening toegedaan dat het niet vroeger kon zij dan de dag van publicatie in het Staatsblad. Geen enkele van deze redeneringen werd aangehouden, om de eenvoudige reden, ten eerste, dat de kredieten beschikbaar zijn ingevolge de goedkeuring van de rijksmiddelenbegroting door het Parlement en ten tweede, dat ingevolge artikel 94 van de bijzondere wet op de staatshervorming uitdrukkelijk wordt bepaald dat de huidige Executieve in de plaats treedt van de voorgaande Uitvoerende Macht om de continuïteit ter zake

Mevrouw G. Devos (CVP), Ondervoorzitter van de Vlaamse Raad

te verzekeren.

Dit werd uitgedrukt als volgt : «Onverminderd het bepaalde van artikel 83, paragrafen 2 en 3, blijven de overheden die door de wetten en verordeningen met bevoegdheden belast zijn die onder de gemeenschappen en de gewesten ressorteren, die bevoegdheden uitoefenen volgens de procedures van de bestaande regelen bepaald, zolang hun raden en executieven die regelen niet hebben gewijzigd of opgeheven».

Een andere belangrijke vraag die bij artikel één werd gesteld, is namelijk : heeft de Vlaamse Executieve, onder het stelsel van de Nederlandse Cultuurgemeenschap, overdrachten van kapitaalsuitgaven naar de lopende uitgaven gedaan ? Zo ja, wanneer heeft de Executieve daarover beraadslaagd en hoe groot is het bedrag van deze kredieten ? Het antwoord op deze vraag luidt : de bedoelde overdracht is toegelaten, maar de wet heeft een zeer belangrijke hinderpaal ingebouwd, namelijk het verlies van 80 % van de kredieten uit de kapitaalsuitgaven, met andere woorden wanneer b.v. een som van 100 frank uit de kapitaalsuitgaven zou worden overgeheveld naar de lopende uitgaven, zou dit slechts

Verleysen

een waarde van 20 frank betekenen.

U voelt onmiddellijk aan dat vooraleer een Executieve een dergelijke amputatie van financiële middelen zou aanvaarden, zij zich in een noodtoestand moet bevinden en dat is tot op dit ogenblik niet het geval. Het antwoord op deze vraag is dan ook neen.

Bij artikel 3 werd de vraag gesteld – stuk 1 I/A – of dit artikel niet overbodig is.

Het lid achtte het overbodig te vermelden dat er geen andere uitgaven mogen worden gedaan dan deze voor dewelke reeds vroeger een bestemming werd vastgesteld. Dit artikel is niet overbodig, gezien uitdrukkelijk wordt bepaald dat de Executieve daaraan gebonden is. Dit artikel laat ook toe, wanneer er zich bepaalde toestanden voordoen waarin geldmiddelen noodzakelijk zijn, die volgens een goed beheer op de minst dure wijze moeten ter beschikking worden gesteld. Wanneer deze minst dure wijze het bestemmen betekent van een bepaald gedeelte van onze begroting voor dat initiatief, de Wetgevende Macht, in casu onze Raad, daarover te beslissen heeft.

Er wordt daarom voorgesteld dat deze beperking niet zou gelden voor de uitrustingsuitgaven die noodzakelijk zijn voor «Het Ballet van Vlaanderen», zoniëet krijgen wij achteraf nog dure interestlasten mede te betalen.

Een andere belangrijke bedenking werd gemaakt bij artikel 5. Hier werd de vraag gesteld of naar analogie tussen artikel 5 in het stuk 1 I/A, en artikel 12 in het stuk 12/A niet moeten worden overgegaan tot de splitsing van artikel 5. Het antwoord hierop is neen. Waarom? Omdat het hier niet over vergelijkbare uitgaven gaat. De uitgaven bedoeld in artikel 5 van het stuk II/A zijn deze die betrekking hebben op de parastatalen. Wanneer dit artikel zou worden gesplitst zouden we de bevoegdheid van de controleur en van het Rekenhof beperken. Deze controle organiseert zich in feite volgens de modaliteiten voorzien in de wet van 16 maart 1954. Deze wet werd toepasselijk gemaakt op de uit-

gaven van de parastatalen door artikel 13, paragraaf 3 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

Wat de begroting voor de gewestelijke aangelegenheden betreft, werden belangrijke vragen gesteld bij artikel 3.

Om welke reden werden de kredieten, in dit artikel ingeschreven, verdeeld volgens de gewestelijke verdeelsleutel in plaats van volgens de behoeften?

Geachte collega's, in het verleden gold de volgende stelregel: de vastleggingskredieten werden verdeeld volgens de verdeelsleutel, maar daarop konden volgens de behoeften en via de ordonanceringskredieten, bij komende middelen worden voorzien. Wanneer men deze begroting heeft opgesteld heeft men de totaliteit van de middelen, de vastleggingsmiddelen en de ordonanceringsmiddelen van de vorige jaren genomen en in één krediet vastgelegd en men heeft de verdeling op het hele krediet gedaan volgens de verdeelsleutel.

De Minister heeft deze morgen in de commissie gezegd dat deze correctie zal worden aangebracht op het ogenblik dat men de definitieve vastlegging en bestemming van deze kredieten zal doen.

Na deze bespreking is men overgegaan tot de bespreking van de amendementen. Het waren alleen amendementen ingediend door de Executieve. Al deze amendementen zijn voortgevloeid uit de opmerkingen gemaakt door het Rekenhof. Deze amendementen werden eenparig aangenomen. Nadien had de stemming plaats over het geheel. Deze begrotingen werden goedgekeurd bij 4 ja-stemmen en 3 onthoudingen.

Ik nodig u dan ook uit, namens de Commissie voor de begroting, deze beide ontwerpen van begroting goed te keuren. **(Applaus)**

De Voorzitter: De heer De Bondt heeft het woord.

De heer F. De Bondt (op de tribune): Mijnheer de Voorzitter, al was het maar om de gelegenheid te hebben de heer Verleysen – en de toekomst zal

uitwijzen dat ik daar een verborgen bedoeling mee heb – . . .

De heer F. Baert: Zeg het dan van de eerste keer!

De heer F. De Bondt: . . . hulde te brengen, omdat hij de uiteraard ondenkbare taak op zich heeft willen nemen verslaggever te zijn en een mondeling verslag uit te brengen over wat deze voormiddag in de commissievergadering werd gezegd. Ik neem aan dat ik uw tolk ben om te zeggen dat ik hem niet zou kunnen verbeteren.

Sommige dingen die hij gezegd heeft, waren opmerkingen die ik ook had willen naar voor brengen en waarvoor de Commissie, in democratische besluitvorming, niet op elk ogenblik de meerderheid heeft kunnen verzamelen.

Het is nu eenmaal zo dat de geschiedenis blind is. Vervaldagen in de geschiedenis respecteren niet de *kalender van het burgerlijk jaar. Er is nu eenmaal in België een wezenlijke verandering aan de gang die begonnen is op 1 oktober 1980. De Voorzitter van de Vlaamse Executieve, is meer dan wie ook in zijn orthodoxie voor begroting en financiën daardoor gevat. Dit hoeft ons echter niet te hinderen.

Mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, u weet dat wij u grote sympathie en diepe achting toedragen. Daarom hebben wij de morele moed om te zeggen wat moeilijk uitspreekbaar is in het publiek. Wij vertrouwen erop dat het van 1 januari 1981 af in uw vermogen zal liggen de Vlaamse Raad uit te nodigen alles te doen wat onder budgettaire oogpunt behoort te geschieden, in samenspraak met uw Executieve, om voor de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest op opbouwende maar orthodoxe wijze te realiseren, alles wat in onze stoutse dromen bij ons is opgerezen. Wij hopen dat u daarbij de steun zal krijgen van de Vlaamse Gemeenschap.

Daarom, mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, zal ik niet ingaan op de opmerkingen die u deze morgen in alle oprechtheid en met grote overtuiging hebt gemaakt. **(Applaus bij sommige leden van de CVP)**

De Voorzitter: Daar niemand meer het woord vraagt, is de algemene bespreking gesloten.

ONTWERP VAN DECREET waarbij nieuwe voorlopige kredieten worden geopend die in mindering komen van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1980 en die bestemd zijn om de werking van de openbare diensten te waarborgen tijdens de maanden november en december 1980

- 11-A (1980-1981)-Nrs. 1 tot 3

- 13 (1980-1981)-Nr. 1 (verslag van het Rekenhof)

Artikelsgewijze bespreking

De Voorzitter : Wij gaan thans over tot de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet waarbij nieuwe voorlopige kredieten worden geopend die in mindering komen van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1980 en die bestemd zijn om de werking van de openbare diensten te waarborgen tijdens de maanden november en december 1980. De door de Commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen.

Artikel 1

Voorlopige kredieten welke in mindering komen van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1980, worden geopend ten behoeve van de Vlaamse Executieve :

a) Lopende uitgaven :
F. 2.035.200.000

b) Kapitaaluitgaven :
- Niet-gesplitste kredieten :
F. 455.500.000
- Ordonnanceringskredieten :
F. 555.200.000

- **Aangenomen.**

Artikel 2

Voorlopige kredieten ten belope van 290.900.000 frank en 13.000.000 frank, respectievelijk voor de lopende uitgaven en voor de kapitaaluitgaven

**De CVP-fractie van de Vlaamse Raad.
Voorgond links : een deel van de W-fractie**

inzake de culturele uitgaven, Nationale Opvoeding, Nederlandstalig regime, welke in mindering komen van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1980, worden geopend ten behoeve van de Minister van Nationale Opvoeding en van de Minister van de Vlaamse Gemeenschap, Adjunct voor Nationale Opvoeding.

- **Aangenomen.**

Artikel 3

§ 1. De voorlopige kredieten geopend bij dit decreet **mogen** niet aangewend worden tot lopende en kapitaaluitgaven vroeger niet toegestaan door de Wetgevende of de Decreterende Macht.

§2. De beperking onder § 1 van dit artikel is niet toepassing op de uitrustingstoelagen aan de v.z.w. «Ballet van Vlaanderen».

- **Aangenomen.**

Artikel 4

Door bemiddeling van de Ministers van de Vlaamse Gemeenschap en de Staatssecretarissen voor de Vlaamse Gemeenschap wordt het Fonds voor

de bouw van ziekenhuizen en medisch-sociale inrichtingen gemachtigd de verbintenis aan te gaan tot het betalen op de vervaldag, van de interest en de aflossing binnen een termijn van ten hoogste dertig jaar, van leningen door het Gemeentekrediet van België toegestaan ter vervanging van de toelagen bedoeld in artikel 6 van de wet van 6 juli 1973 tot wijziging van die van 23 december 1963 op de ziekenhuizen.

Tijdens het jaar 1980 mogen deze verbintenissen gaan tot een totaal aan leningen dat niet meer mag belopen dan 1.900.000.000 frank.

- **Aangenomen.**

Artikel 5

De Ministers van de Vlaamse Gemeenschap en de Staatssecretarissen voor de Vlaamse Gemeenschap worden ertoe gemachtigd namens de Vlaamse Gemeenschap, de verbintenis aan te gaan tot het betalen op de vervaldag aan de gewestelijke en lokale openbare besturen, van de interest en de aflossing binnen een termijn van ten hoogste dertig jaar van leningen door het Gemeentekrediet van België toegestaan ter vervanging van de toelagen aan de ondergeschikte

Voorzitter

besturen voor uitvoering van werken die onder hun hoog toezicht staan.

Deze verbintenissen mogen gedurende het jaar 1980 slaan op een leningstotaal van ten hoogste 45 1.200.000 frank.

Elke verbintenis uit dien hoofde aan te gaan wordt onderworpen aan het visum van de controleur der vastleggingen en aan het Rekenhof.

Vóór de 10de van iedere maand, legt de controleur der vastleggingen aan het Rekenhof een in drievoud opgemaakte lijst met de verantwoordingsstukken voor die, eensdeels, het bedrag vermeldt van de vastleggingen die tijdens de afgelopen maand geïseerd werden, en anderdeels, het bedrag aangeeft van de vastleggingen die geïseerd werden sinds het begin van het jaar.

De lijst van de maand december maakt de jaarlijkse verzamelstaat uit.

Binnen de tien dagen na ontvangst van de jaarlijkse verzamelstaat, zendt het Rekenhof twee door het Hof afgesloten exemplaren naar de Voorzitter van de Vlaamse Executieve terug.

- **Aangenomen.**

Artikel 6

Dit decreet treedt in werking op 1 november 1980.

- **Aangenomen.**

De Voorzitter : De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

Zo dadelijk zal over het gehele ontwerp van decreet hoofdelijk worden gestemd.

PROCEDURE

De Voorzitter : Dames en heren, vooreer wij het volgend ontwerp van decreet behandelen, wens ik er uw aandacht op te vestigen dat het hier om een gewestelijke aangelegenheid gaat

zoals bedoeld in artikel 107quater van de Grondwet en dat een aantal leden ter zake niet stemgerechtigd zijn krachtens artikel 50 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen en artikel 4 van ons reglement.

Die leden zijn :

- voor de CVP : de heer Cornelis, de heer De Kerpel, de heer Lindemans, mevrouw Steyaert, de heer Weckx ;

- voor de SP : mevrouw De Pauw-Devee ;

- voor de PW : de heer De Winter, de heer Février ;

- voor de VU : de heer Anciaux, de heer Van der Elst ;

- voor de KP : de heer Van Geyt.

ONTWERP VAN DECREET waarbij nieuwe voorlopige kredieten worden geopend die in mindering komen van de begroting van het Vlaamse Gewest voor het begrotingsjaar 1980 en die bestemd zijn om de werking van de openbare diensten te waarborgen tijdens de maanden november en december 1980
- 12-A (1980-1981)-Nrs. 1 tot 3
- 14 (1980-1981)-Nr. 1 (Verslag van het Rekenhof)

Artikelsgewijze bespreking

De Voorzitter : Aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet waarbij nieuwe voorlopige kredieten worden geopend die in mindering komen van de begroting van het Vlaamse Gewest voor het begrotingsjaar 1980 en die bestemd zijn om de werking van de openbare diensten te waarborgen tijdens de maanden november en december 1980.

De door de Commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen.

Artikel 1

Voorlopige kredieten welke in mindering komen van de begroting van het Vlaamse Gewest voor het begrotings-

jaar 1980, zijn geopend ten behoeve van de Vlaamse Executieve, onverminderd de bevoegdheid van de Raad om zelfstandig op te treden als ordonnateur inzake het krediet ingeschreven onder artikel 01.01 van afdeling 3 1 van Titel 1 van het ontwerp van begroting van het Vlaamse Gewest voor 1980 :

a) Lopende uitgaven :

- Niet-gesplitste kredieten
F 1.132.700.000
- Ordonnanceringskredieten
F 152.700.000

b) Kapitaaluitgaven :

- Niet-gesplitste kredieten
F 140.900.000
- Ordonnanceringskredieten
F 1.855.100.000

- **Aangenomen.**

Artikel 2

De bij dit decreet verleende voorlopige kredieten mogen niet aangewend worden tot lopende en kapitaaluitgaven vroeger niet toegelaten door de Wetgevende Macht.

- **Aangenomen.**

Artikel 3

Met betrekking tot het artikel 60.01.A - Fonds voor de economische expansie en de regionale reconversie van Titel IV van de tabel gevoegd bij het ontwerp van decreet houdende de begroting van het Vlaamse Gewest voor 1980, worden, voor het jaar 1980, nieuwe vastleggingsmachtigingen verleend tot beloop van :

a) Lopende verrichtingen :

- Sector «Economische Zaken»
F 1.606.200.000
- Sector «Middenstand»
F 1.638.000.000

b) Kapitaalverrichtingen :

- Sector «Economische Zaken»
F 4.898.900.000
- Sector «Middenstand»
F 1.807.200.000

- **Aangenomen.**

Voorzitter

Artikel 4

Onze Ministers van de Vlaamse Gemeenschap en onze Staatssecretarissen voor de Vlaamse Gemeenschap worden ertoe gemachtigd de hieronder vermelde instellingen toe te laten verbintenissen aan te gaan, tijdens het jaar 1980, tot het naast elke instelling aangewezen bedrag in het kader van de sociale huisvesting :

- de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting : 14.176.800.000 frank ;

- de Nationale Landmaatschappij : 5.104.600.000 frank.

- **Aangenomen.**

Artikel 5

Onze Ministers van de Vlaamse Gemeenschap en onze Staatssecretarissen voor de Vlaamse Gemeenschap worden ertoe gemachtigd, in naam van het Vlaamse Gewest, de verbintenis aan te gaan op de vervaldag en binnen een maximumtermijn van tien jaar aan de financiële instellingen de interest en de delging te betalen van de bedragen die zij voor rekening van het Vlaamse Gewest aan de bouwers en de kopers van volkswoningen en aan hen die hun woning saneren, verbeteren en aanpassen, beataald hebben als premies of als verminderingen van interest.

Elke verbintenis uit dien hoofde aan te gaan is onderworpen aan het visum van de controleur der vaststellingen en aan het Rekenhof.

Tijdens het jaar 1980 mogen die verbintenissen 700.000.000 frank niet overschrijden.

- **Aangenomen.**

Artikel 6

De Schatkist is gemachtigd voorschotten toe te kennen wanneer de rekening van de fondsen die het voorwerp uitmaken van de artikelen 60.21.A, 60.28.A, 60.30.A, en 60.32.A van Titel IV zich in debettoestand zullen bevinden.

- **Aangenomen.**

Artikel 7

Onze Ministers van de Vlaamse Gemeenschap en onze Staatssecretarissen voor de Vlaamse Gemeenschap worden ertoe gemachtigd, namens het Vlaamse Gewest, de verbintenis aan te gaan tot het betalen op de vervaldag, aan de gewestelijke en lokale openbare besturen, van de interest en de aflossing, binnen een termijn van ten hoogste dertig jaar, van leningen door het Gemeentekrediet van België toegestaan ter vervanging van de toelagen aan de ondergeschikte openbare besturen voor de uitvoering van werken die onder hun hoog toezicht staan.

Die verbintenissen mogen tijdens het jaar 1980 gaan tot een totaal aan leningen dat niet meer mag belopen dan 2.500.000.000 frank.

- **Aangenomen.**

Artikel 8

Onze Ministers van de Vlaamse Gemeenschap en onze Staatssecretarissen voor de Vlaamse Gemeenschap worden ertoe gemachtigd, namens het Vlaamse Gewest, de verbintenis aan te gaan tot het betalen, op de vervaldag, aan de door de Minister van Financiën erkende kredietinstellingen, van de interest en de aflossing binnen een termijn van ten hoogste twintig jaar, van leningen toegestaan aan industriële ondernemingen, in toepassing van de toelageregeling waarvan sprake in de artikelen 33 en 34 van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging.

Deze verbintenissen mogen, tijdens het jaar 1980, gaan tot een totaal aan leningen dat niet meer mag belopen dan 300.000.000 frank.

- **Aangenomen.**

Artikel 9

Onze Ministers van de Vlaamse Gemeenschap en onze Staatssecretarissen

voor de Vlaamse Gemeenschap worden ertoe gemachtigd, namens het Vlaamse Gewest, de verbintenis aan te gaan tot het betalen op de vervaldag, aan de gewestelijke en lokale openbare besturen, van de interest en de aflossing binnen een termijn van ten hoogste dertig jaar, van leningen door het Gemeentekrediet van België toegestaan ter vervanging van de toelagen aan de ondergeschikte openbare besturen voor de uitvoering van de gemeentewerken die vermeld zijn in artikel 2, §§ Ven VI van het besluit van de Regent van 2 juli 1949, gewijzigd door latere koninklijke besluiten.

Die verbintenissen mogen, tijdens het jaar 1980, gaan tot een totaal aan leningen dat niet meer mag belopen dan 3.600.000.000 frank.

- **Aangenomen.**

Artikel 10

Onze Ministers van de Vlaamse Gemeenschap en onze Staatssecretarissen voor de Vlaamse Gemeenschap worden ertoe gemachtigd, namens het Vlaamse gewest, de verbintenis aan te gaan tot het betalen op de vervaldag, aan de gewestelijke en lokale openbare besturen, van de interest en de aflossing binnen een termijn van ten hoogste dertig jaar, van leningen door het Gemeentekrediet van België toegestaan ter vervanging van de toelagen aan de ondergeschikte openbare besturen voor de uitvoering van werken die onder hun hoog toezicht staan.

Deze verbintenissen mogen, tijdens het jaar 1980, gaan tot een totaal aan leningen dat niet meer mag belopen dan 100.000.000 frank.

- **Aangenomen.**

Artikel 11

Elke verbintenis aan te gaan krachtens artikelen 7 tot 10 van decreet, wordt onderworpen aan het visum van de controleur der vastleggingen en aan het Rekenhof.

Voor de 10e van iedere maand, legt de controleur der vastleggingen aan het

Voorzitter

Rekenhof een in drievoud opgemaakte lijst met de verantwoordingsstukken voor die, eensdeels, het bedrag vermeldt van de vastleggingen die tijdens de afgelopen maand geïsoleerd werden, en anderdeels, het bedrag aangeeft van de vastleggingen die geïsoleerd werden sinds het begin van het jaar.

De lijst van de maand december maakt de jaarlijkse verzamelstaat uit.

Binnen de tien dagen na ontvangst van de jaarlijkse verzamelstaat, zendt het Rekenhof twee door het Hof afgesloten exemplaren naar de Voorzitter van de Vlaamse Executieve terug.

- **Aangenomen.**

Artikel 12

Dit decreet treedt in werking op 1 november 1980.

- **Aangenomen.**

De Voorzitter: Over het gehele ontwerp van decreet zal zo dadelijk hoofdelijk k worden gestemd.

ONTWERP VAN DECREET waarbij nieuwe voorlopige kredieten worden geopend die in mindering komen van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1980 en die bestemd zijn om de werking van de openbare diensten te waarborgen tijdens de maanden november en december 1980

- 11-A (1980-1981)-Nrs. 1 tot 3

- 13 (1980-1981)-Nr. 1 (Verslag van het Rekenhof)

Hoofdelijke stemming

De Voorzitter: Aan de orde is de hoofdelijke stemming over het afgehandelde ontwerp van decreet waarbij nieuwe voorlopige kredieten worden geopend die in mindering komen van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1980 en die bestemd zijn om de werking van de openbare diensten te waarborgen tijdens de maanden november en december 1980.

Bij dit ontwerp van decreet nemen dus al de leden van de Raad aan de stemming deel.

Vlaamse Raad
Handelingen Nr. 3
5 november 1980

**De heer R. Vandezande (W), Ondervoorzitter van de Vlaamse Raad.
Achter hem : de heer F. Baert (VU)**

Er wordt overgegaan tot de hoofdelijke stemming.

Uitslag van de stemming :

139 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;
108 leden hebben ja geantwoord ;
16 leden hebben neen geantwoord ;
15 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt de Raad het ontwerp van decreet aan ; het zal aan de Koning, ter bekrachtiging worden overgezonden.

JA hebben geantwoord :

Adriaensens H.
Adriaensens J. (Mevr.)
Akkerman P.
Baldewijns E.
Beerden G.
Blanckaert K.
Boel H.
Bogaerts A.
Bourgeois A.
Bourry M.
Breyne P.
Buyse M. (Mevr.)
Calewaert W.
Cardoen G.
Carpels O.
Cauwenberghs F.
Claeys Walter

Coens D.
Cools B.
Coppens E.
Coppieters A.
d'Alcantara A.
De Backer-Van Ocken R.
De Baere A.
De Bondt F.
De Clercq C.
De Graeve J.
Deleecq H.
De Loore-Raeymaekers J.
Demeulenaere-De Wilde F.
Deneir A.
De Pauw-Deveven L.
De Rore A.
De Seranno J.
De Smeyter G.
Desutter E.
De Vlies P.
Devos G. (Mej.)
De Weweire M. (Mej.)
Dhoore L.
Diegenant A.
Dielens G. (Mevr.)
Dupré J.
Egelmeers I.
Galle M.
Geens G.
Gerits J.
Gheysen R.
Gijs R.
Hostekint R.
Houben F.

Voorzitter

Kelchtermans L.
Kuylen H.
Lagae A.
Laridon A.
Lavens A.
Lenssens J.
Lindemans L.
Maes-Vanrobaeys M.L.
Marchand C.
Mesotten W.
Moors C.
Olivier M.
Otte R.
Panneels-Van Baelen M.
Peeters Renaat
Ramaekers J.
Rommel-Souvagie A.
Rutten André
Rutten Mathieu
Seeuws W.
Sleeckx J.
Smeers T.
Smets A.
Smitt C. (Mej.)
Staels-Dompas N.
Steverlynck A.
Steyaert R. (Mej.)
Suykerbuyck H.
Swaelen F.
Temmermen G.
Turf-De Munter G.
Tyberghien-Vandenbussche M.
Uyttendaele R.
Vandenabeele A.
Van den Brande L.
Van den Eynden J.
Vandenhove M.
Van den Nieuwenhuijzen J.
Vanderheyden V.
Van der Niepen P.
Van Dessel M.
Van Elewyck J.
Van Elslande R.
Vangeel J.
Vanhaverbeke A.
Van Herreweghe M.
Vankeirsbilck E.
Van Nevel A.
Vannieuwenhuyze R.
Van Rompaey R.
Vanvelthoven L.
van Waterschoot J.
Verbist A.
Verhaegen Guido
Verleysen W.
Windels R.
Wyninckx J.
NEEN hebben geantwoord :
Caudron J.
De Beul A.

Declercq Raphaël
Desaeyere W.
Dillen K.
Jorissen W.
Kuijpers W.
Maes R.
Peeters Walter
Schiltz H.
Vandekerckhove R.
Vandezande R.
Van Geyt L.
Van Grembergen P.
Van Ooteghem O.
Vansteenkiste E.
Zich ONTHOUDEN hebben :
Boey F.
Bonnell R.
Bril L.
Claes Albert
Colla F.
De Cordier A.
De Coster M.
De Grève L.
D'Haeyer R.
Nutmewite J.
Poma K.
Van Belle 1.
Van Den Broeck O.
Verberckmoes F.
Vreven A.

De Voorzitter : De leden die zich hebben onthouden, worden verzocht de redenen voor hun onthouding kenbaar te maken.

De heer K. Poma, : Mijnheer de Voorzitter, alvorens onze onthoudingen te verklaren, wil ik opmerken dat, indien de oppositie niet deelgenomen had aan de stemming, bij de meerderheid geen voldoende aantal leden aanwezig was. Gelukkig is de oppositie daar om de meerderheid te redden.

Wat nu onze onthouding betreft, mijnheer de Voorzitter, wens ik te zeggen dat ik geen lid ben van de Commissie voor de financiën en ook geen deskundige in financiën, maar ik meen dat het hier om een begroting gaat die nog niet is ingediend. Of vergis ik mij ?

Ik dank u, mijnheer de Minister van Financiën, maar die zwijgt. Uw stilzwijgen, Minister Geens, bewijst dat wij het bij het rechte eind hebben.

De heer K. Blanckaert : Dat is geen verklaring.

PROCEDURE

De Voorzitter : Dames en heren, alvorens tot de volgende hoofdelijke stemming over te gaan, breng ik nog even de namen in herinnering van de leden die aan deze stemming niet mogen deelnemen.

Het zijn :

- voor de CVP : de heer Cornelis, de heer De Kerpel, de heer Lindemans, mevrouw Steyaert, de heer Weckx ;
- voor de SP : mevrouw De Pauw-Deveene ;
- voor de PW : de heer De Winter, de heer Février ;
- voor de VU : de heer Anciaux, de heer Van der Elst ;
- voor de KP : de heer Van Geyt.

ONTWERP 'VAN DECREET waarbij nieuwe voorlopige kredieten worden geopend die in mindering komen van de begroting van het Vlaamse Gewest voor het begrotingsjaar 1980 en die bestemd zijn om de werking van de openbare diensten te waarborgen tijdens de maanden november en december 1980 - 12-A (1980-1981)-Nrs. 1 tot 3 - 14 (1980-1981)-Nr. 1 (Verslag van het Rekenhof)

Hoofdelijke stemming

De Voorzitter : Aan de orde is de hoofdelijke stemming over het afgehandelde ontwerp van decreet waarbij nieuwe voorlopige kredieten worden geopend die in mindering komen van de begroting van het Vlaamse Gewest voor het begrotingsjaar 1980 en die bestemd zijn om de werking van de openbare diensten te waarborgen tijdens de maanden november en december 1980.

Er wordt overgegaan tot de hoofdelijke stemming.

Uitslag van de stemming :

133 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;
103 leden hebben ja geantwoord ;
15 leden hebben neen geantwoord ;
15 leden hebben zich onthouden.

Voorzitter

Dientengevolge neemt de Raad het ontwerp van decreet aan ; het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden overgezonden.

JA hebben geantwoord :

Adriaensens H.
Adriaensens J. (Mevr.)
Akkermans P.
Baldewijns E.
Beerden G.
Blanckaert K.
Boel H.
Bogaerts A.
Bourgeois A.
Bourry M.
Breyne P.
Buyse M. (Mevr.)
Calewaert W.
Cardoen G.
Carpels O.
Cauwenberghs F.
Claeys Walter
Coens D.
Cools B.
Coppens E.
Coppieters A.
d'Alcantara A.
De Backer-Van Ocken R.
De Baere A.
De Clercq Constant
De Graeve J.
Deleek H.
De Loore-Raeymaekers J.
Demeulenaere-De Wilde F.
Deneir A.
De Rore A.
De Seranno J.
De Smeyter G.
Desutter E.
De Vlies P.
Devos G. (Mej.)
De Weweire M. (Mej.)
Dhoore L.
Diegenant A.
Dielens G. (Mevr.)
Dupré J.
Egelmeers I.
Galle M.
Geens G.
Gerits J.
Gheysen R.
Gijs R.
Hostekint R.
Houben F.
Kelchtermans L.
Kuylen H.
Lagae A.

Laridon A.
Lavens A.
Lenssens J.
Maes-Vanrobaeys M.L.
Marchand C.
Mesotten W.
Moors C.
Olivier M.
Otte R.
Panneels-Van Baelen M.
Peeters Renaat
Ramaekers J.
Rommel-Souvagie A.
Rutten André
Rutten Mathieu
Seeuws W.
Sleeckx J.
Smeers T.
Smets A.
Smitt C. (Mej.)
Staels-Dompas N.
Steverlynck A.
Suykerbuyck H.
Swaelen F.
Temmerman G.
Turf-De Munter G.
Tyberghien-Vandenbussche M.
Uyttendaele R.
Vandenabeele A.
Van den Brande L.
Van den Eynden J.
Vandenhove M.
Van den Nieuwenhuijzen J.
Vanderheyden V.
Van der Niepen P.
Van Dessel M.
Van Elewyck J.
Van Elslande R.
Vangeel J.
Vanhaverbeke A.
Van Herreweghe M.
Vankeirsbilck E.
Van Nevel A.
Vannieuwenhuyze R.
Van Rompaey R.
Vanvelthoven L.
Verbist A.
Verhaegen Guido
Verleysen W.
Windels R.
Wyninckx J.

NEEN hebben geantwoord :

Caudron J.
De Beul A.
Declercq R.
Desaeyere W.
Dillen K.
Jorissen W.
Kuijpers W.

Maes R.
Peeters Walter
Schiltz H.
Vandekerckhove R.
Vandezande R.
Van Grembergen P.
Van Ooteghem O.
Vansteenkiste E.

Zich ONTHOUDEN hebben :

Boey F.
Bonnell R.
Bril L.
Claes Albert
Colla F.
De Cordier A.
De Coster M.
De Grève L.
D'Haeyer R.
Nutmewitz J.
Poma K.
Van Belle I.
Van den Broeck O.
Verberckmoes F.
Vreven A.

De Voorzitter : De leden die zich hebben onthouden, worden verzocht de redenen voor hun onthouding kenbaar te maken.

De heer K. Poma : Mijnheer de Voorzitter, onze fractie heeft zich onthouden om dezelfde redenen als uiteengezet bij het eerste onderwerp.

REGEERAKKOORD VOOR DE VLAAMSE EXECUTIEVE

Debat (Voortzetting)

De Voorzitter : Aan de orde is de voortzetting van het debat over het regeerakkoord voor de Vlaamse Executieve.

De heer Van Elewyck heeft het woord.

De heer J. Van Elewyck (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, geachte collega's, ingevolge de inwerkingtreding van de bijzondere wet houdende hervorming der instellingen, heeft de Vlaamse

Van Elewycck

Gemeenschap rechtspersoonlijkheid verworven. Voor de uitoefening van de haar toegekende bevoegdheden beschikt zij over een beraadslagende vergadering, de Vlaamse Baad, en een uitvoerend college, de Vlaamse Executieve. **(Rumoer en persoonlijke gesprekken)**

De Voorzitter : Mag ik om stilte verzoeken? De heer Van Elewycck heeft het woord.

De heer J. Van Elewycck : Ik zal even wachten, mijnheer de Voorzitter, want ik stoor de gesprekken van sommige collega's !

Van die Vlaamse Executieve bespreken wij hier nu de beleidsnota, maar verder dan een loutere bespreking kunnen wij niet gaan, want de bevoegdheid van deze Baad kan zich nog niet laten gelden tegenover het gedecentraliseerd beleidsniveau dat vooralsnog deel blijft uitmaken van het centrale gezag.

Deze Baad kan nog geen sancties uitspreken tegen een Executieve die deel uitmaakt van de nationale regering.

Dit houdt in dat wij tijdens deze overgangperiode op behoedzame maar daarom niet minder kordate wijze gebruik zullen moeten maken van onze bevoegdheden, of die nu betrekking hebben op de culturele sector dan wel of zij deel uitmaken van de zogenaamde persoonsgebonden of plaatsgebonden materies.

De ons overgedragen bevoegdheden moeten wij volledig uitputten. Dit houdt in dat wij ons sterk moeten behoeden voor bevoegdheidsoverschrijdingen, hoe aantrekkelijk sommige onderwerpen voor een deel van onze collega's ook mogen toeschijnen. Dit betekent meteen ook dat wij onze territoriale bevoegdheid eveneens moeten uitoefenen, zonder ons te wagen aan grensoverschrijding.

De Vlaamse socialisten willen, in het kader van het nieuw België, positief samenleven met de andere taalgemeenschappen en met hen ook samenwerken. Precies daarom betrouwen wij oprecht dat andere Executieve

ven of assemblées niet dezelfde normen hanteren. Het drama voor dit land en voor de bevolking zou zijn dat de communautaire splijtzwam de betrekkingen tussen de gemeenschappen zou vertroebelen precies op het ogenblik dat de sociaal-economische en de financiële problemen terecht alle aandacht opeisen.

Wij weten het, communautaire conflictstof is er genoeg voorhanden. Als de regering wil voorkomen erin te verzinken, dan zal ze als nationaal beleidsorgaan snel haar verantwoordelijkheid moeten opnemen in een aantal belangrijke materies. Dat geldt zowel voor de opnieuw te onderhandelen waterverdragen, als voor de correcte toepassing van de taalwetgeving.

Beperken wij ons vandaag tot de mededeling betreffende het regeerakkoord voor de Vlaamse Executieve, die de heer Gaston Geens gisteren heeft voorgebracht. Het is een indrukwekkend document geworden, die mededeling, zeker naar het volume te oordelen : 22 dicht getypte vellen, bijna evenveel tekst als het akkoord waarop het betrekking heeft. Dit akkoord blijft voor ons de basis voor de samenwerking en de besluitvorming in de voor ons liggende bestuursperiode.

In zijn mededeling heeft de heer Geens een bijzondere inspanning aangekondigd voor wat betreft de in te lopen achterstand voor de begroting 1980. Dat zal, zoals daarnet bleek tijdens de bespreking van het ontwerp betreffende de twaalf voorlopige twaalfden voor dit jaar 1980, een wel zéér bijzondere inspanning moeten zijn, want én de Executieve én de Baad verliezen elke geloofwaardigheid' als we niet onze normatieve macht, onze normatieve bevoegdheid op een normale en behoorlijke wijze kunnen uitoefenen. Aan die normerende bevoegdheid is vanzelfsprekend de controlerende bevoegdheid verbonden. Men kan nu eenmaal moeilijk toezicht uitoefenen ophet gebruik van voorlopige twaalfden. Wij dringen zeer sterk aan op een spoedige terugkeer naar normale werkomstandigheden.

- **Mevrouw G. Devos, Ondervoorzitter,**

treedt als Voorzitter op.

De nota, collega's, die nu voorligt, is niet de weerspiegeling van ons partijprogramma, zoals ze allicht ook niet de copie is van het programma van de collega's van de CVP. Het is een in gezamenlijk overleg tot stand gekomen document, een document dat door de beide regeringspartners is onderschreven. Aan dit document willen wij loyaal trouw blijven; wij verwachten van onze partner eenzelfde loyaliteit en eenzelfde trouw.

Namens de socialistische fractie zou ik willen stellen dat het eerste probleem, het grote probleem, dat iedereen in dit land in de eerste plaats bezighoudt en waarover ook de Voorzitter in zijn openingstoespraak heeft gezegd dat deze Baad het als zijn eerste en voornaamste plicht moet beschouwen, het probleem is van het behouden en het scheppen van werkgelegenheid. Aan deze werkgelegenheid heeft de Vlaamse Executieve in haar beleidsverklaring terecht bijzondere aandacht besteed. Deze Baad moet er verder bijzondere aandacht aan blijven besteden. Wij wijzen in dit verband zowel op de passussen betreffende het overleg met de sociale partners in het kader van het VESOC, als op de nieuwe opdrachten die aan de Gewestelijke Investeringsmaatschappijen voor Vlaanderen moeten toekomen, als naar wat moet kunnen gebeuren via de Maatschappij voor Industriële Vernieuwing waarover terecht in het akkoord gesproken wordt. Wij leggen daarbij vooral de nadruk op de passus betreffende het openbaar industrieel initiatief dat in het Vlaanderen van morgen zijn volle kans moet krijgen.

Collega's Bob Cools en Willy Seeuws zullen straks nog bepaalde aspecten van dit regeerakkoord bespreken en de socialistische stellingen tegenover de aspecten van dit akkoord ontwikkelen waarvoor wij de bijzondere aandacht van de Executieve vragen.

Mevrouw de Voorzitter, ik zou in dit betoog, in de allereerste plaats, aandacht willen besteden aan het bibliotheekdecreet.

Voorals wil ik aandacht besteden aan enkele aspecten die aan het licht komen bij de nauwkeurige lezing van de

Van Elewyck

mededeling enerzijds en van het bestuursakkoord anderzijds.

In de mededeling wordt, wat het bibliotheekdecreet betreft, naar mijn gevoel afgeweken van wat in het bestuursakkoord vermeld staat.

Het is inderdaad niet zo dat, zoals de heer Geens hier gisteren vanop deze tribune verklaarde, «een geleidelijke toepassing van het bibliotheekdecreet binnen de mogelijkheden zowel van de provincies als van de Vlaamse Gemeenschap, gepaard gaande met de verdere uitbouw van het bibliotheekonderwijs, onontbeerlijk is».

Er is integendeel zeer duidelijk in de tekst van het bestuursakkoord gesteld «dat maatregelen zullen worden genomen om de uitvoering van het bibliotheekdecreet mogelijk te maken».

Er is een belangrijk verschil in de betekenis van beide teksten. Wij herhalen het **nogmaals** : voor de socialistische fractie heeft ook op dit gebied de tekst van het bestuursakkoord voorrang ; alleen deze tekst is geldig.

Wat houdt de tekst van dit akkoord voor ons op dat stuk in ? Het betekent de volledige uitvoering van het bibliotheekdecreet, wat de principes betreft. Dit decreet zegt dat er **Op** 1 januari 1982 in elke gemeente van het Vlaamse land ten minste één gemeentelijke bibliotheek moet bestaan. In het kader van de gewijzigde butgettairre en financiële mogelijkheden van de gemeenten en provincies van de Vlaamse Gemeenschap, kunnen de normen waaraan deze bibliotheken moeten beantwoorden, eventueel in een overgangperiode, anders liggen dan oorspronkelijk in de uitvoeringsbesluiten werd bepaald. Over die normen kan en moet gepraat worden.

Dit doet echter geen afbreuk aan het belangrijke principe dat in het bibliotheekdecreet verworven is, met name in elke gemeente van het Vlaamse land op 1 januari 1982 een eigen gemeentelijke bibliotheek.

Wij zouden er willen op aandringen dat de Executieve straks, in het antwoord dat zij zal verstrekken aan de leden van deze Baad, dit principe zal

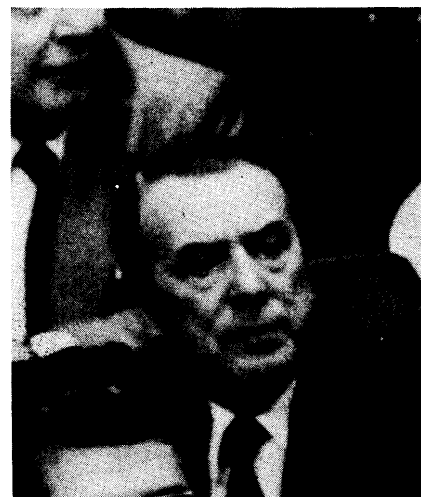
willen bevestigen en meteen opnieuw zal willen toezeggen dat zij alles in het werk zal stellen, ook via het uitoefenen van druk op de provincies en de gemeentebesturen, opdat hetgeen in het decreet wordt voorgeschreven en wat bindend is, ook door de Executieve zal worden uitgevoerd. Tevens dat zij desgevallend tegenover andere instanties, die, zoals in de provincie Oost-Vlaanderen, stellen dat sommige vrije bibliotheken verbod zouden krijgen om zich in het gemeentelijk kader te laten opnemen, van haar overtuigingskracht en haar invloed zou gebruik maken om ook deze tegenstand te overwinnen.

Wij dringen daarop sterk aan. Dit bibliotheekdecreet is één van de grote verworvenheden van wijlen de Cultuurraad. De principes in dit bibliotheekdecreet vastgelegd moeten dan ook integraal worden uitgevoerd.

De heer G. Cardoen : Wie gaat daarvan de financiële lasten dragen ? De gemeentebesturen ?

De heer J. Van Elewyck : Ik neem aan dat u te druk in een privé-gesprek was gewikkeld om mijn betoog nauwgelet te volgen. Ik raad u aan het Beknopt Verslag te lezen. U zult dan merken dat uw vraag beantwoord werd vóór zij werd gesteld.

Nu wij het toch hebben over de gemeentebesturen, wil ik even de nadruk leggen op een belangrijke passus die Minister Geens gisteren in zijn inleiding heeft ontwikkeld. Deze passus heeft betrekking op het meerjarenplan dat in de gemeentelijke boekhouding moet worden ingelast. Het heeft tot doel aan de gemeentebesturen een middel ter beschikking te stellen om hun beleid te verbeteren. Dit lijkt ons een bijzonder belangwekkend initiatief. Inderdaad, wij menen dat het afstappen van de éénjaarscyclus voor bepaalde investeringen om over te gaan naar de meerjarencyclus voor sommige gemeenten, een deel van hun financieringsproblemen zal verlichten. Wij geloven dat Minister Galle, die krachtens het koninklijk besluit bevoegd is voor alles wat te maken heeft met gemeentebesturen, met deze optie op belangrijke wijze de gemeenten zal kunnen helpen om de politiek die deze gemeenten willen voe-

De heer A. Laridon (SP), Secretaris van de Vlaamse Raad

ren te helpen realiseren. Ook de door Minister Galle tijdens de vorige bewindperiode inzake de intercommunales ontwikkelde politiek, betekent een bijzondere belangrijke stap. Wij zijn de overtuiging toegedaan dat wat in het vorige akkoord op dat gebied bedongen werd, dient behouden te blijven.

Mevrouw de Voorzitter, een laatste woord nog over de persoonsgebonden materies. In het Vlaanderen van vandaag en zeker in het Vlaanderen van morgen moet plaats blijven voor vrij denken en vrij handelen. Geen enkele economische en financiële overweging mag ertoe leiden dat de vrije meningsuiting wordt onderdrukt of aan banden wordt gelegd. Een gemeenschap is volwassen in de mate dat zij ruimte overlaat voor elke overtuiging. Een overtuiging laat zich niet onderbrengen in meerderheden of minderheden waarvoor geen objectieve criteria bestaan.

Want indien wij tot nog toe behoedzaam de weg van de Vlaamse autonomie mee zijn opgestapt, dan is dit omdat, met de regionalisering van Vlaanderen, wij in een fase zijn terechtgekomen waarop de beleving van de democratie volgens andere patronen dan

Van Elewyck

diegene die in het unitaire België gouden, zou kunnen gebeuren.

De heer H. Schiltz : Daar is nog niet veel van te merken !

De heer J. Van Elewyck: Voor ons staat primordiaal de vorm van democratie die wij in onze gemeenschap zullen beoefenen. Alleen indien wij allen bezield zijn met een geest van positieve verdraagzaamheid, zal iedereen in het naar autonomie groeiende Vlaanderen, zich op zijn plaats voelen.

Verdraagzaamheid betekent voor ons dat ieders vrije meningsuiting zou worden gewaarborgd zonder enige vorm van beperking of verwerping en zonder hinderpalen in het beroepsleven, het sociaal leven en in het privéleven. Verdraagzaamheid betekent dat elkeen, elke groep, elke gemeenschap het recht en de mogelijkheid zou bezitten zich volledig te ontplooiën.

De socialistische fractie neemt zich voor op die wijze de uitvoering van deze beleidsnota te benaderen. Op haar loyaliteit kan worden gerekend.

(Applaus bij de meerderheid)

De Voorzitter : De heer Van Geyt heeft het woord.

De heer L. Van Geyt (op de tribune) : Mevrouw de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, wij nemen vandaag deel aan het eerste politiek debat van de Vlaamse Raad en eigenlijk het eerste parlementair betekenisvolle optreden van de Vlaamse deelregering. Ondanks het inauguraal karakter van dit gebeuren geschiedt dit in een allesbehalve feeststemming.

Wij zijn niet alleen geconfronteerd met het voor heel wat betwistingen vatbaar tot standkomen van deze deelregering wat betreft haar autonome opstelling ten opzichte van de centrale regering, maar bovendien werden reeds de eerste inhoudelijke stemmingen uitgebracht over voorlopige twaalfden voor de laatste twee maanden van het jaar, terwijl het jaar praktisch is verstreken.

Veel markanter is het feit dat deze discussie gebeurt in het kader van een budgettaire en algemene politiek die ten opzichte zowel van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest als de diverse beleidsniveaus van openbaar nut, gevoerd wordt in het teken van een - minder dan - nulgroei. Er zijn inderdaad budgettaire besnoeiingen en beperkingen aan alle kanten behalve voor bepaalde bevoorrechte economische sectoren. Er wordt besnoeid ten koste van de werkloosheid, ten koste van de culturele en sociale voorzieningen, van hun omvang, hun kwaliteit en hun verscheidenheid. Want wellicht is dit in het debat - voor zover ik het met voldoende aandacht heb kunnen volgen - niet sterk aan bod gekomen.

Het debat van vandaag slaat niet alleen op de materies die behoren tot de sociale en de culturele sector, waarvoor gans onze Raad en al zijn leden ten volle bevoegd zijn - zowel degenen die in de Brusselse agglomeratie wonen als de anderen - maar ook op de economische problemen, meer bepaald het Vlaamse luik van het economisch beleid. Ter zake heb ik alvast alleen maar adviesrecht in dit debat, omdat ik in één van de 19 gemeenten rond Brussel woonachtig ben, maar u zult wellicht toelaten dat ik als woordvoerder van de strekking die bestaat in geheel Vlaanderen en als verkozenen ook van de kiezers van twee Vlaamse arrondissementen in Brabant, meer bijzonder stilsta bij deze basismaterie ten opzichte van de keuzen voor de welke onze Vlaamse Raad, op voorstel van de Vlaamse Executieve, geplaatst wordt. Immers, tussen het overeenstemmend deel van het Vlaams regeerakkoord dat betrekking heeft op de economische materies en van de mededeling van Minister Geens, was, wat betreft de voorgestelde beleidskeuzen amper een onderscheid in hoofdopties vast te stellen met de regeringsverklaring die door Kamer en Senaat verleden week werden besproken. Alvast ietwat specifiek was de verwijzing naar het Vlaams Economisch en Sociaal Overlegcomité, naar de opties van de Gewestelijke Economische Raad voor Vlaanderen wat betreft het plan 1981-1985, veeleer dan naar de Nationale Arbeidsconferentie en het overleg op nationaal vlak ten

opzichte van het toekomstig vijfjarenplan - voor zoveel zulks deze naam verdient.

Praktisch is het zo, dat de aanpak vooropgesteld in het regeerakkoord en in uw verklaring van gisteren, mijnheer de Minister, dezelfde is als deze van de nationale regering. Dit is in de eerste plaats een defensief herstructureringsbeleid voor de verzwakte traditionele sectoren in Vlaanderen - met name productie en distributie, maar vooral productie - los van ieder systematische binding, met een arbeidshoudende en arbeidsscheppende reconversiepolitiek.

Deze opties worden meer dan ooit gekenmerkt door de prioritaire ondersteuning van het privé-initiatief - het gaat niet om alle privé-initiatief, maar wel om de machtigste groepen - inzake de zogenaamde expansiepolitiek en expansiewetgeving, met in feite hoogstens platonische verwijzingen naar de maatstaf van het behoud en het opdrijven van de tewerkstelling als eerste vereiste inzake toepassing van het economisch expansiebeleid.

Ik wil in herinnering brengen dat ook met geen millimeter wordt afgeweken van de nationale beleidskeuze, wat betreft de zeer preciese maatregelen en sancties voorzien bij de voorgenomen loonpolitiek of de zogenaamde matiging van de inkomens. Het ontbreekt aan iedere concrete sanctie wat betreft de binding tussen de overheidstussenkomst in het economisch leven en de platonische wens tot behoud of verhoging van de tewerkstelling.

Men zou trouwens zelfs kunnen zeggen dat wat betreft een herverdeling van de sociale lasten van de bedrijven tussen de arbeidsintentieve en kapitaalintentieve sectoren met geen woord gerept wordt in het Vlaamse regeerakkoord - ik gebruik deze uitdrukking om het kort te zeggen - over een zekere - al was het maar dat - tegemoetkoming hieromtrent. In bepaalde Vlaamse provincieraden is zelfs aan bod gekomen om de plaatselijke en provinciale - men zou kunnen zeggen «pre-regionale» - fiscaliteit ietwat meer af te stemmen op arbeidsaanmoedigende verdeling van de belastingen in plaats van, zoals nu,

Van Geyt

op het aantal tewerkgestelde personen, wat in feite tewerkstellingsontmoedigend is.

Bovendien – u zal het mij niet kwalijk nemen, mevrouwen, heren Ministers en Staatssecretarissen – ontbreekt in uw regeerakkoord iedere werkelijke concrete dynamische visie op een relance- en reconversiebeleid, gericht op kwantitatieve vrijwaring en kwalitatieve heroriënteringen van de koopkracht van de bevolking, gericht op een belangrijke ontwikkeling van de investeringen van het openbaar nut en gericht op de stopzetting of op het remmen van de waarachtige aderlating die resulteert uit de vaandelvlucht van de binnenlandse grootkapitaalbezitters en -beheerders, en de ongehinderde investeringstransfers van de multinationals zonder te spreken over de chantagepraktijken op grote schaal ter zake.

In uw regeerakkoord ontbreekt iedere visie op een politiek van daadwerkelijke mobilisatie van de enorme massa van financiële middelen van de grote privé-machten voor het lanceren en ten uitvoerleggen van die kwalitatieve arbeidsscheppende investeringen die zowel zouden bijdragen tot vernieuwing van de produktie en het verbruik als tot het herstel op een nieuwe basis van de betalingsbalans. Deze hoofdkenmerken en lacunes van uw regeerakkoord stellen zwaar de enkele niet oninteressante referenties van uw regeerakkoord in de schaduw, zoals bijvoorbeeld een positieve aandacht voor de KMO's of de grotere inspanning inzake scholing en herscholing van de duizenden zelfs honderdduizenden werkzoekenden in Vlaanderen.

Immers indien ik even teruggrijp naar uw verklaring aangaande het herstructureringsbeleid ten opzichte van de traditionele sector, dan dient gezegd dat in de praktijk de toestand van de textiel en de kleding op Vlaams niveau en het na maanden terug op de proppen komende regeringsplan – zelfs indien u zou antwoorden, mevrouwen, heren Ministers, dat voor de textiel bijvoorbeeld het beleid sectorieel blijft en dus nationaal, is het toch zo dat ter zake het Vlaamse deelparle-

ment en de Vlaamse deelregering adviesrecht hebben – dit in feite gericht is op de verdere stimulering van de arbeidsverminderde concentratie door de feitelijke prioritaire ondersteuning van de grootste en meest gemonopoliseerde bedrijven ten nadele van het volume van de tewerkstelling 'en in feite van de grote meerderheid van de KMO's uit die sectoren.

Thans wens ik over de in Vlaanderen gevestigde, veeleer dan Vlaamse, staalnijverheid – ik ben zo vrij even te blijven stilstaan bij deze nuance – te spreken. Ik denk aan de recente gebeurtenissen bij Sidmar en onrechtstreeks bij Carcoke, afdeling Zeebrugge, maar met zetel in Brussel en waar de overgrote meerderheid van het personeel in Vlaanderen gevestigde werkkrachten zijn.

Ten opzichte daarvan kan men alleen maar vaststellen dat de staalsector in Vlaanderen opnieuw het slachtoffer is van een zeer sterk overheersende positieve handelsbalans wat de Belgische staalsector betreft. In tegenstelling tot een steeds meer negatieve handelsbalans voor machinebouw en andere takken van de metaalverwerkende sector met hoog gehalte aan geschoolde arbeid, research en development, om dan nog niet eens te spreken over de extreme kwetsbaarheid van onze haast uitsluitend op montage gerichte automobielnijverheid.

Indien ik mij niet vergis, dames en heren Ministers, is het duidelijk dat juist over die metaalverwerkende sector de deelregering en het deelparlement wel rechtstreeks bevoegd zijn.

Een bijzonder kras geval ter zake is wel het blijvend aanslepen van positieve maatregelen om een bedrijf als Gregg te redden. Het gaat hier niet alleen om een bedrijf waar enkele honderden arbeidsplaatsen op het spel staan maar om een bedrijf dat ook zeer export-gericht is, een bedrijf waarvan het voortbestaan van het grootste belang is om een openbare dienst zoals de NMBS te onttrekken aan het monopolie van één grote firma behorend tot de grootste Belgische financiële groep, met name de Société Générale.

Men kan er nog aan toevoegen : een

bedrijf waarvan het voortbestaan van het grootste belang is voor een meer positief beleid inzake openbaar vervoer, met alle gevolgen voor het energieverbruik en diens meer. Het is toch zo dat, wanneer tot nog toe met tientallen miljarden in andere sectoren wordt gewerkt en die meestal niet arbeidscheppend zijn, die enkele honderden miljoenen al was het maar als een voorlopig openbaar initiatief, toch zouden volstaan om Gregg te redden met alles wat erbij te pas komt en tot nog toe niet aan bod is kunnen komen.

Onder de vorige regering kwam het meeste openlijk verzet daartegen van de nu niet meer aanwezige regeringspartner. Vandaag is het zo dat, in zijn nieuwe samenstelling, de Vlaamse deelregering ook niet in staat is geweest om de knoop door te hakken opdat de Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen alsmaar voorlopige maatregelen zou kunnen nemen die via het openbaar initiatief althans voorlopig de toekomst van dat bedrijf veilig te stellen in afwachting van latere gemengde oplossingen. Het is vandaag nochtans een kwestie van leven en dood voor dit bedrijf.

De heer G. Geens, Minister van de Vlaamse Gemeenschap, Voorzitter van de Vlaamse Executieve : U werkt met vooroordelen. De zaak is nog niet beslist en is nog in onderzoek. U beticht bepaalde mensen een bepaalde houding aan te nemen en dat is niet ernstig.

De heer L. Van Geyt : Ik beticht niemand, ik beticht in elk geval geen bepaalde personen, ik stel alleen vast dat in zijn vorige samenstelling de Vlaamse deelregering niet tot een besluit is kunnen komen en dat daarin tot nog toe geen verandering is gekomen.

Indien ik uit uw onderbreking mag opmaken dat er een kans bestaat voor de komende dagen, laat ons dan hopen dat die kans inderdaad wordt waargemaakt, want elke dag die voorbij gaat, worden de toekomstmogelijkheden voor dat bedrijf natuurlijk kleiner.

Daarom ben ik zo vrij hierop sterk de nadruk te leggen wegens het belangrijke karakter van dit voorbehoud.

Van Geyt

Ik zou ook nog kunnen spreken over een andere sleutelsector – maar ik zal daarover vandaag niet uitweiden – voor een reëel anticrisisbeleid, namelijk de sector van de woningbouw. en de vernieuwbouw. Ik wil ter zake even verwijzen naar een reeks concrete stellingnamen van belangrijke syndicale organisaties zoals de Algemene Centrale van het ABW en naar niet onbelangrijke echo's van de zijde van de ACV-partner.

Wat stellen wij vast? Wij stellen inderdaad vast dat de regering bepaalde beperkte maatregelen heeft voorzien die op Vlaams niveau, naar wij hopen, aan bod zullen kunnen komen. Maar aan de enorme last van de rentevoet is tot nog toe geenszins verholpen en dat is nochtans essentieel. Er zijn geen andere maatregelen in het vooruitzicht gesteld noch, door de nationale regering noch door de Vlaamse deelregering.

Het is wel zeer bedenkelijk wanneer men dit vergelijkt met de enorme investeringen die praktisch geen arbeid zullen scheppen : hetzij in verband met het maxi-project voor Zeebrugge, hetzij in verband met de verdere uitbouw van kerncentrales die een produktie zullen hebben die de voorziene behoeften ver zullen te boven gaan.

Maar ik zal het hierbij laten. Ik had ook nog in het economisch kader kunnen spreken over de sector «research». Maar ik zal er alleen aan toevoegen dat wat er langs de zijde van de andere gemeenschap gebeurt inzake basisvorsing en kernonderzoek het naar mijn mening zeer gevaarlijk zou zijn dat men, langs Vlaamse zijde zich snel zou gaan verheugen over het feit dat de restricties dit jaar niet van toepassing zijn – en ik onderstreep hier het woordje «nóg niet» -. Want het is duidelijk dat wanneer men staat voor restricties in een reeks vorsingscentra, zowel voor Vlaanderen als voor de Franstalige gemeenschap, deze thans gebeuren langs het Franstalige IINW, Interuniversitair Instituut voor Nucleaire Wetenschappen, die dreigt de voorloper te zijn, indien de beleidsopties niet van richting zouden veranderen.

Het gaat hier, naar mijn mening, wel

degelijk om de problemen die verband houden met de hoofdpijlers van het Vlaamse beleid dat in het vooruitzicht wordt gesteld.

Deze hoofdpijlers zijn, helaas, niet los te denken van het loodzwaar gewicht van het Vlaams Economisch Verbond dat samen met Fabrimetal, met de petroleumfederatie en met patronale federaties van de Chemie in een zekere zin de gepantserde voorhoede uitmaakt op het Vlaamse niveau meer nog dan het VBO op het nationaal vlak.

Het jongste nummer van het blad van het VEV betreffende het herstelplan van Martens IV dat een «plaaster op een houten been» zou zijn omdat het nog niet genoeg gaat in de richting van de opties van de VEV-lobby, na de bijzonder aanmatigende, ja zeer verontrostende open brief van het VEV aan Kamerleden en Senatoren, liegt er niet om.

Evenmin liegt de houding erom van de voornaamste woordvoerders van de VEV-lobby. die men moet situeren in een bepaalde reeks Europese perspectieven aan de top van de grootste partij in Vlaanderen. Ter zake is het wel zeer kenschetsend dat het Algemeen Christelijk Werkersverbond doorheen een recent editoriaal van zijn weekblad «De Volksmacht» zijn ongerustheid niet onder stoelen of banken heeft gestoken. Het zijn de opties van de VEV-lobby die mede ten grondslag liggen van het steeds meer restrictief sociaal en cultureel beleid.

Ik zal in discussie van vandaag niet uitweiden over de persoonsgebonden materies waarvan het beheer weliswaar geregionaliseerd, gecommunautariseerd, «vervlaamst» wordt, maar waarvan de middelen en dus de mogelijkheden hoofdzakelijk zullen gebonden zijn aan het komende «sociaal overleg», zulks zowel ten opzichte van de huidige opties van de regering en van de Vlaamse Executieve als van wat ons te wachten staat in het kader van de aankondigde herziening van de budgettaire opties voor 1981.

Ik zou het anders kunnen formuleren en verklaren dat mevrouw Steyaert

bezwaarlijk meer zal kunnen aanwenden op dit gebied dan hetgeen Minister Dhoore zou kunnen «bieden» op basis van wat gebeurt naar aanleiding ondermeer van het sociaal overleg. Hier ligt uiteraard de hoofdrol om de zaken in een betere richting om te buigen, om de krachten te bundelen in een gemeenschappelijk syndicaal front, ook op Vlaams niveau, krachten die terecht – meen ik – aanspraak mogen maken op de politieke krachten die zich beroepen op de werkende bevolking. Terzake is de keuze tussen deze opties en deze van het Vlaams Economisch Verbond en van het VBO in onze ogen veel meer bepalend doorheen de zopas institutoneel aan bod gekomen zeer beperkte economische autonomie van de gewesten en de gemeenschappen dan bepaalde tegenstellingen tussen de democratische krachten van de gemeenschappen.

Wat betreft de rechten van de minderheden in de respectieve faciliteitengemeenten, zou ik mij vooral willen aansluiten bij het laatste luik dat eigenlijk betrekking heeft op deze materie die gedurende de voorbije acht à negen jaar aan bod kwam in de Cultuurraad, vóór zijn omvorming tot Vlaamse Raad.

Ik wil voor de zoveelste maal even blijven stilstaan bij de helaas al te overwegend negatieve aspecten van de evolutie van het eigen cultuurbeleid, meer bepaald op Vlaams niveau, of van de sociaal-culturele sector.

Dit beleid werd immers steeds gekenmerkt door dezelfde hoofdtrekken en met steeds nadeliger gevolgen : met name de groeiende achterstand en de discrepantie tussen de feitelijke subsidiëring van de verenigingen, meer nog de instellingen en de kleinere kunstproducten ten opzichte van de door de Cultuurraad goedgekeurde decreten, gecreëerde rechten en daarop gebaseerde activiteiten. Dit heeft voor gevolg, een groeiende verplichting voor de verenigingen en instellingen om een beroep te doen op leningen met te zware lasten die niet worden gecompenseerd door de overheid, en die zwaar wegen op de activiteit van deze instellingen en verenigingen en op de tewerkstelling.

Van Geyt

Het houdt ook de aansporing in van een beleid dat aanstuurt op de vervanging van vaste werkkrachten door tijdelijk tewerkgestelde werklozen en BTK-ers, hetgeen wel een vege indicatie vormt van wat men op bepaalde beleidsniveaus beoogt in verband met het op zichzelf alvast nuttig en interessant derde arbeidscircuit.

Voortaan treffen de gevolgen van dit restrictieve beleid alle activiteiten. Zij treffen niet alleen de zwakkere strekkingen, ook de niet bij een door de Raad erkende strekking aanleunende initiatieven, dus de niet gebonden initiatieven. Ook een verdere ontplooiing van de schakeringen binnen de grote strekkingen, wordt hierdoor bedreigd. Het is duidelijk dat hoe meer het keurslijf wordt toegenepen, hoe minder deze schakeringen aan bod kunnen komen ten opzichte van de neiging naar een groeiende participatie. Gisteren heb ik gesproken van fractiecratie en van verzuiling.

De gevolgen van dit beleid hebben tenslotte een negatieve uitwerking op alles wat meer aanleunt bij de basis, wat minder elitair is en meer steunt op menselijke inbreng dan op het ten nutte maken van weelderige infrastructuurinvesteringen.

In deze context is het niet verwonderlijk dat na de publikatie van het zwartboek van de Bond van vormings- en ontwikkelingsorganisaties, op 18 oktober jongstleden door het gemeenschappelijk front van culturele werkers werd betoogd onder het motto «meer geld voor nuttig werk».

Het is geen wonder, heren Ministers, dames Staatssecretarissen, dames en heren, dat daarop door het Frans Mase-reelfonds, en daarop niet alleen, scherpe kritiek werd uitgeoefend, en ook in verband met de vijftien miljard voor de jaarlijkse huur en de tientallen miljoenen bij komende uitgaven voor het cultureel centrum «De Brakke Grond» te Amsterdam, hetgeen op zichzelf geen te verwerpen initiatief is. Het is begrijpelijk dat degenen die lijden onder de restrictieve politiek ertoe komen deze uitgaven te vergelijken met de ontoereikende en steeds nahinkende subsidiëring.

Het is geen wonder dat ook ernstige verontrusting bestaat niet alleen bij het personeel van de BRT, maar ook bij de verbruikers en de organisaties van verbruikers van radio en TV, wat betreft de eventuele gevolgen van het toekennen van belangrijke middelen aan de alvast omgedoopte zendgemachtigde verenigingen. Men vreest dat dit zou gebeuren ten nadele van andere uitzendingen die verder gebeuren door het gemeenschappelijk instituut, veeleer dan door gebonden verenigingen.

Ook op radio en TV doet de druk van de VEV-lobby binnen de grootste Vlaamse partij zich zwaar gevoelen, meer bepaald in de richting van de nieuwsdienst. Dit gebeurt misschien omdat men niet duidelijk inziet wat er zal gebeuren inzake de oprichting van de bij het BRT-decreet voorziene pluralistische adviesraad. Het gevaar is niet denkbeeldig dat een veel ruimere zendtijd die wordt voorzien voor de gebonden uitzendingen zou worden verdeeld volgens een sleutel, waarbij de grootsten nog veel meer zouden bekomen zowel in verhouding als in absolute cijfers, terwijl de kleinsten in verhouding minder zouden bekomen dan voorheen.

Zo is het waar dat - en ik wil daarmee besluiten, mevrouw en heren Ministers en Staatssecretarissen - een reël pluralisme, dat een essentieel bestanddeel is van iedere democratische ontplooiing van het cultureel en sociaal leven in het Vlaams Gewest, evenals iedere reële vrijwaring en versteviging van de democratische verworvenheden in het algemeen, niet los te denken zijn van een kordaat tegengaan van het ook doorheen de opties van de Vlaamse deelregering zo sterk aan bod komende pro-monopolistische crisisbeleid en van een kordaat en breed optreden vanuit de basis en vanuit de democratische arbeidersbeweging voor een werkelijk alternatief relance - en reconversiebeleid te beginnen op Vlaams niveau.

Het zal niet verwonderen dat ik besluit met te zeggen dat de éénmansfractie die ik sedert de goedkeuring van het nieuw reglement van deze Raad vertegenwoordig, zich op alle mogelijke gewettigde manieren zal

De heer C. Moors (CVP)

inzetten, samen met alle sociale en democratische krachten, om in die richting te ijveren hierbij uitgaande onder meer van de voorstellen die door de Kommunistische Partij werden publiek gemaakt met het oog op een dergelijke alternatief beleid. Deze voorstellen vertonen trouwens heel wat trekken die aanleunen bij de sterk aan bod komende opties bij de grote sociale en democratische krachten in Vlaanderen en meer in het bijzonder de twee takken van het gemeenschappelijk syndicaal front.

De Voorzitter : De heer Bascour heeft het woord.

De heer J. Bascour (op de tribune) : Mevrouw de Voorzitter, mevrouw en heren Ministers en Staatssecretarissen, geachte collega's, na de uiteenzetting van onze fractieleider Poma, zal ik mijn betoog beperken tot één probleem, namelijk het probleem van de politieke verantwoordelijkheid van de Vlaamse Executieve tegenover onze Vlaamse Raad.

Gisteren bij de goedkeuring van het Reglement van Orde van onze Raad heb ik namens de PW-fractie enig voorbehoud gemaakt omdat deze politieke verantwoordelijkheid niet of onvoldoende duidelijk vertaald werd

Bascour

in het reglement. Mijn verzoek om dit voor de goede werking van onze Raad uiteraard belangrijk probleem zo haast mogelijk te laten onderzoeken, zal wellicht nog beter worden gemotiveerd door dit betoog. Dit probleem is te belangrijk om er zomaar aan voorbij te gaan, te belangrijk én voor onze beraadslagende vergadering, de Vlaamse Raad, én voor het uitvoerend college, de Vlaamse Executieve.

- De heer H. Boel, Voonitter, treedt opnieuw als Voorzitter op.

Voor onze Vlaamse Raad zijn de Ministers en Staatssecretarissen leden van deze Executieve alleen en uitsluitend als het ware onze Ministers en Staatssecretarissen met betrekking uiteraard tot of ten aanzien van de culturele, de persoonsgebonden en de plaatsgebonden materies die tot onze bevoegdheden behoren.

In verband met deze politieke verantwoordelijkheid moge ik vooreerst enige relevante wetteksten in herinnering brengen om het probleem duidelijk te situeren en dit op zijn juiste waarde te beoordelen.

Artikel 70 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 vermeldt : «De Executieve, evenals elk lid ervan is verantwoordelijk ten aanzien van de Raad.»

Mijn eerste vraag is dan : welke zijn de politieke gevolgen van de in artikel 70 voorziene verantwoordelijkheid ?

In ieder geval kan men al dadelijk zeggen dat het niet de specifieke gevolgen zijn van artikel 71 en volgende artikelen 72, 73 en 74, die thans in de huidige fase nog niet van toepassing zijn ingevolge de bepaling van artikel 75, artikel 75 dat bepaalt : «Zolang de Executieve niet uit en door de Raden verkozen zijn, zijn enkel de artikelen 68, 69 en 70 van deze afdeling van toepassing».

Ik wil u nog eens de specificiteit van de artikelen 71, 72, 73 en 74 beklemtonen om alle verwarring, om alle confusie te vermijden.

Dames en heren, bij de vroegere Cultuurraden lag die politieke verantwoordelijkheid wel degelijk vast, ex-

pressis verbis, zou ik zeggen.

Inderdaad, artikel 13 van de wet van 21 juli 1971 bepaalde hieromtrent het volgende : «De politieke verantwoordelijkheid van de Ministers blijft tot het exclusieve domein van de wetgevende Kamers behoren». Dit artikel is opgeheven, zoals trouwens de wet van 21 juli 1977 zelf - behoudens artikelen 4 en 5 - ingevolge de slotbepaling, artikel 93, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, al dient hier onmiddellijk aan toegevoegd dat praktisch het nochtans zo was dat er zich toch op dit gebied problemen konden stellen en zich trouwens hebben gesteld bij het goedkeuren van de begrotingen van deze vroegere Raden. In dit verband wil ik slechts herinneren aan de moeilijkheden ter zake in de Conseil culturel de la Communauté culturelle française. Alhoewel het toen slechts om dotaties ging, moest de verdeling over de verschillende begrotingsposten toch worden goedgekeurd.

Terugkerend naar de artikelen 70 en 75 : ze bepalen dus duidelijk dat reeds in de huidige fase de Vlaamse Executieve verantwoordelijk is ten aanzien van de Vlaamse Raad.

Alhoewel strikt juridisch uiteraard irrelevant wat de interpretatie betreft inzake het probleem van deze politieke verantwoordelijkheid, schijnt het ons toch interessant om op basis van de tekst van de regeringsverklaring, afgelegd door Eerste Minister Martens, hier de passus die 'er verband mee houdt nog even aan te halen.

Hier deze passus : In het nieuw institutioneel kader dat door de staatshervorming tot stand is gebracht en die zal worden voortgezet door de prioritaire oprichting van de gewestelijke en de gemeenschapsadministraties, behoren de meeste aangelegenheden die het welzijn van de burgers rechtstreeks aanbelangen tot de bevoegdheid van de gemeenschappen of de gewesten. Deze instellingen zijn thans opgericht. De gewest- en gemeenschapsexecutieven zijn voortaan verantwoordelijk voor hun Raden en staan in voor de uitvoering van het beleid van hun gemeenschap of hun gewest.

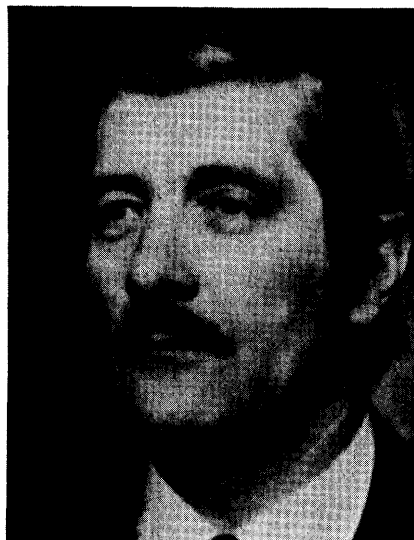
De beleidsverklaringen van de Execu-

tieven zijn het resultaat van politieke akkoorden die onderhandeld werden tussen de meerderheidspartijen die in iedere gemeenschap of gewest vertegenwoordigd zijn. De verklaringen van de Executieven staan los van de nationale regeringsverklaringen. Dit betekent - zegt de Eerste Minister - «dat de Executieven hiervoor alleen verantwoordelijk zijn tegenover hun Raden maar tevens de nationale regering hiervoor geen verantwoordelijkheid opneemt tegenover het nationale Parlement.

Dat geldt evenwel niet voor de Executieve van het Brusselse Gewest die op dit ogenblik verantwoordelijk is voor het nationale Parlement».

Naar het mij voorkomt, wordt ook hier door de regering, bij monde van de Eerste Minister, verklaard dat de Executieven alleen verantwoordelijk zijn tegenover hun Raden. Maar nergens wordt bepaald welke de gevolgen zijn van deze verantwoordelijkheid.

De vraag rijst dan in welke mate de Executieve verantwoordelijk is of kan zijn. Met andere woorden, gaat het om een normale, volledige verantwoordelijkheid overeenkomstig de parlementaire gebruiken - motie van wantrouwen, motie van vertrouwen,

De heer O. Van Ooteghem (VU)

Bascour

eenvoudige motie en dergelijke - of gaat het in de huidige fase slechts om een of andere afgeslankte verantwoordelijkheid ?

In ieder geval moet en kan het alleen gaan hetzij om een volledige politieke verantwoordelijkheid van de Executieve tegenover haar Baad, zoals ook uit de regeringsverklaring van Premier Martens voor Kamer en Senaat overduidelijk blijkt, hetzij om een soort dubbele politieke verantwoordelijkheid, bijvoorbeeld een regionale verantwoordelijkheid van de Executieve tegenover haar Baad en een nationale verantwoordelijkheid ; dit in het geval dat de regionale verantwoordelijkheid «onvolledig» zou zijn. Maar dit komt mij toch weinig logisch voor en trouwens in strijd met het artikel 70 en met de regeringsverklaring.

Ingeval men opteert voor een volledige verantwoordelijkheid bij de Executieve en bijgevolg voor geen enkele verantwoordelijkheid bij de nationale regering, moet men uiteraard consequent zijn en de Vlaamse Baad, conform de parlementaire traditie, alle mogelijke en de meest uitgebreide politieke middelen toekennen, zoals bijvoorbeeld motie van vertrouwen, motie van wantrouwen, eenvoudige motie en dergelijke.

Dit strookt trouwens met de zienswijze van de regering zelf dat alle aangelegenheden van artikel 59bis en van 107quater van de Grondwet thans volledig onder Baad en Executieve ressorteren.

Indien men toch zou opteren voor een zogenaamde dubbele verantwoordelijkheid, weinig logisch mijns inziens, ik herhaal het, moet de verantwoordelijkheid van de Executieve ten overstaan van de Baad niet noodzakelijk maximaal zijn ; bijvoorbeeld een resolutie zou als zogenaamde sanctie kunnen volstaan. Maar zelfs in dit geval moet dan in de huidige fase de ontbrekende schakel van de politieke verantwoordelijkheid via het nationaal Parlement en de nationale regering mogelijk worden gemaakt.

Alvorens te besluiten wil ik nog opmerken dat de verwarring mijns in-

ziens voortspruit uit het feit dat de artikelen 71 en volgende van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, specifieke regelingen voorzien. Bijvoorbeeld, de positieve of constructieve motie van wantrouwen naar het Duits Bondsrepubliek-model. Deze specifieke regelingen zijn in de huidige fase nog niet van toepassing. Zij impliceren echter niet dat in de huidige fase geen systeem, geen efficiënt systeem van politieke verantwoordelijkheid moet aanwezig zijn of niet zou kunnen worden ingebouwd.

Persoonlijk meen ik dat men zich alleen aan de tekst van de wet - dus hier artikel 70 van de bijzondere wet - moet houden. Als men dus stelt dat de Executieven verantwoordelijk zijn ten overstaan van hun Baden, moet men deze Baden alle middelen geven om, conform de parlementaire tradities, hun rechten uit te oefenen. Dit impliceert voor de Executieve een volledige, maximale verantwoordelijkheid.

Wie dit niet zou aanvaarden ontzegt mijns inziens ook aan onze Vlaamse Baad bijvoorbeeld alle controlebevoegdheid en beperkt de bevoegdheid van onze Baad op dit gebied tot een soort protestrecht. Meteen zou dit ook betekenen dat vanaf zijn ontstaan onze Vlaamse Baad en zijn leden hun parlementaire opdracht ten overstaan van de betrokken materies en bevoegdheden niet volwaardig zou kunnen uitvoeren en dat onze Vlaamse Baad geen echte beraadslagende vergadering is of zou zijn.

Dit eerste Vlaamse Parlement, waarover onze Voorzitter, de heer Rik Boel, het gisteren had in zijn openingstoespraak, zou dan bezwaarlijk van enige politieke volwaardigheid in eigen Vlaamse instellingen kunnen spreken.

Mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, ik hoop van u een duidelijk antwoord te krijgen. Uw zienswijze ter zake te kennen, lijkt mij uiterst belangrijk voor de werkzaamheden en de werking van onze Baad.

Gisteren verklaarde u in de aanhef van de medeling over het regeerakkoord voor de Vlaamse Executieve, dat de Vlaamse Gemeenschap nu ei-

gen zeggingskracht en eigen beslissingsmacht heeft verworven. Uit uw antwoord zal mijns inziens blijken hoe groot of hoe klein deze zeggingskracht en beslissingsmacht wel zijn. **(Applaus bij de leden van de oppositie)**

De Voorzitter : De heer Moors heeft het woord.

De heer C. Moors (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw, heren Ministers en Staatssecretarissen, dames en heren, de kern van de bespreking van deze beleidsverklaring is ongetwijfeld de politieke evaluatie van de wijze waarop de Vlaamse Baad en de Executieven, weliswaar binnen de institutionele beperkingen, hun autonomie gaan aanwenden om een eigen op Vlaamse noden afgestemd beleid te voeren.

Ook sluit de vraag hierop aan hoe wij de ter beschikking gestelde instrumenten van decretaire bevoegdheid, eigen administratie, eigen financiële middelen, zullen hanteren. Tenslotte kan de vraag niet worden over het hoofd gezien in welke mate ook hier het beleid zal opgebouwd worden en hoe vanuit de Vlaamse Executieve een bijdrage zal worden geleverd om tot een open en voor ieder leefbaar Vlaanderen te komen.

Zijn voornoemde vragen de kernvragen van een politieke evaluatie van deze regeringsverklaring, dan is het ook wenselijk om over de inhoud van het beleid zelf te spreken.

Hoe zal het economisch, sociaal, cultureel en ruimtelijk beleid eruit zien ? Welke opties worden dienaangaande genomen ?

Het is niet de eerste maal dat wij hierover van gedachten wisselen. Wij hebben dit reeds bij elke verklaring van de Vlaamse Executieve gedaan. Toch lijkt het wenselijk, ondanks de dreiging in herhaling te vallen, de diverse facetten te bespreken. De CVP-fractie achtte het nodig om bij deze start toch haar standpunt toe te lichten. Collega's zullen diverse rubrieken van de mededeling behandelen.

Persoonlijk wens ik twee facetten te bespreken, met name de noodzaak tot differentiatie van het beleid of, anders

Moors

gezegd, de noodzaak om geen uniformeringsbeleid te voeren in Vlaanderen, geen confectiebeleid voor gans Vlaanderen, maar wél een beleid op maat afgestemd op de realiteit van de problemen.

Anderzijds wens ik het probleem van de decentralisatie en deconcentratie binnen de Vlaamse Gemeenschap en binnen het Vlaamse Gewest te stellen.

Mijnheer de Voorzitter, de sociale, economische, culturele en ruimtelijke gegevens binnen Vlaanderen kunnen niet alle onder dezelfde noemer geplaatst worden. Er tekenen zich grondige verschillen af waarvoor een gedifferentieerd beleid moet worden gevoerd.

Enkele voorbeelden. Ondanks het feit dat de werkloosheid in alle streken van Vlaanderen aanwezig is, zijn er gewesten, zoals het arrondissement Turnhout en de provincie Limburg, waar deze werkloosheid aanzienlijk hoger is en vooral jongeren en vrouwen treft.

Treedt anderzijds binnen Vlaanderen een zekere verzadiging op wat de wooncapaciteit betreft, dan geldt dit opnieuw niet voor streken met een expansieve jongere bevolking, waar de vraag naar nieuwbouw zich sterk stelt.

Een zelfde probleem geldt ook voor de territoriale opbouw van streken qua woningbouw, sociaal economische, sociaal-culturele, sanitaire en andere infrastructuur.

We hebben enerzijds steden waarvan de stadswijken door uitwijking verpauperen en waar toch een aantal sociaal-culturele voorzieningen ontbreken. Dat is een eigen problematiek.

We hebben ook plattelandsgebieden die relatief geïsoleerd zijn en verstoken van aanvullende werkgelegenheid. Deze bestaan meestal uit vele kleine kernen die duidelijk tekenen van verval vertonen en die anderzijds een aantal voorzieningen qua onderwijs, zoals lager- en kleuteronderwijs, qua winkelbestand en woningbouw zien afbouwen.

Ten slotte zijn er ook nog gebieden die door sterke inwijking en door uitbouw van allerlei voorzieningen als het ware door de steden worden opgeslorpt.

Er is dus een veelheid van ruimtelijke situaties en een veelheid van evoluties die elk een andere aanpak vergen.

Ongetwijfeld kunnen nog een aantal andere gebieden worden opgesomd waaruit deze verscheidenheid blijkt, onder meer op het vlak van lager onderwijs, welzijnszorg, enzovoort.

De noodzakelijke verfijning van het beleid vinden we echter onvoldoende terug in deze beleidsverklaring. Ongetwijfeld ligt het niet in de bedoeling van de Vlaamse Executieve een geüniformeerd beleid te voeren. Wél had ik graag van haar leden vernomen welke hun inzichten zijn, onder meer ten opzichte van de tewerkstelling, de huisvesting, de ruimtelijke ordening en vooral ten aanzien van bepaalde plattelandsgebieden waarvan we weten dat het huidige onderwijsbeleid en het sociaal-cultureel beleid verstoken blijft van een aantal voorzieningen.

Dit geldt ook op het financiële vlak, wat betreft de verdelingscriteria van het Gemeentefonds.

Ik zou hier kunnen aanduiden in welke mate dat beleid als dusdanig voor bepaalde streken niet meer is aangepast. Ik heb dat vroeger reeds herhaaldelijk gedaan, maar ik wil nog eens zeggen dat wij ons beleid te verticaal opbouwen bij voorbeeld wat betreft het onderwijs, de bibliotheekdecreten, de sportvoorzieningen, enzovoort. Wij vertrekken steeds van boven af, met als noemer de grootheid van het centrum.

Ik kan dat bijtreden, maar vanaf het ogenblik dat men een bepaalde benedengrens bereikt, valt men altijd door de mazen van het net van de subsidiëring. Dan stelt men vast dat men geen lager onderwijs meer heeft, dat men niet in aanmerking komt voor sportinfrastructuur en sportanimatoren, enzovoort.

Dit verticaal beleid had ik graag doorbroken gezien door een horizontaal

beleid in bepaalde streken, afgestemd op de daar aanwezige noden.

Ik zou voorbeelden kunnen opsommen die tot oplossingen zouden kunnen leiden. Dit zou ons wellicht iets wat te ver brengen in dit debat.

Mijnheer de Voorzitter, de flexibiliteit van het beleid in de Vlaamse regio moet één van de toetsstenen zijn in de toekomst om tot een evenwichtige uitbouw van Vlaanderen te komen. Dit beleid moet afgestemd zijn op reële noden, zodat al de inwoners over gelijkwaardige voorzieningen kunnen beschikken.

In het tweede deel van mijn betoog wil ik de organisatie van de beleidsniveaus binnen de Vlaamse Gemeenschap aansnijden.

Zoals hierboven gesteld, is het voorzeker de grote opdracht van de Vlaamse Baad en zijn Executieve om gestalte te geven aan de toegekende bevoegdheden. Deze hoofdbekommernissen en de beperktheid aan bevoegdheden anderzijds voeden wel eens de vrees dat het Belgisch centralisme zal vervangen worden door een Vlaams centralisme. Deze vrees komt nog sterker tot uiting wanneer wij vaststellen dat een aantal aan de Raad toegekende bevoegdheden concurrentieel zijn met deze van de nevenschikste besturen. Ik verwijs hier naar de ruimtelijke ordening, welzijnszorg en dergelijke.

De heer W. Seeuws (SP)

Moors

Het probleem van de decentralisatie en de deconcentratie blijft in zijn volheid gesteld. Nochtans is juist de decentralisatie en de deconcentratie één van de middelen om het bestuur en de administratie dichter bij de bevolking te brengen, de betrokkenheid ervan te vergroten en zelfs de financiële lasten te drukken.

In een van zijn toespraken bij het tienjarig bestaan van LISO-Limburg, somde de heer Meyer, lid van de Tweede Kamer, maar vooral specialist in organisatie qua maatschappelijk werk, - hij is trouwens Staatssecretaris geweest voor het maatschappelijk werk - een aantal redenen op die moeten bijdragen en die voor hem in aanmerking komen voor decentralisatie :

- in onze gecompliceerde samenleving moeten we geen verwachtingen hebben van centrale sturing voor de oplossing van alle mogelijke detailproblemen die zich voordoen ;

- in de tweede plaats moet de oplossing van de knelpunten, dichtbij de uitvoering van het werk worden gerealiseerd ;

- in de derde plaats zal, terwijl de jaren zestig en zeventig in het teken stonden van de uitbreiding in kwantitatieve zin van de voorzieningen van de verzorgingsmaatschappij, het antwoord en de uitdaging van beheersbaarheid van die verzorgingsmaatschappij in de tachtiger jaren met nadruk liggen op de kwaliteit van de voorzieningen ;

- in de vierde plaats is decentralisatie een voorwaarde voor democratisering. En democratisering, de mogelijkheid dat burgers zelf hun woon- en leefomgeving inrichten en kiezen is, politiek gezien de grootste opgave voor de jaren tachtig. Kortom, om te bereiken dat de uitvoering van het welzijnsbeleid op menselijke schaal plaatsheeft, is decentralisatie van het beleid noodzakelijk.

Ziedaar de vier redenen die de heer Meyer voorop stelt.

Het probleem van de decentralisatie is reëel. Het kan bijdragen tot het ge-

ven van een beter inzicht binnen Vlaanderen. In deze beleidsverklaring wordt summier naar een gedecentraliseerd beleid verwezen. Althans wordt gesteld dat de vermeende autonomie niet mag leiden naar een nieuwe centralisatie. Ook wordt in het algemeen verwezen naar de rol van provincies en gementen, naar een rechtvaardiger herverdeling van het Gemeentefonds en naar het tot stand brengen van een nieuwe financiële basis voor de provincies.

Evenwel wordt niet ingegaan op de wijze hoe men tot een gedecentraliseerd en gedeconcentreerd beleid zal komen. Ook wordt onvoldoende gesproken over de autonomie en de herziening van de voogdij van de gemeenten.

Over de mogelijkheid van inplanting van bepaalde secties van de administratie binnen Vlaanderen en van een uit tewerkstellingsgebied verantwoorde optie, wordt niets gezegd.

Graag had ik van de leden van de Vlaamse Executieve vernomen welke hun plannen zijn om de decentralisatie en de deconcentratie te organiseren, welke rol zij aan de provincies toekennen en hoe de autonomie van de gemeenten zal worden vergroot en of de inplanting van sectoren van de Vlaamse administratie buiten Brussel en binnen Vlaanderen wordt overwogen.

Mijnheer de Voorzitter, een beleid afgestemd op de reële noden van het Vlaamse Gewest en een werkelijke decentralisatie en deconcentratie zullen het bewijs leveren dat de Vlaamse Raad en zijn Executieve in staat zijn de hun toegekende autonomie op een doeltreffende manier gestalte te geven en een aangepast beleid voor Vlaanderen te ontwerpen. (**Applaus bij de meerderheid**)

De Voorzitter : De heer Van Ooteghem heeft het woord.

De heer O. Van Ooteghem (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte leden van de Vlaamse Executieve, geachte collega's, voor heel wat mensen in dit land is het regeerakkoord voor de Vlaamse Executieve een teleurstelling geworden. Zij hadden ge-

hoopt dat dit akkoord of tenminste de mededeling door de Voorzitter van de Vlaamse deelregering ook zou handelen over de opruiming van de asociale gevolgen van de repressie en epuratie. Die hoop was gewettigd door verschillende verklaringen die in Kamer en Senaat, door gezaghebbende leden van de meerderheid werden afgelegd.

Vooreerst was er de verklaring van collega Suykerbuyk namens de CVP-Kamerfractie tijdens de Kamersitting van 1 juli 1980 : «Maar op dit moment kan ik niet onvermeld laten dat bij de behandeling van het grondwetsartikel 59bis, de commissie het probleem van de asociale gevolgen van repressie en epuratie heeft opgeworpen, via een amendement dat door verschillende collega's werd ingediend.

Namens mijn groep heb ik toen reeds gezegd dat dit niet in een grondwettelijke tekst thuishoort, maar in het kader van de bijzondere wet moet bespreekbaar zijn. Wij hebben goedgekeurd dat dit probleem tot de sfeer van de persoonsgebonden materies kan worden gerekend».

Hieruit onthouden wij dat én de CVP-Kamerleden én de Eerste Minister van mening zijn dat het probleem thuishoort bij de persoonsgebonden materies.

De heer Lindemans, woordvoeder van de CVP-Senaatsfractie was nog duidelijker toen hij namens zijn groep op 18 juli 1980 in de Senaat volgende verklaring aflegde :

«Mijn laatste punt betreft een oud zeer. Het gaat namelijk over de wens die leeft in de Vlaamse Gemeenschap, om eindelijk de gevolgen van de repressie en de epuratie weg te werken. Ik begrijp best dat het in het kader van deze grondwetsherziening niet mogelijk is de bevoegdheid voor het verlenen van amnestie toe te vertrouwen aan de gemeenschappen. Ik leg mij daarbij neer. Wanneer wij echter de bevoegdheden van de gemeenschapsraden zullen uitbreiden tot de persoonsgebonden materies en meer bepaald tot de bijstand aan personen, behoort volgens ons het oplossen van de sociale, onrechtvaardige gevolgen van de repressie en de epuratie tot de persoonsgebonden materies en bijge-

Van Ooteghem

volg tot de bevoegdheid van de gemeenschapsraden. Dit is weliswaar een klein, maar toch belangrijk punt. Het woord amnestie heeft misschien voor velen een symbolische betekenis. Wij moeten ons echter allen inzetten voor het oplossen van sociale moeilijkheden en problemen, afgezien van het feit of zij voortvloeien uit de repressie en de epuratie of uit alle mogelijke rampen die ons land zouden kunnen treffen».

Gesterkt door die bemoedigende woorden van collega Lindemans, heb ik op 22 juli 1980 bij het ontwerp van bijzondere wet tot hervorming der instellingen een amendement ingediend om bijstand aan personen en met name «de penitentiare hulpverlening» te verruimen met «het wegwerken van de sociale gevolgen van de repressie».

Ik verwees hierbij naar de 11 juli toespraak van de Voorzitter van onze Raad. Tijdens de ontvangst op het Brussels stadhuis verklaarde hij o.m. :

«Nooit meer oorlog, deze boodschap, die ons werd meegegeven door de Vlaamse frontsoldaten, heeft meer betekenis indien we ook op eigen grondgebied opnieuw vrede brengen en de nationale verzoening tot stand brengen. Ik moge hier betogen dat, om deze vrede te bereiken, onze gemeenschap desnoods haar eigen boontjes kan doppen. Wij zijn geen vleiërs of slaven der prinsen.

Wij die vandaag autonoom een glanspunt uit het verleden herdenken, wij zijn ook in staat om autonoom, grootmoedig en met staatsmanszin, over de minder heldere facetten van dit verleden te oorelen».

De heer Gijs, fractieleider van de Vlaamse CVP vroeg toen het woord om de verwerping van mijn amendement te vragen.

Hij zei woordelijk :

«Ik geloof dat het amendement overbodig is en ik verwijs hierbij naar het betoeg van de woordvoerder van mijn fractie tijdens de algemene bespreking van dit onderwerp. Hij zei dat de sociale gevolgen van de repressie in

het raam van de bevoegdheden die in het huidig ontwerp zijn opgenomen, door de gemeenschappen kunnen worden bestreden».

Het is dus duidelijk dat, tijdens de debatten over de staatsvorming, de verantwoordelijkheid voor de opruiming van de asociale gevolgen van repressie en epuratie naar de Vlaamse Raad werd doorgespeeld.

Zoals u weet, hebben de Belgische bisschoppen, naar aanleiding van de 150e verjaardag van België een plechtige oproep gericht tot allen die belangrijk ke verantwoordelijkheden dragen om van dit jubeljaar, door grootmoedigheid, een jaar van waarachtige vergeving te maken.

Ook het spoedcomité-Arretz, dat boven de partijpolitiek staat en mensen van verschillende filosofische overtuigingen groepeerd, heeft een oproep gedaan in dezelfde zin en gevraagd het probleem toe te vertrouwen aan de gemeenschappen.

Over enkele weken is het weer Kerstdag. Mogen wij de Vlaamse deelregering vragen wat zij zal ondernemen om de 35e Kerstdag sinds de oorlog in het teken te stellen van vrede en verzoening ? (*Applaus bij de W*)

De Voorzitter : De heer Seeuws heeft het woord.

De heer W. Seeuws (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, leden van de Vlaamse Executieve, waarde collega's. Mijn tussenkomst tijdens dit debat zal kort zijn en een drietal bijzondere punten behandelen in het cultuurbeleid.

De socialistische fractie verheugt er zich over dat in de nieuwe regeerovereenkomst van de Vlaamse Executieve opnieuw de oprichting van een Centrale Raad voor Cultuurbeleid in het vooruitzicht wordt gesteld.

Inderdaad, moet men in deze benarde tijden van economische stilstand ook voor de organisatie van de cultuur een vaste politiek volgen, gesteund op gezonde principes, waarbij men planmatig tewerk moet gaan en systematisch opbouwt aan wat men verwezenlijken wil tijdens de komende periode.

De beschikbare middelen daartoe moeten oordeelkundig aangewend worden en ook in deze materie moeten wij dus de moed hebben om te rationaliseren waar dat kan en om te investeren waar het moet. Met andere woorden moeten wij de echte prioriteiten in het beleid aanduiden waarvoor, naar wij **menen**, de bijkomende middelen uit de groei van de begroting bij voorkeur moeten worden aangewend.

Dit is bijvoorbeeld duidelijk het geval voor wat het behoud en de bevordering van de globale tewerkstelling in de culturele sector betreft. Wij willen er zeker van zijn dat ook in de toekomst tenminste de door de decreten verplicht gestelde weddetoelagen, evenals de basis- en werkingstoelagen, vooraf en integraal zullen worden veilig gesteld. De beschikbare middelen daartoe moeten bij voorrang worden aangewend.

En als we spreken over de werkzekerheid in deze sector dan denken wij ook en vooral aan het personeel van de culturele centra en van de rijks-sportcentra, aan het personeel van de vele culturele instellingen die door de lokale besturen worden ingericht en voornamelijk ook aan het potentieel van daartoe opgeleid personeel dat in de komende jaren de nieuwe gemeentelijke bibliotheken zal moeten bemannen.

Wat dat betreft is het zoals gezegd voor ons zeer duidelijk dat het bibliotheekdecreet moet worden uitgevoerd en dat het Rijk, wat betreft de opleiding van het bibliotheekpersoneel, zijn verplichtingen moet nakomen, zoals in het decreet omschreven. Het is goed dat de deelregering vanaf nu besloten heeft om vanaf nu de ontwerpen en voorstellen aan hun financiële mogelijkheden te toetsen. We hebben er inderdaad reeds vroeger op gewezen dat de realisatie van het bibliotheekdecreet wellicht veel geld zou kosten. Maar nu kunnen we niet meer terug. Er moet nu een duidelijke planning komen voor de concrete uitvoering ervan, gespreid over het ganse Vlaamse Gewest.

Zelfs als de groeimiddelen ontbreken en bijna niets meer kan, moet dit wel nog kunnen, omdat de uitbouw van

Seeuws

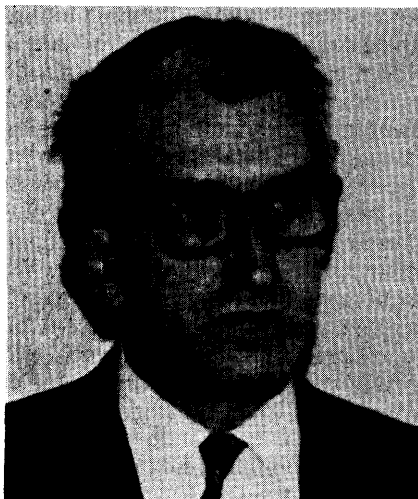
het openbaar bibliotheekwezen de basis zelf is van de volksontwikkeling en de voornaamste voor de culturele ontplooiing van onze bevolking.

Wat de infrastructuur aangaat, moeten doortastende en afdoende maatregelen worden getroffen om de rationalisatie en de coördinatie van de culturele en sportinfrastructuur te verzekeren.

Er kan ongetwijfeld een grondige sanering gerealiseerd worden van vele tientallen miljoenen, door een betere organisatie en een beter op elkaar inspelende en geïntegreerde conceptie, ook in relatie tot de onderwijsinstellingen en tot de culturele voorzieningen rond de sociale woningbouw en de stadsvernieuwing.

Het voornemen ter zake om de wildgroei in te dijken is verheugend, maar moet nu gerealiseerd worden. De luxe-cultuurmastodonten moeten plaats maken voor sobere en goed gespreide kleinschalige voorzieningen.

Wij zullen blijven ijveren om dit te realiseren zoals het overeengekomen was in het vorige deelregerakkoord van 15 mei, door de coördinatie van de culturele en de sportinfrastructuur toe te vertrouwen aan één bestuur binnen het nieuwe departement.

De heer K. Dillen (VB)

Op die manier moet ook de discriminatie van sommige achtergebleven streken tegengegaan worden door de prioriteiten die op het plan worden vastgelegd als verplichte voorwaarde te maken voor de subsidiëring van de overheidsinfrastructuur aan ondergeschikte besturen.

Wat in dit verband de rij kssportcentra betreft willen we er bij de deelregering op aandringen dat ze dringend orde op zaken stelt en oplossingen geeft aan het nijpend probleem van de personeelsbezetting ter zake.

Naar men ons verzekerd, zijn er momenteel acht rijkskssportcentra met oprichtingsbesluiten en met een kader. Er zijn acht centra met oprichtingsbesluiten maar zonder kader en er zijn bovendien vijf centra zonder oprichtingsbesluiten en zonder kader. Bovendien is er de pijnlijke toestand van de personeelsleden zelf die er nu tewerkgesteld zijn.

Bij nader toezien lijkt het een onontwaaarbaar kluwen met statutair minder mensen in dienst dan voorzien is in het kader en anderzijds met een ganse reeks tewerkgestelde werklozen, contractueel tewerkgestelden, tewerkgestelden in het bijzonder tijdelijk kader, met alle gevolgen die wij kennen. Ook hier kunnen wij wellicht, én besparen én werkzekerheid bieden, door de open betrekkingen aan te vullen en dringend te voorzien in de onontbeerlijke maar noodzakelijk tot het minimum beperkte kader per centrum. Wij willen daaraan zeer graag onze medewerking verlenen. Hier dient zo snel mogelijk een oplossing te worden gezocht, allereerst voor de mensen die er werken maar ook om de toekomstige werking van de centra te garanderen.

Mijnheer de Voorzitter, waarde collega's, ik wil besluiten met een eerder persoonlijke bedenking over een tweetal punten die niet rechtstreeks in het regeerakkoord staan opgenomen maar die ons een bestendige zorg uitmaken.

Allereerst hebben wij er ons bij de bespreking van het vorige regeerakkoord over verwonderd dat niets werd gezegd over de sector kunsten en over de creatieve kunstenaar en zijn

sociaal statuut. We zijn inderdaad van oordeel dat het in deze moeilijke tijden wellicht niet overbodig is om aan de sociale problemen die zich voor de kunstenaars van diverse disciplines stellen, eveneens een betere oplossing te geven. Zo zouden wij er bijvoorbeeld moeten toe komen dat de kunstenaars op pensioengerechtigde leeftijd creatief kunnen blijven en is het dringend nodig om de sociale verplichtingen van de gelegenheidsartiest te herzien. Dit hoeft geen geld te kosten, meestal is het tegendeel waar.

Maar onze aandacht gaat vooral naar de problematiek van de permanente vorming en wij zullen samen met u blijven aandringen op een snelle uitvoering van de in het vooruitzicht gestelde hervorming van de stelsels inzake sociale promotie en uurkredieten.

Inhakend op het tweejaarlijks congres van de Centrale voor Socialistisch Cultuurbeleid, dat vorig weekend in de Vrije Universiteit te Brussel plaats had, vragen wij ons af of deze hervorming ons niet zou kunnen brengen tot de invoering van een verplicht toe te staan systeem van betaald educatief verlof, waarbij de werknemer vrijaf zou krijgen om zich te vormen tijdens de arbeidsuren en zonder loonverlies.

Een verbetering van het huidige stelsel dus dat zou moeten gepaard gaan met een systeem van vervangingstewerkstelling, waardoor een evenwichtige operatie zou kunnen gerealiseerd worden.

Vanzelfsprekend zou dit betaald vormingsverlof in de eerste plaats te goed moeten komen aan diegenen die cultureel en economisch tot de meest achteruitgestelde en de minst geschoolde bevolkingsgroepen behoren.

Dit veronderstelt dan ook aangepaste voorzieningen, een intensieve en permanente voorlichtingscampagne, en vooral de politieke wil om voor de realisatie van het betaald educatief verlof bijkomende middelen ter beschikking te stellen en te zorgen voor de coördinatie in het beleid van de verschillende betrokken departementen.

Seeuws

Hoewel dit zeer zeker voornamelijk nationale materie betreft, kan de deelregering hierbij in de toepassing van de sociale promotie en het stelsel van de uurkredieten, een belangrijke stimulerende rol spelen.

Mijnheer de Voorzitter, waarde collega's, wij hebben nu méér dan cultuurautonomie en we hadden kunnen hopen dat deze grotere en ruimere zelfstandigheid meer belangstelling zou verdienen vanwege onze collega's en de leden van deze nieuwe Vlaamse Raad, al was het om ook onder meer het enge keurslijf te doorbreken van het nu, toch al jaren zich voortslepend traditioneel cultuurbeleid, dat gebaseerd is op de zogenaamde gesubsidieerde vrijheid, die in hoofdzaak gedragen wordt door een wat overtrokken meerderheid van één dominante inspiratiebron.

De heer F. De Bondt : De burger heeft nog iets te zeggen. Wat bedoelt u met «*overtrokken meerderheid*» ?

De heer W. Seeuws : Dat is iets meer dan normaal. Wij zullen dat uitleggen bij de bespreking van de begroting.

De heer F. De Bondt : Wij zullen met aandacht luisteren.

De heer W. Seeuws : Ik besluit hieruit dat wij het beleid moeten opengooien en dat we samen de moed moeten opbrengen om op gevaar van verstikking door gebrek aan zuurstof, de echte prioriteiten aan te duiden en om inderdaad te rationaliseren waar het kàn en te investeren waar het moet. Dit, waarde collega's, moeten voor ons de uitgangspunten zijn voor het cultuurbeleid van de Vlaamse Gemeenschap in de komende jaren. (*Applaus bij de meerderheid*)

De Voorzitter : De heer Dillen heeft het woord.

De heer K. Dillen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte leden van de Vlaamse Executieve, dames en heren, wie gisteren de beleidsnota van wat heet de Vlaamse Executieve heeft gevolgd, kan niet ontkennen dat in de opgesomde krachtlijnen zinnige stellingen zitten. Dit loochenen zou alleen blijf geven van even onrecht-

vaardig als ongerechtvaardigd sectarisme en partijdigheid. Helpt echter deze , vaststelling, helpt het afwegen van het voor en tegen uit deze beleidsnota ons vandaag ook maar één stap vooruit om te weten of wij - zoals gezegd werd - gisteren een historisch ogenblik meegemaakt hebben ? Ik geloof het niet. Ik geloof eerder het tegendeel. Om zeer kort tot de kern van de zaak te komen, ik geloof dat wij, als Vlamingen - welke richting, strekking, partij wij verder ook toegedaan zijn - ik geloof dat wij als Vlamingen vandaag de eerlijke moed dienen te hebben om vast te stellen en te zeggen dat er helemaal geen sprake is van een historisch ogenblik in ons bestaan.

Waarom toch spreken over een «enorme reeks bevoegdheden» waar zowel de Vlaamse Executieve als de Vlaamse Raad niets te vertellen hebben, niet de minste bevoegdheid hebben over een heel wat enormer reeks gebieden.

Waarom toch zeggen dat «de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap» is uitgegroeid tot de Vlaamse Raad, een volwaardig deelparlement voor Vlaanderen, waar juist het woord en begrip «deelparlement» de loochening zelve zijn van enige volwaardigheid.

Waarom gewagen van «één regering voor de Vlamingen» waar wij toch allen maar staan tegenover een gekortwiekte Executieve, veel te beperkt in haar opdracht, veel te begrensd in haar taken, veel te beknot in haar bevoegdheden, macht en gezag. Deze Vlaamse Executieve staat immers onder de rechtstreekse voogdij van het Belgisch centraal gezag. Dit Belgisch centraal gezag houdt met een voor ons volstrekt onaanvaardbaar tot-hier-en-niet-verder Vlaanderen aan de lijn, om niet te zeggen de ketting.

Waarom beweren dat er één regering voor de Vlamingen is waar de Vlaamse Executieve noch de Vlaamse Raad enige schamele bevoegdheid hebben over de Vlamingen van Komen, van Edingen, van Dhoppe, van Overmaas.

Waarom durven te beweren dat de «autonomie van de Vlaamse Gemeenschap in het nieuwe België een feit is geworden», waar het tegendeel de werkelijkheid, de voor Vlaanderen

bittere werkelijkheid is en blijft. Vlaamse Executieve noch Vlaamse Raad betekenen en belichamen echte autonomie. De staatsvorming heeft Vlaanderen andermaal met een kluitje in het riet gestuurd. De spot drijvend met de ware belangen van Vlaanderen heeft de jongste staatsvorming alleen maar een aanfluiting gebracht van een echte zelfstandigheid, van een ware onafhankelijkheid. Laat ons een schijnautonomie toch niet opblazen tot en voorstellen als de verwezenlijking van een echte zelfstandigheid, welke de volheid van het Vlaamse gezag zou betekenen voor alle Vlamingen op het Vlaamse grondgebied.

Een echt Vlaams gezag laat geen beslissende sectoren van het maatschappelijk leven in handen van de Belgische centrale macht.

Een echt Vlaams gezag neemt geen genoegen met de machtskruimeltjes, welke men, om de schijn hoog te houden, van de Belgische tafel laat vallen. Een echt Vlaams gezag kan geen genoegen nemen met de aalmoezenpolitiek op financieel gebied, welke alleen een bespotting is van een waarsachtig financiële zelfbeschikking - alerbangrij kste voorwaarde tot echte zelfstandigheid, tot echte onafhankelijkheid - en daarenboven het middel is om blijvend elk jaar Vlaamse miljarden naar Wallonië over te hevelen.

Vlaamse Executieve en Vlaamse Raad zijn alleen maar de uitdrukking van een bleke, schamele, armoedige schijnautonomie, welke wij na honderdvijftig jaar Vlaamse Beweging afwijzen en verwerpen als een hoon en een belediging voor alle gebrachte offers. Met de Vlaamse Executieve en met de Vlaamse Raad werd het «zelfbestuur» van de Vlaamse frontsoldaten tijdens de eerste wereldoorlog geen beloftevolle werkelijkheid. Het werd, integendeel, het zoveelste afremmen, afgrendelen, de zoveelste ontkrachting van datgene waarop elk volk recht heeft : echte en onvervalste zelfbeschikking.

Waarom spreken* over het «nieuwe België» ? In schijn kan het verschillen van het oude België. In wezen is het nieuwe België hetzelfde als het oude !

Dillen

Het gunt Vlaanderen geen echte Vlaamse staat, geen zelfbestuur. Het is en blijft, in welke vorm ook, een hinderpaal en beletsel voor de echte Vlaamse Staat, voor de echte Vlaamse autonomie. Hak één kop van het Belgisch monster af en hij groeit er meteen weer aan. Dát is de pest van de schijnautonomie. Wil Vlaanderen echte autonomie, ware onafhankelijkheid, dan moeten alle koppen eraf. Men heeft gewaagd van een historisch ogenblik.

Ik heb reeds gezegd dat hiervan in de bestaande omstandigheden niet de minste sprake is.

Was het historisch ogenblik dan onmogelijk? Was de mogelijkheid daartoe uitgesloten? Laat ons zeggen dat tenminste een begin van een historisch ogenblik niet zou uitgesloten zijn, indien we samen, met zijn allen voor één keer, de moed zouden hebben ons te laten leiden door het «Vlaanderen eerst», door het stoffelijke en culturele belang van de Vlaamse mens en de Vlaamse gemeenschap.

Dan had de Vlaamse Executieve, gevolgd door de Vlaamse Raad, plechtig moeten afkondigen geen genoeg te nemen met schijnautonomie en Belgische aalmoezen, plechtig moeten eisen alleen genoeg te zullen nemen met een echte Vlaamse Staat voor alle Vlaamse mensen op het hele Vlaamse grondgebied. Dit had een ander en geestdriftwekkender begin voor de Vlaamse Executieve en de Vlaamse Raad kunnen zijn. Begoocheling van een naïveling? Ik vrees het.

Bij het woord Vlaamse Raad heb ik aan een homoniem moeten denken, aan de Raad van Vlaanderen van de eerste wereldoorlog. Het is waar, deze Raad van Vlaanderen was slechts een kort bestaan beschoren. De omstandigheden hebben zijn ontplooiing en een volwaardig bestaan verhinderd. Maar zelfs de Belgische historicus bij uitstek, Henri Pirenne, zou later van die activisten getuigen, dat het merendeel van hen idealisten waren. Die Raad van Vlaanderen - wat men er ook over moge denken - zag tenminste Vlaanderen voor en boven België

en had tenminste de moed zelf de Vlaamse zelfstandigheid af te kondigen. Ik citeer: «De Raad van Vlaanderen maakt bekend dat hij in zijn Algemene Vergadering van 22 december 1917 de zelfstandigheid van Vlaanderen plechtig met eenparigheid van stemmen heeft uitgeroepen... De verdrukking, waaronder het Vlaamse volk sedert 1830 gebukt gaat, houdt op. De Staat Vlaanderen is geboren». Dat was het - nadien afgebroken werk van Vlaamse katholieken, Vlaamse liberalen, Vlaamse socialisten, die nationalisten waren.

Wij zouden hier een begin van historisch ogenblik kennen, indien de Vlaamse Executieve en de Vlaamse Raad diezelfde daad zouden stellen, daartoe de Vlaamse moed zouden vinden.

Zolang dit niet het geval is, bestaat er niet de minste reden om enig vertrouwen te schenken aan een Vlaamse Executieve, die geen echte Vlaamse regering van en voor Vlaanderen is.

Ik ben het er met de Voorzitter van de vergadering roerend over eens dat niet alle doeleinden van de Vlaamse Beweging bereikt werden. Ze moeten bereikt worden in en door de Vlaamse onafhankelijkheid. Dit is geen gettoverkramping doch de enige mogelijkheid Vlaanderen open te stellen voor zijn Nederlandse en Europese toekomst. Dit is geen underdogsfeer. In en door de Vlaamse onafhankelijkheid wordt de mogelijkheid geschapen de Vlaming opnieuw de traditie van het «plus est en vous» bij te brengen.

Maar voor dit goed gezag voor Vlaanderen, om het met het woord van Lodewijk Dosfel te zeggen, voor een echte Vlaamse autonomie, voor een echte Vlaamse regering, en een echte Vlaamse Raad, is het nodig dat niet één doch alle koppen van het Belgisch monster worden afgehakt. **(Applaus)**

De Voorzitter : Dames en heren, bij wijze van informatie wens ik aan de Raad mede te delen dat er nog elf sprekers zijn ingeschreven. Misschien kunnen zij hun betoog ietwat inkorten om niet in herhaling te vervallen.

De heer Breyne heeft het woord.

De heer P. Breyne (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren en dames Ministers en Staatssecretarissen, beste collega's, terecht heeft de Voorzitter van de Executieve gisteren in zijn verklaring onderstreept dat het beleidsdebat inzake onderwijs in feite thuishoort bij de Raden en dat best een dynamische interpretatie gegeven wordt aan de grondwet waar het gaat om de bevoegdheden van de gemeenschappen inzake onderwijs.

Vanuit deze optiek, en hoewel bepaalde aspecten van mijn betoog raakvlakken hebben met aangelegenheden die voorsnog nationaal geregeld worden, wens ik de aandacht van de Executieve, en meer bepaald van de Minister van Nationale Opvoeding en de adjunct voor Nationale Opvoeding, te vragen voor de problematiek die verband houdt met de specifieke situatie van het gemeentelijk onderwijs in Vlaanderen.

Meer dan in het zuiden van het land is het gemeentelijk onderwijs in Vlaanderen bedreigd ingevolge de toepassing van bepaalde voor ons inadequante normen en begrippen.

Nochtans vertegenwoordigt de officieel gesubsidieerde sector in de Vlaamse Gemeenschap nog een belangrijk aandeel van de schoolbevolking. Voor het kleuteronderwijs komt dit momenteel op ongeveer 14 %, voor het lager onderwijs op ongeveer 22 %, voor het secundair onderwijs op ongeveer 9 %, voor het NUHO op ongeveer 43 % en voor het kunstonderwijs met beperkt leerplan op ongeveer 90 %.

Wij moeten ervan uitgaan dat het gemeentelijk onderwijs in de opbouw van de plaatselijke gemeenschap een belangrijke functie vervult. Een goede gemeenteschool is immers de uitdrukking van de hele lokale gemeenschap; zij staat zeer dicht bij de gezinnen en sluit dan ook nauw aan bij de leefwereld van het jonge kind. Zij kan als het ware een gemeenschapsschool zijn, open voor alle kinderen van de gemeente en met ruime inspraak van alle geledingen der schoolgemeenschap. Zij kan ook de spil vormen van heel het gemeenschapsleven en een levende leerschool van gemeentelijke democratie.

Breyne

Toch dienen we te constateren dat de leefbaarheid van talrijke gemeentescholen bedreigd wordt, en dit ingevolge diverse factoren: denataliteit en emigratie, de beperkte bouw mogelijkheden, onder meer ook het overheidsbeleid.

Wat dit laatste betreft wensen wij de aandacht te vestigen op de volgende actuele problemen.

Ten eerste, de rationalisatie en de programmatie.

Deze aangelegenheden zijn schoolpactmaterie, maar wanneer men een ook voor Vlaanderen adequate politiek wil uitstippelen, moet men aandacht hebben voor bepaalde specifieke consequenties. De rationalisatie en programmatie worden namelijk gebaseerd op een verplichte karakterisering van de scholen. Deze karakterisering gebeurt volgens artikel 4 van de Schoolpactwet. Scholen die geen 3/4 diploma's van een bepaalde strekking hebben, zijn niet klasseerbaar, en worden dan ook uitgesloten van diverse gunstregimes.

Er dient te worden genoteerd dat in de Nederlandstalige sector 15 % van de lagere scholen en 20 % van de secundaire scholen niet klasseerbaar zijn, naast respectievelijk 64 en 38 % confessionele en 21 en 42 % niet-confessionele scholen. In de Franstalige gemeenschap is het aantal niet-klasseerbare scholen onbeduidend klein.

Voor het gemeentelijk onderwijs zijn aan de verplichte karakterisering tal van problemen verbonden. Omwille van lokale afspraken en de daarop aangepaste structuur, omwille van mogelijke wisselende politieke meerderheden, omwille van praktische consequenties inzake onder meer begeleiding, bijscholing en dergelijke houdt het al dan niet gekarakteriseerd zijn een aantal gevaren en onzekerheden in voor de gemeentescholen. Het diplomacriterium is dus minder geschikt om het karakter van een gemeenteschool te bepalen, en zou best vervangen worden door een meer geschikt criterium.

Een tweede probleem met betrekking

tot de rationalisatie is ontstaan door het invoeren van het begrip «scholengemeenschap». In het ontwerp van rationalisatie van het secundair onderwijs wordt hieronder verstaan een 'groepering van scholen van hetzelfde karakter die een bepaalde minimumstructuur omvat. Ook bij de rationalisatie van het basisonderwijs gaat men naar verluidt dezelfde weg op. Een niet-klasseerbare school zou tot een schoolgemeenschap kunnen toetreden mits het akkoord te hebben van beide inrichtende machten. Deze regeling is moeilijk verenigbaar met de vrijwaring van de eigen identiteit van gemeentescholen, die buiten de grote centra dunner gezaaid zijn dan deze van de andere netten.

Tenslotte zijn ook de school- en klasnormen determinerend voor de verdere leefbaarheid van het gemeentelijk onderwijs in Vlaanderen.

Uit een recente studie van de Vereniging van Belgische Steden en Gemeenten over het gemeentelijk basisonderwijs blijkt dat nog 85 % van de Vlaamse gemeenten één of meer kleuter- en/of lagere scholen beheren, maar dat 46 % enkel lager onderwijs hebben, dus zonder kleuterafdeling, en dat 33 % minder dan 4 klassen en 45 % minder dan 6 klassen hebben.

Toch is de betekenis van deze kleinere scholen ongetwijfeld positief, zoals ook collega Moors heeft benadrukt.

Het onderwijs is er meer dan elders individueel gericht, en ligt er in de lijn van de recente pedagogische trend naar leeftijdsoverschrijdend groeps-onderwijs. De landelijke school heeft een belangrijke sociaal-culturele betekenis voor de lokale gemeenschap. De kost van de kleine school is globaal niet groter per leerling dan in de grote gegroepeerde eenheden.

De school- en klasnormen zijn echter al te zeer afgestemd op deze grotere gehelen. De rationalisatie verhoogde de minimumschoolnorm aanzienlijk. De gunstnormen voor dun bevolkte gemeenten zijn na de fusie van gemeenten slechts in zeer beperkte mate in Vlaanderen toepasselijk. De normen voor het recruterende van bijzondere leraars en taakleraars zijn niet toegankelijk voor scholen met laag of

De heer J. Nutkewitz (PVV)

middelgroot leerlingenaantal. De eventuele voorwaarde van de geïntegreerde basisschool zal een supplementaire handicap voor tal van gemeentescholen betekenen. Ook de vervroeging van de schoolplicht kan voor het gemeentelijk onderwijs nadelige effecten hebben indien dit met zich zou meebrengen dat een deel van de eerstejaarspopulatie één jaar langer in de kleuterschool zou dienen te blijven.

De verplichting tot dubbele operatie bij overname van gemeentescholen en scholen van een ander net roept heel wat problemen op en sluit gunstige oplossingen uit.

Derhalve is ieder rationalisatieontwerp slechts aanvaardbaar indien vooraf duidelijk inzicht zou bestaan op de concrete gevolgen voor de bestaande scholen. Wat betreft de Brusselse agglomeratie moeten de rationalisatie en de programmatie er waarborgen dat de Nederlandstalige scholen in een positie komen die gelijkwaardig is aan de Franstalige, waardoor de Nederlandstalige leerlingen over gelijkwaardige studiemogelijkheden kunnen beschikken die door hen ook in tijd en afstand bereikbaar zijn.

Ten tweede, de financiële aspecten.

De huidige toelageregeling is voor

Breyne

het gesubsidieerd onderwijs discriminerend a) ten opzichte van het rijks-onderwijs en b) volgens niveau van onderwijs sverstrekking waar het gemeentelijk onderwijs in Vlaanderen relatief best vertegenwoordigd is in de basissector. Voor ongeveer 26 % van de leerlingen ontvangt het officieel gesubsidieerd onderwijs ongeveer 20 % van de personeelsuitgaven, 15 % van de werkingskredieten en 8 % van de uitrustingskredieten. Het principe dat de uitgaven van het gemeentelijk onderwijs gedekt zijn door de wedden werkingstoelagen van het Rijk kan derhalve bezwaarlijk gerespecteerd worden, wat voor sommige gemeenten oorzaak is van begrotingstekorten, en soms van de neiging tot afstoting van het eigen onderwijs.

Ook de verplichting de als «sociale voordelen» erkende initiatieven ook aan de andere scholen op haar grondgebied te moeten toekennen indien men ze neemt ten bate van de eigen scholen, remt het initiatief van de gemeenten soms af.

Ten derde, de infrastructurele uitbouw.

Sinds de wet van 24 juli 1975 hebben de gemeenten toegang tot het Waarborgfonds om via goedkope leningen hun onderwijsinfrastructuur voor het lager onderwijs te kunnen op peil houden. Binnenkort zal het ook kunnen gebeuren voor de andere onderwijsniveaus.

Na de fusie van de gemeenten is nog meer dan voorheen de onvervangbare rol van een plaatselijke onderwijsinplanting in de onderscheiden woonkernen duidelijk geworden.

De normen die werden opgelegd om te kunnen gebruik maken van de voordelen van het Waarborgfonds, liggen voor Vlaanderen echter te hoog en zijn dus voor onze gemeenschap onrealistisch gebleken.

Omwille van de norm van de bevolkingsdichtheid en het feit dat slechts een gering aantal gemeenten na de fusieoperatie minder dan 125 inwoners per km² tellen, kan het Waarborgfonds voor ruim 40 % van alle vesti-

gingspunten van gemeentelijk onderwijs in Vlaanderen niet worden aangesproken.

Een herziening van deze wetgeving dringt zich dus ons inziens op.

Ten slotte weze het mij toegestaan nog een paar actuele punten aan te snijden.

Wat het beroep op stagiairs betreft, voorzag één der programmawetten in een verplichting tot opname van 2 % ten opzichte van het aantal leerkrachten. Omwille van de budgettaire beperkingen werd dit aantal inmiddels bij het departement van Nationale Opvoeding gereduceerd.

Men constateert echter een ongelijke situatie in de Franstalige en Nederlandstalige sector. In de Franstalige sector werd het aantal teruggebracht tot 1 %, werd het contingent reeds bepaald en mag men tot de aanstellingen overgaan. In de Nederlandstalige sector zou men, naar verluidt, willen terugschroeven tot 0,5 %, werd nog geen contingent bepaald en kan men nog steeds op heden, begin november, buiten het rijks-onderwijs niet tot aanwervingen overgaan. Het lijkt moeilijk aanvaardbaar dat men in dergelijke materies tot ongelijke besparingsmaatregelen zou overgaan.

De heer F. De Bondt : Dat is de helft van de waarheid. U moet het verhaal helemaal vertellen !

De heer P. Breyne : Het is in elk geval de waarheid.

Ingevolge de bevoegdheidsvaststelling van de beide Nederlandstalige Ministers voor Nationale Opvoeding constateert men dat de dossiers van het officieel gesubsidieerd onderwijs later hun beslag krijgen dan de andere netten. Mogen wij erop aandringen dat het gemeentelijk onderwijs ter zake een gelijkwaardige behandeling zou krijgen, en dat de gemeenten en provincies zouden ingelicht worden omtrent de stand van zaken in verband met de eventuele delegatie van beide Ministers aan de administratie, zodat deze inrichtende machten beter zouden weten tot wie zij zich moeten wenden.

Tot zover mijnheer de Voorzitter, da-

mes en heren leden van de Executieve, enkele problemen waarmee het gemeentelijk onderwijs in Vlaanderen momenteel geconfronteerd wordt.

Wij vertrouwen erop dat beide Ministers en de 'hele Vlaamse Executieve bij het concipiëren van het beleid ter zake zullen vertrekken van de overtuiging dat de gemeentelijke sector, ook en vooral in kleinere gemeenten, nog steeds een niet te onderschatten rol vervult, en dat zij derhalve met alle mogelijke middelen van progressieve verdwijning moet gevrijwaard worden. **(Applaus bij de meerderheid)**

De Voorzitter: De heer Nutkewitz heeft het woord.

De heer J. Nutkewitz (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren Ministers van de Vlaamse Executieve, geachte collega's, ik denk dat ik u zal teleurstellen na deze diepgaande politieke filosofische en technische beschouwingen van geleerde collega's omdat ik mij zal beperken, uw raad opvolgende, mijnheer de Voorzitter, om zo kort en bondig mogelijk hier mijn betoog te houden.

De PW kan zich, wat de beleidsopties inzake persoonsgebonden en culture-

De heer W. Desaeysere (VU)

Nutkewitz

le materies betreft, vrijwel volledig akkoord verklaren met de verklaring van de Vlaamse Executieve. Wij hebben zelfs immers in de maand mei van dit jaar mede onderhandeld over de vorming van de regering-Martens III en toen onder meer ook onze goedkeuring geschonken aan het luik van de persoonsgebonden en culturele materies, een luik dat vrijwel onveranderd door deze regering werd overgenomen.

Ik wens dan ook te onderstrepen dat er in deze deelverklaring een aantal liberale accenten liggen en een aantal liberale wensen zijn opgenomen. Ik vernoem hier slechts : de spoedige oprichting van een gemeenschapsraad voor de jeugd. Ik wens hier een **kleine** parenthesis te maken want ik meen mij te herinneren dat op 17 maart 1980, toen er een einde kwam aan het onderlinge gekibbel, door onze toenmalige Minister van Cultuur een tekst als ontwerp van decreet over de Nederlandse Gemeenschapsraad voor de jeugd werd opgemaakt. Ik weet niet meer of dit ontwerp ter goedkeuring is voorgelegd geworden. Wanneer zal deze vernieuwde Raad kunnen worden geïnstalleerd ?

Verder : de snelle afhandeling van een decreet op het volksoontwikkelingswerk, onder andere pedagogische vernieuwing, hervorming van het beroepsonderwijs, de onafhankelijkheid van de administratie van de Cultuurpactcommissie ten aanzien van de Ministers van Cultuur, de vrijwaring van de bestaanszekerheid van onze sociaal culturele werkers.

Nochtans zijn er een aantal verschilpunten tussen de tekst die de PW toen goedkeurde en de tekst die thans voorligt, verschilpunten die zich uitdrukken in een paar woorden die anders luiden maar die heel zeker bij ons een grote waakzaamheid oproepen. Ik beperk me hier tot één voorbeeld, met name de openbare bibliotheken. Daar waar de uitvoering van het bibliotheekdecreet in de termen van het vorige regeerakkoord nog verzekerd werd en dat de provincies en gemeenten op hun verplichtingen zouden worden gewezen, werd deze beleids optie blijkbaar zo sterk afgezwakt dat

het wel lijkt alsof het niet langer de bedoeling is werk te maken van een onmiddellijke en efficiënte uitbouw van de openbare lectuurvoorziening in Vlaanderen.

Als ik mij goed herinner was één van de eisen van de CVP om tot onderhandelingen met de SP te komen, dat de CVP-inzichten inzake het modern gezinsbeleid meer aan bod zouden komen in de regeerakkoorden.

Welnu, ik hoop dat de enige paragraaf die aan het akkoord van de Vlaamse Executieve onder de hoofding «gezinsbeleid» werd toegevoegd, niet op zichzelf het sluitstuk van de CVP-gezinsvisie vormt, want dat zou dan toch van kleinschaligheid getuigen.

Vanzelfsprekend moeten ook voor de PW de bestaande adviesorganen en instellingen inzake gezinsbeleid aan de nieuwe staatsordening worden aangepast.

Mag ik erop aandringen dat niet alleen de bestaande raden zouden worden omgevormd, maar dat ook de Hoge Raad voor Maatschappelijk Welzijn, die reeds was voorzien door de wet van 8 juli 1976 op de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, eindelijk zou worden opgericht en dat hierbij met de vertegenwoordiging van alle ideologische en filosofische strekkingen rekening zou worden gehouden.

In verband met de uitvoering van de bestaande decreten inzake jeugd- en vormingswerk - waarvan ik hoop dat de regering hieraan prioriteit zal verlenen - had ik graag aan de Vlaamse Executieve een volgens mij constitutioneel probleem willen aanbrengen.

Tot nu toe was het eerste artikel van heel wat decreten een stok achter de deur voor de Minister om de toelagen voor personeel en werking niet volledig uit te betalen. Bepaalt dit artikel immers niet dat subsidies aan jeugdorganisaties, sportverenigingen of vormingsinstellingen slechts kunnen worden toegekend «binnen de perken van de culturele dotaties». Nu de gemeenschappen en gewesten een eigen financiële verantwoordelijkheid hebben gekregen, nu het begrip «culturele dotatie» werd vervangen door «be-

grotingskrediet» waarvan de omvang in de tijd zal afnemen en nu ook andere financieringsbronnen werden voorzien bij de laatste staatsvorming, is het zeker niet overbodig de vraag te stellen welke betekenis, niet alleen theoretisch, maar ook praktisch, dit artikel 1 nog heeft. Zal de Vlaamse Gemeenschap in de toekomst verplicht worden automatisch en volledig de voorziene subsidiebedragen uit te betalen ? Voor onze culturele organisaties - zowel voor wat het vormingswerk, de sport als de jeugd betreft - zou dit alleszins een verademing betekenen. Want - zo blijkt thans uit de talrijke en aanhoudende protesten uit de sociaal culturele sector - deze culturele organisaties hebben alleszins geen heil ondervonden van de reglementering, via decreten, van het sociaal-cultureel vormingswerk.

(Onderbreking door de heer F. De Bondt)

Ik heb het daarbij ook over de subsidiëringwijze die veel te wensen overlaat. Afgezien van het feit dat men zich steeds schuilt achter de bewering dat er niet genoeg geld is - en dat is een niet zeldzaam geluid in deze tijd - worden de toelagen slechts gegeven, zoals ik het reeds zei, binnen de perken van de culturele begroting. Maar zelfs deze toegekende subsidies laten zeer lang op zich wachten. Ondertussen moeten vele sociaal-culturele vormingsorganisaties dikwijls geld lenen, meestal aan de huidige hoge rentevoeten en wordt hierdoor hun bestaansmogelijkheid of hun ontwikkeling van het begin af zwaar gehypothetheerd. Vele van deze instellingen moeten dan hun activiteiten stopzetten, verdwijnen, zijn ontmoedigd, teleurgesteld, het enthousiasme verflauwt en aldus kunnen dikwijls vele interessante initiatieven verloren gaan.

Ik moet hier dan tevens de bedenking maken dat met haastige voorkeur de reeds zo beperkte kredieten worden toegekend aan instellingen welke een ideologische inslag hebben die overeenkomt met deze van politiek bevriende families.

De heer F. De Bondt : Hoe weet u dat ?

De heer J. Nutkewitz : Dat is bewezen, mijnheer De Bondt.

De heer F. De Bondt : Hoe zo ? Leg dat eens uit.

De heer K. Poma : Dat moet u zelf onderzoeken.

De heer J. Nutkewitz : Mijnheer De Bondt, dat zal ik een volgende maal uitleggen. Wij hebben een hele serie bewijzen die we kunnen voorleggen, maar dat is een lijst die zo lang is dat ik uw tijd daar nu niet mee in beslag wil nemen.

De heer F. De Bondt : Ik heb al de tijd.

De heer J. Nutkewitz : Misschien wel, maar u bent hier niet alleen, mijnheer De Bondt.

In dit verband wil ik sterk pleiten voor een verhoging van de kredieten, maar ook voor een selectieve politiek. En dan kan ik mij volledig scharen achter de eisen van de sociaal-culturele organisaties, met name prioriteit voor de tewerkstelling.

Het is lovenswaardig – de PW heeft dit trouwens tijdens de tot standkoming van het vorige regeerakkoord mee aangebracht – dat het huidig akkoord voorziet dat de «de bestaanszekerheid van de tewerkgestelden in de culturele sector beter kan gevrijwaard worden, onder meer door een snellere uitbetaling van de diverse toelagen, met prioriteit voor de weddetoelagen ; onder meer voor de bij decreet verplichte tewerkgestelden». Ik meen dat hier echter moet aan toegevoegd worden dat het niet alleen om een snellere uitbetaling gaat, maar vooral over een effectieve en volledige betaling van de weddetoelagen aan de sociaal-culturele werkers, die door een organisatie minimaal moeten tewerkgesteld worden. Daàr ligt de echte prioriteit !

Maar afgezien van deze prioriteit is het ook zo, dat de instelling op zichzelf niet het begrip mens als dusdanig mag verdringen. Het individu mag niet gewoon opgeslorpt worden. Daarom moet er over gewaakt worden dat, bijvoorbeeld voor het bijstaan van zieken, bejaarden en kinderen,

een deontologische aanpak zou uitgewerkt worden zodat de verleende bijstand als vanzelfsprekend kan aanvaard worden.

Wij stellen het gezinsbeleid prioritair, maar ik meen dat al deze faciliteiten zoals peuterspeelplaatsen, kleuterklassen en noem maar op, niet in de plaats mogen komen van een bewust ouderschap. De band tussen ouders en kinderen mag niet verdrongen worden door een afscheppen van kinderen naar een – voorzeker kindvriendelijke – omgeving waar echter de innige keten tussen kinderen en ouders stilaan dreigt te verdwijnen. Het gezin mag hierin niet gesplitst worden.

In dezelfde lijn moeten grote inspanningen worden gedaan om het behouden van bejaarden door familieleden aan te moedigen, dit door een sterk uitgewerkte thuisgezondheidszorg. Trouwens, het ene vloeit voort uit het andere.

Ik weet wel, mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, dat het onmogelijk is al deze punten tegelijkertijd aan te pakken, laat staan te verwezenlijken. Het is zelfs niet realiseerbaar binnen de termijn van – ik durf dit bijna niet uitspreken – twee à drie jaar die deze regering hoopt te kunnen bestaan.

Het lijkt mij dan ook niet ongepast u te vragen of u ook een tijdschema van uitvoering heeft opgesteld ; of u ook heeft bepaald welke punten voorrang moeten krijgen bij de concretisering ; aan welke opties de meeste energie zal besteed worden.

De vraag naar de uitvoering van de punten uit het regeerakkoord die met cultuur te maken hebben, zou ik tevens op een steviger en hoger niveau kunnen plaatsen en de vraag stellen naar de belangrijkheid van de plaats die voor de cultuur zal weerhouden worden in deze Vlaamse Raad of naar de aandacht die onze beleidsmensen in deze nieuwe Vlaamse Raad nog voor de cultuur zullen overhebben.

Ik hoop dat in de grote bezorgdheid over economische materies, de persoonsgebonden en culturele materies niet zullen verdrongen worden en dat het werk – het positieve werk

dat de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap is begonnen – ook nu nog zal kunnen verdergezet worden.

In dit opzicht betreur ik het dan ook dat – en dit onafgezien de persoon – er geen Minister van Nederlandse Cultuur meer bestaat, maar slechts een Staatssecretaris. Laat ik ook hier hopen dat het slechts een toevalligheid is en geen begin van een tendens.

Tenslotte kan ik mij niet ontmaken van een zekere onbehaaglijkheid, maar het is de harde werkelijkheid. Iedereen heeft de mond vol over pluralisme, pluralistische maatschappij, openheid, verdraagzaamheid, men is tegen verzuiling, voor iedereen gelijke kansen en noem maar op. Welnu, diegene die meent dat men aan pluralisme doet omdat men andersdenkenden wil gedogen of lijdzaam wil verdragen, vergist zich deerlijk. Dit is hooguit een negatieve houding. Voor mij is pluralisme de anderenkende te aanvaarden en te eerbiedigen in zijn eigenheid, zonder daarom mijn eigen ik, mijn persoonlijke instelling, prijs te geven. Ik dacht dat ik ook deze bezorgdheid min of meer heb kunnen voelen wanneer de Minister sprak over de tweede krachtlijn, die hij bestempelt als een verlangen naar zelfhandhaving in eigen leefmilieu.

Nochtans moet ik bekennen dat het beleid in Vlaanderen in de vaste greep is van één enkele partij. Is het immers niet zo dat deze partij met de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, met een Staatssecretaris die omzeggens de hele culturele sector onder haar bevoegdheid heeft, met een Staatssecretaris die omzeggens de hele welzijnssector onder haar bevoegdheid heeft, met een Staatssecretaris die omzeggens de Vlaamse streekeconomie beheert en ten slotte met een Minister die mee over de opvoeding van onze kinderen beslist, gedeelde smart, halve smart, is het niet zo dat één enkele partij nu reeds over Vlaanderen regeert ?

In deze omstandigheden en in deze voorwaarden, lijkt het mij uitgesloten dat de PW haar vertrouwen schenkt aan een programma van de Executieve. **(Applaus bij de PVV)**

De Voorzitter: De heer, Olivier heeft het woord.

De heer M. Olivier (op de tribune): Mijnheer de Voorzitter, dames en heren Ministers, waarde collega's, in het regeerakkoord voor de Vlaamse Executieve is een belangrijk hoofdstuk gewijd aan de economische ontwikkeling en de tewerkstelling. De Voorzitter van de Executieve heeft hier in zijn mededeling bepaalde accenten gelegd. We spreken vandaag over een eigen expansiebeleid, een herstructureringsbeleid, een KMO-beleid, een Vlaamse arbeidsmarktbeleid, een regionaal vernieuwd industrieel beleid, een geëigende planning, overheidsinitiatief dat een Vlaams accent zal krijgen, overleg, maar ook een eigen toegepast wetenschappelijk onderzoek zal als een draad ons beleid helpen doorkruisen en bijsturen.

Wij gaan weliswaar blijven kampen met nationale weerstanden (vooral in de eerste jaren). Nationale organen, instellingen, comités zullen alles in het werk stellen om te houden wat ze hebben. Nationaal overleg blijft noodzakelijk, we vormen geen eigen satelliet. We moeten de positieve kansen van het samengaan tussen gewest en gemeenschap totaal benutten.

De heer A. Smets (CVP)

Andere gewesten hebben dit niet. Onze autonomie, onze filosofie en ideologie staan hier borg voor.

Enkele merkwaardige cijfers betekenen voor ons Vlamingen een uitdaging.

Op een actieve bevolking van 2,240 miljoen zijn er 1,880 miljoen beschikbare arbeidsplaatsen, waarvan 1,540 miljoen voor werknemers, 290.000 voor zelfstandigen en 50.000 voor de helpers. Het is belangrijk te weten dat drie werknemers op vier tewerkgesteld zijn in de privé-sector, maar het is even belangrijk vast te stellen dat de tewerkstelling in Vlaanderen op vijf jaar met 30.000 eenheden daalde. Deze daling was vooral opvallend bij de zelfstandigen. Een ander belangrijk feit is dat 90.000 arbeiders werden vervangen door evenveel bedienden en dat 210.000 werknemers dagelijks naar Brussel pendelen.

Wanneer wij de werkloosheid in Vlaanderen ontleden dan stellen wij vast dat op 31 augustus 1980 het aantal werklozen het cijfer 172.183 bereikt wat 54,4 % van de totaliteit betekent. Op 100 werkloze mannen in het land zijn er 49,5 werkloze mannen in Vlaanderen en op 100 werkloze vrouwen in het land zijn er 57,2 in Vlaanderen. Het is ook belangrijk vast te stellen - en dit is geen specifiek probleem voor Vlaanderen, maar evenzeer een nationaal probleem - dat er een groot aantal werklozen jonger is dan 25 jaar. Op 31 augustus 1980 telde men in Vlaanderen 54.505 werklozen jonger dan 25 jaar of 55,3 %. Dit betekent een enorm groot probleem waaraan wij in de toekomst iets fundamenteel zullen moeten doen.

De ontleding van de werkloosheidsgraad is eveneens interessant. Vlaanderen toont op dit gebied ongeveer dezelfde tendens als gans het land, toch zijn er belangrijke uitschieters vast te stellen in het Vlaamse land. In het arrondissement Turnhout bijvoorbeeld bedraagt de werkloosheid globaal 17 %, maar de werkloosheidsgraad bij de vrouwen bedraagt 37,7 %. In het arrondissement Aalst bedraagt de werkloosheidsgraad in het Algemeen 16,3 %, maar die van de vrouwen 26,2 %. In het arrondissement

Hasselt-Tongeren is er een werkloosheidsgraad van 18 % in het algemeen, 39,7 % bij de vrouwen.

Uit wat vooraf blijkt is een alternatief beleid in verband met economie en tewerkstelling niet alleen mogelijk maar dringend noodzakelijk. Aan de maatregelen uit het regeerakkoord kunnen heel wat suggesties toegevoegd worden.

In de eerste plaats heeft werk in eigen streek, in eigen gewest, prioriteit. Hier bieden decentralisatie en deconcentratie heel wat mogelijkheden. Er moet onverwijld een poging gedaan worden om bepaalde diensten, zowel uit de publieke en privé-sector, met regionale opdrachten in de diverse provincies onder te brengen. Hier kunnen parastatalen als NMBS, NMVB, pensioenkas, verzekeringsmaatschappijen en zoveel andere instellingen het voorbeeld geven.

De toewijzing van bepaalde overheidsopdrachten in het buitenland dient gecontroleerd. Daarenboven dient er voor gezorgd dat Vlaanderen zijn rechtmatig aandeel krijgt van de bestellingen en contracten uit het buitenland. Dit mag niet alleen ten goede komen aan de grote bedrijven, ook onze KMO's, die inzake tewerkstelling aan belang toenemen mogen niet vergeten worden.

De splitsing van de Belgische Dienst voor Buitenlandse Handel en de Maatschappij voor Industriële Vernieuwing dringt zich dan ook op, terwijl een regionaal coördinatiecomité voor overheidsopdrachten nuttig werk kan leveren. Nergens vinden we over deze ideeën iets terug.

Het stimuleren van de tewerkstelling in nieuwe sectoren, zoals de welzijnssector, de sociaal-culturele sector, de monumentenzorg, de vernieuwbouw, enzovoort. Accenten dienen gelegd op inter-sectoriële projecten (zoals vervoer, verbetering van huisvesting en stadsherstel, milieuzorg, energie- en grondstoffenbesparing). De bestaande systemen van vervangende tewerkstelling via BTK, tewerkgestelde werklozen, stages en andere zijn aan een grondige herziening toe.

Er blijven evenwel enkele structurele

Olivier

maatregelen die onze werkloosheid kunnen verminderen en de kwaliteit van onze werkende bevolking kunnen verhogen. Ik denk hier ondermeer aan de verlenging van leerplicht tot 16 of 18 jaar. Dit ligt evenwel buiten de bevoegdheden van deze Raad. Het zou nochtans het grote probleem van de ongeschoolde werklozen helpen oplossen. De bestaande onderwijsinfrastructuur dient evenwel grondig aangepakt en opnieuw georiënteerd te worden om de gevreesde schoolmoeheid tegen te gaan. Een adequate beroepsopleiding en beroepsomscholing moeten beter op de arbeidsmarkt worden afgestemd.

Teneinde de verdere teruggang van de werknemers-handarbeiders tegen te gaan, dient deze vorm van arbeid, zowel als andere minder gegeerde arbeid, te worden geherwaardeerd en vermenschlijkt.

Maatregelen inzake tewerkstelling en economie dienen binnen het Vlaamse Gewest selectief georiënteerd te worden, dit zowel op het sectoriële vlak als op het vlak van de diverse subregio's. Achtergebleven gebieden, traditioneel moeilijke sectoren, moeten kunnen rekenen op de solidariteit van de meer begunstigde.

Ook wil ik nog enkele bedenkingen maken bij de voorgestelde «aanpassing van onze economische ontwikkeling en tewerkstelling», namelijk in de eerste plaats de versterking van een selectief expansie- en herstructureringsbeleid. Vooreerst dient in alle klaarheid te worden herhaald dat duidelijk onderscheid dient te worden gemaakt tussen het expansiebeleid, enerzijds, en het herstructureringsbeleid, anderzijds. De expansiewetgeving moet een instrument zijn voor de heroriëntering van de economische groei en moet losgekoppeld worden van de overheidssteun aan sectoren met herstructureringsproblemen.

Voor wat betreft het expansiebeleid moet de tewerkstelling het hoofdcriterium blijven bij het heroriënteren van onze economische groei.

Bij de herziening van de expansiewetgeving moeten zowel de criteria, de

vorm alsook de controle ervan herwerkt en vereenvoudigd worden.

Bij het afbakenen van de ontwikkelingszones moeten over het gehele land gelijke normen en criteria aangevend worden.

Bij het uitbouwen van een coherente en dynamische industriële politiek zijn volgende aandachtspunten bijzonder belangrijk : de eigen Vlaamse grote ondernemingen moeten mee betrokken worden in het beleid en de steun aan goede K.M.O's moet ontwikkeld worden.

Voor wat betreft het herstructureringsbeleid mogen de financiële tussenkomsten van de Staat niet vrijblijvend zijn. Dit impliceert, van de zijde van de Staat, dat hulpverlening gebeurt onder de vorm van participaties ; van de werkgevers wordt verwacht dat zij de bereidheid aan de dag leggen zich in te passen in het door de overheid vooropgestelde sectoriële plan.

De herstructurering moet gebeuren binnen een sectorieel plan. De herstructurering gebeurt best binnen een plan voor de sector of subsector. De behandeling van een afzonderlijke onderneming moet dan ook kaderen in het plan voor de sector of subsector.

Tot slot zal ik het arbeidsmarktbeleid nader toelichten. Dit werd ook reeds voldoende onderstreept in de verklaring van de regering.

Het actief arbeidsmarktbeleid wordt inderdaad een dringende noodzaak.

De RVA moet meer dan ooit een actieve tewerkstellingspolitiek voeren, in samenwerking met de sociale partners. Binnen de RVA, moet de splitsing van de werkloosheid en bemiddelingsdiensten bijdragen tot de uitbouw van een echte «tewerkstellingsdienst», met een betere kennis van de arbeidsmarkt en een betere arbeidsbemiddeling. De verplichte aangifte van openstaande betrekkingen aan de RVA moet hierin een belangrijke rol spelen.

Er moeten anderzijds meer middelen worden aangewend om een beter inzicht te krijgen in de behoeften van de arbeidsmarkt.

Bij de regionalisering van de RVA moet het paritair beheer behouden blijven.

De subregionale tewerkstellingscomités moeten het tewerkstellingsbeleid mee helpen vernieuwend werken. Willen we nochtans volledig slagen dan moet ons Vlaams beleid op twee pijlers steunen, met name het sociaal overleg en de democratisering van de onderneming. We nemen akte van wat in het regeerakkoord gestipuleerd werd. «Alle belangrijke beleidsopties voor Vlaanderen op sociaal economisch vlak» zullen in het VESOC besproken worden. Hierin zijn bepaalde voorbeelden in het akkoord terug te vinden. Toch vinden wij de gevolgde procedure inzake bedrijven in moeilijkheden hoogst eigenaardig. Worden de sociale partners buiten spel gezet wanneer men leest dat het directiecomité van de GIMV met de betrokken ministers elk dossier zal doorlichten en oplossingen voorstellen zo gezegd «om snel op te treden» ?

Wat het democratiseringsproces betreft vinden we weinig of niets terug. Ook op dat vlak kunnen we initiatieven nemen en vooral creatief werk richten binnen de regio.

Dit waren enkele bedenkingen, suggesties en vragen en laten we ons samen met de ganse Vlaamse Raad dit nieuw instrument hanteren, om, over alle partijen heen, het objectief geformuleerd door de GERV, met name 425.000 nieuwe werkgelegenheden te scheppen, te verwezenlijken en daarvoor zal heel veel moed nodig zijn.

(Applaus bij de CVP)

De Voorzitter : De heer Desaeeyere heeft het woord.

De heer W. Desaeeyere (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, voor de Vlaamse Raad staan in feite twee wegen open, ten eerste de weg van de passiviteit, van de slaafse onderdanigheid aan het centrale gezag, aan de Uitvoerende Macht van de Brusselse bevelen.

Ten tweede, de weg van de activiteit en van meer Vlaamse zelfbewustzijn.

Deze eerste Vlaamse regeringsverklaring is een typisch voorbeeld van de eerste weg waarbij de Vlaamse Raad tot een ondergeschikt lichaam, dat en-

Desaeyere

kel moet uitvoeren wat van boven in Brussel reeds werd beslist, wordt gedegradeerd. In feite wordt Vlaanderen een soort provincie volgens Frans Jacobijns centralistisch model, waarbij het federalisme misbruikt wordt om beter de unitaire bevelen te kunnen doen naleven. Deze regeringsverklaring illustreert dit ten volle.

- Mevrouw G. Devos, Ondervoorzitter, treedt als Voorzitter op.

Om de haverklap vindt men de uitdrukking «de concrete tenuitvoerlegging behoort wel tot de bevoegdheden». Dit kan men onder meer terugvinden op bladzijde 3. Op bladzijde 1 leest men dat «aan de maatregelen welke op het nationaal niveau in het vooruitzicht worden gesteld, concreet gestalte moet worden gegeven». Heel de tijd gaat het over uitvoeren, uitwerken, opvolgen enzovoort, maar van een werkelijk Vlaams beleid is blijkbaar geen sprake.

De Franstaligen hebben het anders begrepen. Telkens opnieuw maken zij van hun deelparlement gebruik om hun concrete eisen te formuleren. Zij trekken zich niets aan van de be-

De heer I. Van Belle (PVV)

voegdheidsafbakening en laten niet na om daarna in het nationaal Parlement eensgezind te stemmen in overeenstemming met hun eerder genomen autonome beslissingen in het Franstalige deelparlement.

Deze dynamische en actieve rol is ook voor het Vlaamse Parlement weggelegd, op voorwaarde dat men zich niet verschuilt achter de conservatieve en kunstmatige bevoegdheidsafbakening die enkel in het Vlaams nadeel speelt, vermits de Franstaligen er zich toch niets van aantrekken.

Deze tweede actieve weg is wel degelijk mogelijk. Ik zou dit willen illustreren aan de hand van twee punten uit de Vlaamse regeringsverklaring, het wetsvoorstel-Philippart-Baert, waarover de heer Schiltz ook reeds gesproken heeft en het gemeente- en provinciefonds.

Ten eerste, het wetsvoorstel-Philippart-Baert. Op bladzijde 2 staat vermeld dat het aangewezen is dat de maatschappelijke zetel van een onderneming gevestigd wordt bij de belangrijkste exploitatiezetel. Indien het Vlaamse deelparlement dit voldoende breed wil interpreteren, dan betekent dit dat onze Raad alle ondernemingen waarvan de belangrijkste exploitatiezetel in Vlaanderen is gevestigd, kan verplichten om ook hun maatschappelijke zetel in Vlaanderen onder te brengen, ook als deze nu in Brussel ligt.

Volgens mij ligt dit volledig binnen de bevoegdheid van de Vlaamse Raad. Naar mijn mening staat dan ook niets het aanvaarden van het wetsvoorstel Baert in de weg.

Graag had ik van de heer Akkermans vernomen of deze met mijn interpretatie instemt, want dit zou dan wellicht een reële stap kunnen betekenen in de richting van een echte ontvetting van Brussel, een echte decentralisatie met werkelijk werk in eigen streek.

De heer F. De Bondt : Wil de heer Baert zijn voorstel bij de Raad indienen ?

De heer W. Desaeyere : Dat zullen wij wel doen.

De heer F. De Bondt : Dan zullen wij erover nadenken.

De heer W. Desaeyere : Vermits het in de regeringsverklaring voorkomt denk ik dat het goed is op dit ogenblik de juiste interpretatie vast te leggen. Ik denk dat het nuttig is dat het tot dit debat behoort, mijnheer De Bondt, wat niet steeds van uw opmerkingen kan worden gezegd.

Op bladzijde 3 wordt gesproken over een nieuwe studie betreffende de verdeling van het Gemeentefonds op basis van de behoefte. Deze autonomie naar binnen wordt echter blijkbaar vooral gebruikt om te verbergen dat intussen de verdeling van het Gemeentefonds tussen Vlaanderen en Wallonië schromelijk onrechtvaardig blijft, ten nadele van Vlaanderen.

Het werd duidelijk gesteld dat de Volksunie deze schandalige scheef-trekking nooit zal aanvaarden. Ik hoop enkel dat de Vlaamse Raad deze diefstal ten koste van de Vlaamse gemeenten en trouwens ook van de Vlaamse provincies nooit zal dulden.

Zo is het werkelijk onzinnig te noemen dat de Walen, bij de interne verdeling van hun deel van het Gemeentefonds de oppervlakte als een negatieve factor gebruiken, daar waar zij nochtans inroepen dat bij de verdeling tussen de Vlaamse en de Waalse gemeenten de behoeften toenemen in functie van dezelfde oppervlakte.

Een dergelijke opportunistische kazakdraaijerij wordt blijkbaar door deze Vlaamse Raad aanvaard !

(Onderbreking door de heer F. De Bondt)

Naar mijn mening moet de interne verdeling van het Gemeentefonds in ieder geval consistent zijn, met andere woorden het mag niet zo zijn dat de verdeling tussen Vlaanderen en Wallonië in manifeste contradictie is met de regels die de twee deelgebieden zelf afzonderlijk volgen.

Graag had ik van de heer Galle vernomen of hij dezelfde mening is toegedaan en zich dus niet zal beperken tot het gehoorzaam uitvoeren van wat de nationale regering in dit verband reeds zegt.

Desaeyere

Ik zal mij tot deze twee kleine punten beperken, alhoewel ik nog talrijke andere voorbeelden zou kunnen aanhalen waar ruimte is voor een meer dynamische interpretatie van de wetgeving ter zake.

De tekst van de Vlaamse regeringsverklaring is echter zo slaafs, onderdanig en uitvoerend dat ik niet anders kan doen dan deze tekst verwerpen en hopen dat de volgende regering werkelijk een Vlaamse deelregering zal zijn.
(Applaus bij de VU)

De heer F. De Bondt : Mag ik aan de heer Desaeyer laten opmerken dat wat onze fractie betreft – en voor zover ik haar goed heb begrepen – . . .

De heer W. Desaeyere : Ha ja, «voor zover ik goed heb begrepen» !

De heer F. De Bondt : «Bescheidenheid siert de man», mijnheer Desaeyere.

... de globale verdeling van het Gemeentefonds tussen de gewesten, niet bepaald wordt gedetermineerd door de wetten van 8 en 9 augustus 1980. De CVP-fractie contesteert de verdeling van het Gemeentefonds op het nationale vlak volgens de verdeelsleutel één derde/één derde/één derde. Dat is een eerste punt.

Een tweede punt – dat is hier „to the point” – wij zijn het met de regering van het Vlaamse gewest en van de Vlaamse gemeenschap volkomen eens dat wij in het deel van het Gemeentefonds dat aan de Vlaamse gemeenschap toekomt willen nagaan of wij niet volgens een betere regeling dan op dit ogenblik mogelijk was, dit gedeelte over de gemeenten kunnen verdelen. Dit zijn twee verschillende aangelegenheden, mijnheer Desaeyere, en u bent té verstandig om niet te weten dat u dit met mekaar verwacht.

De heer W. Desaeyere : Binnen bepaalde deelgebieden bestaan bepaalde andere regelingen. Dit is een manifeste contradictie in het woordgebruik. Toen die amendementen zijn aan bod gekomen...

De heer F. De Bondt : Mijnheer Desaeyere, ik ben blij dat u dat rectifi-

seert.

Indien Wallonië dat verdeelt in Wallonië op een minder verstandige manier dan zullen wij er eens om glimlachen omdat het niet onder onze verantwoordelijkheid valt. Men mag niet vergeten dat hier de autonomie speelt, juist datgene wat wij hebben gewenst, namelijk dat wij aan de Vlaamse gemeenten laten toekomen datgene wat door de Vlaamse Raad wordt beslist.

De Voorzitter: De heer Smets heeft het woord.

De heer A. Smets (op de tribune) : Mevrouw de Voorzitter, dames en heren Ministers en Staatssecretarissen, collega's, ik zou enkele problemen willen aanraken in verband met het huisvestingsbeleid.

Ik ben het uiteraard eens met het uitgestippelde beleid, maar het duurt toch allemaal zo lang vooraleer iets kan worden gerealiseerd.

Van nieuwbouw naar vernieuwbouw kost jaren aan mentaliteitsverandering. Ook de overheid zou hierop vlugger moeten inspelen om tijd te winnen. Iedereen weet dat wij de jongste jaren woningen te veel hebben gebouwd en dat geldt zeker voor bepaalde gebieden. Toch geven wij zomaar 10 % vermindering op de BTW.

Moeten wij inderdaad niet veel meer aandacht schenken aan de sanering, aan de vernieuwbouw, om de steden en dorpen opnieuw leefbaar te maken. Door die mentaliteit te wijzigen kunnen wij de tewerkstelling bevorderen, op voorwaarde dat er eveneens initiatieven worden genomen in verband met de omschakeling van de arbeidskrachten. De RVA zou hier een grote opdracht kunnen vervullen, maar ook daar vlot het niet.

De laatste tijd wordt er veel gesproken over de werkloosheid in de bouwsector. Dat dient dringend te worden verholpen, maar dan wel doordacht. Wij moeten geen nieuwe ruimten blijven innemen ; wij moeten slechts nieuwe woningen bouwen, waar het nodig is. Hiervoor moet goedkoop geld ter beschikking worden gesteld.

Iemand die nu een nieuwe woning wil

kopen of bouwen moet 2 tot 2,5 miljoen lenen. Hij betaalt op 'dit ogenblik tegen een intrestvoet van 13,5 % 24.300 frank tot 30.300 frank per maand af.

Wij moeten in de eerste plaats denken aan de tegemoetkoming in de hypothecaire lasten van sommige ontleners. In dit verband heeft collega van Waterschoot een wetsvoorstel ingediend in de Senaat. Dit zou een uitgangspunt kunnen zijn.

De heer F. De Bondt : Dat is niet meer geldig in de Senaat.

De heer A. Smets : Indien wij willen bouwen mogen wij niet verder de kredieten beperken van de Bond van de Grote Gezinnen, van de Landmaatschappij, van de ASLK, doch kredieten verlenen en mogelijkheden scheppen, zodat aan goedkope voorwaarden leningen kunnen, worden afgesloten, zowel voor nieuwbouw als voor vernieuwbouw.

Ik moet mevrouw de Staatssecretaris De Backer en de Vlaamse regering hartelijk danken voor het toekennen van premies gekoppeld aan de saneringspremie.

Wij hebben hier reeds lang over gesproken. Ik zou echter nogmaals willen pleiten om de toepassing nog efficiënter te maken.

Op 17 juni 1980, bij de bespreking van het vorig regeerakkoord heb ik zeer duidelijk gevraagd de in te vullen aanvraagformulieren te vereenvoudigen. Er zijn nu wel nieuwe formulieren in verband met de nieuwe premie. U zou het probleem in verband met de aanvraagformulieren voor saneringspremie ernstig moeten onderzoeken en nagaan wat men nu meer moet weten dan vroeger.

Het Nationaal Instituut voor de Huisvesting heeft een groot onderzoek uitgevoerd in verband met het comfort van de woningen gebouwd vóór 1940. In Antwerpen heeft men een volledig onderzoek daaromtrent gedaan in 21 gemeenten. Een typische gemeente die in dat verband dient aangestipt is Mol. Daar komt men tot de volgende verdeling : in 1971, 8.938 woningen, waarvan 2.807 werden gebouwd vóór mei 1940.

Smets

Men heeft een onderzoek gedaan naar de kwaliteit van die woningen. Van die 2.807 woningen vertonen er maar 4 % geen gebreken. Verder zijn er 2,8 % die lichte gebreken vertonen, 31% functionele gebreken, 46 % ernstige gebreken en 14 % zware gebreken.

Inzake comfort zijn er 10 % woningen die volledig zijn uitgerust, 13 % vertonen een licht tekort aan comfort, 35 % meerdere tekorten in verband met het comfort, 38 % ernstige tekorten en 7,4 % zware tekorten wat het comfort aangaat.

Wat de hygiëne betreft hebben 39,5 % woningen een WC buiten. Dat geldt als gemiddelde voor de 21 gemeenten die werden onderzocht. 40 % woningen hebben geen ingerichte badkamer en ongeveer 2 % van de woningen hebben geen water binnen de woning. 23,9% van de woningen hebben slechts verwarming in één kamer. Voor de verbetering van het comfort kan nog zeer veel worden gedaan en kunnen vele mensen worden tewerkgesteld:

Waarom zouden we dan niet ernstig denken aan gedeeltelijke premies. De premie wordt nu alleen toegekend, indien de woning volledig wordt gesaneerd. Ik stel voor, zoals het in andere landen gebeurt, ook een premie toe te kennen wanneer men bijvoorbeeld een WC, een verwarming of een keuken installeert. Dit zou de mensen die een inspanning doen voor de sanering van hun woning aanmoedigen.

Ik vraag ook uw aandacht voor het Nationaal Instituut voor de Huisvesting. In sommige provincies functioneert die dienst uitstekend en wordt aan voorlichting gedaan omtrent al de problemen rond de woning.

In september werden in Antwerpen alleen 1800 mensen geholpen in verband met allerlei woningproblemen. De dienst had het toen natuurlijk druk omdat de toekenning van nieuwe premies werd bekend gemaakt. Aan mensen die hierop wensen een beroep te doen moeten meer mogelijkheden worden geboden. De activiteit van de dienst blijft beperkt tot Ant-

werpen. 95 % van de mensen die zich tot de dienst wenden, wonen in Antwerpen of in de randgemeenten. Personen uit de omgeving van Turnhout en Mechelen komen niet in aanmerking.

Wat de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting betreft, heeft een koninklijk besluit van 18 december 1979 de huurprijzen van de sociale woningen geregeld. Gedurende jaren hebben wij gevraagd tot een rechtvaardiger huurbeleid te komen. Ik meen dat wij er in geslaagd zijn. Hier en daar horen wij wat gegrom maar wij zijn van oordeel dat een redelijke oplossing werd bereikt die rekening houdt met de financiële draagkracht van de huurders.

- De heer H. Boel, Voorzitter, treedt opnieuw als Voorzitter op.

Ik wil toch nog een paar suggesties doen. De berekening van de huurprijs gebeurt op basis van het netto-belastbaar inkomen. Het zou moeten geschieden op basis van het bruto inkomen. Op dit netto-belastbaar inkomen werden een aantal bedragen afgetrokken, bijvoorbeeld voor echtgenoten die allebei werken, voor gepensioneerden, en voor bruggepensioneerden. Ik wil hier het voorbeeld aanhalen van jaarlijks een inkomen van 400.000 frank. Met een inkomen van 400.000 frank betaalt een persoon die een brugpensioen heeft, voor een appartement van 4.000 frank, 2.428 frank.

Een loontrekkende betaalt dan 4.000 frank huur, een gepensioneerde 3.800 frank. Nochtans, steeds bij hetzelfde inkomen van 400.000 frank, heeft de loontrekkende een werkelijk inkomen van 26.900 frank en een gepensioneerde een werkelijk inkomen van 29.000 frank, terwijl een bruggepensioneerde 3 1.600 frank per maand in handen heeft. En deze laatste betaalt voor dezelfde woning slechts 2.400 frank per maand. De verhoudingen zijn dus omgekeerd : wie over het grootste inkomen beschikt, betaalt de kleinste huur en daar zal iets moeten aan veranderen.

Wij kunnen nog verder gaan. Wanneer twee leden van hetzelfde gezin samen tot een inkomen van 400.000

frank komen, is het-verschil nog groter. Wij zullen deze zaak degelijk moeten nakijken en een meer rechtvaardige manier uitwerken om de huurprijs te bepalen. Dit geldt vooral voor die maatschappijen die veel gepensioneerden huisvesten. Die onrechtvaardigheden moeten worden weggewerkt opdat de gezinnen met het kleinste inkomen ook de kleinste huur zouden betalen.

Voorts moeten wij kindvriendelijk ker zijn. Ik verklaar mij nader. Nu wordt voor het bepalen van het inkomen dat als basis dient van de berekening van de huurprijs, het inkomen van de inwonende kinderen boven 25 jaar ingerekend in het gezinsinkomen. Ik kan daar inkomen : als kinderen boven 25 jaar thuis blijven wonen en werken, kunnen zij bijdragen in de huishuur. Wat echter niet mag gebeuren is dat wanneer het basisinkomen 800.000 frank overtreft omdat één of meer kinderen meewerken, het gezin de woning wordt opgezegd na 3 jaar.

Ik geef een voorbeeld. Een zoon komt na zijn scheiding opnieuw bij zijn moeder wonen. De moeder wordt de huur opgezegd omdat het gezinsinkomen te groot is.

Dat zou niet helpen want dan zou de zoon worden opgezegd omdat het inkomen groter is dan 800.000 frank.

Een vraag. De bouw van een sociale woning is zeer duur. Moeten wij niet eens ernstig nadenken over het huidige systeem van subsidiëring en van tussenkost in de intrestlast?

Nieuwgebouwde sociale woningen hebben nog altijd een zeer dure huurprijs. Zo bouwt «de goede woning» bijvoorbeeld op het ogenblik in de Keistraat te Antwerpen woningen waarvan de huurprijs 7.000 frank zal bedragen. Dat is zeer veel voor gezinnen met een inkomen van 350.000 frank. Het spreekt vanzelf dat die basisprijs wordt verminderd, zelfs tot 3.500 frank, voor gepensioneerden met beperkt inkomen.

Nogmaals de huurprijs voor een nieuwgebouwde sociale woning is zeer hoog, niettegenstaande wij maar 2,5 % leninglast hebben. Wij lenen het geld aan ten minste 12,5 % op de geld-

Smets

markt maar de Staat legt het verschil bij tot 2,5 % gedurende 66 jaar.

Op het ogenblik kost een sociale woning allicht 2 miljoen maar dergelijke woning kost aan de gemeenschap ten minste 6 miljoen omdat de Staat opkomt voor het grootste gedeelte van de intrestlast. Daarom moeten wij goed uitkijken aan wie wij deze woningen toewijzen. Maar wij moeten ons ook afvragen of wij wel in deze richting moeten voortgaan. Ons patrimonium heeft toch al heel wat sociale woningen. Zou het niet beter zijn een nog grotere inspanning te doen om de mensen toe te laten zelf een woning te verwerven. Dan hoeven wij ons er verder niet om te bekommeren.

In mijn uiteenzetting op 17 juni heb ik ernstig gepleit - ik zal dit vandaag niet doen hoewel ik het van plan was - voor de toelagen voor bejaarden bij de verhuizing en bij de huurprijzen. Nog heel wat zaken moeten worden geregeld, zo bijvoorbeeld het probleem van de alleenstaande vrouwen die 60 jaar zijn. Waarom moeten zij wachten tot 65 jaar? Ik dring er dus op aan dat deze problematiek opnieuw zou worden onderzocht opdat ook deze mensen op een deftige manier zouden

De heer B. Cools (SP)

---

worden gehuisvest. Niettegenstaande het feit dat reeds een belangrijke premie wordt toegekend, zouden de onkosten niet zo hoog oplopen.

Tevens vraag ik uw aandacht voor het uitvoeringsbesluit, artikel 80 van de Huisvestingscode, het vroegere artikel 33. Dit behelst de uitrusting van de sociale woningen en verkavelingen, de uitrusting en de sanering van bestaande woninggroepen in bestaande gebieden. Heel wat gemeenten, bouwmaatschappijen en intercommunales wensen hieromtrent verduidelijking.

Vervolgens vraag ik met aandrang dat eindelijk eens - nu deze zaak reeds zeven à acht jaar in de Kamer aanhangig is - het wetsvoorstel van de heer Van Rompaey inzake het grondbeleid definitief zou worden behandeld ten einde tot een beslissing te komen.

Tot slot nog een speciale vraag. Als mede-ondertekenaar van een voorstel tot het verlenen van amnestie - en verschillende collega's hebben deze zaak vandaag hier aangehaald - en nu we een eigen Vlaamse regering hebben en op eigen benen staan, rijst bij mij de vraag of thans, na 150 jaar België, niet moet worden gedacht aan al die problemen die reeds 35 jaar achter ons liggen.

Ik weet dat dit voor sommige mensen in de Kamer een moeilijke zaak is, maar is het niet mogelijk dat de Vlaamse Raad de beslissing neemt een commissie ad hoc op te richten ten einde al deze problemen te bespreken en te bekomen dat aan de kleine zaken, ook aan de grote, maar laten wij beginnen met de kleine zaken, een oplossing zou worden gegeven. **(Applaus bij de CVP)**

De Voorzitter: De heer Van Belle heeft het woord.

De heer I. Van Belle (op de tribune): Mijnheer de Voorzitter, dames en heren Ministers, geachte collega's, in de beleidsverklaring is er sprake van een vernieuwd industrieel initiatief.

Op het eerste gezicht stemt ons dit vreugdevol want iedereen zal er nu wel van overtuigd zijn dat het vandaag de dag niet zo goed gaat met 's lands

economie: aan dreigende waarschuwingen ontbreekt het overigens niet en allerhande instituten achten het geregeld hun dringende plicht, en terecht, op de onhoudbare economische achteruitgang te wijzen.

Over de noodzaak van een vernieuwd industrieel beleid zal er wellicht geen discussie bestaan. We weten allemaal dat de industriële onderbouw van de economie immers de pijlers vormt van elke maatschappelijke vooruitgang.

De industriële sector vormt ontegensprekelijk het economische draagvlak van de hele samenleving, die er dus alle belang bij heeft haar funderingen zo stevig mogelijk uit te bouwen en te vervangen vóór ze versleten zijn.

Wij moeten ons economisch draagvlak verruimen ten einde onze toekomstige welvaart en welzijn veilig te stellen; dit is ontegensprekelijk de logica zelf.

Ik geloof niet dat het de bedoeling van de Vlaamse deelregering zou kunnen zijn met de de passus over het industrieel beleid het debat over het plan Claes-anno 1978 te herbeginnen.

Meerderheid en oppositie hebben toen ten gronde én op de tekortkomingen én op de positieve punten gewezen van het regeringsdocument ter zake.

Er is helaas sedert 1978, en dit waarschijnlijk ingevolge de bestendige politieke crisissen, maar weinig meer over de industriële politiek gesproken. Hoe dan ook, vandaag zouden we ons moeten bezinnen over onze regionale aanpak, de Vlaamse aanpak van onze industriële vernieuwing.

De grote vraag daarbij is te weten welk economisch model wij voor onze Vlaamse Gemeenschap op het oog hebben.

Bij de lectuur van de Vlaamse beleidsverklaring hadden we er ons aan verwacht dat uitdrukkelijk zou zijn gestipuleerd dat het nieuw industrieel beleid zou zijn geïntegreerd in het stelsel van vrije markteconomie, stelsel, dat naar onze mening, het beste instrument is om zowel het belang van de consument te vrijwaren als dat van

Van Belle

de producent te stimuleren. Dat blijkt evenwel op geen enkel ogenblik !

De hoop die wij als Vlaamse Gemeenschap in onze vrije markteconomie zouden vooropstellen, wordt zelfs niet uitgesproken.

Wel integendeel, de boventoon van de beleidsnota is dat alle heil van het overheidsinitiatief moet worden verwacht.

Het is haast zo of de Vlaamse deelregering reeds redeneert in een ander economisch model. De omschrijving van het door de Executieve voorgesteld industrieel beleid als zijnde «nieuw», houdt in dat ook in het verleden heel wat industrieel beleid bestond en werd gevoerd.

En we hebben inderdaad reeds heel wat industrieel beleid gekend.

Voorals sinds 1960 heeft men gemeend het hoofd te kunnen bieden aan de toen bestaande structurele problemen door de progressieve invoering van beleidsinstrumenten zoals : expansiewetgeving, indicatieve en contractuele planning, prijsreglementeringen, nijverheidsbevordering, spuurwerk, organisatie van de arbeidsmarkt enzovoort.

Daarmee ging de uitbouw van een groot aantal nieuwe, we kunnen haast zeggen, een heel «arsenaal» overheidsorganen gepaard zoals :

- de Nationale Investeringsmaatschappij,
- de Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid,
- de Nationale Kas voor Beroepskrediet,
- de Dienst voor Nijverheidsbevordering,
- het Planbureau - de steun aan de prototypes,
- de Belgische Dienst voor Buitenlandse Handel,
- de Delcredere - Copromex,
- het Instituut ter bevordering van het wetenschappelijk onderzoek in de

Nijverheid en de Landbouw,

- de diensten voor Wetenschapsbeleid, en Jast but not least", de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappijen.

Dit omvangrijk instrumentarium dat, zoals velen toegeven, tot de meest uitgebreide maar zeker niet tot de meest efficiënte van Europa behoort, heeft naderhand niet kunnen beletten dat onze industriële structuur geen voldoende weerstand heeft kunnen bieden aan de uitdaging die haar door de economische crisis werd opgedrongen.

Het plan-Claes zelf stelde trouwens dat tussen al deze bestaande instellingen weinig of geen coördinatie bestond of nog niet bestaat, met als gevolg dat de in het verleden gevoerde industriële politiek, nochtans gesteund op een veelheid van middelen, doeltreffendheid heeft gemist.

Mede ten gevolge van dit gebrek aan coördinatie tussen de verschillende overheidsinstellingen is het geheel van de maatregelen die verband houden met het industrieel beleid uitgegroeid tot een voor het bedrijfsleven ware administratieve rompslomp.

In deze context kan trouwens verwezen worden naar de nefaste werking van wat men de lokettenmentaliteit is gaan noemen, waarbij de overheid zich geroepen voelt te bemiddelen op grond van specifieke aanvragen.

De «Weekberichten» van een belangrijke instelling hebben hieromtrent niet gearzeld te stellen dat «de overheidstempel der vrijgevigheid het uitzicht krijgt van een doolhof waardoor het steunarsenaal zelf voor «subsidologen», laat staan voor de betrokken bedrijven, nog moeilijk bij te houden is !»

Welnu, de Vlaamse beleidsverklaring doet er nog een flinke schep «Staat » bij.

Alle hoop van de Vlaamse Gemeenschap wordt nu gericht op de activiteiten van wat de grote Vlaamse holding zou moeten zijn, met name de Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen.

Een pas opgerichte instelling waarvan, althans volgens de beleidsverklaring, wordt verwacht dat ze onder meer het werkingsinstrument bij uitstek zal zijn van het openbaar economisch initiatief.

Sta ons toe - het is misschien bij deze gelegenheid niet te veel gevraagd - aan de Voorzitter van de Vlaamse deexecutieve of aan de heer Galle, Minister van het Vlaamse Gewest, te vragen aan de Vlaamse Raad mee te delen welke tot nog toe de werkzaamheden van de Gewestelijke Investeringsmaatschappij sinds februari '80 zijn geweest.

Alles wat wij er tot nog toe over hebben gehoord is niet zo positief. Onze informatie gaat overigens maar terug tot persberichten, waarschijnlijk de beste !

De media gewagen dat de rol van de GIMV, bij bijvoorbeeld het dossier Gregg, allesbehalve doorzichtig zou zijn. Van bepaalde zijden worden de GIMV-deskundigen zelfs «ondeskundig» genoemd.

Ook bij de geplande fusie Barco-Acec lijkt, weeral volgens een bepaalde pers, de rol van de GIMV niet zeer correct.

Hier spreekt men zelfs van een openlijke strijd tussen wat onze twee beste instrumenten van industrieel beleid zouden moeten zijn, met name de GOM, in dit geval de GOM-West-Vlaanderen, en de GIMV.

Het zou wellicht verrijkend zijn mochten wij van de Vlaamse deelregering kunnen vernemen hoe zij de functieverdeling GIMV - GOM's trouwens ziet.

Zou het trouwens zo onlogisch zijn dat wij ook inzicht krijgen van de beleidsnota van de GIMV zelf.

Of is dit teveel gevraagd met betrekking tot een instelling die met 1,4 miljard gemeenschapsmiddelen werkt ?

Ik dacht dat zulks niet overdreven zou zijn mede in het licht van de door de beleidsverklaring weeral nieuw aangekondigde oprichting van een Maatschappij voor Industrievernieuwing, de oprichting van een Vlaams Planbu-

Van Belle

reau en de reorganisatie van de GERV en GERB.

Buiten het feit dat aan de kracht en het dynamisme van de privé-sector weinig of geen aandacht wordt besteed, heb ik bij dit alles de indruk dat het Vlaams industrieel beleid niet veel meer zal zijn dan een beleid dat zich toespitst op de vermenigvuldiging van structuren, instellingen en reglementen, terwijl men de primaire, sociaal-economische verantwoorde werkgelegenheid uit het oog verliest, zodat we haast vervallen in wat ik zou willen noemen, een soort economische ziekte van Parkinson, een ziektebeeld dat u wel kent, die gepaard gaat met spierstijfheid en oncontroleerbare bewegingen.

De heer M. Galle, Minister van de Vlaamse Gemeenschap : Er zal een dag komen dat u de GIM dankbaar zult zijn.

De heer I. Van Belle : Dat hoop ik, mijnheer de Minister. Op 28 oktober laatstleden las ik in een zekere pers : «Het Fonds voor Industriële Vernieuwing heeft zich tot nog toe hoofdzakelijk bezig gehouden met partijpolitieke benoemingen en het opstellen van mooie kleurrijke brochures.

De nieuwe GIM's blijken al evenmin een erg inspirerende aanpak te hebben. Men is er blijkbaar ook niet direct van plan om de politiek van massale staatssteun aan technisch verouderde bedrijven af te bouwen».

We willen geenszins beweren dat een industriële politiek tot reconversie van onze industriële structuren overbodig zou zijn, integendeel.

Niemand zal ontkennen dat ons industrieel apparaat beslist nog meer kan en moet inspelen op de nieuwste technologische evoluties en dat een grotere diversificatie zowel wat de aard van de produkten als de afzetmarkten betreft, onontbeerlijk is.

Maar ook voor de economie – en zeker voor de Vlaamse economie – blijft het bevorderen van een gezonde bloedsomloop te verkiezen boven het experimenteren met nieuwe hulp- of lapmiddelen die wel de bestrijding

van ziekteverschijnselen op het oog hebben maar het wezen van de kwaal onaangeroerd laten.

Graag zou ik hier bondig willen uiteenzetten hoe wij het Vlaams industrieel beleid van morgen moeten zien.

Vooreerst moet het deel uitmaken van één coherent globaal sociaal-economisch beleid. Het kan niet losstaan van de overige sectoren.

Het is zelfs tot mislukken gedoemd als het niet kadert in het geheel van monetaire politiek, fiscaliteit, sociale wetgeving, maatschappelijke zekerheid, openbare werken enzovoort.

Kortom in één globale politiek tot economische heropstanding.

Bovendien moet het evenzeer binnen een Europese context worden gesitueerd. Welnu, de beleidsverklaring geeft allerminst blijk van zulke coherentie.

Zo komt het ons verbazingwekkend voor dat het hoofdstuk KMO hier zelfs geen plaats vindt. Iedereen erkent het dynamisme en de groei van de KMO's, onze kleine en middelgrote ondernemingen.

Bewezen is trouwens dat ze doorgaans tegenover de huidige crisis meer dan de normale weerstand hebben geboden dan de grote ondernemingen. Hun belang blijkt uit het feit dat zij in staan voor bijna 50 % van de werkgelegenheid.

Het is des te betreurenswaardiger dat een specifieke politiek ten aanzien van de KMO geen plaats heeft gevonden binnen het globaal pakket van het Vlaams industrieel beleid.

We hadden toch ten minste een Vlaamse versie van het nooit uitgevoerde KMO-plan-exit-plan-Humblet in het Vlaams industrieel beleid verwacht.

Dit euvel wijst niet alleen op een verkeerde aanpak van onze industriële politiek die precies dreigt ten onder te gaan aan het opmaken van compartimenten, maar het toont ook weeral aan dat de huidige deexecutieve – ingevolge de interne verdeeldheid op

economisch vlak in de schoot van de grootste partner, de christen-democratie, de zogenaamde partij van voor-spoed door moet – de werkelijke moed tot een uitdrukkelijke en klare maatschappij – en beleidskeuze moet ontberen.

Ik herhaal dus dat een coherent globaal sociaal-economisch beleid een eerste vereiste uitmaakt voor een volwaardig industrieel beleid.

Het vrijwaren van een goede en sociaal verantwoorde werking van het marktmechanisme blijft evenzeer een conditio sine qua non. Immers, via de markt kan enerzijds de consument laten blijken wat hij belangrijk vindt en wat niet.

Anderzijds is voor de producent de markt het kompas waar hij zich kan naar richten om te weten wat en hoeveel hij dient te produceren.

Voorts is het de taak van de overheid dit marktmechanisme te beschermen en als stimulator op te treden.

De overheid dient te zorgen voor de verbetering van de voorwaarden waarin het bedrijfsleven moet werken en de nodige impulsen te verschaffen om die werking te activeren.

Zij moet zorgen voor een klimaat waarin elke burger opnieuw bereid is initiatief te nemen, risico's te aanvaarden en vooral zijn creativiteit aan te spreken.

De overheid moet in eerste instantie optreden als scheidsrechter, en zeker niet pogen zelf manager of industrieel te spelen, vooral niet zolang ze daar noch de financiële middelen, noch de geschikte mensen voor heeft.

Steun aan nieuwe investeringen moet op contractuele basis afhankelijk worden gemaakt van het naleven van een aantal doeleinden, bijvoorbeeld productie van goederen met hoge technologische inbreng, sterke exportgerichtheid, enzovoort...

De onvermijdelijke sociale problemen die verbonden zijn aan de reconversie en rationalisering van een aantal bedrijven in moeilijkheden, moeten, mede door de overheid opgelost worden.

Van Belle

Dit mag echter geen alibi zijn om economisch veroordeelde produkties kunstmatig in leven te houden.

Het is niet omdat de nadelen van een omschakeling geografisch tamelijk scherp afgebakend zijn en dus «politiek» goed meetbaar worden, dat men de veel grotere voordelen - die echter mee diffuus over de hele gemeenschap verspreid liggen - moet verwaarlozen.

Het industrieel beleid mag niet uitsluitend of hoofdzakelijk als een rechtstreeks tewerkstellingsbeleid beschouwd worden.

In een post-industriële maatschappij als de onze daalt hoe dan ook de tewerkstelling in de secundaire sector ten voordele van tewerkstelling in de tertiaire sector.

Het op de toekomst gericht industrieel beleid moet in de eerste plaats de vitaliteit en groei van deze secundaire sector - zijnde de basis van onze hele maatschappelijke welvaart - veilig stellen.

Automatisch zullen er aldus ruimte en middelen vrijkomen voor een betere tewerkstelling in de tertiaire sector.

De heer A. Diegenant (CVP)

Tenslotte dient het wetenschapsbeleid en al datgene wat nu, hoofdzakelijk vrijblijvend, aan de universiteiten gebeurt, meer gecoördineerd te worden.

Het universitair onderzoek - waarvoor heel de gemeenschap een enorme inspanning levert - moet een grotere dienstbaarheid ten opzichte van de maatschappij betonen.

Bovendien moet er een zodanig personeelsbeleid gevoerd worden dat niet al onze beste mensen stelselmatig naar het buitenland trekken.

Het weinig geld dat men toch voor het specifiek wetenschapsbeleid voorzag tussen 1966 en 1976 gemiddeld slechts 18 miljard, het afgelopen decennium ongeveer 20 miljard, werd versnipperd over een te groot aantal kleine, weinig gecoördineerde onderzoeksprojecten.

Heel wat van onze meest bekwame vorsers trokken naar het buitenland. Dit fenomeen van de hersenmigratie wordt schromelijk onderschat.

De enige grondstof waarover wij beschikken, namelijk onze wetenschappelijke en technische kennis, laten we zomaar door het buitenland exploiteren.

Een aantal «Belgische» Nobelprijswinnaars werken in buitenlandse onderzoekcentra.

Ook moeten de universiteiten op een veel vlottere manier met de industrie - zowel de grote als de kleine en middelgrote ondernemingen - kunnen samenwerken.

Dit zowel voor grote als voor kleine onderzoeksprojecten, zodanig dat er ook een veel vluiggere doorstroming van onderzoeksresultaten naar de praktijk kan gebeuren.

Wanneer aldus een klimaat kan worden geschapen, waarde collega's, waarin de ondernemer ziet dat hij renderende produkties kan aanvangen; een klimaat waarin het maken van winst niet als een verfoeilijke daad wordt beschouwd, maar daarentegen als een positieve bijdrage om op de meest doelmatige manier onze sociaal-economische toekomst veilig te stellen.

Pas dan zal er opnieuw geïnvesteerd worden en zal het vernieuwd industrieel beleid vruchten dragen, onze internationale concurrentiepositie ten bate. Want daar gaat het precies over.

Wij mogen niet langer blijven aarzelen om een offer te brengen dat het concurrentievermogen en de rentabiliteit van onze ondernemingen kan verbeteren.

De tijd dringt en elke dag die verloren gaat, brengt onze kansen op herstel nog meer in het gedrang.

Ons internationaal concurrentievermogen is van vitaal belang.

De vraag die verbonden is met het concurrentievermogen van onze economie is te weten of we de moed zullen opbrengen komaf te maken met het economisch dirigisme waar men ons op dit ogenblik wil laten onder gebukt gaan.

Gaan we ons vertrouwen bewaren in het privé-initiatief onder de controle van een onpartijdige politieke macht of gaan we ons onderwerpen aan de directieven van een planning die alle dagen meer en meer de keuzevrijheid van producent en consument zal knotten?

Dit is de keuze die niet alleen slaat op de economische problemen, maar op de vrijheden als zodanig. Want de realiteit leert ons dat de ontwikkeling die ons land sinds 1960 langzaam maar zeker doormaakt, van een markteconomie naar een dirigistisch systeem glijdt, waar de anonieme Staat zich steeds meer en meer met alles gaat bemoeien.

Zijn de Vlamingen voor zulk een samenlevingsmodel wel te vinden, of zijn ze voor een beleid dat precies door liberale impulsen gekenmerkt wordt? Dit betekent dat de overheid als taak heeft - ik herhaal het - een zodanig fiscaal, sociaal en economisch klimaat te scheppen, dat de economische activiteit er kan gedijen.

In plaats van verstikkend en verlamdend te werken op elke vorm van initiatief, moet de overheid stimulerend, motiverend en bevruchtend werken. In plaats van iedereen die bezield is om iets te presteren met de vinger na

Van Belle

te wijzen, af te straffen en administratief te hinderen, moet de overheid dergelijke mensen laten aanvoelen dat men waardeert datgene wat ze doen.

In plaats van de productieve prestaties in de economie te ontmoedigen, dienen ze te worden bevorderd.

Men vergeet maar al te gemakkelijk dat het tenslotte van de rijkdom is die daar wordt voortgebracht dat men het hele overheids- en sociale apparaat financiert.

Dat men zich er dus voor hoede de motor die heel ons economisch voertuig op gang houdt te verstikken !

Daarom zullen wij in deze Vlaamse Raad waakzaam zijn en blijven bij het trekken van de grens tussen wat behoort tot de openbare sector en datgene wat in de particuliere sector moet worden behartigd.

Wij zullen er over waken dat het evenwicht tussen particuliere en overheidssector niet wordt doorbroken. Het evenwicht tussen deze twee is een essentieel bestanddeel van onze democratische en pluralistische samenleving.

Een ondoordacht en onsamenhangend doorbreken van dat evenwicht zou ons bestel wel eens kunnen leiden naar een situatie die niet aan onze tijdsgeest beantwoordt en die vooral niet door de meerderheid van de Vlaamse bevolking wordt gewenst.

Met haar intenties op het stuk van het industrieel beleid verraadt de Vlaamse Executieve dat ze op termijn het samenlevingsmodel, op grond van de vrije markteconomie, wil scheeftrekken.

We zullen ons daar met alle middelen tegen verzetten ! (*Applaus bij de PVV*)

De Voorzitter : De heer De Beul heeft het woord.

De heer A. De Beul (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte leden van de Vlaamse Executieve, dames en heren, mijn uiteenzetting zal vrij prozaïsch zijn, want ik heb mij bezig ge-

houden met de vergelijking tussen de tekst van het regeerakkoord voor de Vlaamse Executieve dat wij vandaag bespreken en de tekst van het regeerakkoord dat een half jaar geleden aan bod kwam, met name op 20 mei 1980. Wanneer men deze vergelijking maakt, dan stelt men vast dat de tekst van het jongste regeerakkoord voor 98 % gecopieerd is. Bij de lectuur ervan heb ik mij afgevraagd waarom men het niet helemaal heeft gecopieerd. Als men bepaalde zaken ofwel gewijzigd heeft, ofwel heeft laten vallen, dan moet daar een reden voor zijn. Het is precies naar die redenen dat ik u wou vragen.

Ik begin met een punt dat de heer Akermans zal interesseren, met name de ruimtelijke ordening.

In de oude tekst...

De heer F. De Bondt : Welke oude tekst ?

De heer A. De Beul : De regeringsverklaring van de Vlaamse Executieve van 20 mei 1980.

De heer F. De Bondt : Dat is voorbij.

De heer A. De Beul : Ik heb daarnet gezegd dat ik met twee ongeveer gelijkwaardige stukken zit. Er bestaat slechts een gering verschil, maar ik wens te weten waarom er een verschil wordt gemaakt.

De heer F. De Bondt : «To the point» ! Het gaat hier om de verklaring van de heer Geens van gisteren.

De heer H. Schiltz : Het is precies alsof u spijt hebt dat u niet in de Vlaamse Executieve zit.

De heer A. De Beul : Wat de ruimtelijke ordening betreft, staat in de huidige regeringsverklaring : «een maximale bescherming van de groene ruimten dient te worden verzekerd». De oude tekst luidt als volgt : «een maximale bescherming van de groene ruimten, onder meer door het vergunningsplichtig stellen van verdeling en verkoop van gronden in die zones, ten einde te kleine percelen te vermijden».

Volgens mij heeft men een geloofwaardige intentie van zes maanden

geleden laten wegvallen. Graag wou ik weten waarom.

Op het einde van het hoofdstuk «Ruimtelijke Ordening» stond in de tekst van 20 mei 1980 wat volgt : «Dit beleid veronderstelt belangrijke financiële inspanningen, onder andere het betalen van schadevergoedingen. Daarom dienen de inkomsten die voortspruiten uit de bestaande belastingen op de meerwaarden overgedragen te worden naar de deelgebieden. Minwaarden die het gevolg zijn van een eigen ruimtelijk beleid dienen gecompenseerd te worden door de meerwaarden die voortkomen uit ditzelfde beleid. Dit alles veronderstelt dat zo vlug mogelijk de nationale wet van 29 maart 1962 op de ruimtelijke ordening zou worden aangevuld met een Vlaams luik».

Ik bemerk dat een eerste gedeelte van het einde van het hoofdstuk «Ruimtelijke Ordening» van 20 mei 1980 wegvalt, omdat men bij het stemmen van de wet op de staatshervorming nagelaten heeft - moedwillig nagelaten heeft - aan de gemeenschappen het recht te geven de meerwaarden te beheren. Wij staan hier dus met een enorm probleem, want de meerwaarden zullen wij als gemeenschap niet ontvangen en dit zal het beheer van onze ruimtelijke ordening zeker niet vergemakkelijken.

De heer H. Suykerbuyk : Er is in de wet op de staatshervorming toch het artikel 15 op de meerwaarden ?

De heer F. De Bondt : Onderbreek hem niet, hij maakt een vergelijkende studie !

De heer A. De Beul : Als in artikel 15 van de gewone wet tot hervorming der instellingen de mogelijkheid is ingeschreven, waarom laat men dan bewust in de huidige regeringsverklaring het desbetreffend stuk weg, dat enorm belangrijk is omdat het financiële repercussies heeft ?

De heer J. Van Elewyck : Omdat het in de wet staat.

De heer A. De Beul : Zo kan men de zaken defigureren. Volgens mij is het zo, dat men in de Vlaamse Executieve, dit wil zeggen in de meerderheids-

De Beul

partijen, er niet over akkoord is dat het zal gebeuren.

Er is ook geen sprake meer van de aanpassing van de stedenbouwwet van 29 maart 1962. Ik vraag mij af waarom men deze intentie heeft laten vallen.

Vervolgens kom ik tot het hoofdstuk «Grondbeleid». Hier is een wijziging in de formulering gebeurd. In de huidige tekst staat het volgende : «Bij de herstructurering van de Huisvestingsmaatschappij zal een grondfonds worden opgericht, belast met beheer, studie en financiering van het grondbeleid ten einde de openbare besturen in staat te stellen een sociaal grondbeleid te voeren». In de vroegere tekst kon men lezen : «Oprichting van een grondfonds ten einde de openbare besturen in staat te stellen, enzovoort».

Wat is er veranderd ? In het verleden was het een vrij onbepaald. grondfonds, nu zegt men dat het wordt opgericht bij de herstructurering van de Huisvestingsmaatschappij. Zal het beheerd worden door de Nationale Huisvestingsmaatschappij alleen of zullen ook de kleine huisvestingsmaatschappijen daarbij betrokken worden ?

Gaan de gemeentelijke grondregies centen krijgen ? Dat was mijns inziens de bedoeling van de tekst op 20 mei jongstleden.

De heer J. Van Elewyck : Bent u het vorig akkoord aan het verdedigen ?

De heer A. De Beul : Het spijt mij dat die vergelijkingen u storen. Wanneer u echter het lef heeft bijna identieke teksten op te stellen, dan meen ik dat ik het recht heb om uitleg te vragen over bepaalde verschillen die meningsverschillen in de meerderheid tot uiting kunnen brengen. Heeft men daartegen bezwaar, dan moet niemand nog op deze tribune komen.

De heer J. Van Elewyck : U maakt vergelijkingen met het vorig akkoord en u tracht aan te tonen hoe goed het was. Daarom vraag ik u of u het vorig akkoord aan het verdedigen is.

De heer A. De Beul : De tekst die men op 20 mei jongstleden naar voren

heeft gebracht, werd met hier en daar een kleine wijziging integraal overgenomen. Mijnheer Van Elewyck, de verleiding was voor mij zeer groot om daarop uw aandacht te vestigen. Wanneer er een verschil is in de teksten, dan heeft dat ook een inhoud.

Het grondfonds dat men verleden keer wenste, is niet hetzelfde als wat men nu wil. Vorige maal heb ik gevraagd op welke wijze dat fonds zou gestijfd worden. Het antwoord is mij schuldig gebleven. Wat is de precieze structuur van het grondfonds ?

Men koppelt dat aan de Huisvestingsmaatschappijen. Wie zorgt voor de centen ? Zullen de gemeenten die grondregies hebben geen dupe' worden van dat systeem, terwijl juist die gemeenten tot hiertoe een lovenswaardige inspanning inzake grondbeleid hebben geleverd.

In verband met het grondbeleid is ook nergens sprake van een wetsvoorstel over het sociaal grondbeleid.

In de Senaat is dergelijk voorstel reeds aan bod geweest met een eindstemming in de commissie. Daarover bestaat een omstandig verslag. Het werd echter nog niet gestemd in de Senaat. Deze materie moet nu hier terugkomen. Ik neem immers aan dat collega De Seranno eventueel zijn voorstel terug naar voren zal brengen. Wat zal de houding van de Vlaamse Executieve tegenover dat voorstel zijn ? U weet dat wij in de Kamer reeds zes, zeven jaar, twee voorstellen van collega Van Rompaey «meeslepen». Deze hadden betrekking op de regeling van de prijzen van uit verkaveling voortkomende bouwgronden. Welke zal de houding zijn van de Vlaamse Executieve wanneer deze voorstellen opnieuw zullen worden ingediend ? Welk zal trouwens ook de houding van de Vlaamse Executieve zijn tegenover het voorstel van collega Cools met betrekking tot de stadsvernieuwing, dat meer dan waarschijnlijk hier opnieuw zal worden ingediend ? Het ware toch wenselijk dat de Vlaamse Executieve uiteindelijk een duidelijk standpunt tegenover die aangelegenheden zou innemen.

Ik zal veel overslaan, want de Voorzitter heeft gevraagd om kort te zijn. Ik

wil hem dat genoeg doen maar ik kan toch niet nalaten even de aandacht te vestigen op punt 15 : gemeentelijk ke voogdij en financiering.

Ook in dit verband - het spijt mij mijnheer De Bondt - moet ik naar de oude tekst teruggrijpen want die is dezelfde gebleven, maar er is een stuk weggefallen, en dat ga ik even citeren : «Voor de beslissingen in verband met de intercommunales zullen de gemeenteraden worden uitgenodigd hun beslissingen te steunen op een degelijk vergelijkend onderzoek van de diverse types en mogelijkheden.

Deze beslissingen zullen aan de voogdijminister worden overgemaakt, vergezeld van een grondige motivering».

Mijn vraag is of de intentie die er toen ingeschreven was en die Minister Galle in concreto heeft toegepast of die behouden blijft, ofwel dat het wegvallen van dat stuk betekent dat men in de toekomst niet meer dezelfde houding zal aannemen. Dat mag ik toch vragen ?

De heer F. De Bondt : Men is zich bewust geworden van het feit dat de gemeentelijke autonomie ook nog een zekere inhoud heeft.

De heer A. De Beul : Ja, maar ik geloof dat de voogdijvorm die Minister Galle daarop toepaste in feite geen afbreuk deed, maar die autonomie verrijkte door de gemeente te verplichten haar eigen beslissingen op een serieuze basis te nemen dan wel zich blind te staren op slechts één mogelijkheid.

De heer M. Galle, Minister van de Vlaamse Gemeenschap : Ik zal u straks antwoorden.

De heer F. De Bondt : De gemeenten zijn autonoom om te beslissen over datgene wat van gemeentelijk belang is. De voogdijoverheid moet daarover oordelen.

De heer A. De Beul : Uiteraard, in punt 15 wordt gezegd dat de regering de gemeentelijk ke autonomie nog verder zal versterken, wat impliceert dat het administratief toezicht nog zal worden versoepeld.

Wat dat administratief toezicht be-

De Beul

treft, moet ik grijpen naar de bijzondere wet op de staatshervorming, waar in artikel 7 behartigenswaardige dingen inzake bevoegdheden zijn neergeschreven ; ik citeer artikel 7, punt a : «Wat betreft het gewoon administratief toezicht, dat elke vorm van toezicht omvat, ingesteld door de gemeentewet, de provinciewet of de wet van 26 juli 1971 ; wat betreft inzonderheid de begrotingen, de jaarrekeningen, de personeelsformaties, enzovoort.» Dat is allemaal zeer mooi, maar wat de inhoud van dit administratief toezicht betreft moet men naar de inleiding kijken. Daarin staat : «Tot de bevoegdheid van de gewesten behoren de organisatie van de procedures alsook de uitoefening van het administratief toezicht op de provincies, de gemeenten en de agglomeraties en federaties van gemeenten». Er staat zeer duidelijk : de «organisatie» van de procedures van het administratief toezicht.

Bij de bespreking van het wetsontwerp op de staatshervorming hebben wij aan de Eerste Minister gevraagd ons duidelijk te zeggen wat dat nog aan inhoud betekent «de organisatie» van de procedures ? Hoe men met deze libellering nog in staat zou zijn het

administratief toezicht te versoepelen ? Wij hebben toen voorgesteld om het woord «organisatie» weg te laten. De Eerste Minister heeft dat niet gewild en bijgevolg zitten wij nu met deze teksten.

Nu is het toch zo dat de voogdij op zichzelf in feite bijna niets anders is dan een aantal voorgeschreven procedures. De procedures zelf kan men niet wijzigen, want zoniet had men ons amendement moeten aannemen. Men kan echter wel de organisatie van die procedures wijzigen. Dat zou dan betekenen dat men in sommige artikelen van de gemeentewet of van de provinciewet bepaalde cijfers kan veranderen. Een voorbeeld : de gouverneur heeft veertig dagen tijd om een beslissing al dan niet te schorsen of te vernietigen. In plaats van veertig dagen zou men kunnen komen tot dertig dagen en zelfs tot vijf dagen, of men zou kunnen gaan tot zestig dagen. Dát is «de organisatie» van de procedure, maar daartoe beperkt het zich dan ook. Wie beslagen is in administratief recht en de voogdijprocedures precies kent, zal moeten toegeven dat men, op dat gebied, bijna niets kan wijzigen op gevaar af het voogdijtoezicht te ontwrichten. Bijgevolg is hetgeen hier in deze mooie regeringsverklaring staat nonsens. Of kunt u hier concrete

voorbeelden geven van de manier waarop daaraan iets kan worden gewijzigd dat tenminste zinnig is ?

De heer H. Suykerbuyk : Men kan zowel ten aanzien van termijnen als instanties het voogdijstelsel wijzigen.

De heer A. De Beul : Mijnheer Suykerbuyk, u kunt niets wijzigen wanneer het werkelijk gaat om de organisatie van de voogdij zelf. Men kan een aantal data en cijfers wijzigen, maar dan is dat ook alles. De Eerste Minister was trouwens in de Commissie voor de staatshervorming zeer verlegen, want hij kon hierop eigenlijk geen antwoord geven, en hij mocht het amendement niet aanvaarden omdat het dan terug naar de Senaat moest. Dát was de enige reden tot afwijzing van ons amendement.

De heer F. De Bondt : De organisatie van de procedure heeft niets te betekenen.

De heer A. De Beul : In elk geval, indien men de gemeentelijke autonomie - wat ook u wil - zou willen bevorderen, dan moeten wij bevoegd zijn om de gemeentewet te wijzigen en op dat vlak is er eigenlijk voor de Vlaamse Raad weinig weggelegd. Ik wil mij beperken tot één voorbeeld : wij zouden hier in de Vlaamse Raad normaal moeten kunnen stellen dat voor een aantal gefusioneerde gemeenten, vooral voor die ene die nog moet worden gefusioneerd, het wenselijk zou zijn een stelsel van deelgemeenteraden in te voeren. Welnu, die bevoegdheid hebben wij niet. Wij kunnen de gemeentewet ter zake niet aanvullen noch wijzigen want dit is een nationale materie gebleven. Over de fusies kunnen wij evenmin iets zinnigs zeggen en wij kunnen ze ook niet veranderen. Wij kunnen zelfs nog geen grenscorrecties aanbrenge. Dat is dan de fameuze bevoegdheid van de Vlaamse Raad !

Een volgend punt waarin wij ongeveer met dezelfde problematiek worden geconfronteerd zijn de Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn. In de huidige en in de oude tekst van het regeerakkoord staat hetzelfde : «De Executieve zal de degelijke werking van de OCMW's bevorderen door onder andere :

Een deel van SP-fractie van de Vlaamse Raad

De Beul

- bij te dragen tot een betere afbakening van de respectieve bevoegdheden van de gemeente en het OCMW op het welzijnsvlak ;

- billijke toepassing na te streven van artikel 98 van de wet op het OCMW in verband met de alimentatieverplichting ;

- een herziening door te voeren van de praktische regeling van de beroepsprocedure inzake maatschappelijke dienstverlening van de OCMW's».

Deze drie zaken - of tenminste twee ervan - impliceren een wijziging van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn.

Wanneer men de wetgeving op de staatsvorming raadpleegt, moet men constateren dat men, vooral ingevolge artikel 5 van de bijzondere wet op de staatsvorming, de wet betreffende de Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn niet kan wijzigen. Het is dan ook gewoonweg flauwe kul en boerenbedrog dat hier in te schrijven en alzo te trachten ons gelukkig te maken met wijzigingen die inderdaad wenselijk zijn, maar niet mogelijk blijken.

Zonder te willen polemiseren, zou ik het nog even willen hebben over de openbare bibliotheken.

In het regeerakkoord staat vermeld : «Maatregelen zullen worden genomen om de uitvoering van het bibliotheekdecreet mogelijk te maken...». Er zijn reeds uitvoeringsmaatregelen getroffen, wat nog schort betreft vooral de financiële kant. Dan lees ik nog : «Dit geldt eveneens voor de gemeenten en de provincies». Mijn concrete vraag is : gaat men de gemeenten of de provincies - ik denk dat dit niet het geval zal zijn voor de provincies - die moedwillig zijn om het decreet uit te voeren, verplichten om tegen eind volgend jaar te beschikken over een gemeentelijke bibliotheek, of, in ieder geval een akkoord te hebben met de bestaande bibliotheken van hun grondgebied volgens één van de drie formules van de Cultuurpactwet. Welke concrete maatregelen gaat

men ten aanzien van die ondergeschikte besturen nemen ?

In verband met de landschapszorg, wordt gezegd dat er dringend moet worden overgegaan tot het opstellen van een decreet op de landschapszorg in overeenstemming met de wet op het natuurbehoud. Ik kan mij niet van de indruk ontdoen dat wij met de landschapszorg ongeveer in hetzelfde bedje ziek zijn als met de kernergie : er wordt sedert jaren gezegd dat er een debat zal komen, maar dat gebeurt niet. Ik moet er op wijzen dat ik in de Cultuurraad reeds een voorstel inzake landschapszorg heb ingediend. Iedereen weet echter waarom er geen debat komt, met name omdat één van de standen van de grootste partij zich daartegen verzet, meer bepaald de Boerenbond.

De heer F. De Bondt : U moet een interpellatieverzoek indienen.

De heer A. De Beul : Het is een publiek geheim dat ik verklap ! Vraag dat aan Senator De Seranno ; hij kan het u bevestigen.

De heer R. Vandezande : Mijnheer De Bondt, u maakt het vandaag al te bont. **(Gelach)**

De heer A. De Beul : In verband met de internationale culturele betrekkingen kan men, vergeleken met de vorige tekst, spreken van een verwezenlijking, met name de oprichting van het Commissariaat-generaal van de Nederlandse Cultuurgemeenschap in België voor de buitenlandse culturele samenwerking. Dat decreet werd hier goedgekeurd. De uitvoering moet echter nog worden verzekerd. In de vorige tekst, van 20 mei 1980, volgt daarop een kleine passus waarbij gesteld wordt : «Hierbij is het wenselijk dat de culturele vertegenwoordiging in het buitenland van de gemeenschappen wordt geregeld». Men laat dit nu weg, hoewel de intentie zeer lovenswaardig is. Graag wil ik weten waarom die zin werd geschrapt. Is het uit onachtzaamheid ?

In verband met Brussel wordt gezegd dat ten opzichte van de NCC de aangegane financiële verplichtingen dienen te worden nagekomen. Ik zou willen vragen dat men aan de NCC de no-

dige middelen te beschikking zou stellen met het oog op de integratie van de vreemdelingen in Brussel. Ik geloof dat de werking van de NCC zo breed moet zijn dat zij niet alleen opkomt voor de noden van de Vlamingen in Brussel, maar ook een ernstig integratiebeleid tracht te bewerkstelligen. Ik moet uw aandacht erop vestigen dat binnen tien jaar de vreemdelingen in Brussel de meerderheid van de bevolking zullen uitmaken. Ik zou echter niet graag meemaken dat alle vreemdelingen in Brussel willens nilens op de Franse taalrol zouden worden ingeschreven.

Wat de Cultuurpactcommissie aangaat, staat er voor de tweede maal in de regeringsverklaring : «De administratie van de Cultuurpactcommissie zal niet onder de bevoegdheid blijven van de ministers van de gemeenschappen». Ik meen dat daar binnen de kortstmogelijke tijd werk moet worden van gemaakt. Ik heb in dit verband een meer concrete vraag. Men heeft mij ter kennis gebracht dat de Cultuurpactcommissie weigert klachten, die na 1 oktober zijn binnengekomen, te behandelen omdat zij niet meer voldoende rechtsgrond heeft om zich gerechtigd te achten die klachten te behandelen. Ik heb het uit goede bron vernomen. Ik vraag of het inderdaad juist is. Indien het juist is : welke zijn de gevolgen daarvan ? Impliceert het dat het Cultuurpactdecreet moet worden herzien ? Bij de goedkeuring van de staatsvorming verkeerden wij in de mening dat zulks niet nodig was. Er blijkt daar echter een moeilijkheid te zijn. Ik wens geïnformeerd te worden over de draagwijdte van de stellingname van de Cultuurpactcommissie.

Om mijn tussenkomst bij deze regeerverklaring te besluiten wil ik nog een punt behandelen dat verband houdt met de toespraak die onze Voorzitter gisteren heeft gehouden. Hij had het daarbij over het oplevend fascisme. Hij vroeg dat wij daarvan in het Vlaanderen van de toekomst zouden gespaard blijven. Wij kunnen ons volledig bij die bekommernis aansluiten. Al die herrie van de jongste tijd rond de problemen fascisme, racisme en vreemdelingenhaat geeft mij echter de indruk dat zij van bepaalde zijde

De Beul

wordt gemanipuleerd om een soort anti-Vlaamse hetze te voeren.

De heer J. Van Elewycq : Identificeert u zich daarmee ?

De heer A. De Beul : Dat wordt bevestigd door sommige krant artikels van de jongste dagen en zulks verheugt mij niet.

De heer W. Calewaert : Wat u zegt, is erg.

De heer A. De Beul : U kent mijn standpunt ter zake. Ik ben anti-fascist. Ik ga zeker niet akkoord met iemand die voor racisme zou opkomen. Ik koester geen vreemdelingenhaat. Ik neem op dat vlak mijn verantwoordelijkheid, ook al is dat soms moeilijk.

Mijnheer Calewaert, ik ben mee opgestapt in de betoging van veertien dagen geleden. Ik heb toen van mijn hart geen moordkuil gemaakt ondanks sommige individu's wier aanwezigheid hypocriet kon worden genoemd. Ik verwijt u niets. Mijn bekommernis als democraat is dat wij niet de verkeerde weg zouden opgaan.

Ik wil hier voor iedereen een paar zaken ter overweging geven. Gisteren moest ik vaststellen dat in twee belangrijke kranten op de eerste bladzijde, een artikel verscheen waarbij men bepaalde jeugdbewegingen trachtte verdacht te maken door ze te beschuldigen van para-militaire activiteiten. Ik vind dit gewoon smerig. Ik ben zelf lid geweest van de scoutsbeweging, bij de voortrekkers. Daar heb ik inderdaad een para-militaire opleiding gekregen. Wij hebben commandotraining gekregen, met materiaal van het leger en met officieren van het leger.

Nochtans zal niemand mij verwijten bij een van de grootste jeugdbewegingen van het land aangesloten te zijn en daarin zekere tijd te hebben doorgebracht.

Wanneer men in bepaalde kranten laat uitschijnen dat kleine jeugdbewegingen die ergens een marsoefening houden, bezig zouden zijn met para-militaire activiteiten en wanneer die kranten daar dan nog een verdachte

auto met een Franse nummerplaat bijsleuren, dan zijn dit ongeveer dezelfde praktijken als degene die de fascistten op een ander tijdstip erop nahielden.

Er is een tweede zaak die mij geërgerd heeft. Vorige week hebben wij in de Kamer in vrij pijnlijke omstandigheden - Er zijn getuigen aanwezig - ons uitgesproken over de voorgenomen amnestiebetoging van TAK. In de commissie van de Kamer ging iedereen akkoord dat TAK plaats en datum om te manifesteren voor amnestie ongelukkig gekozen had en dat zulks kan worden geïnterpreteerd als provocatie. Tegelijkertijd moest ik echter vaststellen en betreuren dat men weliswaar het algemeen recht op betogen wou erkennen maar niet het recht om te betogen voor amnestie. Als democraat moet men aanvaarden dat iemand het recht heeft om op te komen voor amnestie of voor maatregelen om de asociale gevolgen van repressie en epuratie op te lossen, of men het daarmee eens is of niet.

TAK heeft onmiddellijk de les begrepen en heeft de aanvraag voor de voorgenomen betoging ingetrokken en het eindpunt van de fakkelloop verlegd naar Diksmuide. Vandaag lees ik echter in de krant een oproep van het Anti-fascistisch Front om het aansteken van de fakkels te verhinderen, met daarbij opgave van de vier punten waaruit een fakkelloop zal vertrekken, dit met de duidelijke bedoeling dat deze manifestatie uit elkaar zou worden geslagen.

Ik heb vorig jaar, zeer tot ongenoegen van bepaalde leden van mijn partij een motie van het Anti-fascistisch Front ondertekend om te protesteren tegen het feit dat de leden van VMO de winkel «De Rode Mol» te Mechelen hadden stukkeslagen en mensen gemolesteerd.

Er mogen echter geen twee maten en twee gewichten worden gehanteerd. Men kan niet aan de ene kant het heilig sante spelen en protesteren en aan de andere kant een jaar later mensen aanzetten om een democratisch te verantwoorden en toegelaten betoging van jonge mensen uit elkaar te kloppen. Dit kan er bij mij niet in. Ik heb de indruk dat de sfeer van

angst, die mede het gevolg is van de crisis wellicht maar ook van angst voor het fascisme, misbruik tracht te maken om bepaalde organisaties te treffen. Als u wil schieten, schiet dan op de VMO wanneer u kunt bewijzen dat daar reden toe is, maar val geen andere Vlaamse organisaties aan, want dan schiet u het doel voorbij. Links heeft het doel nog eens voorbijgeschoten, na de oorlog. Indien de repressie niet zo overdreven was geweest, zou de SP in Vlaanderen thans een heel andere omvang hebben. **(Applaus bij de W)**

De Voorzitter: De heer Cools heeft het woord.

De heer B. Cools (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, als ik Churchill mag geloven, zou dit voor mij nu een groot parlementair moment zijn : nagenoeg alleen, slechts enkel «vrienden» die mij omringen, en de hele Vlaamse deelregering voor mij om daarmee te debateren in het openbaar. Het hoogste parlementair moment, zegt Churchill, maar ik ben Churchill niet.

Allereerst zou ik willen aansluiten bij wat collega Schiltz heeft gezegd en meer bepaald bij zijn slotwoord. Dat klonk als «barak». Dit trof mij. Ik noem dit hier geen barak, integendeel voor mij is dit een monument dat als dusdanig moet worden beschermd.

De heer H. Schiltz : Ik bedoelde niet de stenen.

De heer B. Cools : Dat had ik begrepen. In die forse stijl van u verscheen een artikel in de pers, waarvan ik de eerste en de laatste paragraaf lees : «Het land zit in het sukkelstraatje. Eén van de redenen hiervan is het falen van de politieke partijen. Zij beschikken over veel macht, maar zij wenden ze niet correct aan. Zij willen het laatste woord spreken maar als zij daartoe de kans krijgen, weten zij niet wat te zeggen of wat te doen».

De laatste paragraaf van die commentator die het Parlement goed kent : «Alle partijen lijden aan evenwichtsstoornissen, misselijkheid en krampen. Zij weten niet meer wat aan te vangen met de posities die zij in de Staat verwierven.

Cools

Het ontbreekt ze aan het gelaat dat de mensen aanspreekt. Daarom is de 'Staat ziek en kijkt de burger geërgerd en ongerust aan tegenover het onvermogen van de gevestigde orde», mijnheer De Beul. **(Onderbreking door de heer H. Schiltz)** Mijnheer Schiltz, u hebt die commentaar waarschijnlijk ook wel gelezen. **(Ontkennend gebaar van de heer H. Schiltz)** Ik zal u die tekst straks geven.

Bij het horen van uw slotwoord, dat bij de bevolking kan overkomen als «ze hebben er weer een barak bij getimmerd» wens ik te willen stellen dat, zelfs als we al de instellingen krijgen die we willen, die instellingen niet op zichzelf werken, maar dat het altijd de mensen zijn die het zullen moeten doen. Ik stel me dan ook zeer realistisch op ten aanzien van de nieuwe instelling waar wij vandaag voor de eerste maal spreken. Op 1 oktober heeft deze instelling een aantal wetgevende bevoegdheden gekregen. Het komt me voor dat de manier waarop wij hier nu aan wetgevend werk kunnen doen in ieder geval efficiënter zal zijn dan de manier waarop die materies reeds werden behandeld en dit om de eenvoudige reden dat we nu in één Kamer rechtstreeks de beslissingen kunnen nemen, alvast voor de materies waarover ik nu even zal spreken.

Ik zou u kunnen aantonen dat in Kamer en Senaat soms vele jaren geduld moet worden geoefend vooraleer zelfs over een gedeelte van de materies zoals ruimtelijke ordening, huisvesting, grondbeleid enzovoort kan worden gestemd. Persoonlijk had ik ooit het genoegen een wetsvoorstel in te dienen. Over enkele weken zal dit precies twee jaar geleden zijn en tot nog toe - en de heer De Beul heeft hier reeds over gesproken - zijn wij er nog toe gekomen daar één woord over te zeggen. Ik meen dus dat deze instelling misschien op dit vlak iets efficiënter zal kunnen werken.

De heer H. Schiltz : Dit is niet te wijten aan tijdsgebrek, want vele commissies van het nationaal Parlement hebben niet veel werk.

De heer B. Cools : Indien op het gebied van monumenten in dit land ooit

iets is verwezenlijkt, is dit te danken aan de Cultuurraad !

De heer F. De Bondt : Dit is juist !

De heer B. Cools : Ik hoop dan ook dat deze materie een kans zal krijgen. Ik zeg niet a priori «een barak», maar ik geloof echt dat wij efficiënter zullen kunnen werken. Er kan ook worden gezegd dat nog meer kan worden gerealiseerd. Dit is mogelijk, maar thans krijgen wij toch al een pakket.

De heer W. Kuijpers : Met 8 % op de begroting ?

De heer B. Cools : Ik herhaal dat u er zelf van maakt wat u ervan maakt, het is niet de instelling, het zijn niet de wetten of de teksten. Trouwens, het Verenigd Koninkrijk beschikt zelfs nog niet over een Grondwet.

Ik stel me realistisch op en zeg dat wij thans een nieuw instrument hebben gekregen met wetgevende bevoegdheid en dat wij het resultaat ervan zullen afwachten.

Net zoals u, mijnheer De Beul, wens ik een vergelijking te maken tussen enkele punten van de vorige en van de huidige regeringsverklaring.

De heer J. Van Elewyck : Natuurlijk !

De heer F. De Bondt : Is dat mogelijk ?

De heer B. Cools : Wat de materies betreft die ik zoëven heb aangehaald, constateer ik dat deze soms worden verduidelijkt, soms zelfs worden aangevuld. Het loutere feit dat dit zo is, geeft me nu ook de gelegenheid, dames en heren Ministers te vergelijken of u daarmee in de jongste vier maanden al dan niet iets hebt gedaan.

Op het gebied van deze materie, mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, heb ik ongeveer 10 jaar ambtelijke en straks 10 jaar politieke ervaring. Dit heeft mij dan ook geleerd te weten waar, op het vlak van de ruimtelijke ordening, de klepel hangt.

Ik heb de indruk dat, op regeringsniveau u tot dusver helaas niet dikwijls de gelegenheid hebt gekregen ervaring op te doen. Ik verduidelijk me. Sedert 1971 waren achtereenvolgens bevoegd voor ruimtelijke ordening : 1° De Saeger ; 2° Breyne ; 3° Vande-

wiele ; 4° Califice ; 5° Dhoore ; 6° Eyskens ; 7° Akkermans ; 8° Akkermans en Kempinaire en nu opnieuw Akkermans. Als ik dat optel, betekent dit voor mij nagenoeg één jaar per man. U kreeg inderdaad zeer weinig de gelegenheid op dit gebied ervaring op te doen. **(Onderbreking door de heer F. De Bondt)**

Ik heb gezegd mijnheer De Bondt, dat ik ter zake gedurende 10 jaar ambtelijke ervaring heb opgedaan en dat weet u zeer goed. Als u nog verder wenst te gaan mijnheer De Bondt, kan ik u ook herinneren aan de tijd toen ik ambtelijk optrad en u politiek. Toen dacht ik dat de heer De Bondt bij de Volksunie was om het nog duidelijker te zeggen.

De heer F. De Bondt : Het was de eerste maal niet dat Bob Cools zich vergiste.

De heer B. Cools : Ik vergiste mij niet. Als ambtenaar noteerde ik dat u daar aan politiek deed.

De heer F. De Bondt : Toen beschikte Bob Cools over geen enkele bevoegdheid om zich te vergissen.

De heer B. Cools : De heer De Bondt beschikte toen al over beide bevoegdheden.

De heer W. Calewaert, Minister van Nationale Opvoeding : Hij had toen de bevoegdheid om zich te vergissen.

De heer B. Cools : Ik zal proberen verder te gaan.

Mijnheer De Bondt, ik was dus aan het uitleggen dat niet alleen ministers zeer weinig kans krijgen ervaring op te doen in die materie maar dat ook deze bovendien versnipperd wordt over verschillende portefeuilles. Tijdens de vorige regering hebben wij ter zake alle records geklopt. Nu is dat min of meer gewijzigd en krijgen wij de indruk dat de portefeuilles duidelijker in één richting gaan, zoals met name die van de heer Akkermans en die van mevrouw De Backer.

Natuurlijk betreur ik nog altijd dat ruimtelijke ordening van huisvesting werd gescheiden. Eenmaal hadden wij één man die ons in één richting kon sturen, dat was met name de heer Dhoore. Deze laatste is ook de man

Cools

die op dat stuk de meeste impulsen heeft gegeven en ons in een bepaalde richting heeft kunnen sturen.

De heer W. Kuijpers : Ik hoop dat u een goed gewestplan hebt.

De heer B. Cools : Als u geschiedenis wilt maken is dat natuurlijk wat anders. **(Gelach)**

Daarnet was alles triestig en saai. Ik ben erin geslaagd u te laten lachen en dat doet me plezier. **(Gelach)**

Mijnheer De Bondt, het is spijtig dat onze ministers die ervaring niet hebben kunnen opdoen, omdat zij telkens hun bevoegdheden over verschillende portefeuilles hebben zien splitsen.

De heer F. De Bondt : Spijtig dat iedereen niet zo verstandig is als u !

De heer B. Cools : Hebt u soms een glaasje te veel gedronken, mijnheer De Bondt ? **(Algemeen gelach - Applaus bij de W)**

Het is niet zozeer de economische groei die wij moeten beperken, maar wel de ruimtelijke vertaling ervan. Dat moet een bestendige actie zijn.

Ik zei daarnet dat ik na die twintig jaar stilaan begin te weten waar de klepel hangt in die materies, mijnheer De Bondt.

De heer W. Kuijpers : Als u maar een klok hebt !

De heer B. Cools : Ik zou nu even willen aantonen op welke manier ik die ervaring heb opgedaan. Ik zou dat willen doen aan de hand, niet van een academische speech, maar van een gezegde en van enkele slogans.

Eerste gezegde : «De mens mag over zijn tijd beschikken, want die behoort hem alleen toe, maar hij mag niet willekeurig over de ruimte beschikken, want die is blijvend». Die overleeft een Staatssecretaris Akkermans. Dit gezegde komt van de Franse architect Couëlle.

Tweede slogan : «Der Himmel gehört Allen, die Erde nur Wenigen». Ik weet dat ik hier Duits mag spreken ! **(Gelach)**. Dit stond te lezen op een

SPD-affiche. De heer Van Elewyck en ik kennen die.

Ten derde, in Zaventem staat een publiciteitsbord dat al wie dit land binnenkomt, toelacht. Weet u wat daar opstaat, mevrouw De Backer? Daarop staat dat twee derde van de wereldoppervlakte water is, één derde het terrein van een promotor met een Engelse naam en Co. Wat wil dit zeggen ? Dat de ruimte schaars is, voornamelijk bij ons en dat wij ze wél moeten bewonen en bovendien behoort ze niet aan de gemeenschap toe en moeten wij ons ervoor hoeden ze niet te commercialiseren !

Dat is het wat ik heb willen aantonen om te bewijzen dat ik dacht te weten waar de klepel hangt.

Het is voor ons belangrijk een ruimtelijk beleid te voeren in deze contreien, dat een intensieve aanwending in plaats van een extensieve aanwending van ruimte vooropstelt. Dit wil ik even verduidelijken.

Mijnheer De Bondt, u zou dat moeten weten want het is een terminologie die ook in de landbouw voorkomt. Vroeger ging men gewoon extensief tewerk. Er werd steeds meer ruimte ingenomen, mijnheer «de Professor». Dank zij de betere bevruchting van de bodem kan deze meer intensief worden aangewend. Ik maak de parallel met de ruimtelijke ordening. In plaats van steeds meer ruimte bij het bouwen op te gebruiken, zou de ruimte opnieuw moeten worden aangewend, in plaats van steeds meer te verkavelen zoals dit het geval is in het Waasland bijvoorbeeld, mijnheer De Bondt.

Ik denk dat wij dat moeten doen door hetgeen in de regeerverklaring staat, even een beetje te verduidelijken.

Wij mogen de sociaal-economische planning niet verwarren met een ruimtelijke planning, deze moeten wij op een dubbele manier verstaan.

Ten eerste, wij moeten de ruimtelijke planning zien als de vertaling van de sociaal-economische planning. Daarvoor moeten wij, in samenwerking met het Planbureau een structuurplan voor Vlaanderen opmaken. Dat staat

De heer J. Valkeniers' (VU)

trouwens in het regeerakkoord en hierover ben ik het 100% met de Staatssecretaris eens.

Ten tweede zijn er de gewestplannen waar de heer De Saeger destijds een aanvang mee nam. Ik denk dat, indien de heer De Saeger dit niet had gedaan, wij waarschijnlijk nu nog geen bodembeschermingsplan zouden hebben.

Deze gewestplannen vormen het dagelijks ruimtelijk gebruikskader. Wat er in voorkomt moet niet allemaal verwezenlijkt worden. Het kan onder bepaalde voorwaarden.

Om die gewestplannen operationeel en rationeel aan te wenden zou u, mijnheer de Staatssecretaris, naar mijn bescheiden mening een toetsbord moeten hebben, dat is de structuurschets voor Vlaanderen, een leidraad bij verkavelingen. Dit is iets waarover we snel moeten kunnen beschikken. Wij zouden het trouwens reeds moeten hebben. Het is heel eenvoudig op te stellen. Het volstaat de gewestplannen naast elkaar te lezen en «hinein» te interpreteren. Wij hebben deze oefening reeds vroeger gedaan, samen met de regionale voorstedebouw. Ik toon u even dit plan, wanneer u nu dit plan bekijkt, dames

Cools

en heren, willen al deze rode vlekjes niet zeggen dat het hier gemeenten betreft met een socialistisch bestuur, maar wel dat reeds 40% van Vlaanderen uit woonzones bestaat !

Volgens mij bestaat het grootste gevaar er in dat men steeds maar verder gaat met verkavelen zonder dat het toetsbord er is, het naast elkaar interpreteren van de gewestplannen tot een structuurschets voor Vlaanderen moet snel tot stand komen.

Men zegt dat het slecht gaat in de bouwsector en dat zal wel waar zijn. Maar ik wil alvast zeggen dat het met het verkavelen niet slecht gaat.

Ik heb hier de laatste cijfers voor de eerste zeven maanden en telkens in 1978 : 4.325 verkavelingen ; in 1979 : 4.523 verkavelingen ; in 1980 : 4.668 verkavelingen. Men blijft dus steeds maar rode vlekjes bijmaken, men blijft maar verkavelen en onze ruimten verder vernielen.

Het spreekt vanzelf, collega's, dat zolang men verder gaat met verkavelen, de druk op de stedelijke entiteiten groot blijft. Naar mijn mening is alle geroep, geklets en gegriffel over stadsvernieuwing, met of zonder campagnes, larie en apekool zolang men verder rond de steden blijft verkavelen.

Ik geef twee voorbeelden. In Antwerpen - ik spreek hier over de agglomeratie - trekken jaarlijks tussen de 3.000 en de 5.000 mensen steeds maar verder het arrondissement of de provincie in. Groot-Gent kwam tot stand. Het jaar daarop begon de verkavelingswoede buiten de grenzen van Groot-Gent en wij zien dat de bevolking van uit Groot-Gent altijd maar verder en verder wegtrekt.

Ziedaar twee voorbeelden van verkaveling. Ik herhaal het, zonder ordening op dat stuk, blijft de stadsvernieuwing gewoon dode letter. Het is een *conditio sine qua non*.

Het spreekt vanzelf dat wanneer u dergelijke politiek voert, u ook een instrument moet hebben om de bodemprijs bij te sturen. Dan moet men aan grondbeleid doen. Daar lezen wij inderdaad voor de tweede maal, met

de dubbelzinnigheid die de heer De Beul heeft aangehaald, dat er een grondfonds voorzien is, het instrument dat het nodige geld moet ter beschikking stellen. Op dat vlak zouden wij graag, net zoals de heer De Beul, een antwoord hebben omtrent de manier waarop u dat ziet, want het is niet evident.

Ook tot Minister Galle zou ik willen zeggen dat het voor hem van essentieel belang is te weten dat men een einde gaat stellen aan de verkavelingswoede, zoniet zal er van natuurbehoud niet veel overblijven en zullen er niet veel landschappen te klasseren zijn !

Ook hier sluit ik mij aan bij de woorden van de heer De Beul en ik hoop, mijnheer de Minister, dat wij op u mogen rekenen om een ontwerp van decreet op het stuk van landschapszorg uit te werken. Het monumentendecreet is er, al onze hoop is thans op u gericht om een landschapsdecreet tot stand te brengen.

Het is slechts in de mate dat men erin slaagt orde op zaken te stellen op het stuk van verkavelingen en het behoud van de natuur, dat we binnen onze steden, op een behoorlijke wijze zullen kunnen werken. Daarvoor is echter een aangepast instrumentarium nodig, doch ongetwijfeld ook hulp vanwege onze bestuurders. Verschillende procedures moeten doorlopen worden. Elke regeringsverklaring maakt gewag van een procedureversoepeling. Tot nu toe is daar echter nog niets van in huis gekomen.

Staatssecretaris Akkermans heeft in talrijke voordrachten op een boeiende manier over bedrijfsbeleid gepraat. Wij weten dat hij een goed manager is en dus meer dan wie ook zal begrijpen wat wij bedoelen met versoepeling van de procedures.

Het is onzin een kandidaat bouwer te vragen na zes maanden à 2 jaar terug te keren tot er een BPA is opgesteld. Ik geloof even dat men u zeker niet het verwijt zal toesturen uw eigen gewest te willen bevoordelen in dat verband. Inderdaad, het gewestplan dat u ons hebt «geschonken» is zeker geen stimulans voor bouwers en verbouwers. De conferentie van de Burge-

meesters heeft het initiatief moeten nemen u te komen opzoeken, juist omdat in bepaalde gevallen het bouwen gewoon onmogelijk is geworden. Ik wil dit even illustreren aan de hand van een praktisch voorbeeld. Het optekenen op een gewestplan van bouwhoogten, gekoppeld aan vloerindexen, is op een bepaald ogenblik een onmogelijke zaak. Zo denk ik meer bepaald aan de Brederodestraat, waar men een uitgeleefd huis wil afbreken en **vervangen** door een zelfde volume. Dat is niet toegelaten. Dan zegt men : maak een BPA. Dat is echter geen oplossing, want dat betekent dat de betrockkene twee jaar moet wachten. De regerverklaring spreekt dus wel degelijk van een procedureversoepeling, maar in Antwerpen is deze procedure zo verzaamd, dat wij met hopen dossiers zitten, waarvoor wij geen bouwtoelating kunnen afleveren. Dan spreekt men van de bouw te stimuleren !

Collega's, als men in een Europese campagne op het stuk van de stadsvernieuwing meespeelt en de burgers wil sensibiliseren dan moeten wij eerst onszelf sensibiliseren. In 1975 bijvoorbeeld, toen mevrouw De Backer, ongetwijfeld met een bepaalde panache, het Europees monumentenjaar in Vlaanderen patroneerde, werden een aantal mensen gesensibiliseerd, maar wanneer deze gesensibiliseerde mensen naar ons toeliepen en ons zeggen : «Kijk, dit monument is geklasseerd, geef ons nu het geld dat wij eraan kunnen beginnen», dan waren zij vlug gedesensibiliseerd. Daarom heb ik schrik dat wij met deze Europese campagne voor stadsvernieuwing ook weer massa's gaan sensibiliseren die nadien zullen botsen op drie dingen.

Ten eerste, het eigendomsrecht. Vele jongeren, zoals buurtopbouwwerkers die deze brochures lezen, zullen op onze gemeentehuizen afstormen, maar zij zullen vergeten dat er een eigendomsrecht bestaat. Ten tweede, zullen zij botsen op de financiële middelen die jullie niet bij machte zullen zijn om te geven en ten slotte zullen zij botsen op ellenlange procedures waar ik daarnet op heb gezinspeeld.

Natuurlijk, wij kunnen het Europees

Cools

jaar misschien toch wel gebruiken om een aantal concretere dingen te doen. Dames en heren Ministers, zouden wij er op dit stuk al in slagen wat meer coördinatie tot stand te brengen, dan zou dat volgens mij al heel belangrijk zijn. Zouden wij er bovendien in slagen, mijnheer de Staatssecretaris, uit te voeren wat reeds eerder werd beslist, dan zou dat nog beter zijn.

De heer F. De Bondt : Daar hebt u jaren voor nodig.

De heer B. Cools : Ik geef een paar voorbeelden. In december 1978 heeft de heer Eyskens een koninklijk besluit getroffen dat onmiddellijk mogelijkheden gaf op het stuk van de stadsvernieuwing, wij wachten nog steeds op concrete uitvoering. Het is al bijna twee jaar geleden. Nu wend ik mij tot mevrouw De Backer. Het decreet op de monumentenzorg begint ook al een beetje ouderdom te krijgen. Onder de vorige regering was de heer Kempinaire hiervoor bevoegd. Wel, ik heb nu begrepen dat de uitvoering van de financiering van dit monumentendecreet klaar is. Laten we er dan werk van maken. Laten wij bij deze gelegenheid ook eens overwegen of we geen kleinigheid ter aanmoediging kunnen geven voor de klassering van bepaalde stadsgezichten. Dit heeft toch ook te maken met stadsvernieuwing.

Met collega Smets verheug ik mij over het feit dat een verwervingspremie wordt toegekend. Ik heb evenwel gehoord dat de kandidaat voor zo'n verwervingspremie eerst nog aan een enquête wordt onderworpen. Als er inderdaad nog eerst iemand vanuit Brussel moet komen om te controleren, dan vrees ik dat het weer een lange procedure wordt. We hebben nu een nieuw instrument, laten wij het alstublieft niet bureaucratiseren.

In het kader van de stadsvernieuwing zal de gedeeltelijke vrijstelling van BTW ongetwijfeld een gunstige aanmoediging betekenen. Indien deze BTW-kwijtschelding maar voor één jaar zou gelden, dan bestaat het gevaar evenwel dat daarna de bouw plotseling zou stilvallen. Ik maak een parallel met de autoverkoop. Vóór de

BTW werd ingesteld, hebben velen nog vlug een automobiel gekocht. Daarna viel de markt plotseling in. Daarom vraag ik u of een rentesubsidie die ook conjunctureel zou gebonden zijn, geen permanentier instrument zou zijn.

Wat de sociale huisvesting betreft, staat in de huidige regeringsverklaring wel iets in de zin van de vorige. Toch vraag ik om verduidelijking, in die zin dat het nieuwe koninklijk besluit op de bepaling van de huishuur van nabij zou gevolgd worden. Zoals u weet, is dit koninklijk besluit bij sommigen in het verkeerde keelgat geschoten. Sommigen redeneren dat als zij een bepaald bedrag verdienen, ze hun sociale woning zullen moeten ontruimen en besluiten deze dan maar onmiddellijk te verlaten. Dit houdt een gevaar in, in die zin dat sommigen dit als een aansporing zouden zien om buiten de stad te gaan wonen. Dit is natuurlijk een verkeerd effect. Vandaar mijn vraag, op dit stuk, regelmatig een oogje in het zeil te houden.

Ik geloof, mevrouw, mijne heren, dat wij kunnen besluiten met, samen met de Premier, de hoop uit te spreken dat u de legislatuur moogt uitzitten. Ik hoop dat wij aan de materie die wij eventjes hebben aangesneden, enkele jaren zullen mogen werken. Ik hoop eveneens dat wij in de campagne voor de stadskernvernieuwing niet alleen stickers zullen zien, maar ook enkele daden, waarvan ik er drie speciaal wens te vermelden : ten eerste het onder controle brengen van de verkavelingswoede ; ten tweede, de procedures versnellen, mijnheer Akkermans, en ten derde een beetje geld ter beschikking stellen voor de bebouwde omgeving. *(Applaus bij de SP)*

De Voorzitter: De heer Diegenant heeft het woord.

De heer A. Diegenant (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Raad, dames en heren leden van de Vlaamse Executieve, waarde collega's, het is kenmerkend voor een democratie dat zij bij haar evolutie niet met schokken tewerkgaat maar wel evolutief, stap voor stap. Zo is het dat wij vandaag een debat houden in de Vlaamse Raad, die wellicht nog niet

het einde is van de politieke uitbouw van de Vlaamse Gemeenschap, maar dan toch voor Vlaanderen een grotere autonomie vaststelt dan ooit tevoren het geval was ; meer zelfs, dat wij voor een Raad staan met een Executieve die ervoor verantwoordelijk wordt, die zelfs een stuk soevereiniteit kan waarmaken.

Ik dacht zulks te mogen onderstrepen, omdat naar mijn gevoel, niet voldoende naar de bevolking toe overkomt, wat het betekent «soverein zijn». Dit is in de Vlaamse geschiedenis wellicht nog nooit zo sterk geweest als nu.

Wij vergaderen weliswaar in hetzelfde lokaal als het nationaal Parlement. Dit lokaal wordt getooid met nationale symbolen.

De heer W. Calewaert, Minister van Nationale Opvoeding : Boven de tribune prijkt de Vlaamse Leeuw !

De heer A. Diegenant : Ik stel mij de vraag of het niet passend zou zijn dat minstens één symbool zou wijzen op de Vlaamse Gemeenschap en ik meen dat, zonder overgevoelig te zijn aan Vlaamse symbolen, er in deze zaal onvoldoende aanwezig zijn. Inderdaad, mijnheer de Minister, u suggereert één symbool, maar waarom zouden wij niet een Vlaamse Leeuw aan een standaard achter deze tribune plaatsen op de dagen dat de Vlaamse Raad vergadert.

De heer J. Van Elewyck : Achter u zijn twee leeuwen aanwezig : een op de voorzittersstoel en een stenen leeuw.

De heer A. Diegenant : En een rode leeuw ook !

Bij het begin van dit debat hebben wij ook de vraag gesteld of wij in deze Raad wisten welke de kastoestand van het nieuw opgerichte Vlaanderen was.

Om de door ons voorgenomen politiek uit te werken en het beleid te voeren dat wij vandaag bespreken, hebben wij middelen nodig. Wanneer men met een nieuwe vereniging start, vraagt men zich in de eerste plaats af over welke middelen ze beschikt. Daarom is het belangrijk zo spoedig mogelijk de kastoestand - om het met een verenigingswoord aan te duiden - van de Vlaamse Gemeenschap te

Diegenant

kennen. Alvorens met de bespreking van de begroting 1981 aan te vangen, is het noodzakelijk dit te weten.

In naam van onze fractie zal ik vanavond in het kort enkele beleidslijnen bespreken in verband met de cultuur, sport, toerisme en ook wat het gezondheidsbeleid betreft. Wij gaan ons niet in details verdiepen. Het algemeen beleid qua cultuur en sport dat wij uitstippelen, moet geïnspireerd zijn door het maatschappijbeeld dat wij ons voornemen uit te bouwen. Cultuurbeleid is niet zomaar iets los. Men moet een achtergrond hebben. Gaan wij een maatschappij uitbouwen waarbij de burger maximaal verzorgd wordt van zijn geboorte tot op het einde van zijn levensdagen, of gaan wij ruimte scheppen voor zelfwerkzaamheid meer dan hem afhankelijk te maken van de overheid door het hem verplichten van zich te wenden tot deze mogelijkheden alleen die de overheid hem kan bieden ?

Gaan wij een solidaire maatschappij oprichten ? Ik geloof van wel. Maar is een solidaire maatschappij hetzelfde als een maatschappij waar de burger ten slotte willens nillens voor alles wat hij nodig heeft, zich tot de overheid moet wenden ? Naar mijn mening moeten wij hier een evenwicht proberen na te streven. Vooral in de culturele sector moeten wij meer impulsen proberen te steken voor de burger en moeten wij ruimte scheppen voor eigen initiatieven. Cultuur is iets dat moet groeien bij de burger en door de burger. De overheid moet de burger kansen bieden, moet voor hem ruimte scheppen.

De huidige financiële situatie biedt ons geen mogelijkheden tot veel kwantitatieve groei.

De overheid zal in de culturele sector, evenmin als in de andere sectoren, tenzij enkele prioritaire die wij zullen moeten steunen, veel minder nieuwe initiatieven kunnen voorstellen dan voorheen. Ik denk echter dat grotere mogelijkheden gecreëerd worden om kwalitatief een en ander te doen en tevens een beleid te voeren dat de mensen aanzet creatiegezend te zijn, nieuwe initiatieven te brengen, zichzelf te

zijn doorheen het cultureel beleid. Ik denk dat dit een optie is die moet kunnen genomen worden.

In de regeerverklaring wordt qua infrastructuur de trend ingeslagen naar coördinatie. De overheid wil coördineren. Men wil zowel wat de culturele als wat de sportinfrastructuur betreft de initiatieven vanuit verschillende sectoren van de overheid coördineren.

Ik wil hier echter ook een lans breken om het mogelijk te maken dat in deze sector van de cultuur en de sport ook aan privé-initiatieven kansen gegeven worden in de infrastructuur. Ik denk dat dan een enorme multiplicatiefactor aanwezig kan zijn wanneer de overheid met de beperkte middelen waarover ze beschikt, grotere infrastructuurprojecten in de privé-sector zou kunnen steunen.

Wij leven op een ogenblik waarop de beroepsbezigheden van de bevolking minder en minder fysieke arbeid vergen. Door de media die ze volgt, komt de bevolking minder en minder in contact met zichzelf. Ook wordt de mens in zijn gehele zijn minder en minder aangesproken. In zijn werksituatie. In dit verband wens ik op de enorme compensatoire mogelijkheden te wijzen die sport en sportbeleid kunnen bieden.

Het moet door de sport mogelijk zijn dat de mensen één gemeenschap blijven, dat ze samenkomen en zich als persoon tenvolle ontplooiën, dat ze op een creatieve manier samenkomen en actief zijn.

Ik wil erop wijzen dat voor relatief weinig geld het mogelijk is voor zeer veel mensen in een welzijnsbetrachting via de sport veel te doen.

Ik zou, naar aanleiding hiervan, de Minister van Nationale Opvoeding willen wijzen op een wetsvoorstel dat reeds een paar jaren hangend is en zeer onlangs unaniem de steun heeft gekregen van de Vlaamse Universitaire Raad. Het gaat om gelden die voor universitaire sociale infrastructuur worden opgevraagd en die ook moeten kunnen aangewend worden voor het optrekken van sportinfrastructuur aan de universiteiten.

De heer H. Deleek (CVP)

Inzake toerisme kunnen wij wat deze nieuwe taak van het Vlaams cultuurbeleid betreft, ons in grote trekken eens verklaren met de tekst die de Executieve ons heeft voorgesteld.

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen enerzijds het sociaal toerisme en anderzijds het economisch toerisme. De vraag die bij mij spontaan oprijst is, niettegenstaande men aan beide groot belang hecht, welke de kredietverdeling is tussen beide sectoren.

Hoeveel denkt men, van de voorziene 12 miljoen voor de sector toerisme, aan het economisch toerisme en aan wat men het sociaal toerisme noemt te besteden ?

Niemand denkt eraan het sociaal toerisme in vraag te stellen. Integendeel. Men moet echter weten dat in moeilijke tijden het economisch toerisme ook steun nodig heeft en dat alleen op basis van economisch renderend initiatief dat sociaal initiatief mogelijk is.

Velen dringen erop aan dat de regering, meer dan in het verleden, de promotie van het economisch toerisme, als doelstelling zou nemen.

Wanneer wij vergelijken met wat

Diegenant

Frankrijk, en onlangs nog Ierland doet, dan zien wij dat men zich hier een klare doelstelling stelt ; met name 10 tot 15 % méér omzet vanuit het buitenland voor het eigen produkt bewerkstelligen.

Ik geloof dat hier ook in deze regeringsverklaring een concretere optie ten aanzien van het economisch toerisme had kunnen worden ingeschreven, temeer daar we vaststellen dat in de Horeca-sector op dit ogenblik enorm veel faillissementen te noteren vallen.

Wij hebben zovele zaken waarnaar de buitenlanders bewonderend opkijken. Denken wij aan onze gastronomie, onze kunst, onze monumenten, onze steden, onze kust.

Ik geloof dat wij Vlaanderen, in de economisch toeristische sector, onvoldoende in het buitenland hebben bekend gemaakt.

Ik sprak daarnet over de kansarmen. De verklaring van de Executieve spreekt ook over andere kansarmen, met name de immigranten. Wij hebben naar ons gevoelen wat deze mensen betreft reeds te lang gewacht om na te denken over de situatie waarin ze zijn terechtgekomen.

Vorige week had ik de kans een lang gesprek te voeren met een ondernemer uit Turkije.

De heer B. Cools : Dat is gevaarlijk !

De heer A. Diegenant : Ik citeer mijn bronnen. Daarmee kunt u de woorden van mijn mededeling toetsen.

De heer W. Calewaert, Minister van Nationale Opvoeding : Vage bron !

De heer J. Van Elewyck : Een ondernemer of een aannemer, geen onderaannemer ?

De heer A. Diegenant : Een ondernemer, geen bemiddelaar, van een bedrijf waar vier à vijfduizend mensen tewerkgesteld zijn, die mij de volgende bemerking maakte : enerzijds hebben een aantal krachten ons land verlaten, zij hebben hier een scholing ondergaan die hij, voor wat zijn economie betreft, zeer nuttig achtte : maar

terugkeer naar het moederland wordt praktisch onmogelijk gemaakt door de situatie waarin deze immigranten en hun kinderen bij ons zijn terechtgekomen.

Dit gesprek ging onder meer over het opvangbeleid dat ten aanzien van de immigranten wordt gevoerd. Er werd de vraag gesteld of het opvangbeleid er een moet zijn van adaptatie, van integratie in het gastland of er een moet zijn die de mogelijkheid biedt te kiezen voor de integratie in de plaatselijke gemeenschap of voor de terugkeer naar het heimatland waar men deze mensen in de uitbouw van de economie graag terug zou opvangen.

Naar het mij voorkomt, is een ander aspect van het probleem zeker dat voor immigranten van de tweede en de derde generatie het waarschijnlijk ook niet zo is dat wij hen de kans hebben geboden voldoende met hun eigen cultuur in contact te blijven.

Dit zijn elementen die ons moeten laten nadenken over de wijze waarop wij deze mensen opvangen, namelijk of wij ze willen verplichten zich hier te integreren ofwel wij hen de keuze laten deel uit te maken van onze leefgemeenschap ofwel terug te keren naar hun heimat.

In verband met de gezondheidszorg zou ik in het kort maar met grote nadruk willen zeggen dat wij een grotere nadruk zouden moeten leggen op de preventieve gezondheidszorg. In dit verband zou via gezondheidsopvoeding de mentaliteit van de burger moeten worden beïnvloed en hem doen beseffen dat hij voor zijn gezondheid iets positiefs moet doen, dat hij zijn gezondheid in stand moet houden door soms iets niet te doen maar ook door sommige zaken wél te doen. Het Vlaams spreekwoord «Voorkomen is beter dan genezen» vindt meer dan ooit zijn toepassing op het ogenblik dat wij in de curatieve sector met zware financiële problemen hebben te kampen. En dit is ten slotte nog klein bier vergeleken met de geestelijke, lichamelijke en psychische schade van de gezondheidsaftakeling bij onze burgers zoals we die al te vaak meemaken.

Het regeerakkoord voor de Vlaamse

Executieve - en hier wil ik even naar een bepaald concreet punt verwijzen - voorziet een absolute stop in de oprichting van nieuwe ziekenhuisbedden. Wij begrijpen de bezorgdheid van de Executieve die nieuwe overbodige ziekenhuizen wil voorkomen. De regeringstekst is evenwel te absoluut gesteld. Men zal moeten ombouwen en men zal ook moeten overgaan tot de vervanging van instellingen, zoals andere ziekenhuisinstellingen waarvan de gebouwen niet meer voldoen. Maar, wij moeten ook in Vlaanderen de regio's onder mekaar afwegen. Vlaanderen kent minstens nog één arrondissement waar, qua ziekenhuisvoorziening men schromelijk beneden het nationale peil wordt bediend.

Recente objectieve studies, ondermeer van de Gewestelijke Economische Raad voor Brabant tonen aan dat in Halle-Vilvoorde, op het vlak van de ziekenhuisvoorzieningen, men tot op slechts één derde van de nationale norm komt.

De heer J. Valkeniers : En al die bedden die leeg staan in Brussel !

De heer A. Diegenant : Door de omliggende gewesten wordt een deel van dit tekort opgevangen. De toestand blijft evenwel schrijnend en vergt, ons inziens, nieuwe initiatieven.

Ten slotte wat Brussel betreft, voor de sector van de persoonsgebonden materies hebben wij door de recerite staatsvorming als Vlaamse Gemeenschap de zorg gekregen om in de ziekenhuissector mogelijkheden te creëren ten einde in Brussel-Hoofdstad instellingen, eentalig Nederlands, op te richten, instellingen die van de overtuiging zullen uitgaan dat zij alle heil te verwachten hebben wanneer zij zich bekennen tot de Vlaamse Gemeenschap.

Ook hier hebben een aantal recente studies onder meer van de Commissie voor de Nederlandstalige Ziekenhuizen te Brussel, cijfers naar voren gebracht, die erop wijzen dat, op basis van de Vlaamse aanwezigheid te Brussel, deze gemeenschap recht heeft op één derde van de bestaande ziekenhuizen en ziekenhuisbedden.

De Vlaamse gemeenschap te Brussel

Diegenant

heeft inderdaad geopteerd voor een eentalige ziekenhuisvoorziening, door haar gemeenschap gedragen. Deze ziekenhuizen vormen evenwel geen getto - alhoewel het woord niet meer actueel is -, maar staan open voor al diegenen die er zich toe wenden.

Het succes van de Vlaamse wacht-dienst te Brussel staat mij toe te zeggen dat, wanneer eentalig georganiseerde ziekenhuizen te Brussel zullen functioneren, zij voldoende patiënten zullen hebben om rendabel te functioneren en tevens een open beleid te voeren ten aanzien van allen die er zich toe wenden.

Mijnheer de Voorzitter, na dit lange debat en op dit late uur...

De heer F. De Bondt : 21 uur is niet laat !

De heer A. Diegenant : Niet voor mij, collega De Bondt !

Ik wil besluiten. Wij moeten optie nemen voor de maatschappij die wij wensen, optie die als basis moet dienen voor het cultuurbeleid dat wij wensen te voeren. Wij krijgen zeer binnenkort de gelegenheid dit verder te bespreken naar aanleiding van de behandeling van de begrotingen. Het is goed met deze beschouwingen rekening te houden om dit nakend debat voor te bereiden. (*Applaus bij de CVP*)

De Voorzitter: De heer Valkeniers heeft het woord.

De heer J. Valkeniers (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, heren Ministers en Staatssecretaris en mevrouwen de Staatssecretarissen voor de Vlaamse Gemeenschap, ik geloof dat de Voorzitter heeft gevraagd om kort te zijn. Ik zal dat verzoek, in de mate van het mogelijke, respecteren.

In de eerste plaats, wens ik mij aan te sluiten, als Brabander en als inwoner van het arrondissement Halle-Vilvoorde, bij het protest dat hier vandaag is gerezen tegen de motie in de Franstalige Gemeenschapsraad in

verband met het advies van de Raad van State inzake het taalgebruik in de zes randgemeenten met faciliteiten.

Het is duidelijk dat deze Raad zich hier met zaken inlaat die niet tot zijn bevoegdheid behoren.

Wij zullen dat in geen geval aanvaarden. Wanneer zij denken op die weg verder te kunnen gaan en de hervorming voor Brussel en de periferie op die wijze op touw te zetten, kan ik hen garanderen dat onze lokale bevolking dit niet zal nemen en dat voor erger gevolgen kan worden gevreesd.

Wij hebben het reeds gezegd : het moet eens en voor goed waar zijn dat aan dit gebied niet meer wordt geraakt.

In verband met de verklaring van de Executieve van de Vlaamse Raad wil ik het hebben over het beleid inzake de arbeidsmarkt. Wat in de verklaring voorkomt, is zeer pover. Men beschouwt onder meer als mogelijke arbeidsmarkt de uitbreiding van het personeelsbestand van de centrale en ondergeschikte besturen. Wij hebben op het ogenblik reeds genoeg ambtenaren. Er moeten er niet meer bijkomen. Anders zou kunnen gebeuren wat zich in de Verenigde Staten heeft voorgedaan, waar men een tijd geleiden duizenden ambtenaren heeft ontslagen.

Wat de werkloosheid aangaat, wil u de toestand regulariseren van de tewerkgestelde werklozen die sedert jaren in verschillende diensten werken. Wanneer er nieuwe betrekkingen vrijkomen, onder meer wanneer mensen met pensioen gaan of wanneer het personeelsbestand wordt uitgebreid, pleit ik ervoor dat men deze tewerkgestelde werklozen zou aanwerven, maar dat men niet tot personeelsuitbreiding zou overgaan alleen om die mensen tewerk te stellen. Dat is totaal verkeerd. Ook wat de herscholing van de werklozen betreft, zou ik de statistieken in verband met de resultaten ervan willen kennen. Als arts ontvang ik regelmatig mensen die worden herschoold. Zij worden bijna allen opgeleid voor bureelwerk. Wanneer ik aan dienstbetoon doe, stel ik, aan de andere kant, vast dat duizenden personen geschikt voor bureelwerk naar werk

zoeken. Ik vraag mij dan ook af of de herscholing, zoals ze nu gebeurt, effectief is. Ik ontvang graag daarover statistieken.

De heer G. Geens, Minister van de Vlaamse Gemeenschap, Voorzitter van de Vlaamse Executieve : Wij kunnen u die bezorgen.

De heer J. Valkeniers : Er zijn ook werklozen die op alle mogelijke manieren trachten te ontsnappen aan die herscholing. Zij vinden het veel gemakkelijker verder te gaan stempelen zonder lastig te worden gevallen.

Inzake de ruimtelijke ordening en het grondbeleid lees ik het nieuwe woord «inbreiding». U heeft het verleden week op uw persconferentie gelanceerd. Ik zie dat een minister bekend om zijn taalcommentaren aanwezig is. Ik vraag hem in hoever hij akkoord gaat met het woord «inbreiding».

De heer M. Galle, Minister van de Vlaamse Gemeenschap : Het is een mooie vondst die blijk geeft van creativiteit.

De heer J. Valkeniers : Maar die tot nogtoe geen burgerrecht heeft gekregen.

De heer M. Galle, Minister van de Vlaamse Gemeenschap : Ik zal ervoor zorgen. Het volk maakt de taal.

De heer J. Valkeniers : In verband met de verkavelingen wil ik het hebben over de sociale woningbouw. Ik richt mij hier speciaal tot de bevoegde Staatssecretaris. Het spijt mij te moeten vaststellen, mevrouw de Staatssecretaris, dat ondanks herhaalde parlementaire vragen over deze materie de toestand sinds jaren ongewijzigd is, namelijk dat de sociale woningen 'afgewerkt' zijn maar dat men gedurende jaren moet wachten op de infrastructuur. In Dilbeek is dit reeds vier winters het geval. Deze winter krijgen de betrokkenen officieus de sleutel, opdat het huis zou worden verwarmd. Niet langer dan veertien dagen geleden heb ik gelezen dat zich in Leuven eenzelfde schandaal voordoet want ook daar zijn een honderdtal woongelegenheden reeds drie jaar klaar maar nog niet bewoond. Ook in mijn gemeente staan er nieuwe sociale woningen leeg.

Valkeniers

Ik heb de vraag gesteld wie daarvoor verantwoordelijk is en of men niet meent dat er op die manier kapitalen veloren gaan en dat meer efficiëntie een vorm van besparing zou betekenen. Ik kreeg echter geen antwoord. Het schijnt dus normaal te zijn dat huizen drie tot vier jaar leeg staan eer ze betrokken worden.

Voor de sociale woningbouw zou men allereerst moeten zorgen dat dergelijke toestanden niet meer voorkomen. Een betere coördinatie is noodzakelijk om deze verspilling te voorkomen. Ook over de kwaliteit van de woningen dient te worden gepraat want als deze een jaar hebben leeggestaan en overwinterd hebben zonder verwarming, kan u zich voorstellen in welke toestand ze in handen komen van de nieuwe eigenaars of van de eerste bewoners. Ik vraag dat ter zake eindelijk komaf wordt gemaakt en dat efficiënte maatregelen worden genomen.

In uw programma wordt ook een uitbreiding van sociale woningbouw aangekondigd. Bepaalde maatschappijen zijn nochtans tot de bevinding gekomen dat ze hun programma voor het bouwen van sociale woningen moeten inkrimpen omdat er steeds minder liefhebbers zijn. In Wallonië zijn er zelfs wijken waarvoor geen kopers opdagen. Ik wil u ter zake aanmanen tot voorzichtigheid. Misschien moet men eerst eens kijken of er inderdaad nog zo'n grote nood is aan sociale woningen. Versta mij niet verkeerd, want ik ben honderd procent voor sociale woningbouw.

Wat het leefmilieu betreft, zitten er goede kanten aan uw programma. Het zou dwaas zijn te beweren dat al uw voorstellen verkeerd zijn. Bijzonder verheugt mij uw initiatief waarbij u tot een bepaalde hiërarchie komt inzake installaties voor de verwerking van huisvuil en industrieel afval. Het zou interessant zijn voor de verschillende gemeenten in Vlaanderen zo snel mogelijk te weten waar dit alles naartoe gaat. Gisteren bijvoorbeeld in de gemeenteraad van mijn eigen gemeente hebben wij voorgesteld alles nog een jaar bij het oude te laten omdat wij niet weten wat wij in de nabije toekomst kunnen verwachten. Wij

zouden graag hebben dat de Minister ons ter zake zo vlug mogelijk voorlicht over de initiatieven die zullen worden genomen.

U hebt gelijk dat in deze sector een zekere wildgroei voorkomt. Iedereen meent het goed te doen maar er is niet de minste coördinatie.

Ook ben ik het voor honderd procent eens met uw ideeën over selectieve huisvuilophaling en recyclage.

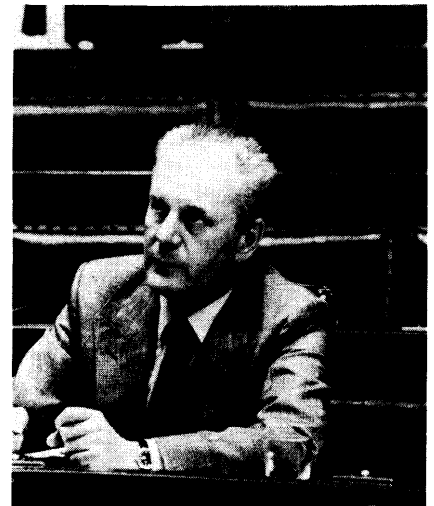
In verband met de gezondheidszorg en de sociale dienstverlening spreekt men eveneens van wildgroei en betreurt men het gebrek aan coördinatie tussen privé- en overheidsinitiatieven. U zult toegeven dat zulks voor een groot deel te wijten is aan de verzuiling, niet alleen in de culturele sector maar ook in de gezondheidszorg- en welzijnssector.

Over de eerste-lijnsgezondheidszorg heb ik vorige week gezegd dat er geen regeringsverklaring is of er wordt in lovende woorden gesproken over een betere ordening en rationalisatie van de eerste-lijnsgezondheidszorg. Nu is er echter iets nieuws : men gaat stuurgroepen oprichten. Er zijn al heel wat stuurgroepen en adviescomités. De regeringsverklaring zit vol goede intenties. Er zal zonder twijfel veel worden gestudeerd, er zullen veel adviezen worden uitgebracht maar de toekomst zal uitwijzen wat de resultaten zullen zijn. U spreekt van coördinatie van alle dienstverleningen in eerste lijn maar ook van echelonnering van de voorzieningen, terwijl wij zien dat aan de rand van de Brusselse agglomeratie wel vier universitaire ziekenhuizen worden ingeplant. Daar speelt die echelonnering dan geen rol meer want daar gaan de mensen niet meer naar hun huisarts.

De heer W. Calewaert, Minister van Nationale Opvoeding : Vier universitaire ziekenhuizen ? Welke dan ?

De heer J. Valkeniers : Er zijn er drie en wanneer wij de suggesties van sommige mensen volgen, zal er nog een vierde worden opgericht.

Er is ook nog het Militair Hospitaal waar men zich kan laten verzorgen. Iedere burger kan zich nu voor bepaalde diensten laten verzorgen in het Mili-

De heer M. Galle (SP), Minister van de Vlaamse Gemeenschap

tair Hospitaal. Dan spreekt men van echelonnering en van het grote belang van de eerste-lijns geneeskunde. Wij zien dat academische ziekenhuizen zich vestigen op enkele kilometers van elkaar, die dan voor de minste kwaal door heel de bevolking uit de streek worden bezocht. Dan is de huisarts en is zelfs de specialist niet goed genoeg meer en worden enkel professoren en academische kringen bezocht.

Er wordt ook gezegd dat thans eens zal worden gehandeld zoals het moet en dat de echelons zullen worden gerespecteerd. Dan zien wij dat een banaliteit die door de huisarts kan worden verzorgd en maximum 500 frank zou kosten, vijf dagen in een academisch ziekenhuis vergt met een rekening van 60.000 tot 70.000 frank. Dan spreekt men van echelonnering !

Verleden week schreef een journalist : «U kunt trachten heel wat mensen iets wijs te maken maar mij niet, dames en heren van de Executieve».

Dan heb ik ook nog iets gelezen over het afstemmen op elkaar van de preventieve en de curatieve sector.

Welnu, een paar jaar geleden heb ik gewaarschuwd voor de oprichting van

Valkeniers

al die centra voor geestelijke gezondheidszorg. Toen werd mij geantwoord dat die centra voor geestelijke gezondheidszorg volledig dienden gescheiden te zijn van de klinieken en van de bestaande A-diensten, zoniet worden dat centra vanwaar men nieuwe patiënten naar die A-diensten afvoert. Ik heb toen ook gezegd dat het feit van die diensten strikt gescheiden te houden, en toch een samenwerking te eisen, slechts competitie en ongezonde concurrentie tot stand zou brengen, hetgeen de samenwerking volledig in de weg zou staan.

Wat heb ik nadien gezien ? Dat ongeveer een jaar geleden het departement van Volksgezondheid een omzendbrief heeft verstuurd waarin werd vermeld dat tussen die diensten een samenwerking moet bestaan.

Welnu, vandaag spreekt men over het afstemmen op mekaar van die twee sectoren. Mevrouw de Staatssecretaris, ik zou u willen zeggen dat het niet alleen wenselijk is, maar bijna een verplichting dat men in beide diensten één personeelslid heeft dat deeltijdse arbeid verricht in beide diensten. Indien het niet gebeurt, kan van samenwerking geen sprake zijn en zullen deze diensten zuiver concurrentieel tegenover mekaar optreden, wat zeker niet in het voordeel van de patient pleit.

Mijn bedenkingen over de centra voor geestelijke gezondheidszorg heb ik reeds bekendgemaakt. Wanneer wordt nagegaan welk kapitaal dit van de Staat vergt en wanneer wordt nagegaan welke dienstverlening daar wordt verstrekt, betekent dit een zeer dure dienstverlening.

Zoëven heeft men gesproken over een definitieve stop inzake de uitbreiding van ziekenhuizen. Collega Diegenant heeft zelfs in die zin een oproep gedaan maar aan de andere kant toch gesteld dat een ziekenhuis er nog moet komen, ziekenhuis waarvoor in de studiediensten van de GERV een pleidooi werd gehouden. Welnu, ik ben van die streek en in onze gemeente hebben wij daarover heel wat debatten gehouden. Men heeft mij ooit gezegd dat , wanneer ik mij tegen de

bouw van dat ziekenhuis zou verzetten, ik dit politiek gezien duur zou betalen. Ik heb vandaag evenwel de indruk dat zelfs de mensen die de gemeente leiden en van de meerderheid deel uitmaken, in het publiek niet meer durven zeggen dat zij voorstander zijn van het bouwen van dit ziekenhuis omdat de hele bevolking uiteindelijk inziet dat het bouwen van het Taborberg-ziekenhuis een echte geldverspilling zou betekenen, aangezien op dit ogenblik nog honderden bedden leeg staan. In het Erasmusziekenhuis staan 400 tot 500 bedden leeg ; in Jette : 250 ; in het Militair Hospitaal : 600 ; dan spreken we nog niet over de leegstaande bedden in de andere klinieken, onder meer in het Sint-Janshospitaal. Welnu, op een ogenblik waar iedereen de mond vol heeft over sociaal-economische moeilijkheden en over het tewerkstellingsbeleid moeten wij toch ernstig blijven en de prioriteiten leggen waar ze echt nodig zijn. In ieder geval mag geen ziekenhuis worden gebouwd waar dit niet nodig is.

De heer A. Diegenant: Omdat u dit niet nodig acht !

De heer J. Valkeniers : Mijnheer Diegenant, u weet heel goed dat dit ziekenhuis er niet nodig is maar u moet de bouw ervan verdedigen wegens bepaalde zuilen die u in stand houden.

De heer A. Diegenant : Ik kan nog altijd zelf denken !

De heer J. Valkeniers : Uw eigen katholieke sector van en rond Brussel heeft zich tegen de bouw van dat ziekenhuis verzet. U moet toch ernstig wezen !

De heer A. Diegenant : Begin eerst zelf ernstig te worden !

De heer J. Valkeniers : Mijnheer Diegenant, zoals u zeer goed weet, hebben de katholieke ziekenhuizen van en rond Brussel zich op de vergadering van Caritas Catholica verzet tegen de idee van het Taborberg-ziekenhuis.

De heer A. Diegenant : Tot hun eigen, eveneens gerechtvaardigde vragen, ingewilligd werden.

De heer J. Valkeniers : Welnu, ik meen

dat het op dit ogenblik onze plicht is de klemtonen op de juiste plaats te leggen en dat wij moeten ophouden een aantal zaken te creëren waarvan het nut niet wordt bewezen.

De heer A. Diegenant : Dat is waar ! Maar dat heeft met de Taborberg niets te maken.

De heer J. Valkeniers : Gedurende vele jaren heeft de meerderheid zulks gedaan. Wanneer wij vandaag in een dergelijke moeilijke situatie verkeren, is dit te wijten aan het feit dat de traditionele partijen niet de moed hebben opgebracht om te zeggen dat bepaalde verwezenlijkingen niet dienden te gebeuren. Laten wij het voorbeeld van de gehandicaptensector nemen, waar heel veel geld wordt verkwist. Ik durf dit zeggen omdat ik er dagelijks in werk. In Moerbeke-Viane waar het IQ van de kinderen 30-40 is, bouwt men een prachtig zwembad omdat het kind, wanneer het onder water komt een paar kreetjes slaat die, naar het schijnt, een zekere bevrediging geven. Daarvoor bouwt men een zwembad van 2 miljoen. Dit is toch onzinnig !

Dit heeft iets te maken met de manier waarop dit land gedurende jaren werd bestuurd.

De Voorzitter : Bent u klaar, mijnheer Valkeniers ?

De heer J. Valkeniers : Neen, mijnheer de Voorzitter.

De Voorzitter : U had nochtans gezegd zeer kort te zijn.

De heer J. Valkeniers : Ja, mijnheer de Voorzitter, u weet best dat in het vuur van een betoog, een mens graag zegt wat hij te zeggen heeft.

Er wordt gesproken over fusies of samenwerkingsakkoorden tussen ziekenhuizen. Als pluralisten zijn wij daar voorstanders van. Ik weet dat in Derdermonde dit systeem goed schijnt te werken. Ik stel alleen de vraag in hoeveel steden van dit land het tot nu toe een realiteit is, dat de officiële en de vrije sector de handen in mekaar hebben geslagen en inderdaad tot een rationeel gebruik zijn gekomen van een dure infrastructuur.

Verder is er de kwestie van het inte-

Valkeniers

greren van de ziekenhuisvoorzieningen in het geheel van de gezondheidsvoorziening. Er wordt gesproken over binding met extra-murale voorziening met het oog op regelmatige doorstroming, onder meer naar rust- en verzorgingstehuizen voor bejaarden. Wat betekent dit eigenlijk ? Volgens mij moeten geen extra-murale structuren worden geschapen om een bejaarde die niet meer in staat is zichzelf te behelpen, door te sturen naar een bejaardentehuis.

Mevrouw de Staatssecretaris, sta mij toe erop te wijzen dat het bejaardentehuisen zijn die moeten worden gecreëerd. Daar ik juist in die sector actief ben, ken ik de zaak. Wanneer een bejaarde in een ziekenhuis is opgenomen en na veertien dagen blijkt dat hij niet meer in staat is zich alleen te behelpen, is het probleem een bejaardentehuis te vinden om deze patiënt onder te brengen. Al zijn er dan ook tien extra-murale diensten die mij willen helpen, het enige wat ik dan nodig heb is een bejaardentehuis. Wij moeten de moed hebben te zeggen dat er sinds jaren veel onzin wordt verteld.

Wanneer in Brussel de privé-winstmakende-sector inzake bejaardentehuisen wordt uitgeschakeld, dan zitten drie vierden van de bejaarden op straat. Is dat geen schande ? U moet toegeven dat in Brussel en omgeving de openbare sector op dit vlak tekort is geschoten.

Wat de geestelijke gezondheidszorg betreft : nieuw opname- en ontslagbeleid. Wie houdt een patiënt in de kliniek die niet geestelijk gestoord is ? Ontslagbeleid ? Wanneer de patiënt gezond is, gaat hij naar huis. Het zijn allemaal holle woorden, die niets betekenen.

Stimuleren van resocialisatieprojecten ? Nog zoiets ! **(Gelach)** Men kan inderdaad, zoals in het verleden, een reeks tehuizen bouwen of oprichten en dan nadien - zoals het in Brussel het geval is - merken dat ze gedeeltelijk leegstaan. Het wordt hoog tijd dat wij, alvorens nieuwe initiatieven te nemen, zouden nagaan welk nut ze kunnen hebben en wat het allemaal

gaat kosten.

Hetzelfde geldt voor de medisch-pedagogische instituten. Meer selectief opnamebeleid ! Nogmaals ! Eerst worden de gebouwen opgetrokken voor de gehandicapten en dan wordt er beslist dat zij in onthaalgezinnen moeten worden opgenomen.

Hetzelfde geldt voor de BLO-afdelingen en de BLO-scholen. Eerst worden ze opgericht en het is bewezen dat zij nuttig zijn, maar dan zijn er een paar personen die beweren dat de BLO-scholen moeten ophouden te bestaan, omdat de gehandicapte kinderen moeten opgenomen worden bij de normale kinderen.

Wanneer ze goed zijn en hun nut bewijzen, dient men ze morgen toch niet af te breken ?

Ook de activiteitscentra zullen waarschijnlijk miljarden kosten.

Destijds hebben wij beschuttende werkplaatsen opgericht voor de gehandicapten, doch de organisatie is dermate, dat deze werkplaatsen minder en minder gehandicapten opnemen, maar wel minder-validen die minder geschikt waren voor de open arbeidsmarkt. Zij moeten immers concurreren.

Trouwens, de meeste beschuttende werkplaatsen in dit land - iedereen weet dat trouwens - maken winst. **(Protest bij verschillende leden van de CVP)**

De heer A. Smets : Dat is toch goed ?

De heer J. Valkeniers : Ja, maar hun doel is voorbijgestreefd. Ze waren aanvankelijk opgericht voor gehandicapten en uiteindelijk traden ze concurrentieel op met gevangenen en dergelijke. Zij namen daarvoor minder-validen op. Er is zodoende geen plaats meer voor gehandicapten. Zover is het gekomen ! Nu wil men activiteitscentra oprichten die gehandicapten zullen opnemen.

Mevrouw M. Panneels-Van Baelen : Wat is het verschil tussen gehandicapten en minder-validen ?

De heer J. Valkeniers : Er is een heel groot verschil ! Gehandicapten zijn

mensen die fysisch of mentaal gehandicapt zijn en minder-validen zijn niet noodzakelijk mensen die gehandicapt zijn, maar wel minder geschikt voor de arbeidsmarkt. Iemand kan fysisch minder goed gebouwd zijn of psychisch minder sterk en niet geschikt om te concurreren op de open arbeidsmarkt, maar hij kan wel worden tewerkgesteld in de beschuttende werkplaatsen.

Een woord over de planning van de revalidatiecentra. Jaren geleden reeds hebben wij hiervoor gewaarschuwd. Ikzelf heb enkele jaren geleden geschreven aan het Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid om mede te delen dat er in een bepaald dorp twee revalidatiecentra tegelijkertijd zouden worden geopend, hoewel er helemaal geen nood aan was. Er waren immers reeds twee PMS-centra en een OCMW-centrum met para-medici, een A-dienst met para-medici en een centrum voor geestesgezondheid met para-medici in oprichting. Niettegenstaande mijn waarschuwing heeft men de revalidatiecentra toch opgericht. Wat was het gevolg ? Het ene is verdwenen en het andere verdwijnt vandaag eveneens, met een deficit van 9,5 miljoen.

Spijtig is het dat de meeste revalidatiecentra slechts kunnen leven wanneer zij bedriegen. Dat durf ik in het publiek verklaren. Wanneer de meeste revalidatiecentra niet bedriegen, wanneer zij niet méér prestaties aanrekenen dan zij werkelijk uitvoeren en wanneer zij hun para-medici niet aanzetten om aan overconsumptie te doen, kunnen zij niet bestaan. Zover is het gekomen ! Dat is werkelijkheid !

Trouwens, mijnheer De Bondt, in uw eigen stad is een persoon - dat weet u zeer goed - de gevangenis ingeraakt. Hij beheerde wel zestien centra en werd aangehouden wegens bedriegelijke praktijken. **(Protest bij verschillende leden van de CVP)**

De heer F. De Bondt : Het vermoeden bestaat dat hetgeen de heer Valkeniers zegt, juist is.

De heer J. Valkeniers : Wanneer men in deze Raad waarschuwt en aan de hand van zijn eigen ervaringen iets zegt, moet men ermee ophouden

Valkeniers

daarvan een politieke zaak te maken. Hier dient men enkel het algemeen belang te beogen, want dat heeft niets te maken met de kleur van diegene die spreekt.

Wanneer ik zeg dat een bepaald ziekenhuis er niet nodig is, wordt dat langs twee, drie kanten bestreden om verschillende filosofische overtuigingen. Men zou echter eens moeten nagaan en zich afvragen of het inderdaad niet juist is !

De heer F. De Bondt : Wat u zegt, mijnheer Valkeniers, is zeker niet ontsnapt aan de aandacht van de verantwoordelijke mensen.

De heer J. Valkeniers : Waarom heeft men dan niet geantwoord op mijn brief waarin ik waarschuwde dat deze revalidatiecentra niet zouden kunnen blijven bestaan ? Men heeft gewoon de moeite niet gedaan. Wanneer die centra morgen overkop gaan, zullen die mensen ook gaan stempelen. De gehandicapten zullen dan achtergelaten worden, hoewel men een therapie had ingesteld. Inzake de bejaardenzorg wil ik enkele opmerkingen maken.

Ik heb de indruk dat men hier ergens overprotectief optreedt, in die zin dat men vaak vergeet dat de beste manier om gezond oud te worden het actief blijven is naar geest en lichaam. Een bejaarde moet zijn krant lezen, wandelen, met de geburen praten, in de hof werken, televisie kijken, naar de bond gaan...

De heer G. Geens, Minister van de Vlaamse Gemeenschap, Voorzitter van de Vlaamse Executieve : Naar de Vlaamse Raad komen ! (**Gelach**)

De heer J. Valkeniers : Feit is, dat het de beste waarborg is voor de bejaarde om zo lang mogelijk gezond te blijven.

Wij zien echter juist het tegenovergestelde. Bij de familieleden is er de tegenovergestelde tendens. Men maant de dokter aan, aan de oudere mens af te raden nog zwaar werk te verrichten, zo bijvoorbeeld in de hof te werken of lange uren te wandelen. Dit is zeker een verkeerde reflex. Nu zien wij dat

ook heel wat OCMW's deze tegenovergestelde reflex hebben en dat zij inderdaad bejaarde personen te veel in de watten leggen. Er worden bejaardenhelpsters gestuurd om het huishouden te doen...

De Voorzitter : Mijnheer Valkeniers, ik vraag u met aandrang te willen inkorten.

De heer J. Valkeniers : Het is een belangrijk probleem. Ten andere, het kost honderden miljoenen per jaar aan de Staat. De ondergeschikte besturen besteden enorm veel geld aan dergelijke zaken. Een gezonde oude mens moet interesse in het leven behouden en bepaalde taken van alle dagen kunnen vervullen. Ik ben ervan overtuigd dat iedereen mijn mening deelt en dat de trend die men nu volgt tegen het gezond verstand in is.

Ik ben voorstander van het aanmoedigen van service-flats en huisjes voor bejaarden. De nodige kredieten moeten hiervoor worden uitgetrokken, want het is de beste manier om de mensen in het milieu te behouden.

Tot besluit nog enkele bemerkingen inzake de dienst voor onthaalmoeders. Deze dienst kost zeer veel geld aan de gemeenschap.

Vroeger werden de onthaalmoeders erkend door de dienst van het Nationaal Werk voor Kinderwelzijn en zij werden betaald aan vastgestelde tarieven. Dit verliep zeer vlot. Op zeker ogenblik echter heeft de staat gemeend collectivistisch te moeten optreden. Het gevolg : er is nu een sociaal assistent bij wie de onthaalmoeders zich moeten inschrijven. Zij worden door de dienst betaald. Ik stel ook vast dat er supplementaire secretariatskosten zijn en supplementaire kosten voor sociale assistenten, voor iets wat vroeger goed functioneerde, zonder dit alles. Om de moeders te verlokken om zich bij deze onthaaldiensten aan te sluiten, heeft men gezegd dat diegenen die zich aansloten geen belastingen zouden betalen, alhoewel degenen die zich niet aansluiten bij deze dienst, ook geen belasting betalen ! Zo kwamen weer nieuwe machtszuilen tot stand. Ik geef dit voorbeeld om te illustreren hoe men er in deze sector van gezondheid en

welzijnszorg is in geslaagd op de meest absurde wijze geld te verspillen waar het niet nodig was. Als oppositie moeten wij tenminste aan opbouwende kritiek doen. Ik verzet mij niet tegen de diensten voor onthaalmoeders maar ik meen dat eens de rekening moet worden gemaakt om te weten wat deze diensten al gekost hebben en nog zullen kosten aan de gemeenschap, terwijl het toch goed ging zonder. **(Applaus bij de VU)**

De Voorzitter : De heer Deleecq heeft het woord.

De heer H. Deleecq (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren Ministers, als ik het goed voor heb, kan ik u, tot uw vreugde mededelen dat ik vanavond de laatste spreker ben. Zoals mijn voorgangers zal ik kort en duidelijk zijn.

Ik had willen spreken over twee punten, namelijk de democratisering van het hoger onderwijs en de sociale planning in Vlaanderen.

Wat de democratisering van het hoger onderwijs betreft, stellen wij vast dat de acties ondernomen in de jaren 1954 en volgende, bijgedragen hebben tot de democratisering, maar dat sedert het jaar 1965 hierin een stilstand gekomen is, en dat er sedertdien zelfs enige teruggang te bemerken is. Met andere woorden, de klassieke middelen zoals de omnivalentie van de diploma's, de studiebeurzen, de sociale gelden, de universitaire expansie en de spreiding van de kandidaturen hebben een duidelijk resultaat gehad, maar dit resultaat is afgebot.

Het is treffend dat daarnaast sedert 1970 en in de jaren 70, zowel in de politieke als in de sociale organisaties, de effectieve belangstelling voor deze democratiseringsproblematiek voor een groot deel afwezig is gebleven. Derhalve zou ik vandaag, aansluitend bij wat in de tekst van het regeerakkoord staat, willen vragen dat wij zouden overgaan tot een relance van de politiek inzake de democratisering van het hoger onderwijs, te meer daar deze materie grotendeels binnen de autonomie van ons landsdeel ligt.

Ik zou zeer uitdrukkelijk aan de Voor-

Deleeck

zitter van de Vlaamse Executieve en aan de Minister van Nationale Opvoeding willen vragen dat wij binnen afzienbare tijd met de Commissie voor onderwijs een vergadering zouden kunnen hebben precies over dat thema, namelijk de structuur van de relance van de democratisering van het hoger onderwijs, waarbij ik vier punten vernoem, vandaag louter ter herinnering. Het zou vooral moeten gaan over de structuur van de toegang tot het hoger onderwijs, over de sociale kanalen. Waarschijnlijk is er iets van VSO te verwachten. Wij stellen voornamelijk vast dat de democratisering heeft plaatsgegrepen in het niet-universitair hoger onderwijs. Als conclusie zouden wij kunnen stellen dat er bruggen moeten gelegd worden tussen het niet-universitair en het universitair hoger onderwijs. Wij stellen dit al jaren vast, maar het is tijd dat wij ter zake iets doen. In dezelfde sector moeten wij iets doen voor de open universiteit. Ik mag hierbij verwijzen naar het voorstel van decreet dat ik zelf met een aantal collega's heb ingediend volgens hetwelk de open universiteit geen afzonderlijke instelling moet zijn, maar wél een werkwijze binnen de bestaande universiteiten, die vooral gericht is op niet-traditionele studenten.

Ik vernoem ten tweede, maatregelen ter informatie over de studiemogelijkheden in functie van de arbeidsmarktbehoefte. Ik vernoem, ten derde, studiebeurzen die thans bijna geen effect meer hebben, omdat zij té veel zijn uitgesmeerd over de totaliteit van de bevolking. Er moeten minder studiebeurzen zijn met grotere bedragen.

Ten slotte meen ik dat wij, wat betreft het gebruik van de sociale gelden aan de universiteiten, in een zeer moeilijke situatie verkeren. In tegenstelling tot wat onze collega daarstraks aanstipte, vind ik het moeilijk aanvaardbaar dat de sociale gelden worden gebruikt om de sportinfrastructuur en de culturele infrastructuur van onze universiteiten te financieren. Dit is nooit de bedoeling geweest. Ik herhaal dat wij de universitaire jeugd te veel geld geven in vergelijking tot het

doel dat men nastreeft, met name degenen die het nodig hebben te helpen.

Mijnheer de Voorzitter, in uw verklaring hebt u gesproken over de integrale planning, de omvorming van de GERV en een Vlaams Planbureau. Ik wil sterk pleiten voor het opnemen van de sociale en culturele elementen in de planning, omdat tot nog toe de planning in ons land eenzijdig economisch is geweest. Dit veronderstelt evenwel dat zowel de personeelsbezetting van de planningdiensten als die van de adviesraden zou bezet of aangevuld worden met specialisten in culturele en sociale materies. Wij vragen ons af of wij er niet, zoals in Nederland, beter zouden aan doen een afzonderlijk sociaal en cultureel planbureau op te richten, omdat daardoor meer speciaal in het raam van onze bevoegdheden het accent kan gelegd worden op sociale zaken, waarop ook het accent van onze autonomie ligt.

Het is een unieke gelegenheid om van bij het begin de band met het toegepast wetenschappelijk onderzoek in te bouwen. De kwaal van onze universiteiten is té kleine onderzoekseenheden, verspreide thema's en niet aansluiten bij het beleid. Ik meen dat het nodig is om van boven uit, en aansluitend bij het plan, een autoriteit in te bouwen die coördinerend en oriënterend kan optreden. Concreet betekent dit dat bij de uitbouw van de administratie van de Vlaamse Executieve nu reeds zal gedacht worden aan een instantie, die zich met de planning van het beleidsgericht onderzoek zal kunnen bezighouden !

Men zou kunnen denken aan een verzameling van de kredieten in een fonds voor sociaal wetenschappelijk onderzoek. Waarschijnlijk is dit een formule die de beste resultaten zou opleveren.

Artikelen 2 en 9 van het koninklijk besluit op de bevoegdheidsverdeling vind ik gevaarlijk, althans indien ze letterlijk zouden opgenomen worden. Er wordt namelijk gezegd dat uzelf verantwoordelijk zijt voor de coördinatie van het toegepast wetenschappelijk onderzoek, dit onder voorbehoud van de bevoegdheid van elk lid van de Executieve wat zijn eigen ma-

terie betreft. Coördinatie met voorbehoud vind ik een vrij eigenaardige zaak.

De heer W. Calewaert, Minister van Nationale Opvoeding : Voorbehoud van elke individuele bevoegdheid !

De heer H. Deleeck : Aldus zou het kunnen gelezen worden, maar het kan ook anders. Bij mij bestaat de grote vrees dat het zogenaamd ministerieel initiatief zou overgeplant worden op de Vlaamse Executieve, dit wil zeggen dat wij komen tot een hopeloze verkaveling van de bestaande middelen in hoofde van elk Vlaams departement. Daarop reageert u negatief. De verkaveling van het geld is nefast voor het wetenschappelijk beleid dat naar mijn mening vanuit de centrale overheid gestimuleerd moet worden.

Ik zal een laatste beschouwing maken van zeer concrete aard. Er zijn een aantal lopende projecten in het kader van de nationale programma's van de diensten van Wetenschapsbeleid. Deze moeten getransfereerd worden naar de gewestelijke en communautaire instanties. Ik zou u dringend willen vragen na te gaan hoe de overdracht van deze kredieten van de nationale naar het landsgedeeltelijke - in ons geval naar het Vlaamse - niveau zal plaats hebben, teneinde te voorkomen dat de georganiseerde inspanning op nationaal gebied, die een zeer mooi resultaat gedurende de laatste zes jaar heeft opgeleverd, terug uit mekaar zou vallen.

Het is een pleidooi opdat u op tijd een inspanning zou doen om het wetenschappelijk onderzoek in Vlaanderen sterk in de hand te houden.

De Voorzitter : De heer Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, heeft het woord.

De heer G. Geens, Minister van de Vlaamse Gemeenschap, Voorzitter van de Vlaamse Executieve (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, geachte vergadering, zoals de vorige spreker zal ik trachten bondig en duidelijk te zijn. Op die manier zal ik het lange, maar leerrijke debat niet nodeloos verlengen.

De heren Poma, Bascour, Schiltz en

Geens

Van Elewycck hebben een vraag gesteld over de draagwijdte en de aard van dit 'debat, dat niet door een vertrouwensstemming kan worden besloten.

Veroorloof mij in dit verband te herinneren aan de memorie van toelichting van de bijzondere wet waarin gezegd wordt, in verband met de politieke verantwoordelijkheden van de Executieven en hun leden tegenover de Raad, dat alle ministers en staatssecretarissen volledig verantwoordelijk blijven tegenover het nationale Parlement, ook wanneer het om een beslissing gaat die uitsluitend een gemeenschaps- of plaatsgebonden aangelegenheid is.

Verder wordt gezegd dat de politieke verantwoordelijkheid van de leden van de Executieven tegenover de Raden in beginsel individueel is, tenzij wanneer het om een collegiaal genomen beslissing gaat. Dit wat het optreden van de Executieve betreft.

Het debat dat hier wordt gehouden, dient zich te stellen binnen de actuele context waarbij de Executieven in de beginfase binnen de nationale regering zijn gesitueerd.

Daarbij aansluitend werd bij de aanvang van deze vergadering kritiek uitgebracht op de samenstelling van de Executieve. Ik verwijs hieromtrent naar wat de Eerste Minister daarover heeft gezegd in de Kamers. Hierbij kwamen twee elementen naar voren, met name dat de Koning eerst is overgegaan tot de aanduiding van de gemeenschaps- en de gewestministers en staatssecretarissen. Het is nadien, bij wijze van een koninklijk besluit in toepassing van artikel 66 dat de Koning bij een in de ministerraad overlegd besluit in de regering de Voorzitter en de leden van elke Executieve heeft aangeduid. Bijgevolg gebeurde dit volledig conform de wet. De Vlaamse Executieve, mijnheer Poma, telt zes leden. In het koninklijk besluit van 23 oktober zijn zes leden vermeld en geen vijf. Overigens worden de beslissingen collegiaal genomen bij wijze van consensus, zodat er in de schoot van de Executieve ook voldoende garantie voor de participatie

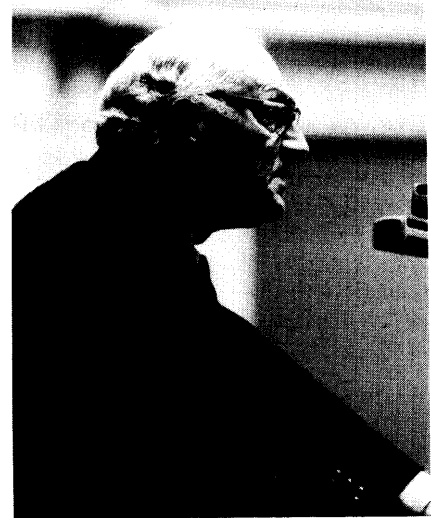
van de twee meerderheidsgroepen aan de beslissingen bestaat.

Vanuit de oppositie heeft men gezegd dat het hier over een zeer beperkte autonomie gaat en dat er niets nieuws is. Nog volgens de oppositie heeft de nieuwe Raad onvoldoende bevoegdheden en hetzelfde geldt voor de Executieve. Is het dat waarvoor men zoveel jaren heeft gevochten ?

Nu zou ik toch drie voorafgaande bemerkingen willen maken. Ten eerste, wanneer wij over iets nieuws spreken dan zouden wij ons overdadig geloof in instellingen als dusdanig moeten afleggen. Instellingen zijn belangrijk maar belangrijker is nog wat gebeurt door de Vlaamse Gemeenschap, samengesteld uit meer dan 5 miljoen mensen. Wij moeten voldoende geloof hebben in deze Vlaamse Gemeenschap, die dan toch het meest dynamische deel van de bevolking van dit land uitmaakt. Wanneer men spreekt over instellingen, geloof ik toch dat wij een belangrijke troef hebben in het feit dat zowel de gemeenschaps- als de gewestelijke aangelegenheden door één Raad worden behartigd, wat niet het geval is voor de andere Raden, evenals het feit dat wij één Executieve hebben die de uitvoerende macht is voor deze verschillende materies.

Ten tweede zouden we ook moeten ophouden met steeds maar voorbeelden te zoeken in andere instellingen, meer bepaald bij de Franstaligen, waarvan wij terecht de onwettigheid van bepaalde standpunten aanklagen, maar wij moeten dan ook niet zelf daarin voorwendsels zoeken om dezelfde weg in te slaan. Wij moeten kunnen tonen dat wij mans genoeg zijn een eigen model uit te bouwen binnen onze eigen bevoegdheidsfeer.

Ten derde, indien men dan toch schoon schip maakt met het verleden moeten wij in Vlaanderen leren elkaar niet te lijf te gaan met slogans en etiketten, wij moeten ophouden de Vlamingen in te delen in federalisten en unitaristen. Waar het op aankomt, is wat men doet. Het zal blijken uit de werking van de Executieve dat zij werkelijk voor de Vlaamse Gemeenschap een eigen autonome politiek zal

De heer W. Calewaert (SP), Minister van Nationale Opvoeding

voeren. Wat de etikettenoorlog betreft, daarmee hebben wij in het verleden aan mekaar zeer veel schade toegebracht.

Waar het op aankomt, is na te gaan wat men doet en daaraan moet men in deze vergadering voorrang geven. Ik beweer dat een nieuwe eigen autonome politiek in Vlaanderen mogelijk is omdat wij beschikken over eigen middelen, in de eerste plaats financiële. Er is hierop deze namiddag herhaaldelijk aangedrongen, en ik sluit me daar volmondig bij aan. Wij moeten komen tot de orthodoxie, zowel in de formele sfeer en ik bedoel hiermee dat wij zeer spoedig een einde moeten stellen aan de achterstand op het stuk van de begrotingsprocedures zodat wij vanaf volgend jaar in normale omstandigheden begrotingen kunnen bespreken. Wij moeten ook materieel, de butgettaire orthodoxie in onze eigen bevoegdheidsfeer doorvoeren. Ik sluit mij aan bij wat door verschillende sprekers, onder meer door de heer Diegenant, werd gezegd.

Wanneer men trouwens het gehele pakket financiële middelen bekijkt, ziet men dat het nu reeds gaat over meer dan 100 miljard verbintenissen gesitueerd in een aantal sectoren waar operationeel zeer doeltreffend kan

Geens

worden opgetreden.

Ten tweede, een eigen administratie van aanzienlijke omvang die bovendien, dat kan ik u verzekeren – wij kunnen daar later nog over spreken – op een nieuwe leest zal worden geschoeid. Het gaat echter niet op nu reeds bepaalde verdenkingen te uiten door te zeggen dat bij het formatiebeleid de «postjes» reeds werden verdeeld. Daar is geen woord over gezegd.

Wij moeten komen tot een moderne administratie, een modern departement voor de Vlaamse Gemeenschap, gekarakteriseerd door eigenschappen die door de heer van Waterschoot werden opgesomd, namelijk doorzichtigheid en helderheid.

Daarbij moet ervan uitgegaan worden dat dit niet mag leiden tot een nieuwe decentralisatie maar dat wij er zullen over waken dat op de verschillende niveaus van het beleid, de gemeenschappen, de provincies en de gemeenten, een doeltreffende verdeling van de bevoegdheden en de verantwoordelijkheden zal tot stand worden gebracht, die trouwens op elkaar moeten worden ingespeeld.

Wat de bevoegdheden betreft, is het voldoende duidelijk uit het debat van vanmiddag gebleken dat deze bevoegdheden zeer ruim zijn wanneer men nagaat welke verschillende onderwerpen werden aangehaald. -Voor al deze materies hebben wij, als Vlaamse Raad, de bevoegdheid decreten tot stand te brengen die kracht van wet hebben en die in hun uitvoering door een autonome Executieve zullen worden waargemaakt.

Ziedaar de grote lijnen die onderstrepen dat het inderdaad wél gaat om nieuwe autonome instellingen waaraan men vanzelfsprekend het nodige krediet moet geven. Ik zei het u reeds, het zal blijken uit de feiten dat er inderdaad dáár een andere politiek kan worden gevoerd.

Ik zal niet ingaan op de verschillende bevoegdheidssferen aangezien mijn collega's uit de Vlaamse Executieve dit na mij zeer bondig zullen doen. Ik zal echter wel een paar hiervan even

releveren.

Teneerst, in verband met het onderwijs heb ik zeer duidelijk gezegd dat wij kiezen voor een dynamische interpretatie van het onderwijsbeleid, namelijk dat het zwaartepunt daarvan behoort tot de bevoegdheid van deze Raad en tot de Executieve met uitzondering van hetgeen constitutioneel aan het nationaal Parlement is voorbehouden. Dit heeft vooral betrekking op de schoolvrede. Het is trouwens mijn wens – in het regeerakkoord en in de ontwikkeling van de jongste maanden is op dat stuk belangrijke vooruitgang gemaakt – en het zal ook de wens van deze vergadering zijn dat op dit stuk vooruitgang wordt geboekt. Nadat wij tot een regeling zullen zijn gekomen op het stuk van de rationalisatie en de programmatie, zal het enerzijds mogelijk worden een grotere gelijkheid tussen de verschillende netten tot stand te brengen en, anderzijds, de remwet op te heffen en ons onderwijs aan te passen aan de nieuwe economische, sociale en culturele behoeften van deze tijd. Het is niet normaal dat, in een stormachtig evoluerende tijd zoals wij die nu beleven, de aanpassing van het onderwijs gedurende zeven à acht jaar niet kon worden uitgevoerd. Wij riskeren op deze manier te scleroseren. Indien er iets dynamisch moet kunnen ontwikkelen in deze maatschappij, dan is het wel degelijk het onderwijs. Door het opheffen van de remwet zou het mogelijk zijn het onderwijs aan te passen aan het sociaal en economisch leven en zullen wij ook meer aandacht kunnen besteden aan het inhoudelijke, met name zijn pedagogische vernieuwing.

Aansluitend bij wat werd gezegd over het tewerkstellingsbeleid, meen ik dat een fundamentele aanpak van dit probleem alleen maar kan plaatsvinden door de aanpassing van het onderwijs in zijn geheel, en meer bepaald het beroeps onderwijs.

Op dat vlak zullen wij speciale initiatieven nemen, omdat – het werd reeds door verschillende sprekers onderstreept – wij mensen moeten kunnen opleiden voor beroepen waaraan nog behoefte bestaat en waarin zij nog een toekomst kunnen uitbouwen.

De heer Deleeck heeft gepleit voor een grotere democratisering.

Wij kunnen allen instemmen met het voorgestelde initiatief en ook met de waarschuwing tegen een versnippering van het onderzoek, meer bepaald het toegepast wetenschappelijk onderzoek.

De schaal waarop het onderzoek moet worden gevoerd kan niet groot genoeg zijn. Anderzijds is het duidelijk dat het onderzoek moet worden gevoerd rekening houdend met de concrete situatie binnen een bepaalde gemeenschap.

Wanneer wordt bepaald in het besluit op de bevoegdheden dat de Voorzitter bevoegd is voor de coördinatie van het wetenschappelijk onderzoek, doet dit niets af aan de eigen bevoegdheid van de verschillende leden van de Executieve. Dit wil ook zeggen dat wij zullen streven naar een maximale coördinatie, die van aard is om een versnippering en verspilling te vermijden en opdat het wetenschappelijk onderzoek, binnen de Vlaamse Gemeenschap, aan de vereisten van de grootst mogelijke efficiëntie zou beantwoorden.

Een punt dat door verschillende sprekers werd aangehaald, onder meer door de heren van Waterschoot, Smets en Van Ooteghem, houdt verband met de sociale gevolgen van de repressie.

Mevrouw Steyaert zal daarop verder ingaan.

Ik wens nu evenwel te zeggen dat de interpretatie, gegeven door de Eerste Minister, vanzelfsprekend behouden blijft en dat in dit kader, de Executieve, alsook de Raad, zullen moeten nagaan wat zij binnen hun bevoegdheidsfeer kunnen bewerkstelligen, om de sociaal onverantwoorde gevolgen van deze repressie op te lossen.

In verband met het economisch beleid, kunnen wij zeggen dat, indien de Vlaamse zelfstandigheid had plaatsgevonden in de periode van economische groei, zij ongetwijfeld een dergelijk succes had gekend dat dit alleen reeds een voldoende merkteken, een bekrachtiging van de eigen autonomie had kunnen zijn. Jammer genoeg

Geens

staan wij niet in deze periode van economische groei. Het zal niettemin onze opgave zijn – en wellicht is zij veel moeilijker – te kunnen bewijzen dat een Vlaams economisch beleid in deze tijd ook in belangrijke en overwegende mate kan bijdragen tot het oplossen van de crisis.

Wij moeten kunnen bewijzen dat wij met een eigen autonoom Vlaams beleid op het stuk van de economische ontwikkeling en de tewerkstelling voor de crisis een oplossing kunnen vinden.

Wat de tewerkstelling aangaat, heb ik de indruk dat nogal veel aandacht wordt besteed aan de operationele structuren die daarvoor bestaan : de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening, de Tewerkstellingscomités, enzovoort.

Ik wil even herhalen dat men fundamenteel maar een oplossing daarvoor zal vinden, wanneer men er in slaagt onze jonge mensen op te leiden voor kwalificaties die het hen mogelijk zullen maken de wereld van morgen aan te kunnen.

Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, ik wil besluiten. Men heeft hier gesproken van een historische dag en de Voorzitter heeft zeer terecht dit begrip gerelativeerd. Volgens mij kan men niet op voorhand zeggen of een dag historisch is of niet. Dit blijkt later, wanneer men zal hebben vastgesteld dat vanaf een bepaalde datum iets nieuws, iets belangrijks is totstandgekomen, dat de problemen op een andere manier werden aangepakt, en bijgevolg betere oplossingen zijn totstandgekomen. Het hoort u toe al deze zaken uit te voeren. Er zijn nieuwe instellingen gecreëerd, zowel de Raad als de Executieve. Wij moeten inderdaad nog bewijzen dat dit een historische dag is geweest. **(Applaus op alle banken)**

De Voorzitter : De heer Bascour heeft het woord.

De heer J. Bascour : Mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, uw antwoord op de voor ons belangrijke vraag – geloof mij vrij, ik doe hier niet aan partijpolitiek en het

is niet mijn gewoonte een show op te voeren – in verband met de politieke verantwoordelijkheid van de Vlaamse Executieve ten aanzien van onze Vlaamse Raad is voor ons van primordiaal belang.

U hebt wellicht gelijk wanneer u zegt dat wij niet bij de anderen moeten kijken. Inderdaad onze Vlaamse Raad is een autonome instelling. Wijzelf moeten trachten gestalte, vorm en inhoud te geven aan onze eigen instelling. Maar toch dient gezegd dat in de ene Executieve niet onwettelijk kan zijn, wat in de andere legaal is.

Ik zou gemakkelijk kunnen verwijzen naar de stemming die gisteren plaatsvond, niet over een of andere «slechte» motie maar over het regeerakkoord dat werd besproken in de Conseil de la Communauté française. Ik lees : «La conliance est adoptée par 72 voix contre 22 et une abstention). Ik meen dat, vandaag, zo maar direct zeggen dat men tot geen stemming mag komen op het einde van een dergelijke bespreking, een beetje kort en onvoorzichtig is en in strijd met andere interpretaties die werden gegeven, mijns inziens conform de wet ter zake en het advies van de Raad van State. Indien ik u goed begrepen heb, mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, hebt u willen antwoorden op de door mij gestelde vraag met een verwijzing naar de memorie van toelichting op artikel 75. Ik heb dat artikel en de memorie van toelichting hier bij mij. U kunt het inzien. Artikel 75 bepaalt dat in de huidige fase alleen de artikelen 68,69,70 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 van toepassing zijn. De memorie van toelichting hierbij zegt niet, zoals u, dat alle ministers en staatsecretarissen volledig verantwoordelijk blijven tegenover het nationale Parlement.

Als u de artikelen 70 en volgende goed leest, zult u vaststellen dat de artikelen 71 tot 74 vooral handelen over de specifieke gevolgen, over de specifieke wijzen van moties voor te stellen, over de ontvankelijkheid, over de positieve of constructieve motie van wantrouwen. Dit laatste een beetje naar Duits model, omdat als op het ogenblik dat de leden van de Executieve zullen verkozen worden uit en door de Raad, iemand een motie van

wantrouwen wil voordragen, dit best een positieve of constructieve motie van wantrouwen zou zijn om meteen op die manier een wisseloplossing voor te stellen.

Wanneer u toch verwijst naar de memorie van toelichting bij artikel 75, mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, laat mij dan toe het volgende op te merken. Volgens het verslag van de vergadering van de Kamer, heeft de toenmalige Minister van Binnenlandse Zaken en Institutionele Hervormingen, de heer Moureaux, gezegd dat er een verantwoordelijkheid is – hij noemde het zelfs een dubbele verantwoordelijkheid – van de Executieven ten aanzien van de Raden. Op de vraag hoe hij dit zag, heeft hij dan geantwoord dat er een regionale en een nationale verantwoordelijkheid is. Ik heb dit verslag bij me en houd het ter beschikking van wie het wil inzien

De heer W. Calewaert, Minister van Nationale Opvoeding : Ik heb de tekst van de wet bij mij.

De heer J. Bascour : Als ik alleen naar de wet mag verwijzen, blijft er alleen het levensgroot artikel 70.

De heer W. Calewaert, Minister van Nationale Opvoeding : U moet artikel 71 ook lezen.

De heer J. Bascour : Ik heb daarnet gezegd dat artikel 71 de specifieke gevolgen, de specifieke regelingen voorziet voor de volgende fase.

De heer W. Calewaert, Minister van Nationale Opvoeding : Neen.

De heer J. Bascour : Als u mij toelaat, mijnheer de Minister, ik zal vlug gedaan hebben. Het wordt laat voor iedereen. Ik geloof echter dat het belangrijk is. Wij doen op het ogenblik niet aan partijpolitiek. Het is ons aller bedoeling te maken dat de Vlaamse Raad stevige gestalte krijgt. Wij moeten samen de goede werking van onze nieuwe parlementaire instellingen maximaal waarborgen.

U heeft voorzichtigheidshalve ook niet gezegd dat die verantwoordelijkheid er niet is, verwijzend naar de memorie van toelichting, omdat u goed weet dat die verantwoordelijkheid in

Bascour

de wet ingeschreven is. Het zou trouwens oneerbiedig zijn tegenover de Koning mocht artikel 70 op een andere wijze worden geïnterpreteerd. Immers, in een parlementaire monarchie is de ministeriële verantwoordelijkheid het onafwendbare gevolg van de onschendbaarheid van de persoon van de Koning.

Wanneer u zou insinueren in uw antwoord - en ik beweer niet dat u dit hebt gedaan - dat gevolgen of sancties niet ingebouwd zijn in de wet, zou u gelijk hebben maar voor mij is een verantwoordelijkheid zonder gevolgen, zonder mogelijke sancties, geen verantwoordelijkheid.

Nu weten wij ook dat wij nergens, noch voor de Kamer, noch voor de Senaat, een tekst zullen vinden waarin de gewone motie of de motie van wantrouwen vermeld wordt. Het is een gewoonterecht, het zijn de parlementaire gebruiken die deze regeling meebrengen. Indien wij willen vermijden dat deze banken leeglopen, moeten wij die verantwoordelijkheid met haar consequenties durven te geven enerzijds en durven te nemen anderzijds. Trouwens artikel 70 verplicht er u en ons toe. Als de Vlaamse Executieve niet verantwoordelijk is tegenover de Vlaamse Raad, begrijpt u best dat de geringe belangstelling van vandaag nog verder zal slinken. En dit zou jammer en beschamend zijn. Wij moeten dit ronduit durven bekennen. Maar tevens de wet maximaal toepassen om dit te vermijden, is ons aller plicht. Slechts dan zal onze Raad optimaal kunnen functioneren.

Wij hebben toch ervaring opgedaan met de Cultuurraad, die zeer veel goede kanten had maar ook minder fraaie. Van de Vlaamse Raad, dit eerste Vlaamse Parlement, zoals de Voorzitter het heeft gezegd, moeten wij allemaal samen nog een beter instrument maken ten dienste van onze Vlaamse Gemeenschap en van ons Gewest. De Vlaamse Raad is een beaardslagende vergadering, naar de letter en de geest van de wet. Daarom zou ik willen vragen, daarbij zowel de wens als de hoop van vele collega's op alle banken uitsprekend, mijnheer de Minister, Voorzitter van de Vlaamse

Executieve, dat u vandaag luidop zou zeggen met betrekking tot de Vlaamse Executieve dat deze zich als uitvoerend college niet wil mengen met de prerogatieven van de Wetgevende Macht, onze Vlaamse Raad. Daarom zou ik niet graag hebben dat u vandaag reeds zou zeggen, zonder dat alle mogelijke juridische en politieke aspecten van dat probleem zijn onderzocht, dat in de Vlaamse Raad een stemming na een dergelijke bespreking van een regeerakkoord niet mogelijk is. Maar ik geloof dat iedereen van ons zou moeten kunnen instemmen met het voorstel de mogelijkheid te onderzoeken om conform de wet en de parlementaire gebruiken er het beste van te maken voor onze Vlaamse Raad. Daarom heb ik mij veroorloofd een motie in te dienen bij de Voorzitter, de heer Rik Boel, motie waarvan hij hopelijk kennis zal geven aan deze Raad.

De Voorzitter : De heer Vandezande heeft het woord.

De heer R. Vandezande : Mijnheer de Voorzitter, ik kan de inhoud van de uiteenzetting van de heer Bascour delen. Het overtuigt mij geenszins te verwijzen naar de memorie van toelichting noch naar de artikelen die in de wet zijn vermeld.

Voor mij is het belangrijk dat na het beëindigen van een politieke wetgevende vergadering er beslissingen kunnen getroffen worden en er een motie kan worden ingediend. Zoals de heer Bascour heeft gezegd, is dit het gebruik van de parlementaire tradities.

Of dat nu al dan niet in de wet of in de memorie van toelichting is vermeld, zeg ik dat, indien wij zo niet handelen, en het bewijs is hier aanwezig, dit een onderonsje is waar u, mijnheer de Voorzitter, de moderator zij t geweest. Ik heb nochtans alle respect voor uw functie en ik zou graag uw functie willen revaloriseren zodoende dat ze werkelijk een parlementaire wetgevende functie wordt.

Vervolgens zegt de Voorzitter van de Executieve dat het niet zo belangrijk is wat men zegt maar wel wat men doet. In het begin van zijn uiteenzetting hecht hij weinig belang aan de in-

stellingen, terwijl hij op het einde van zijn uiteenzetting de instelling, die we thans hebben gekregen, werkelijk in de bloempjes heeft gezet.

Ik herhaal mijn vraag : welke bevoegdheden hebben wij ? Ik zal er evenwel niet verder over uitweiden.

Mijnheer de Voorzitter, om te eindigen wens ik het te hebben over de politisering. Welnu, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, daar waar u gesproken hebt over insinuaties die wij zouden maken inzake de politisering van het te creëren ministerie, weet iedereen welke de functies en de namen zijn die er betrekking zullen op hebben. Ik meen dat u tegenover deze vergadering niet oprecht zijt bij het afleggen van dergelijke verklaring. **(Applaus bij de W)**

De Voorzitter : Dames en heren, er is inderdaad door de heer Bascour een motie ingediend, waarvan iku de tekst wens voor te lezen.

De motie luidt als volgt :

«De Vlaamse Raad
- gehoord de mededeling van het regeerakkoord voor de Vlaamse Executieve door de Voorzitter van de Vlaamse Executieve ;
- gehoord de diverse tussenkomsten en de antwoorden hierop verstrekt door de leden van de Vlaamse Executieve ;

- stelt voor dat de bespreking van dit akkoord zou worden besloten met een hoofdelijke stemming die al dan niet de goedkeuring ervan tot uiting brengt zoals dit gebruikelijk is in een volwaardig Parlement».

Persoonlijk wens ik mij nu niet uit te spreken over de ontvankelijkheid van deze motie. Ik heb aandachtig geluisterd naar de verklaring van de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, evengoed naar de beweegredenen die de heer Bascour ertoe hebben aangezet deze motie in te dienen en ook naar het betoog van de heer Vandezande. Ik stel u voor deze motie te verwijzen naar het Bureau van de Vlaamse Raad. Voor mij persoonlijk is het van belang dat deze Vlaamse Raad daadwerkelijk beslissingskracht zou kunnen hebben. Persoonlijk zou ik kunnen aanvaarden dat een dergelijke be-

Voorzitter

leidsverklaring zou kunnen worden afgerond met een stemming die niet noodzakelijk een vertrouwensstemming in zich houdt. Ik wil daar evenwel vandaag niet dieper op ingaan. Ik vraag uw akkoord om deze motie naar het Bureau van de Vlaamse Raad te verwijzen, waar ze zowel vanuit politiek als vanuit juridisch standpunt zou worden onderzocht.

De heer De Beul heeft het woord.

De heer A. De Beul : Mijnheer de Voorzitter, ik zou mij volkomen bij uw voorstel kunnen aansluiten, als u tegelijkertijd zegt dat u het debat vandaag niet sluit.

De Voorzitter: Het debat wordt niet gesloten, want als uw Bureau oordeelt dat kan worden gestemd, zal op de volgende vergadering een stemming plaatsgrijpen.

Is iedereen het hiermede eens ? **(Ja)**

Aldus wordt besloten.

De heer Galle, Minister van de Vlaamse Gemeenschap, heeft het woord.

De heer M. Galle, Minister van de Vlaamse Gemeenschap **(op de tribune)** : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, collega Schiltz wens ik er op te wijzen dat in het regeerakkoord voor de Vlaamse deelregering wordt gepleit voor een boekhouding per exploitatiezetel en dit in het kader van een grotere doorzichtigheid van het economisch beleid.

Wanneer u voorop stelt dat de Vlaamse deelregering niet bevoegd is ter zake, dan is het wel de rol van deze regering actief mee te werken aan de herziening van de expansiewetgeving, met als doel de aanwending van de financiële middelen selectief te oriënteren. Daarnaast zal de problematiek van de boekhouding van de exploitatiezetels ook aan bod komen in het kader van de gewestelijke aspecten van de buitenlandse handel.

Het ligt in de bedoeling van de Vlaamse regering bij de bespreking van deze elementen aanbevelingen aan de nationale regering te formuleren. Het probleem van de boekhouding per ex-

ploitatiezetel is er ook ter bespreking voorgelegd aan het VESOC.

Aan collega Van Elewycq kan ik verzekeren dat wij er borg zullen voor staan dat de Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen de nodige middelen zal krijgen om de noodzakelijke economische initiatieven te nemen om deelsgewijze een antwoord te geven op de vraag naar de creatie van meer arbeidsplaatsen.

Collega Van Geyt, hierbij moet worden gesteld dat de GIMV vanwege de Vlaamse regering steeds heel wat middelen en opdrachten heeft gekregen om een vernieuwd industrieel beleid voor Vlaanderen te voeren.

In samenwerking met het Fonds voor Industriële Vernieuwing - deel reconversie - hebben de GIMV en de Vlaamse Executieve zich in de strijd voor het behoud van de tewerkstelling tot heden zeker niet passief getoond.

Wij zijn van plan de inspanningen verder te zetten en te verhogen. Ten aanzien van de rede van collega Van Belle kan ik mij de moeite besparen in detail te antwoorden.

Indien het industrieel beleid collectivistisch zou georiënteerd zijn, dan moet ik hem zeggen dat de PW het daar volledig mee eens is, aangezien dit deel van het Vlaams regeerakkoord vrijwel geheel hetzelfde is als het vorig regeerakkoord, toen de PW er mede opsteller van was.

Ook toen sprak men van overheidsinitiatief, planning, GIMV, de contractuele planning en dergelijke, waaraan de heer Van Belle aanstoot heeft genomen.

Ik verwijs hem ook met betrekking tot de taakverdeling tussen de GIMV en de GOM's, naar het protocolakkoord tussen de Vlaamse Executieve, de GIMV en de GOM's.

Over het gevoerde beleid door de GIMV zullen wij u zeker op de gepaste wijze informeren op het ogenblik dat het gunstig is en waarop wij u voldoende informatie kunnen geven. Ik ben bereid u daarover in te lichten, eventueel als antwoord op een vraag of hier van op deze tribune.

Collega Van Geyt wens ik erop te wijzen dat de regeerverklaring van de Vlaamse deelregering niet beperkt blijft tot platonische wensen inzake expansiebeleid. Ik lees dat voor het expansiebeleid volgende beginselen zullen worden gehanteerd : «de prioriteiten worden afhankelijk gesteld van de aard van de investeringen waarbij in het raam van de contractuele planning de aandacht inzonderheid zal gaan naar de te verwezenlijken doelstellingen inzake tewerkstelling, onderzoek, leefmilieu, uitvoer, besparing en rationele aanwending van energie».

De heer L. Van Geyt : Deze formulering beantwoordt ongeveer aan degene die in een reeks van regeerverklaringen heeft gestaan. Tot nog toe heeft ze tot zeer weinig concrete resultaten aanleiding gegeven. Het is normaal te zeggen dat indien er niet meer concrete sancties in staan, het heel erg platonisch dreigt te blijven.

De heer M. Galle, Minister van de Vlaamse Gemeenschap : Met betrekking tot de sancties bij niet-naleving door de onderneming van de door haar aangegane verbintenissen, zal de Vlaamse regering jaarlijks een verslag opmaken over het gevoerde expansiebeleid met daaraan een koppeling van de evaluatie. Dit alles in het kader van de contractuele planning, die wij ernstig opnemen. Op het gewestelijk vlak zullen wij binnen het vijfjarenplan de contractuele planning een zeer belangrijke plaats geven.

In dit verband antwoord ik collega Herman Deleeck dat er niet vermeld is dat die planning moet beperkt zijn. Ik dacht dat planning zeer ruim kon opgevat worden en er is geen enkele reden om ze te beperken. Vanzelfsprekend zal dat hier en daar gevolg hebben qua organisatie, er zal een herstructurering van het Planbureau moeten komen enzovoort, maar aangezien wij allen voor planning zijn, moeten wij dat niet eng opvatten.

Ten aanzien van de opmerkingen van collega van Waterschoot kan ik zeggen dat de wijziging van de gemeentewet tot de nationale bevoegdheid behoort.

Nochtans zullen de procedures van

Galle

het machtigings- en goedkeuringstoezicht zeer spoedig worden vereenvoudigd. Dit zal gebeuren door middel van richtlijnen die aan de gemeentebesturen zullen worden gezonden. In deze richtlijnen zal vermeld worden : de documenten die de dossiers moeten bevatten en de aanduiding van de bevoegde administratie waaraan de dossiers moeten gezonden worden. Bij ontvangst van de dossiers zal de administratie zelf de vereiste adviezen bij de verschillende diensten vragen, waardoor de dossiers sneller zullen kunnen worden afgehandeld.

Aan de heer Van Elewyck kan ik nog meedelen dat de meerjarenplanning, waarvan sprake in de beleidsnota, een hulpmiddel is dat ter beschikking van de mandatarissen en lokale besturen wordt gesteld, om het hun mogelijk te maken alle financiële gevolgen in de buitengewone en in de gewone begroting van de volgende jaren te onderkennen.

Inzake de intercommunales kan ik de heer Van Elewyck verzekeren dat ik mijn beleid ter zake verder zal zetten door maximaal de keuzevrijheid van de gemeenten te garanderen en aldus a fortiori de autonomie van de gemeenten te waarborgen.

Dit is dan meteen een antwoord op een opmerking van de heer De Beul. Ik herinner mij zijn vroegere interventies over dat probleem. Ik weet in welke richting hij denkt en ik geloof, mijnheer De Beul, dat wij dit niet meer moesten inschrijven in het regeerakkoord. Men schrijft immers ook niet telkens weer de schoolplicht in een regeerakkoord in, omdat dit sindsdien reeds uitgevoerd is. Dat wil zeggen dat de Vlaamse Executieve omzendbrieven heeft gestuurd aan de gemeenten, waarin dat punt van het regeerakkoord werd verwerkt. Dat gebeurde in het teken van de continuïteit. De Ministers van Binnenlandse Zaken die vroeger de voogdij hadden over de intercommunales, hadden ook al in die richting brieven gestuurd aan de gemeentebesturen., Er is ook een arrest van de Raad van State, enzovoort. Het is in die lijn dat wij gemeend hebben als Vlaamse regering een omzendbrief te moeten sturen -

ik meen in de maand juli - om aan de gemeentebesturen te zeggen dat het voor de hand ligt dat zij, in het teken van de vergroting van hun autonomie natuurlijk - want iemand die slechts over één dossier kan beslissen is niet autonoom en kan geen uiting geven aan zijn autonomie - een grotere keuze moeten hebben. Welnu, die keuze moet dan ook geboden worden. Indien u het wenst, kan u een afschrift krijgen van deze zeer belangrijke omzendbrief ten aanzien van de intercommunales.

De heer J. Van Elewyck : Stuur deze brief ook aan diegenen die er niet om vragen.

De heer M. Galle, Minister van de Vlaamse Gemeenschap : Ik heb inderdaad gemerkt dat er belangstelling is voor deze aangelegenheid en ik zal een copie sturen. Als gemeenteraadslid heeft hij zeker deze omzendbrief ontvangen, want deze werd gestuurd aan alle gemeentebesturen van het Vlaamse Gewest.

Met betrekking tot Gregg kan ik de argumentatie van de heer Van Geyt voor het grootste deel bijtreden. In naam van de Executieve meen ik nochtans vandaag te mogen meedelen dat de Vlaamse deelregering zich nog deze week zal uitspreken over de eventuele oprichting van een «nieuwe Gregg». Momenteel is het dossier in een stadium waar het beter is een beetje geduld te vragen.

Collega Olivier wens ik erop attent te maken dat het recente verleden heeft uitgewezen dat, met het oog op een efficiënte afwerking van dossiers van bedrijven in moeilijkheden en voor bedrijven die na falings opnieuw worden gestart, een samenwerking tussen het Directiecomité van de GIMV en de bevoegde kabinetten wenselijk is. - De GIMV - en dus onrechtstreeks ook de sociale gesprekspartners - wordt op die manier immers meer betrokken dan heden bij deze sociaal-economische problematiek.

Met het voorstel tot opstellen van sectoriële plannen, kan ik akkoord gaan op voorwaarde dat deze plannen kaderen in het globale vijfjarenplan, waarvan de Executieve stelt dat het jaarlijks bijgestuurd moet worden in het

Mevrouw R. De Backer-Van Ocken (CVP), **Staatssecretaris voor de Vlaamse Gemeenschap**

teken van het begrotingsdebat.

De heer L. Van Geyt : Liefst niet te restrictief.

De heer M. Galle, Minister van de Vlaamse Gemeenschap : In antwoord op de vraag van de heer Desaeyere, kan ik zeggen dat de bijzondere wet tot hervorming van de instellingen zeer duidelijk de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap stipuleert in artikel 6, hoofdstuk VIII : «Wat de ondergeschikte besturen betreft : 2° de omslag van het aandeel van het gewest in het Gemeentefonds ; de vaststelling van de criteria voor de verdeling van de bedragen die aan de provincies van elk gewest worden toegekend overeenkomstig de wetgeving op het Fonds der provincies».

Wij hebben dan ook geen andere bevoegdheden ter zake en elk misverstand hierover is dan ook uitgesloten.

Wij kunnen enkel de verdeling van het Gemeentefonds beïnvloeden en richten en niet de grootte van het Gemeentefonds voor Vlaanderen. Dit laatste is louter een nationale bevoegdheid.

Ik wil dan de heer Valkeniers danken voor de lovende woorden ten aanzien

Galle

van ons beleid.

De heer J. Valkeniers : Ten aanzien van uw beleid.

De heer M. Galle, Minister van de Vlaamse Gemeenschap : Excuseer me, maar ik spreek liever van ons beleid, want elk beleid van een lid van de Executieve wordt collegiaal en met consensus genomen. Ik mag dus niet spreken van mijn beleid, doch wel van ons beleid.

Een laatste opmerking : om alles wat industriële en huishoudelijke afval betreft te coördineren en eindelijk eens deze wildgroei tegen te gaan, zal spoedig een voorstel worden ingediend betreffende een Vlaamse afvalmaatschappij. Dit staat trouwens in het regeerakkoord.

Ten slotte, mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, nog een antwoord op de vragen van de heren De Beul en Bob Cools. Het gaat hier om het decreet op de landschappen. De heer De Beul heeft terecht gewezen op de moeilijke realisatie van dit decreet. Ik wil niet ingaan op de oorzaak die hiervan aan de basis ligt, ik wil enkel onderstrepen dat de klassering op zichzelf onvoldoende bescherming van waardevolle landschappen waarborgt.

Klassering kan helaas ook leiden tot verval. Klassering moet vergezeld gaan van de toekenning van subsidies of van het treffen van maatregelen om het beheer te kunnen verzekeren. Ik denk vooral aan de landbouwers die zullen geacht worden de landschappen verder te kunnen onderhouden. Het landschapsdecreet dat ik binnenkort via de Vlaamse regering aan de Vlaamse Baad zal voorstellen, zal tevens maatregelen behelzen betreffende het actief beheer, zoals ik daarnet heb gestipuleerd. Waardevolle landschappen hebben vaak betrekking op natuurgebieden. Een coördinatie tussen de wet op het natuurbehoud die ik wens te wijzigen, en het decreet op de landschappen is derhalve noodzakelijk.

De Voorzitter : De heer Calewaert, Minister van Nationale Opvoeding, heeft het woord.

De heer W. Calewaert, Minister van Nationale Opvoeding (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik zal zeer kort kunnen zijn omdat ik essentieel enkele technische antwoorden wil geven op drie interventies, namelijk van de heren Moors, Breyne en Deleecq. Zij hebben inderdaad meer in het bijzonder onderwijsproblemen aangeraakt.

De heer Moors vindt - en ik kan hem daarin volgen - dat de onderwijsvoorzieningen teveel verticaal worden gezien. Hij spreekt over een Vlaams centralisme dat het nationaal centralisme zou opvolgen. Misschien is de overtuiging van de heer Moors iets te ongenueanceerd, want in de onderwijsvoorzieningen wordt gestreefd naar een hogere autonomie van de kleinere entiteiten. Het nieuwe concept van de scholengemeenschappen zoals in het koninklijk besluit op de rationalisatie en de programmatie in het secundair onderwijs naar voor komt, is in die zin zeer duidelijk. Men wil aan de scholengemeenschappen een stabiele structuur geven met een doorgedreven vorm van autonomie in het beheer, zodanig dat daarbij een drieledige doelstelling kan worden bereikt, althans beoogd. Ten eerste, wil men het onverantwoord dubbel gebruik van de studierichtingen vermijden. Ten tweede wil men aan de leerlingen een zo groot mogelijke waaier van studierichtingen waarborgen. Ten derde, wil men aan de leerkrachten een grotere stabiliteit inzake tewerkstelling waarborgen.

Bij een complete scholengemeenschap zijn ook de inrichtingen voor buitengewoon onderwijs en voor basisonderwijs betrokken evenals bepaalde vormen van hoger onderwijs en daarenboven de PMS-centra en educatieve infrastructuur. Een decentralisatie van het beheer zal aan de scholengemeenschap de zo noodzakelijke democratische identiteit geven. In het kader van de regionale optiek zal aan de decentralisatie en de deconcentratie in de toekomst gewerkt worden in de zin bedoeld door de heer Moors.

De heer Breyne heeft gesproken over de bedreiging voor het gemeentelijke onderwijs. Volgens de heer Breyne

houdt de rationalisatie en de programmatie een vastlegging van kenmerken in zoals confessioneel of niet, pluralistisch of niet... Mijnheer Breyne, de niet klassificeerbare scholen zullen echter niet uitgesloten worden van de voordelen van de scholengemeenschappen.

Inderdaad, ook niet klassificeerbare scholen kunnen deel uitmaken van de scholengemeenschappen, mits onderling akkoord van de inrichtende machten. In de huidige structuur van het onderwijs in dit land kan men daar nooit buiten.

U hebt een tweede punt aangehaald, met name diploma als criterium. Persoonlijk kan ik u daarin volgen, maar er is een voorstel, met name de vervanging door de neutraliteitsverklaring. Dit is een aangelegenheid die binnen korte tijd door de Nationale Schoolpactcommissie zal kunnen behandeld worden.

Een derde punt dat door u werd aangehaald, is de rationalisatie en programmatie van het basisonderwijs. U hebt gelijk wanneer u zegt dat dit momenteel nog niet vast staat ; wel werden reeds een aantal maatregelen getroffen voor het schooljaar 1980-1981, meer in het bijzonder wat betreft de kleinere scholen.

Het rationalisatie- en programmatieplan zal moeten rekening houden met de thans vastgestelde voordelen van de grote scholen in verband met taakleraren en leraren lichamelijke opvoeding. Hetzelfde rationalisatie- en programmatieplan zal, wat het basisonderwijs betreft, in elk geval rekening moeten houden met het zo rationeel mogelijk uitbouwen van het basisonderwijs en de ontwikkelingskansen van de kinderen optimaliseren. Dit schijnt mij vanzelfsprekend en zal trouwens in een grote mate het doel zijn van het rationalisatie- en programmatieplan van het basisonderwijs.

U sprak ook over de werkingstoelagen en u stelde de vraag van de toereikendheid daarvan. U weet dat deze toelagen bij wet zijn vastgesteld en het is de wet van 29 mei 1959 - de Schoolpactwet - die deze regeling heeft getroffen. Deze wet werd trou-

Calewaert

wens later op dat stuk aangepast bij wet van 11 juli 1973 en heeft de voorlopige situatie geschapen inzake het fonds, situatie waarover u terecht hebt gesproken en waarover zoëven de Voorzitter van de Vlaamse Executieve een woord heeft gezegd. Het is dus in elk geval een voorlopige situatie. Mogelijke wijzigingen bij het van kracht worden van het rationalisatie- en programmatieplan zijn voorzien. Dit betekent dat dit probleem in de Schoolpactcommissie reeds werd behandeld, met name het besluit tot rationalisatie en programmatie.

U hebt ook een opmerking gemaakt in verband met stagiairs en gewezen op de verschillen die tussen de twee gemeenschappen merkbaar zijn.

Mijnheer Breyne, ik zeg u dat zulks juist is en dat, in dit opzicht, de drie Ministers van Nationale Opvoeding elkaar zullen moeten verstaan en trachten te komen tot harmonisatie. Dit betekent ook-- en dit wil ik eraan toevoegen, want u hebt daarop een toespeling gemaakt - dat de blokkering in Vlaanderen voor alle netten geldt, ook voor het rijksonderwijs. U zegt dat de bevoegdheidsverdeling tussen de ministers door de administratie niet voldoende is gekend. Ik meen te mogen zeggen dat zulks wel het geval is. Alle dossiers van het gesubsidieerd en het officieel onderwijs worden - vermits het hier gaat om gedeelde verantwoordelijkheid 'tussen de Minister van Nationale Opvoeding en de Adjunct voor Nationale Opvoeding - aan elk van de ministers overgezonden. Daarover wordt in gemeenschappelijk overleg beslist.

U is voorzitter - dat heb ik zoëven nog bevestigd gehoord - van de Commissie Onderwijs in de Bond voor Steden en Gemeenten. Bijgevolg heeft u het gesubsidieerd officieel onderwijs in uw uiteenzetting verdedigd. Dat is begrijpelijk. De vraag is nu of wij al dan niet rekening moeten houden met de reorganisatie en de bijscheping van schoolgemeenschappen met het enge begrip van gemeentelijke territoria. Dat is een vraag voor de onmiddellijke toekomst en houdt verband met wat ik zoëven gezegd heb met betrekking tot de scholen en ge-

meenschappen. Zal niet meer regionaal, dan louter op het territoriale vlak van de gemeenten, moeten gereedeneerd worden ?

Mijnheer de Voorzitter, laat mij toe even kort en in telegramstijl te antwoorden op de opmerkingen door collega Deleeck gemaakt, omtrent de democratisering van het hoger onderwijs. Collega Deleeck heeft naar een beleidsnota van 1973 van mij persoonlijk verwezen, waarin ik een hele reeks maatregelen heb aangekondigd die moeten gebeuren ter democratisering van het universitair en hoger onderwijs meer in de brede betekenis, dus niet uitsluitend het universitair onderwijs.

De grote stap naar de democratisering van het universitair onderwijs moet essentieel het ontstaan van bruggen zijn. Deze bruggen moeten er komen om van alle andere sectoren van het hoger onderwijs naar de universiteit te kunnen overstappen. Dat schijnt mij de meest essentiële maatregel te zijn.

Er zijn bovendien een aantal mogelijkheden die moeten geschapen worden via onder meer de open universiteit. Naar ik hoop, zal hieromtrent binnen zeer korte tijd een wetsontwerp ingediend worden. Dat zal moeten uitwijzen of wij het reeds in 1973 aangekondigde voorstel van de open universiteit tot werkelijkheid kunnen omzetten. Dit is naar mijn mening een essentieel punt van de democratisering van het onderwijs.

Gezien u op de andere punten niet is ingegaan en er slechts enkele heeft aangestipt, zal ik hetzelfde doen, maar dan in een zin van begrip voor de problemen door u gesteld en in een zin van verstandhouding. De door u opgeworpen problemen komen mij als belangrijk voor en zullen binnen zeer korte tijd moeten onderzocht worden.

De Voorzitter : Mevrouw De Backer-Van Ocken, Staatssecretaris voor de Vlaamse Gemeenschap, heeft het woord.

Mevrouw R. De Backer-Van Ocken, Staatssecretaris voor de Vlaamse Gemeenschap (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, alvo-

rens in te gaan op de vragen gesteld door de verschillende leden van deze Vergadering, zóu ik eventjes willen ingaan op een persoonlijk feit. De heer Poma heeft daarstraks gezegd dat de voorganger van de heer Geens in de administratie het Cultuurpact niet had nageleefd. De heer Poma weet echter dat dit wel het geval is. Volgens de Cultuurpactwet moet het administratief statuut in acht genomen worden. Door het wegvallen van zeer betreurde leden van de administratie was daar een tijdelijk onevenwicht ontstaan dat zeker niet bedoeld was.

Wat de vraag van de heer Van Elwyck in verband met het bibliotheekdecreet betreft, wil ik bevestigen dat wij ons houden aan de tekst van het regeerakkoord. Wij willen de algemene principes van het decreet eerbiedigen maar omwille van budgettaire beperkingen zullen wij onderzoeken hoe de normen in de huidige overgangsfase kunnen aangepast worden, ten einde de uitvoering van het decreet mogelijk te maken. Wij denken ook aan de gemeenten en provincies die ernstige moeilijkheden ondervinden.

De heer Van Geyt klaagt over de relatief mindere mogelijkheden die aan de kleinere strekkingen in het verenigingsleven geboden worden. Ik heb echter reeds zeer vaak gezegd dat de kleinere strekkingen in verhouding veel meer aan hun trekken komen dan de grote strekkingen. Het zou toch niet democratisch zijn dat een vereniging die tot een grote strekking behoort en veel leden telt juist daarom benadeeld zou worden.

Wat de concrete maatregelen betreft om de spanningen tussen beschikbare kredieten en subsidienoden te verminderen, wil ik ter intentie van de verschillende leden van deze Raad die daar opnieuw op gewezen hebben toch heel kort zeggen wat reeds werd gedaan.

De afrekeningen van de gesubsidieerde organisaties moeten ingestuurd worden tegen 31 maart en dan pas kan de berekening gebeuren van de saldi over het voorbije jaar en ook van de voorschotten voor het nieuwe jaar. Dit onderstelt ook dat alle stavingsstukken en afrekeningen tijdig zijn in-

Mevrouw De Backer-Van Ocken

gestuurd. Ik kan maar saldi en voorschotten uitkeren wanneer de vereiste bewijsstukken binnen zijn. Een ontwerp van koninklijk besluit om aan de overtreders in de toekomst geen voorschotten uit te keren zal weldra kunnen worden gerealiseerd. Om het probleem van de subsidiëring van nieuwe organisaties beter te kunnen opvangen is eveneens een ontwerp van koninklijk besluit in voorbereiding. De erkenning van een nieuwe organisatie zou niet meer ingaan op 1 januari van het lopende jaar, maar op 1 januari van het daaropvolgende jaar. Alzo zal in de toekomst vermeden worden dat nieuwe organisaties in de tweede helft van het jaar erkend worden, zonder dat de begroting hiermee kon rekening houden en dat terwijl er reeds voorschotten voor de bestaande organisaties in verrekening werden gesteld.

Ook zal het krediet voor nieuwe organisaties in de toekomst op een apart artikel worden ingeschreven.

Ten einde de bestaande werkzekerheid in de onmiddellijke toekomst te vrijwaren zullen wij ons inspinnen om:

- a. de voorschotten en saldi zo vlug mogelijk uit te keren ;
- b. de weddetoeslagen inbegrepen de indexaanpassing te verrekenen in de weddetoelagen ;
- c. de uitbreiding van subsidieerbaar personeel vooralsnog te blokkeren ;
- d. het begrotingskrediet - waar mogelijk - te verhogen ;
- e. en bij de subsidiëring hierbij prioriteit te geven aan de weddetoelagen, onder meer voor de bij decreet verplichte tewerkgestelden.

Het stijgingsritme van de beschikbare kredieten kan de wensen van de gesubsidieerde organisaties niet volgen. Wij zullen onze wensen aan de mogelijkheden moeten aanpassen en onze tering naar de nering zetten.

Dit geldt ook voor het aantal nieuwe erkenningen. Wanneer de overheidsmiddelen niet in dezelfde mate kunnen volgen dient de mogelijkheid ern-

stig te worden onderzocht om in de toekomst een algemene stop op nieuwe erkenningen in te voeren.

De heer L. Van Geyt : Ik zou enkel een opmerking willen maken over hetgeen u zegt in het begin van uw uiteenzetting. Ik heb helemaal niet betreurd dat de grote organisaties minder onder de toestand lijden dan de kleinere. Ik heb alleen gewezen op het feit dat wanneer er beperkingen zijn, de kleinere zo dicht bij de minimumdrempel staan dat het voor hen een kwestie van leven of dood kan worden. Het ging er niet om te proberen hierover iets anders te vertellen.

Mevrouw R. De Bâcker-Van Ocken, Staatssecretaris voor de Vlaamse Gemeenschap : Dat is inderdaad zo ; maar het is juist voor diegenen die zo dicht bij de minimumdrempel komen, dat er extra-voorzieningen zijn. U heeft toen gezinspeeld op het Frans Masereel-fonds. U sprak ook over de toen nog-eventuele-aankoop van de «Brakke Grond». Ik heb er bij andere gelegenheden de nadruk op gelegd dat de «Brakke Grond» precies, niet alleen wat de tewerkstelling van kunstenaars betreft, maar ook wat de mogelijkheden voor het thuisfront betreft, in de toekomst bijzonder belangrijk kan zijn en dat de gelden die daaraan worden gependeed, onrechtstreeks ten goede zullen komen aan de kunstenaars van eigen bodem.

Aan de heer Chris Moors wil ik nog zeggen dat wij zijn pleidooi voor een horizontale benadering van het beleid volgen en instemmen met zijn kritische opmerkingen omtrent de verticale uitbouw van allerlei voorzieningen die én onvoldoende rekening houden met de specifieke noden van bepaalde - laat ons zeggen - kansarme territoria én onvoldoende met mekaar rekening houden, hetgeen aanleiding kan geven tot een verdergaande probleemverzuijing.

Maar wij denken toch dat wij met twee zaken rekening moeten houden : aan de ene kant met de wensen van de gemeenten, de provincies en de deelgebieden, waarmee precies het beleid wordt uitgewerkt, en aan de andere kant met het feit dat de decretale maatregelen maar kunnen gelden voor de gehele gemeenschap.

De heer Seeuws heeft zich akkoord verklaard met de Centrale Raad, waarvan wij hopen eindelijk werk te kunnen maken.

Hij heeft tevens de nadruk gelegd op de noodzaak van de tewerkstelling in deze sector. Ik kan wel zeggen dat in-gevolge het basisdecreet op de koe-pels, de verenigingen en de instellingen er thans 653 personeelsleden worden tewerkgesteld. Wij mogen tevens zeggen dat de decreten de professionalisering van de sociaal-culturele vormingssector sterk hebben bevorderd.

Nu wil ik een woord zeggen over het educatief verlof.

Inzake de hervorming van de stelsels sociale promotie en kredieturen zijn er heel wat aspecten die enkel nationaal kunnen worden geregeld, zoals de heer Seeuws trouwens weet. Denk bijvoorbeeld aan de aspecten van de arbeids- en sociale wetgeving. Voor zover het tot de bevoegdheid van de Vlaamse Executieve behoort - en deze is nietemin nog wel vrij ruim in deze materie - zullen wij ons volledig inzetten om de bestaande stelsels te verbeteren of om te bouwen tot een systeem van educatief verlof.

Ook ga ik akkoord met de heer Seeuws wat betreft zijn pleidooi voor een grotere rationalisatie en een betere planning voor de sport- en culturele infrastructuur.

U weet dat er in dit verband een ontwerp van koninklijk besluit bestaat, meer bepaald over de samenwerking tussen de verschillende netten van het onderwijs, het BLOSO en de gemeenten.

Wij hopen dat dit zo snel mogelijk in orde komt.

Ook heeft de heer Seeuws gewezen op de noodzaak van een sociaal statuut voor de kunstenaars. Ik ben het volledig met hem eens, want het is nodig. Het is evenwel de heer Seeuws bekend dat de essentiële punten van dit sociaal statuut, met andere woorden de mogelijkheid artistieke arbeid te verbinden met het behoud van het pensioen, mogelijke cumulatie van een onderwijsopdracht met een artistieke creatie, het afschaffen mee-

De Backer-Van Ocken

brengt van de verplichte onderwerping aan het statuut van zelfstandige voor kunstenaars die reeds onder een ander statuut vallen. Dit zijn allemaal problemen die onder de nationale wetgever ressorteren.

Wij zullen niet nalaten, samen met de kunstenaars en afgevaardigden van de betrokken verenigingen, ons verder in te spannen om ook op dit terrein een oplossing te bereiken.

In die optiek zal de werkgroep «Sociaal Statuut van de Kunstenaar», die zoals u weet serieus werkt, zijn werkzaamheden voorzetten.

Wat de rij kssportcentra betreft, ben ik het volledig met de heer Seeuws eens waar hij zegt dat de personeelsbezetting in de rij kssportcentra niet is aangepast. Maar het is de heer Seeuws niet onbekend dat het vastleggen van personeelskaders niet tot de bevoegdheid behoort van de Minister verantwoordelijk voor de sport, maar nu nog tot de bevoegdheid van de nationale Ministers van Begroting en van het Openbaar Ambt.

Maar, aangezien de kaders onvoldoende waren, was het bijzonder moeilijk om in deze sportcentra voldoende personeel te krijgen en werd rechtstreeks van het hoofdbestuur personeel naar deze sportcentra afgeleid om aldaar het beleid waar te nemen. Dit betekent niet dat wij ons akkoord verklaren met deze situatie maar er zijn geen tien alternatieven, er zijn er slechts een paar : ofwel stelt men zich tevreden met een onaangepast sportkader, ofwel worden de rij kssportcentra beheerd vanuit de administratie van het hoofdbestuur, ofwel gaat men akkoord met een VZW-formule. Indien ik goed ben ingelicht, is de heer Seeuws echter geen voorstander van deze formule. Ik ben dankbaar voor de spontane hulp die wordt geboden voor het oplossen van dit belangrijk probleem. U weet dat het voor ons niet aangenaam is met BTK-ers, met tewerkgestelde werklozen en met andere allesbehalve statutaire aangestelde ambtenaren te moeten werken.

Wij zijn eveneens gekant tegen de

mastodont-instellingen. Gelukkig hebben we er niet veel in ons land. De heer Nutkewitz heeft gevraagd hoever het ruimer volksontwikkelingswerk staat. Ondanks de afwezigheid van de heer Nutkewitz kan ik, voor de volledigheid van het verslag, zeggen dat het voorbereidende werk voor het opstellen van het decreet in verband met de Nationale Jeugdraad, in orde is en dat het eerstdaags door de Executieve zal worden goedgekeurd.

Door verschillende leden werd de vraag gesteld of er voldoende kredieten voorhanden zijn. In de culturele sector zijn er altijd begrotingskredieten te weinig. In de aanvang van de decreten is vermeld dat men inderdaad de subsidiëring moet toekennen binnen de beschikbare kredieten. Ik wil nogmaals herhalen dat er in vijf jaar tijd, dit wil zeggen vanaf 1975, een stijging was waar te nemen van 62 % voor de verenigingen, voor de koepels van 131%, voor de instellingen van 378 %. Ik meen erop te moeten wijzen dat op dit ogenblik een grotere stijging niet meer mogelijk is.

De heer Smets had het over de gewenstheid wat betreft de hypothecaire leningen, in rentesubsidiëring te voorzien. Dit is natuurlijk ook een nationale zaak. Dit werd bestudeerd op het nationale vlak en ook wij, vanuit de deelregering, zullen daaraan werken.

Wat de bestaande mogelijkheden betreft van de Nationale Landmaatschappij, van het Woningfonds van de Bond van de Kroostrijke gezinnen, kan ik zeggen dat wat de Nationale Landmaatschappij betreft, er voor 1980 een globaal programma werd vastgesteld van 5,300 miljard tegen 100 %, waarvan 4 miljard voor de groepsbouw en 1,300 miljard voor individuele leningen.

Gelet op de grote vraag naar individuele leningen werd dit gedeelte van het programma integraal behouden ondanks de algemene beperking van de investeringsprogramma's tot 77,6%.

Wat het Woningfonds betreft, is het niet overdreven te zeggen dat wij al het mogelijke hebben gedaan om dit fonds meer werkingsmiddelen ter be-

Mevrouw R. Steyaert (CVP), Staatssecretaris voor de Vlaamse Gemeenschap

schikking te stellen. Het aanvankelijke programma werd vastgesteld op 2.601,7 miljoen frank. In de loop van de maand juni werd dit programma verhoogd met 321 miljoen frank. Enkele weken geleden hebben wij dit programma nogmaals aangevuld met 500 miljoen. Daardoor kan het Woningfonds voor het laatste trimester over één miljard beschikken, wat het hem ongetwijfeld mogelijk zal maken aan de meest dringende behoeften te voldoen.

De heer Smets heeft een aantal punten aangehaald in verband met het huurstelsel in de openbare sector. Ik dank hem voor de positieve benadering van deze reglementering, die er naar streeft een aantal wijzigingen uit te voeren met het oog op een betere en rechtvaardiger verdeling onder de huurders.

Het stelsel dat vanaf 1 juli 1980 in voege is, houdt een keuze van mogelijkheden in voor de erkende vennootschappen zelf. Het hoort ons toe deze ten volle te benutten. De positieve suggesties steunen ongetwijfeld op een ervaring in de praktijk. Het is mijn overtuiging dat het nieuwe huurstelsel een kans moet krijgen, maar we moeten de toepassing ervan op de

De Backer-Van Ocken

voet volgen en tijdig bijsturen waar het nodig is.

Dit is ook de zin van de passus daarentrent in de regeringsverklaring. In die geest kunnen we collega Smets de verzekering geven dat zijn voorstellen ernstig zullen worden onderzocht.

Om ons beleid inzake vernieuwbouw te doen slagen zijn twee essentiële voorwaarden vereist : omschakeling van de vele KMO's in de bouwsector en een bijzondere inspanning voor de beroepsopleiding en omscholing door de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening. Wij houden ons daar intens mee bezig. Wij gaan akkoord over de te treffen maatregelen voor een grotere vereenvoudiging van de formaliteiten. Dit is natuurlijk ons concreet streefdoel : één huisvestingsambtenaar per gemeente. Hierdoor zouden vele zaken worden opgelost. We hebben in dat verband concrete plannen.

Uw suggestie in verband met het toekennen van gedeeltelijke premies lijkt mij bijzonder goed. De financiering van een Nationale Maatschappij voor Huisvesting die u suggereert, is goed. Wij moeten de activiteiten in deze sector niet drastisch verminderen. Dat zou voor de bouwsector rampzalig zijn. Die sector is reeds getroffen. We moeten de kredieten op een andere wijze aanwenden, waardoor de lasten van de gemeenschapsbegroting verminderen.

In verband met de verhuis- en installatietoelagen werken we een wijziging van de reglementering uit. Wij zullen trachten met uw suggesties en ervaring dienaangaande rekening te houden.

De heer De Beul heeft gewezen op enkele wijzigingen. Hij had de zaken mooi naast elkaar gelegd. Soms ging het om stylistische wijzigingen, andere zaken zijn weggevallen omdat zij reeds zijn verwezenlijkt, nog andere omdat intussen is gebleken dat zij behoren tot de nationale materies en in sommige gevallen omdat de toestanden zijn gewijzigd.

U hebt ook verwezen naar de vertegenwoordiging van de gemeenschappen in het buitenland. Het is geen toe-

val dat wij dit niet hebben weerhouden. U weet dat we deze zaken samen met het departement van Buitenlandse Zaken en met de andere gemeenschap moeten regelen. Hiervoor bestaat een plan dat volkomen in orde is en dat moet worden voorgelegd aan de Ministerraad. Omdat de planning reeds op papier staat en de goedkeuring van de verschillende instanties had weggedragen, maar nog in de praktijk moet worden uitgevoerd, hebben wij die zin niet hernomen in het regeerakkoord.

De bepalingen inzake het Grondfonds blijven behouden. De doelstellingen zijn niet veranderd maar verruimd. Het is de bedoeling de gemeenten en de intercommunales te helpen. Het fonds wordt gestijfd door begrotingskredieten. Wij beschikken daarvoor reeds over tweehonderd miljoen. De tekst in de huidige regeringsverklaring is concreter. De oprichting kan gebeuren naar aanleiding van de herstructurering van de huisvestingsinstellingen. Dit zal spoedig gebeuren. De doelstelling reikt verder vermits de opdracht niet beperkt blijft tot de financiering, maar wordt uitgebreid tot beheer en studie.

De wetsvoorstellen -Van Rompaey en -Cools hebben terzelfdertijd betrekking op nationale en gemeenschapsbevoegdheden en moeten dus worden gesplitst. Wat onze bevoegdheid aangaat, zullen we daar snel op inhaken en er op een constructieve wijze aan meewerken.

Het regeerakkoord bevat, zoals de vorige keer trouwens, een passus over de administratie van de Cultuurpactcommissie. U weet dat er steeds een volledig akkoord hieromtrent van onze kant is geweest. Het is toevallig dat deze administratie bestaat uit ambtenaren die gedelegeerd waren uit de administratie van het departement van Cultuur. Het is geen goede toestand. Wij zijn daarvan geen voorstander. Het is een nationale materie, maar we hopen dat deze zaak zo snel mogelijk zal worden geregeld.

Wat de gemeenten betreft die tegen de voorziene datum van het decreet geen plaatselijke bibliotheek hebben, vraagt de heer De Beul welke sancties zullen worden getroffen. Artikel 5 van

het decreet bepaalt dat artikel 88 van de gemeentewet zal worden toegepast. Commissarissen kunnen dus worden aangesteld op last van de gouverneur en de Bestendige Deputatie om maatregelen uit te voeren die door die wettekst zijn opgelegd.

De heer Bob Cools sprak over de huurreglementering. Hij heeft de zin van de regeringsverklaring goed begrepen. Na mijn antwoord aan de heer Smets herhaal ik dat wij zo nodig moeten bijsturen. Ik vraag echter toch het stelsel nog een kans te geven en ik hoop dat de erkende vennootschappen alle mogelijkheden ten volle zullen benutten.

In verband met de uitvoering van het monumentendecreet is het juist dat monumentenzorg het jongste jaar aan een ander lid van de vorige Executieve toevertrouwd werd, wat niet belet heeft dat de uitwerking van de financiële reglementering in orde is en dat deze zo spoedig mogelijk zal worden voorgelegd aan de Executieve. De heer Cools heeft echter gelijk dat het te lang geduurd heeft, maar de verschillende regeringswisselingen zijn hieraan niet vreemd.

De heer Diegenant heeft enkele zaken gevraagd in verband met toerisme. Ik heb de indruk dat hij meent dat het sociaal toerisme te fel in opmars is tegenover de andere toeristische bedrijvigheid. Volgens mij is dit niet waar. Wel hebben andere sectoren een groot deel van de aandacht tot zich getrokken, zoals de hotelpremie waarvan 14 miljoen is uitbetaald en 20 miljoen nog in uitbetaling, de inrichting van kampeerterrainen enzovoort.

In antwoord op zijn vraag kan ik de heer Diegenant melden dat dit jaar 161 miljoen naar sociaal toerisme gaat, de andere kredieten gaan naar de andere sectoren van het toerisme.

Ten slotte had de heer Valkeniers het over de uitrusting van de sociale woonwijken. Hij heeft terecht gewezen op bepaalde gebreken die het moeilijk maken sociale woonwijken die kant en klaar zijn, te betrekken. Wij zijn daarmee begaan. Het probleem is vaak ingewikkeld omwille van de vele instanties die er bij betrokken zijn. Een schakel die achter-

De Backer-Van Ocken

blijft, kan invloed hebben op de hele timing die volgt. We hebben reeds in de praktijk voorstellen gedaan die ongetwijfeld tot betere resultaten kunnen leiden. De nieuwe reglementering die op het getouw staat houdt daar trouwens rekening mee.

Wij gaan akkoord dat wij sociale woningen moeten bouwen volgens de behoeften. Wij moeten daar in de onderscheiden gewesten, meer en meer rekening mee houden en zullen dat ook doen. Wij zijn er bovendien van overtuigd dat in sommige gewesten nieuwbouw nog wel aan bod kan komen maar dat op andere plaatsen ook voor sociale woningbouw vernieuwbouw aangewezen is. (**Applaus bij de meerderheid**)

De Voorzitter : Mevrouw Steyaert, Staatssecretaris voor de Vlaamse Gemeenschap, heeft het woord.

Mevrouw R. Steyaert, Staatssecretaris voor de Vlaamse Gemeenschap (**op de tribune**) : Mijnheer de Voorzitter, collega's van de Vlaamse Executieve, dames en heren, ik wil mij allereerst richten tot de heren Van Ooteghem en Smets in verband met hun vraag ten aanzien van de gevolgen van de repressie.

Het is juist dat bij de voorbereidende bespreking van de wijziging van bepaalde artikelen van de Grondwet en van de wetten op de staatsvorming herhaaldelijk werd gesteld dat een oplossing voor sommige sociale en menselijke zware gevolgen van de repressiewetgeving door de Vlaamse Gemeenschap zou kunnen worden nagestreefd, in het kader van haar bevoegdheid over de persoonsgebonden materies.

Het ware goed en het is mijn wens dat een grondig onderzoek aan de inhoud van deze bevoegdheid zou worden gewijd. De suggestie van de heer Smets om een commissie ad hoc samen te stellen die de juiste stand van zaken vandaag de dag zou kunnen opmaken, lijkt mij belangrijk. Zeker is het dat binnen het uitoefenen van de bevoegdheid inzake bijstand aan personen, de nog blijvende menselijke en sociale gevolgen in een brede humane

geest zouden moeten worden benaderd en dat zover mogelijk reikende oplossingen moeten getroffen worden, waarvoor ik me trouwens zelf zal inspannen.

De heer J. Valkeniers : Daar is al een inventaris van gemaakt.

Mevrouw R. Steyaert, Staatssecretaris voor de Vlaamse Gemeenschap : De wens werd hier ook uitgedrukt dat binnen de Vlaamse Gemeenschap een beleid zou worden gevoerd dat gedifferentieerd zou zijn en niet concurrentieel met dat van de ondergeschikte besturen. Ik wil even benadrukken dat bijvoorbeeld in het welzijnsbeleid, een gedifferentieerd beleid volgens de zich voordoende problematiek reeds gevoerd wordt, bijvoorbeeld op het vlak van de bejaardenzorg. Op dit gebied stelt zich bijvoorbeeld de vraag van thuisopvang, de problematiek van de verzorgingstehuizen, de problematiek van de rusthuizen, de problematiek van de thuisverzorging. Dit alles vraagt een differentiatie die absoluut noodzakelijk is binnen een zelfde problematiek. Er zouden in andere domeinen heel wat andere voorbeelden kunnen worden gegeven. Anderzijds is het ook juist dat binnen het beleid aandacht moet gegeven worden aan de diverse niveaus die zich elk op eigen terrein te bewegen hebben.

De hele problematiek van de echelonering in de welzijnszorg komt hier ter sprake. Het beleid dat gevoerd wordt op het plaatselijke vlak, moet onder andere de inspraak van de bevolking bevorderen en de bestaande voorzieningen, daar waar het nodig is, corrigeren ; het moet zorgen voor een behoorlijke informatie en voor een behoorlijke vorming van de personen die bij deze welzijnszorg betrokken zijn. Dit is een andere wijze van benadering dan hetgeen op het gemeenschappelijk vlak moet gebeuren en waar vooral zorg moet worden gedragen voor de samenhang van oriëntaties en maatregelen binnen het globale beleid.

Er is ook sprake geweest van de eenheid van beleid inzake de welzijnssector. Het nut van deze eenheid werd enigzins in twijfel getrokken door de heer Nutkewitz. In tegenstelling tot

wat hij heeft gezegd, wens ik te stellen dat het heel belangrijk is dat dit beleid nu aan één staatssecretaris is toegewezen. Wij constateren bestendig dat zowel op het vlak van het maatschappelijk werk als binnen het gezondheidsbeleid, alsook binnnen het gezinsbeleid allerlei raakvlakken aanwezig zijn ; dat een heel groot dynamisme in deze sectoren toch ook voor gevolg heeft gehad dat er vaak overlappingen aanwezig zijn. Wij staan daar werkelijk voor een probleem van herschikking, van integratie, zowel wat het instellingenaanbod als het dienstenaanbod betreft.

Ten aanzien van het gevaar van gebrek aan pluralisme dat door dezelfde spreker is aangehaald, moet ik er aan herinneren dat in de sector van de welzijnszorg op verschillende vlakken reeds wettelijke waarborgen zijn ingebouwd, zeer duidelijk inzake de algemene erkenningsnormen voor de ziekenhuizen, ook voor de erkenning van rusthuizen voor bejaarden en inzake de reglementering in verband met de centra voor maatschappelijk werk.

Dezelfde spreker heeft ook de aandacht gevestigd op het nodige respect voor de verschillende overtuigingen bij de aanpassing van de verschillende instellingen en raden - onder andere de Hoge Raad voor het Maatschappelijk Welzijn - aan de staatsvorming. Wat die Hoge Raad voor Maatschappelijk Welzijn betreft, wens ik erop te wijzen dat de Koning, met zijn besluit van 31 mei 1977, de inrichting en de bevoegdheden van de Hoge Raad voor Maatschappelijk Welzijn heeft geregeld. Die Raad werd evenwel nog niet effectief opgericht omdat de communautarisering van deze toen nog regionale aangelegenheid in het verschieft lag. Na zulks effectief is gebeurd, moet het koninklijk besluit van 31 mei 1977 worden aangepast. Dit vergt vooraf een wijziging van de organieke wet zelf. Maar deze wijzigingen zijn in voorbereiding en er is daarbij overleg tussen de gemeenschappen en de nationale regering nodig.

Aandacht werd ook gevraagd voor het gezin. Dat deze aandacht zal worden gegeven, blijkt duidelijk uit de mededeling betreffende het regeerakkoord

Steyaert

die de Voorzitter van de Executieve gisteren voor deze Raad heeft gebracht. Vermeld worden bijvoorbeeld initiatieven van gezinsopvoeding waardoor onder andere de betekenis van het gezin in onze samenleving duidelijk beklemtoond wordt. Waar ook gewag werd gemaakt van de weerbaarheid van het gezin, veronderstelt dit dat, in gewijzigde sociale en culturele omstandigheden, het gezin door de samenleving zou worden ondersteund door het creëren van aangepaste hulpmiddelen en instellingen.

Ook de thuisverzorging kwam even ter sprake. De thuisverzorging is niet louter een probleem van verpleging van zieke mensen. Daar komt ook bij kijken de zorg voor kinderen, bejaarden, adolescenten en ik durf te stellen ook een stel van maatregelen ten aanzien van de partners in het gezin. Dit is verre van de vervanging van het gezin in zijn rol door andere instanties, maar het is het openen voor alle gezinnen van ruimere mogelijkheden om de eigen zingeving te beleven.

De heer De Beul heeft een vraag gesteld in verband met de OCMW's. Hij heeft vanzelfsprekend gelijk waar hij stelt dat noch de Vlaamse Raad noch de Vlaamse Executieve de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de OCMW's kan wijzigen. Maar daaruit zonder meer concluderen dat hetgeen ter zake in de Vlaamse verklaring van algemeen beleid is opgenomen nonsens is, lijkt mij toch overdreven. Het is evident dat de Vlaamse Executieve bij de nationale regering kan aandringen op de nodig geachte wijzigingen van die organieke wet. Bovendien - en ik had vroeger reeds de gelegenheid daarop te antwoorden - voor zover de verduidelijking bij uitvoeringsbesluit van de bestaande wet zouden kunnen geschieden, kan dit inderdaad op gemeenschapsniveau gebeuren bij toepassing van de wet van 8 augustus 1980 op de staatsvorming. Ik verwijs naar artikel 5, paragraaf 1, II, 2".

De uitvoering van artikel 98 inzake de alimentatieverplichting, behoort krachtens dezelfde wet ook tot de bevoegdheid van de gemeenschappen. Inzake de integratie van de migranten

in Brussel, zal de heer De Beul vermoedelijk wel weten dat het onthaal van de gastarbeiders altijd mijn bijzondere aandacht heeft weggedragen. Op dit ogenblik kan ik hem mededelen dat ik de grondige studie die ik aan deze problematiek in het verleden had gewijd, opnieuw heb opgenomen. Een colloquium over alle aspecten ter zake zal binnen zeer korte tijd kunnen plaatsvinden.

Aan de heer Diegenant zou ik willen zeggen dat de integratie van migranten niet louter een probleem is van de eerste generatie. Het is duidelijk dat niemand er aan denkt de mensen die wens naar hun land van herkomst terug te keren, belemmeringen in de weg te leggen. Dit is ook waar voor de tweede en de derde generatie. Ik wens er echter op te wijzen dat het probleem van de tweede en de derde generatie eerder een probleem is van mensen die ontworteld zijn, niet beschouwd worden als behorend tot onze samenleving maar feitelijk ook niet meer behoren tot de samenleving van hun land van herkomst,

Met wat de heer Diegenant heeft gesteld inzake de preventie en de positieve benadering van de gezondheidsopvoeding, kan ik natuurlijk uitdrukkelijk akkoord gaan. Dit is trouwens in het regeerakkoord vervat en werd nogmaals benadrukt in de beleidsverklaring.

Inzake de vermindering met 5 % van de ziekenhuisbedden moet ik de aandacht erop vestigen dat de in de regeringsverklaring voorkomende maatregel deel uitmaakt van het financieel herstelplan voor de sociale zekerheid en dat hij zal moeten worden voorgelegd aan het sociaal overleg, waarbij de Sint-Janspartners zullen moeten worden betrokken. De juiste draagwijdte van deze maatregel is dus nog niet volkomen gekend. Een definitieve uitspraak aangaande de uitvoering kan hier dus niet gegeven worden. Hiervoor is samenspraak nodig tussen de nationale Minister van Sociale Voorzorg en Volksgezondheid en de Staatssecretaris voor de Vlaamse Gemeenschap die voor het gezondheidsbeleid bevoegd is.

De heer J. Valkeniers : En de programmatiecommissie ?

Mevrouw R. Steyaert, Staatssecretaris voor de Vlaamse Gemeenschap : In ieder geval zal op dat vlak een specifieke manier van benadering moeten worden uitgewerkt voor de acute sector, voor de geriatrische en voor de psychiatrische sector in Vlaanderen.

Het is evident dat het rechtekken van regionale onevenwichten moet mogelijk blijven, op voorwaarde dat eventuele noodzakelijke aanpassingen, omwille van regionale spreiding en betere toegankelijkheid, gepaard gaan met effectieve afbouw in andere gebieden. Het is duidelijk dat dergelijke operatie niet eenvoudig door te voeren is, mede gelet op de moeilijke budgettaire toestand.

Inzake Brussel zou ik er willen op wijzen dat de wens van de heer Diegenant ook onlangs werd benadrukt door het Congres van de Brusselse Vlamingen, al was het in genuanceerde bewoordingen. De wens werd uitgesproken dat de Vlaamse patiënten in een Vlaams milieu zouden worden verpleegd.

Ik kan de heer Diegenant en al degenen die zich over dit probleem buigen, verzekeren dat deze zaak mij niet koud laat. Ik heb reeds bewezen dat één van mijn grote zorgen is en dat ik verder hard zal ijveren om op dit gebied positieve resultaten te bereiken.

De heer J. Valkeniers : Er is nog niets aan veranderd.

Mevrouw R. Steyaert, Staatssecretaris voor de Vlaamse Gemeenschap : Wat men er ook moge over zeggen, toch wil ik erop wijzen dat de verantwoordelijke gemeentelijke OCMW's van het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad, de wettelijke verplichting hebben de Franstaligen en de Nederlandstaligen op een gelijkwaardige wijze aan bod te laten komen in de door hen ingerichte gezondheidsinstellingen.

Ik weet dat daarover heel wat negatiefs te zeggen valt, maar ik meen dat, hoe dan ook, wij in geen geval mogen aanvaarden dat we zouden ophouden te ijveren opdat de OCMW's van de Brusselse agglomeratie daarin hun plicht zouden vervullen. In verband met de eerste-lijnsgezondheidszorg

Steyaert

zou ik willen zeggen dat een goede eerste-lijnsgezondheidszorg op vier belangrijke imperatieven moet kunnen beogen.

Ten eerste, een verbetering van de kwaliteit van de zorgen, zowel somatisch, sociaal als psychologisch.

Ten tweede, de bevordering van het efficiënt gebruik van het gecompliceerde apparaat van de voorzieningen.

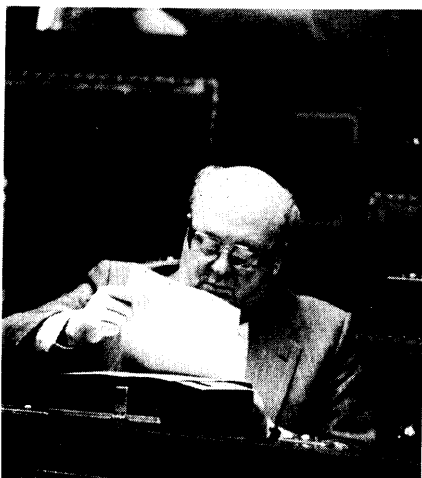
Ten derde, een betere beheersing van de financiële problematiek in onze huidige economische context.

Ten vierde, het vinden van een nieuwe identiteit voor de huisarts.

De eerste-lijnsgezondheidszorg is niet noodzakelijk een kwestie van uitbouwen van nieuwe structuren, maar van ordening van bestaande structuren en initiatieven.

De werkers in de eerste lijn en de gemeenschap moeten weten waar met hun probleem terecht te kunnen. Daartoe is allereerst een goede informatie nodig.

Tevens dient de eerste-lijnszorg beter

De heer P. Akkermans (CVP), Staatssecretaris voor de Vlaamse Gemeenschap

---

te beantwoorden aan de noden en de veranderingen in de vraag van de gemeenschap, ten gevolge van een verandering in de maatschappelijke context en een grondige verandering in de gezondheidsstatus van de bevolking.

Verder zou ik, in verband met de scheiding tussen de centra voor geestelijke gezondheidszorg en de psychiatrische ziekenhuizen, willen stellen dat het hier enkel om een ruimtelijke scheiding gaat, om de eigen extra-murale taak en opdracht van de centra voor geestelijke gezondheidszorg in de hand te werken.

Het is zo, dat in de organieke regeling van 1975 betreffende de centra voor geestelijke gezondheidszorg van bij de aanvang de functionele binding tussen extra-murale en intra-murale psychiatrische zorg voorzien is en dat de complementariteit tussen beide sectoren essentieel is.

Indien in de feiten een concurrentiële opstelling zou zijn tot stand gekomen, dan gaat het duidelijk om een scheefgroeiing ten aanzien van het initiële concept. Met erkenning van de eigen benadering van de intra-murale en extra-murale-diensten, blijf ik absoluut voorstander van de complementaire ontwikkeling van beide sectoren.

Overigens laat ik de heer Valkeniers opmerken dat de ontwikkeling van de extra-murale diensten afgeremd wordt door een beperking van de middelen.

Dit biedt mij de gelegenheid om in het algemeen de bedenking te maken dat de noodzakelijke ombuiging van de intra-murale sectoren naar alternatieve voorzieningen op een moeilijk ogenblik komt omwille van de beperking van de financiële middelen.

Wat nu het opname- en ontslagbeleid betreft, komt het mij niet toe instructies te geven aan geneesheren. Zij hebben hier de eerste en de laatste verantwoordelijkheid, dat is nogal duidelijk.

Wel kan ik zeggen dat uit studies is gebleken dat, mits een nauwkeuriger ambulante diagnosestelling heel dikwijls opname in instellingsverband kan vermeden worden ; dat lijkt mij

toch ook belangrijk.

Anderzijds is het duidelijk dat een beter voorbereid en beter begeleid ontslag uit de instelling desgevallend via integratiebevordende overgangsformules van het hoogste belang is, zowel om de reïntegratie te doen lukken als om heropname te voorkomen.

Wat de gehandicaptenzorg betreft weet ik, mijnheer Valkeniers, dat er een aantal ongelukkige ontwikkelingen in bepaalde instellingen of ten aanzien van bepaalde voorzieningen voor gehandicapten bestaan.

Ik ben echter van mening dat een aantal misgroeiingen niet tot gevolg mogen hebben dat de al te zeer veralgemeende opvatting verspreid zou geraken dat de gemeenschapsgelden voor gehandicaptenzorg overmatig zouden zijn of zouden verspild worden.

Waar misbruiken bestaan, moeten deze zeker aangepakt worden en uitgeroeid. Maar tegelijkertijd moeten er vanuit de overheid nieuwe impulsen uitgaan om in het gehandicaptenbeleid verder de grote beginselen van de institutionalisering, de personalisering en de integratie verder te verwezenlijken.

In die optiek trouwens zijn de activiteitscentra waarover u gesproken heeft, niet zomaar geldopslopende nieuwe voorzieningen maar een component om de matig mentaal gehandicapten een actieve bezigheid te geven, zonder hen in het gewone produktiviteitspatroon van de werkplaatsen te dwingen.

Wat de onthaalmoeders betreft, acht ik het al te simpel de zaak zó voor te stellen alsof de onthaalmoeders in een keurslijf geplaatst zijn waardoor de dienst niet meer behoorlijk functioneert naar de gezinnen toe.

De heer J. Valkeniers : Dat heb ik niet gezegd. Ik heb gezegd dat het niet nodig was en dat het alleen geld kost aan de gemeenschap.

Mevrouw R. Steyaert, Staatssecretaris voor de Vlaamse Gemeenschap : Ik zou daarop willen antwoorden dat juist een aantal onthaalmoeders regelmatig opgekomen zijn om een eigen statuut te bekomen en dat juist de wij-

Steyaert

ze waarop hun taak nu omkaderd is, een antwoord biedt op de vraag die deze onthaalmoeders vaak zelf hebben gesteld.

De heer J. Valkeniers : Ik heb een vergadering bijgewoond van onthaalmoeders, waar aanvankelijk 3 voor een statuut waren en 27 tegen.

Mevrouw R. Steyaert, Staatssecretaris voor de Vlaamse Gemeenschap : Ik kan u verzekeren, mijnheer Valkeniers, dat ik dit probleem zeer goed ken. Ik weet zeer goed dat veel onthaalmoeders nooit naar deze formule van statuut hebben gevraagd, maar daartegenover staat dat een belangrijk deel onder hen het wél heeft gevraagd.

De heer J. Valkeniers : Dat is een uitvinding van Minister De Saeger.

Mevrouw R. Steyaert, Staatssecretaris voor de Vlaamse Gemeenschap : Wat het bejaardenbeleid betreft, ben ik het er volledig mee eens dat de bejaarden zolang mogelijk een normale activiteit moeten kunnen behouden. Zeker is het zo - en dat zal een accent zijn in het beleid - dat de bejaarden zoveel mogelijk in de eigen thuis moeten kunnen blijven. Maar wanneer wij dit willen verwezenlijken, is het in bepaalde gevallen nodig een ondersteunende functie te verzekeren dank zij de verschillende voorzieningen, die nu vrij algemeen gekend zijn.
(Applaus bij de meerderheid)

De Voorzitter: De heer Akkermans, Staatssecretaris voor de Vlaamse Gemeenschap, heeft het woord.

De heer P. Akkermans, Staatssecretaris voor de Vlaamse Gemeenschap **(op de tribune) :** Mijnheer de Voorzitter, waarde collega's, rekening houdend met de uitroepen zal ik mij beperken tot het beantwoorden van de vragen van de «supporters» die hier nog aanwezig zijn.

De heer Van Geyt heeft vragen gesteld over de arbeidsintensieve ondernemingen en hij zei ook dat de expansiepolitiek meer selectief zou moeten gericht zijn. Ik ga met hem akkoord, maar ik moet toch zeggen dat er een verbetering is tegenover verleden

jaar. Zo waren er voor de eerste tien maanden van 1980,734 goedgekeurde investeringsprogramma's ter waarde van 33 miljard en goed voor 8.954 arbeidsplaatsen. Vorig jaar in dezelfde periode ging het om een bedrag van 39 miljard voor 665 dossiers en 6.000 nieuwe arbeidsplaatsen. Er is dus duidelijk een minderinvestering in de diepte, maar er werden meer arbeidsplaatsen gecreëerd. Voor de eerste zes maanden van 1980 werden als gevolg van de anti-crisiswetgeving met betrekking tot de KMO's, 5.333 dossiers behandeld ten bedrage van 18 miljard en met 8.000 nieuwe arbeidsplaatsen. Er is dus wel een vooruitgang te merken.

In verband met de vergelijking van de heer De Beul tussen de beleidsverklaring I en II zou ik willen zeggen dat de formulering «maximale bescherming van groene ruimten» louter als tekstverbetering dient te worden beschouwd. Men moet daar geen andere spitsvondigheden achter zoeken. Inzake de compensaties voor meerwaarden werd, zoals u weet, een amendement van de heer Dupré aangenomen waarbij de eventuele meerwaarde terug zou komen aan de gewesten. Het is duidelijk dat wij hier in deze Baad initiatieven zullen moeten nemen om te weten in welke mate het mogelijk zal zijn deze eventuele meerwaarde te gebruiken om andere tekortkomingen in de wetgeving op de ruimtelijke ordening op te vangen of als compensatie voor andere eventuele minwaarden.

Met de heer Cools verheug ik mij dat er een einde werd gesteld aan de versnippering van de bevoegdheden en dat men tot een akkoord is gekomen. Mijnheer Cools, als u spreekt over een structuurschets voor Vlaanderen is het inderdaad duidelijk dat nog een belangrijke inspanning op dit vlak zal moeten worden gedaan. Dit is natuurlijk niet af wanneer men 25 gewestplannen heeft goedgekeurd.

Wat de verkaveling betreft, ben ik het met u eens. In de beleidsverklaring, dat fameuze groene boekje, werd trouwens neergeschreven dat wij voor het toekennen van nieuwe verkavelingen uiterst selectief en streng tewerk zullen gaan, maar aan de andere kant opteren wij nog altijd voor de vrije

keuze van de woonplaats. Er zijn nog altijd mensen die niet in de stad wensen te wonen, en ik vind dat men die ook de gelegenheid moet geven om buiten de stad te gaan wonen.

Wat de stadsvernieuwing betreft, is het duidelijk dat wij hier in deze Baad werk zullen kunnen maken van de vragen die u reeds sedert jaren stelt tot coördinatie van de verschillende aanbevelingen en aanmoedigingen inzake stadsvernieuwing. De Vlaamse Executieve heeft op dat stuk reeds een belangrijke studie gemaakt en belangrijke initiatieven genomen, maar ik ben het met u eens dat wij nog andere initiatieven kunnen nemen. Wil men de stadsvernieuwing met succes bekronen, dan zullen een aantal coördinerende maatregelen moeten worden getroffen.

Ten slotte nog een verduidelijking over de bouwhoogte. Het is mij wel bekend dat de bouwhoogte die werd vastgelegd in het gewestplan Antwerpen problemen schept, vooral omwille van de koppeling aan de vloergrondindex. Het is duidelijk dat wij dat kunnen bespreken.

Anderzijds moet u toegeven dat deze formulering een rechtstreekse aanleiding is om een facetstudie te maken van de verschillende wijken, waarvoor zulks belangrijk genoeg is, om een overeenstemming te bereiken tussen de vloergrondindex en de bouwhoogte. Wat de vloergrondindex, betreft, kan ik zeggen dat wij in ons land aan de ruime kant staan, want de maatregelen daaromtrent, zowel in Frankrijk als in Duitsland, zijn veel strenger dan in ons land.

Ik meen dat mits wat goede wil en met het opstellen van nieuwe BPA's waarbij de goedkeuringsperiode fel is ingekort - en zelfs tot negen maanden kan worden teruggebracht - het geschetste probleem van de vloergrondindex en de bouwhoogte een bevredigende oplossing kan worden gegeven.

Het is duidelijk dat deze beleidslijn niet volstaat en wij hier in de Vlaamse Baad initiatieven moeten nemen om haar concreet gestalte te geven, maar ik geloof dat, mits goede samenwerking, wel iets kan gebeuren.

Indien wij trouwens de vloergrondin-

Akkermans

dex, zoals hij nu in bepaalde wijken bestaat, alleen zouden bevestigen zouden wij komen tot ongeveer een duizendtal mensen per hectare en 100.000 per vierkante kilometer. U moet toegeven dat stadskernvernieuwing niet kan betekenen het opeenstapelen van mensen, want daarmee hebben wij in het verleden bittere ontgoochelingen opgelopen.

Ik meen dat, mits goede besprekingen - want onze beleidsopties moeten concreet gestalte krijgen in deze Vlaamse Raad - wij in deze Vlaamse Raad goede samenwerkers zullen vinden om in de commissies degelijk werk te leveren en de nodige maatregelen te treffen opdat wij tot een goede coördinatie van de beleidsopties die wij willen realiseren, zouden komen. **(Applaus bij de meerderheid)**

De Voorzitter : De heer Poma heeft het woord.

De heer K. Poma : Mijnheer de Voorzitter, vooreerst wil ik stellen dat ik geen antwoord heb gekregen op mijn vraag of men gaat naar een uitbreiding van het Cultuurpact ja dan neen. Ik kan misschien besluiten dat het stilzwijgen op zichzelf reeds een antwoord is.

Ten tweede moet ik protesteren tegen het feit dat mevrouw De Backer - die niet meer aanwezig is - zegt dat ik een persoonlijk feit heb aangehaald wanneer ik kritiek heb geformuleerd op het beleid.

Kritiek formuleren op een beleid is geen persoonlijk feit met de Minister uitlokken. Wanneer zij stelt dat het gaat om een persoonlijk feit, is zulks totaal naast de kwestie en gaat zij aan de essentie van mijn vraag voorbij.

Ten derde moet ik zeggen dat ik geen antwoord heb gekregen op mijn vraag hoe het mogelijk is dat een Minister, die uitsluitend nationale bevoegdheid heeft, materies te behandelen krijgt die tot de bevoegdheid van de Vlaamse Raad behoren.

De heer G. Geens, Minister van de Vlaamse Gemeenschap, Voorzitter van de Vlaamse Executieve : Wat de eerste vraag betreft, is dit een prakti-

sche aangelegenheid, die niet behoort tot de bevoegdheid van deze Raad ; het betreft inderdaad een nationale materie. Wat daaromtrent in het regeerakkoord wordt gezegd, is hetzelfde als hetgeen in het vorig regeerakkoord voorkwam, dat door de heer Poma trouwens mede werd goedgekeurd.

Wat betreft de bevoegdheden van de heer Calewaert, is het niet juist dat de heer Calewaert uitsluitend bevoegd is voor de nationale materies. Een gedeelte van de materies die hem zijn toebedeeld, behoren tot de bevoegdheid van de Vlaamse Raad en bijgevolg ook van de Vlaamse Executieve. 5 november 1980 Het is in die hoedanigheid dat de heer Calewaert, terecht trouwens, lid is van de Executieve.

De Voorzitter : De heer Poma heeft het woord.

De heer K. Poma : Ik heb de vraag in verband met het Cultuurpact in openbare vergadering bij de regeringsverklaring gesteld aan de Eerste Minister. De Eerste Minister heeft geantwoord dat zulks een aangelegenheid is die in de Vlaamse Raad moet besproken worden. Nu geeft de Voorzitter van de Vlaamse Raad als antwoord dat deze vraag aan de nationale regering moet gesteld worden.

De heer J. Van Elewyck: Dit is niet juist.

De heer K. Poma : U waart er niet bij toen ik met de Eerste Minister over deze aangelegenheid gesproken heb. Hoe is het mogelijk te zeggen dat zulks niet juist is wanneer ik een verklaring van de Eerste Minister aanhaal.

Bovendien meen ik dat u mij verkeerd hebt begrepen. Minister Calewaert is de Minister met nationale bevoegdheden van de nationale regering, maar hij heeft ook bevoegdheden gekregen die betrekking hebben op de Vlaamse Raad. Nochtans is hij geen Minister van de Vlaamse Raad.

De heer J. Van Elewyck : Niemand is Minister van de Vlaamse Raad.

De heer K. Poma : Lees wat op uw banken ligt. Er zijn vijf Ministers en Staatssecretarissen voor de Vlaamse

Gemeenschap.

De heer G. Geens, Minister van de Vlaamse Gemeenschap, Voorzitter van de Vlaamse Executieve : Ik heb zeer duidelijk gezegd dat de Koning de ministers en staatssecretarissen benoemt en dat zij alleen tot de nationale regering behoren. Nadien werden bij wijze van koninklijk besluit de executieven in de regering samengesteld.

De heer W. Calewaert, Minister van Nationale Opvoeding : Zolang de ministers aangesteld worden door de Koning kunnen zij nationale en gemeenschapsbevoegdheden hebben. Het is wanneer zij aangesteld worden als lid van de Executieve dat hun bevoegdheden anders liggen.

De Voorzitter : Dames en heren, vermits niemand meer het woord vraagt, stel ik u voor in afwachting dat het Bureau uitsluitel zal brengen over de ingediende motie, hier het debat af te ronden. **(Instemming)**

BOODSCHAP

De Voorzitter: Dames en heren, ik deel u nog een boodschap mede : bij brief van 4 november 1980 deelt de Voorzitter van de Conseil de la Communauté française mede dat die Raad zich ter vergadering van 4 november 1980 heeft geconstitueerd.

SAMENSTELLING VAN EEN COMMISSIE

Wiziging onder de plaatsvervangende leden

De Voorzitter : Dames en heren, door de PW-fractie wordt voorgesteld in de Commissie voor ondergeschikte besturen en besturen onder voogdij de heer Vreven als plaatsvervanger te vervangen door de heer De Cordier.

Geen bezwaar ?

Voorzitter

(Instemming)

Aldus is besloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter': Dames en heren, hiermede zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Ik stel voor het bepalen van agenda, datum en uur voor de volgende vergadering aan het Bureau en uw Voorzitter over te laten.

Is iedereen het daarmee eens ?
(Instemming)

De vergadering is gesloten.

- De vergadering wordt gesloten om 23.45 uur.

SCHRIFTELIJKE VRAAG (R.v.O. art. 63)

Indiening

Een schriftelijke vraag werd ingediend door de heer Renaat Peters.

MONDELINGE VRAAG (R.v.O. art. 64)

Indiening

Een mondelinge vraag werd ingediend :

door de heer J. Van Elewyck tot de Staatssecretaris voor de Vlaamse Gemeenschap (R. De Backer-Van Ocken) over de wijze waarop de begrotingskredieten van de BRT worden bepaald en de invloed die ter zake wordt uitgeoefend via politieke intimidatie op de berichtgeving.

Trefwoordenregister

Begrotingen

Voorlopige kredieten 1980
Vlaamse Gemeenschap, blz. 10, 66,
69, 72
Vlaams Gewest, blz. 10, 66, 70, 73
Zie ook Ingekomen stukken

Bureau

Benoeming, blz. 7

Commissies

Benoeming, blz. 42
Samenstelling, blz. 43
Wijziging samenstelling, blz. 134
Zie ook Ingekomen stukken

Conseil de la Communauté française

Boodschap constitutie, blz. 134

Griffier

Benoeming, blz. 35

Ingekomenstukken

Commissieverslag, blz. 10
Interpellaties, blz. 45
Jaarverslagen, blz. 11
Mondelinge vragen, blz. 45, 135
Ontwerpen van decreet, blz. 10
Schriftelijke vragen, blz. 45, 135
Verslagen Rekenhof, blz. 10
Voorstellen van decreet, blz. 10

Interpellaties

Zie Ingekomen stukken

Jaarverslagen

Zie Ingekomen stukken

Kamer van Volksvertegenwoordigers

Boodschap constitutie, blz. 10

Leden

Afwezig met kennisgeving, blz. 7, 57
Afwezig zonder kennisgeving, blz. 7, 57
Zie ook Bureau
Commissies
Procedure'

Ontwerpen van decreet

Zie Begrotingen
Ingekomen stukken
Stemmingen

Personeel

Voorlopige personeelsformatie Raad,
blz. 35

Presentielijst

Mededeling Voorzitter ondertekening,
blz. 57

Procedure

Niet-stemgerechtigde leden gewestelijke
aangelegenheden, blz. 70, 73

Rat der deutschen Kulturgemeinschaft

Boodschap constitutie, blz. 10

Regeerakkoord

Regeerakkoord Vlaamse Executieve
Mededeling, blz. 36
Tekst, blz. 49
Debat, blz. 57, 74

Reglement

Ontwerp-reglement van orde Raad,
blz. 11, 34

Rekenhof

Zie Ingekomen stukken

Senaat

Boodschap constitutie, blz. 10

Stemmingen

Hoofdelijke stemmingen
Begrotingen, blz. 72, 73
Reglement, blz. 34

Vlaamse Executieve

Zie Regeerakkoord

Verslagen

Zie Ingekomen stukken

Voorstellen van decreet

Zie Ingekomen stukken

Voorzitter

Toespraak, blz. 8
Zie ook Bureau

Vragen

Zie Ingekomen stukken

Werkzaamheden

Regeling, blz. 11, 45, 57, 66, 135
